

Základná škola , Komenského 37 , 935 41 Tekovské Lužany

*Školský vzdelávací
program
ISCED 2*

Cieľ školy:

Vzdelávať a vychovávať tak, aby každý žiak mal počas svojho vzdelávania maximálny úžitok pre rozvoj vlastnej osobnosti, aby optimálne profitoval z toho, čo škola ponúka.

Školský vzdelávací program

pre 2. stupeň Základnej školy, Komenského 37, Tekovské Lužany

Vzdelávací program
Stupeň vzdelania ISCED 2
Dĺžka štúdia päť rokov
Vyučovacie jazyk slovenský
Študijná forma - denná
Druh školy: štátna

Predkladateľ:

Základná škola, Komenského 37, Tekovské Lužany
Ul. J. A. Komenského 37, 935 41 Tekovské Lužany
IČO: 37864548

Riaditeľ školy: Mgr. Mária Konczová, od 1.7.2009 Mgr. Ján Merva

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: Mgr. Žaneta Nagyová , Mgr. Jarmila Babicová

Kontakty: č. t . - 036/7723532

e-mail - zstekluzany@szm.sk

web - www.zstekluzany.edu.sk

Zriaďovateľ:

Obecný úrad Tekovské Lužany
UL. SNP 152, 935 41 Tekovské Lužany
Kontakty č.t. 036/7723501

PLATNOSŤ REVIDOVANIE	DÁTUM	ZAZNAMENANIE INOVÁCIE, ZMENY ÚPRAVY A POD.
Platnosť	1.9.2008	
Revidovanie	1.9.2010	SWOT,IV.-Rámcové učebné plány
Revidovanie	31.5.2011	prierezové témy, hodnotenie a klasifikácia, hodnotenie pedag. zamestnancov, počty hodín, rozsah vyučovania
Revidovanie	21.9.2011	Učebné plány, učebné osnovy

Platnosť dokumentu do :31.8.2012

Podpis riaditeľa

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Základná škola, Komenského 37, Tekovské Lužany je plno-organizovaná základná škola. Nachádza sa v okrajovej časti dediny, pri hlavnej cestnej komunikácii. Budovy školy sú v prevádzke od roku 1960. Škola disponuje priestraným školským areálom s bohatou zeleňou drevín a ihriskami futbalovým, basketbalovým, hádzanárskym, volejbalovým a multifunkčným ihriskom.

Vyučovací proces prebieha v 8 triedach z toho jedna je učebňa cudzích jazykov, výpočtovej techniky, fyziky spolu s chémiou .

2. Charakteristika žiakov

Základnú školu sekundárneho - 2. stupňa navštevujú nielen žiaci z Tekovských Lužian, ale aj žiaci zo spádových obcí Málaš a Bajka. Medzi žiakmi sú aj žiaci integrovaní v bežných triedach, žiaci so špecifickými poruchami učenia a napokon aj žiaci pochádzajúci so sociálne znevýhodneného prostredia ktorých počet rokmi narastá. Podľa fyziologických znakov navštevujú školu aj žiaci z rómskej komunity, ktorí si neuvádzajú rómsku národnosť. Práca s týmito žiakmi je náročná , nakoľko sa nepravidelne pripravujú na vyučovanie a školská dochádzka niektorých je tiež nepravidelná.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V nižšom sekundárnom vzdelávaní sa odbornosť pedagogických zamestnancov požadovaných školou pohybuje v rozmedzí od 58% do 59%. Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov má veľký dopad na celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu. V súčasnom období si 6 pedagogickí zamestnanci externým štúdiom rozširujú svoju odbornosť, a to 2 Modernizácia vzdelávania, 1 Geológia, 1 tvorba ŠVP, 1 výchovné poradenstvo a riaditeľ školy absolvuje funkčné vzdelávanie. Ich štúdium je v zhode so súčasnými potrebami školy. Prioritnou úlohou vedenia školy je vytvárať také podmienky, aby každý pedagogický zamestnanec mal záujem sa neustále vzdelávať a profesionálne a odborne zdokonaľovať.

Úlohou výchovného poradcu je zabezpečiť poradenskú činnosť v oblasti profesionálnej orientácie, spolupracovať s triednymi učiteľmi hlavne pri zisťovaní žiakov s výchovnými a vzdelávacími problémami, pravidelne ich nahlasovať na pedagogicko - psychologické vyšetrenia.

4. Dlhodobé projekty

Koordinátori jednotlivých projektov budú pokračovať v realizácii primeraných úloh z projektov Zdravá škola, Environmentálna výchova, Výchova k manželstvu a rodičovstvu , Národného boja proti drogám, Komparo

Budeme venovať zvýšenú pozornosť realizácii medzinárodného projektu s družobnou školou v Kondorosi – Petofi István Általános Iskola v Maďarsku. Cieľom týchto výmenných pobytov je poznávanie histórie, tradície a zvykov oboch regiónov , odborná pomoc pedagogickým zamestnancom z Kondorosa pri výučbe slovenského jazyka, vzájomná účasť na kultúrnych a športových podujatiach.

Nadalej sa budeme zapájať do Výziev MŠ SR a vypracovávať na ne projekty./napr. Premena tradičnej školy na modernú „projekty podporujúce marginalizované menšiny pod./ Úspešní sme boli s projektom „ Jazykové laboratórium “.

5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Pre dosiahnutie optimálnych výchovno - vzdelávacích výsledkov je mimoriadne významná dobrá spolupráca školy s rodičmi žiakov.

Pravidelne budeme uskutočňovať všepľenárne rodičovské zasadnutia a triedne rodičovské zasadnutia. Podľa potreby predvolávať a informovať rodičov o výchovno - vyučovacích výsledkoch problémových žiakov. Zvýšenú pozornosť budeme venovať rodinám s nižšou socio - kultúrnou úrovňou a rómskym rodinám. Budeme spolupracovať so zriaďovateľom, radou školy a rodičovskou radou, centrom pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie a miestnymi občianskymi združeniami v obci.

6. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Triedy školy sú umiestnené v budove slovenskej školy. Budova školy je v prevádzke 50 rokov bez generálnej opravy. Priestory školy sú nedostačujúce, chýba, telocvičňa, knižnica, a kabinety. V počítačovej učebni škola disponuje 20 – mi počítačmi, skenerom, dataprojektorom a tlačiarňou. V jazykovej učebni je ovládací pult so 18 –mi sluchadlami, počítač a dataprojektor, nástenné panely. Ostatné vybavenie školy učebnými pomôckami je priemerné, pravidelne každoročne sa dopĺňa modernejšími, podľa finančných možností školy. Triedy školy sa dopĺňajú novým nábytkom čím sa skultúrňuje vyučovací proces. Pri obnove učebných pomôcok je nápomocné aj Rodičovské združenie pri ZŠ . Škola nemá zabezpečený bezbarierový prístup a priestory pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Málo vyhovujúce na súčasný počet žiakov sú aj hygienické zariadenia školy. V areáli školy sa nachádza multifunkčné ihrisko, futbalové ihrisko, basketbalové ihrisko, hádzanárske a volejbalové ihrisko a doskočisko, ktoré si vyžadujú obnovu a rekonštrukciu.

7.Škola ako životný priestor

Život školy sa riadi stanovenými právami a povinnosťami žiakov deklaroványimi vo Vnútornej poriadku školy . Sú vedení k dodržiavaniu pravidiel medziľudských vzťahov, humanistickým a demografickým tradíciám a k úcte k človeku. Okrem výchovno – vzdelávacieho procesu je zabezpečená aj mimoškolská výchova, ktorá prebieha v čase mimo vyučovania.

Dlhodobým cieľom školy je vytvárať podľa možností čo najoptimálnejšie a najpríjemnejšie, zdraviu vyhovujúce prostredie pre žiakov a zamestnancov školy, pravidelnými hygienickými maľovkami , dopĺňaním školského nábytku , úpravou násteniek v respíriú školy, udržiavaním čistoty v triedach a v areáli školy . Pravidelnými reláciami v školskom rozhlase budeme motivovať a vytvárať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom . Úlohou triednych učiteľov ako i všetkých zamestnancov bude predchádzať negatívnym javom v správaní sa žiakov.

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre uskutočnenie školského vzdelávacieho programu je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných technických a hygienických noriem- zodpovedajúca svetelnosť, teplota, nehučnosť, čistota, vetranie, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku. Dôležitý je vhodný stravovací a pitný režim žiakov. Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných škodlivín v škole a v okolí, výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a častí využívaných priestorov a pravidelná bezpečnostná kontrola.

Poučenie žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci sa uskutočňuje na prvých triednických hodinách začiatkom školského roka a úvodných hodinách v jednotlivých predmetoch. Naďalej budeme uskutočňovať pravidelné školenia zamestnancov školy ako i žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia. Dvakrát ročne uskutočniť účelové cvičenia Ochrana človeka a prírody s nácvikom evakuácie pri mimoriadnej udalosti a požiaru. Zvýšenú pozornosť bezpečnosti je potrebné venovať hlavne na hodinách telesnej výchovy, ktoré sa v zimných mesiacoch a v nepriaznivom počasí vyučuje na chodbe školy. Po nahlásení nedostatkov bezpečnostným technikom tieto odstraňovať v čo najkratšom čase.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

ISCED 2 – 2. stupeň

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho sekundárneho vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie sekundárne vzdelávanie. Základom nižšieho sekundárneho vzdelávania je medzipredmetový prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a ďalšom rozvoji spôsobilostí žiakov. Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho sekundárneho vzdelania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom – vyššom sekundárnom vzdelávaní. Cieľom školy bude umožniť všetkým žiakom bez rozdielu získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích ako i voliteľných predmetoch. V spolupráci s rodičmi žiakov vychovávať zodpovedných a morálne vyspelých ľudí.

Ciele nižšieho sekundárneho vzdelávania :

- osvojiť si základ všeobecného vzdelania poskytovaného školou
- primerane veku rozvinúť kľúčové spôsobilosti, základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu celoživotného učenia sa
- získať jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva
- vypestovať záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti
- vypestovať u žiakov záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy
- viesť žiakov k osvojeniu si a využívaniu efektívnych stratégií učenia sa
- viesť žiakov k osvojeniu si komunikačných spôsobilostí a spolupráce
- osvojiť si zodpovedný vzťah k sebe a k svojmu zdraviu
- vedieť riešiť problémy, naučiť sa pýtať a hľadať odpovede
- vedieť riešiť problémové úlohy a tvoriť projekty
- vedieť využiť svoje vedomosti a schopnosti pri realizácii rôznych úloh
- vedieť využiť cudzí jazyk pri bežnej komunikácii vo verbálnej aj v neverbálnej podobe
- dosahovať zvýšenie gramotnosti žiakov v oblasti IKT
- podporovať talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka
- zavádzať nové formy a metódy práce
- skvalitniť spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami aj v zahraničí
- formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.

2. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Škola sa nachádza na národnostne zmiešanom území, preto zvýšenú pozornosť zameriame na rozšírené vyučovanie slovenského jazyka a komunikatívnosť žiakov. Výchovno - vzdelávaciú činnosť budeme uskutočňovať tak, aby žiaci získali dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých predmetoch. Nakoľko každoročne sa zvyšuje počet žiakov so špecifickými – výchovno vzdelávacími potrebami je nutné takýmto žiakom vytvoriť podmienky pre ich rozvoj. Taktiež nemalé percento žiakov pochádza z rodín s nízkou socio- kultúrnou úrovňou. Na eliminovanie hore uvedených nedostatkov by škole prospelo i pridelenie asistenta učiteľa a vytvorenie podmienok pre prácu špeciálneho pedagóga. Z uvedených dôvodov východiskový stav nižšieho sekundárneho vzdelávania vyžaduje náročnú a odbornú prácu pedagógov.

SWOT analýza školy

Silné stránky	Slabé stránky školy
<ul style="list-style-type: none"> • dobrá spolupráca s OÚ Tekovské Lužany • informovanie rodičov školy • existujúce aktivity školy • spolupráca s družobnou školou v Kondoroši • vybavenosť školy s IKT technikou • postupné zlepšovanie vyučovacieho prostredia /inovácia tried/ • dobrá spolupráca s rodičovskou radou • kvalita VVP • kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov 	<ul style="list-style-type: none"> • zlý technický stav budovy • motivácia slabých žiakov • sebareflexia učiteľa • rezervy vo výchovnom pôsobení • školská a učiteľská knižnica • rozvoj tvorivosti žiakov a niektorých učiteľov, zvýšenie motivácie žiakov aj učiteľov k osobnému rastu a celoživotnému vzdelávaniu sa
Možnosti , príležitosti:	Hrozby, riziká
<ul style="list-style-type: none"> • možnosť získať finančné prostriedky z rôznych nadácií a grantov • záujem rodičov zo sociálne znevýhodneného prostredia o školu • výhodná poloha v regióne • propagácia školy k verejnosti • nové vzdelávacie metódy a formy • celoživotné vzdelávanie 	<ul style="list-style-type: none"> • demografický pokles populácie • konkurencia - odchod žiakov na inú školu • zvyšovanie frustrácie učiteľov • zo strany niektorých rodičov slabá komunikácia s učiteľmi • nedostatok sponzorov

Stupeň vzdelania

ISCED 2

Absolvent programu nižšieho sekundárneho vzdelania získa vysvedčenie s doložkou so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou. Tým splní podmienku pre pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni, v priebehu ktorého ukončuje povinné základné vzdelávanie. / povinnú školskú dochádzku/.

V prípade ukončenia základného vzdelávania / povinnej školskej dochádzky/ na úrovni ISCED 2 B môže tento absolvent vstúpiť do pracovného procesu ako nekvalifikovaný pracovník. Žiak, ktorý absolvoval 1 – ročnú základnú odbornú prípravu na úrovni ISCED 2 C získava osvedčenie o absolvovaní programu základného odborného vzdelávania garantujúceho zaučenie v danom odbore, má otvorenú možnosť získať i vysvedčenie potvrdzujúce ukončenie povinnej školskej dochádzky. Podľa toho absolvent môže vstúpiť priamo na trh práce buď ako sila s minimálnou odbornou kvalifikáciou, alebo pokračovať v štúdiu na úrovni 3 C.

Dosiahnutie tohto stupňa vzdelania je pre všetkých žiakov nevyhnutnou podmienkou pokračovania v ďalšom štúdiu.

Profil absolventa ISCED 2

nižšieho sekundárneho stupňa je založený na kľúčových spôsobilostiach, ktoré zahŕňajú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať. Ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote. Nadväzujúc na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho- primárneho vzdelávania má osvojené tieto **kľúčové spôsobilosti**:

a/ spôsobilosti k celoživotnému učeniu sa

- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných životných situáciách

b/ sociálne komunikačné spôsobilosti

- dokáže využívať všetky dostupné formy sociálnej komunikácie
- ovláda slovnú zásobu v primeranej škále v cudzom jazyku tak, že je schopný rozumieť hovorenému slovu v osobnej konverzácii a tiež tvoriť texty
- uplatňuje komunikáciu smerujúcu k vytváraniu dobrých vzťahov s učiteľmi, s rodičmi, spolužiakmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu

c/ spôsobilosť riešiť problémy

- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia, je si vedomí svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných

d/ spôsobilosti občianske

- chápe význam a podstatu legislatívnych zákonov a spoločenských noriem, váži si kultúrno - historické tradície a dedičstvo
- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti, koná v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti

e/ spôsobilosti sociálne a personálne

- dokáže spolupracovať v skupine, chápe a dokáže prebrať zodpovednosť za výsledky spoločnej práce
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory
- dokáže zvládať svoje vlastné pocity, vie regulovať svoje správanie

f/ spôsobilosti vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- vie pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, cení si rôzne prejavy umenia
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu, správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám

g/ spôsobilosť uplatňovať základy matematického myslenia a základné schopnosti poznávať oblasti vedy a techniky

- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách

- má základy prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať postup uplatňovaný vo vede na primeranej úrovni

h/ digitálna spôsobilosť

- rozvíja spôsobilosti založené na zručnostiach v oblasti IKT
- vytvára jednoduché tabuľky a grafy
- rozumie nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí

i/ spôsobilosti smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch, schopnosť plánovať a riadiť prácu

3. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

ISCED 2

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov. môžu sa vyučovať v rámci jednotlivých učebných premetov alebo formou kurzov, prípadne samostatného voliteľného predmetu.

Prierezové témy prechádzajúce oblasťami vzdelávania:

- osobnostný a sociálny rozvoj
- environmentálna výchova
- mediálna výchova
- multikultúrna výchova
- dopravná výchova
- ochrana života a zdravia
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti
- regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Multikultúrna výchova –dotýka sa medziľudských vzťahov v škole, vzťahov medzi učiteľmi a žiakmi navzájom, medzi školou a rodinou. Jej cieľom je dosiahnuť rovnoprávny prístup ku všetkým žiakom pochádzajúcim z rôzneho sociálneho a kultúrneho prostredia.

Mediálna výchova – jej cieľom je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať kompetentné zaobchádzanie s rôznymi druhmi médií,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá, chápať pravidlá fungovania „mediálneho sveta“
- schopnosť vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií
- schopnosť kriticky posudzovať pozitívne ako aj negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť.

Osobnostný a sociálny rozvoj - jej cieľom je rozvíjať:

- ľudský potenciál žiakov, sebareflexiu, sebaúctu, sebadôveru
- poskytovať žiakom základy na plnohodnotný a zodpovedný život
- učiť žiakov uplatňovať svoje práva ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život, podporovať prevenciu sociálno - patologických javov v škole – šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok.

Environmentálna výchova – jej cieľom je:

- analýza vzťahov medzi človekom a životným prostredím,
- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu,
- pochopiť súvislosť medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej regionálnej a medzinárodnej úrovni.

Mediálna výchova – jej cieľom je:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“,

zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),

- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií.

- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, -pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – jej cieľom je:

- vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov
využívanie historických regionálnych ukážok:

Škola a jej okolie – moja trieda, obec,

- poznávať kultúrnu rozmanitosť,

- využívať danosti regiónu,

-spoznávať tradičné ľudové remeslá, jedlá, zbierky ľudovej hudobnej a literárnej kultúry

Dopravná výchova - jej cieľom je:

- pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke,

- pochopiť funkcie dopravy,

- formovať mravné vedomie a správanie v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,

-osvojiť si zásady bezpečného správania v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,

-pochopiť význam technického stavu bicykla na bezpečnú jazdu.

Ochrana života a zdravia – jej cieľom je:

2 x ročne uskutočniť „Ochrana človeka a prírody“ v teréne v mesiacoch október a jún

- pripraviť jednotlivca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza

-naučiť jednotlivca zvládnuť situácie, ktoré vznikli v dôsledku priemyselných a ekologických havárií, dopravných nehôd, živelných pohrôm, prírodných katastrof

-formovať vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí, na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – jej cieľom je:

- naučiť riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác,

- získavať potrebné informácie, spracovať ich

- vyhľadávať problémy, správne ich pomenovať, riešiť, utvoriť hypotézu

- naučiť sa prezentovať svoju prácu písomne a verbálne s použitím IKT.

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a sú uvedené v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

V rámci učebných predmetov budeme realizovať povinné prierezové témy nasledovne:

Multikultúrna výchova

Na hodinách ETV, NAV, VYV, SJL, HUV, ANJ, NJ, DEJ, GEO, OBV budú žiaci poznávať kultúru a zvyky iných národov a národnostných menšín. V rámci ETV v každom oddelení sú zmiešané skupiny žiakov z rôznych kultúrnych a sociálnych prostredí (slovenskej, rómskej, ...), ktoré vzájomne spolu úzko spolupracujú. Rómski žiaci prezentujú na hodinách svoje zvyky a tradície temperamentnými piesňami a tancami rómskeho etnika. Tieto skupiny žiakov sa zároveň učia vzájomne rešpektovať svoju kultúru.

Mediálna výchova

Danú prierezovú tému budeme uplatňovať v týchto predmetoch: SJaL, ANJ, NJ, MAT, INF, DEJ, GEO, FYZ, CHEM, ETV, HV, MAT, VYV, TECH, Svet páce

V rámci slohovej výchovy, najmä v informačnom slohovom postupe sa budú žiaci učiť ako si správne vybrať vhodnú časopiseckú literatúru, primeranú veku, rozlišovať pozitívne a negatívne správy, vedieť ich správne vyselektovať (správna orientácia v médiách).

Realizácia:

- návšteva vhodného divadelného predstavenia (podľa ponuky) v DAB Nitra – následná obsahová i formálna analýza
- návšteva vhodného filmového predstavenia

Oboznámenie sa s komerčnou a dokumentárnou filmovou tvorbou a ich vzájomné porovnanie z hľadiska divákovej percepcie a ich význam z hľadiska získavania a prehĺbovania poznatkov z rôznych vedných odborov a spoločenskej výchovy

Osobnostný a sociálny rozvoj

V rámci SJaL, ANJ, NJ, MAT, INF, DEJ, GEO, FYZ, CHEM, ETV, HV, MAT, VYV, TECH, Svet páce

budeme túto prierezovú tému realizovať v rámci učebného obsahu.

Environmentálna výchova

Daná prierezová téma sa bude v rámci učebných osnov vyučovať takmer vo všetkých učebných predmetoch. Najviac sa však bude prezentovať v rámci fyziky, chémie, geografie a biológie.

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Danú prierezovú tému budeme realizovať v predmetoch SJaL, VYV, ANJ, DEJ, GEO v rámci exkurzií žiaci navštívia významné historické a prírodné pamiatky mesta a okolia.

Dopravná výchova

Dopravnú výchovu budeme realizovať v mesiacoch október – jún prostredníctvom „Ochrany človeka a prírody“

Ochrana života a zdravia

V rámci SJaL, OBV, BIO, ETV, VYV, TEV

Túto tému budeme realizovať ako samostatnú organizačnú formu vyučovania – „Ochrana človeka a prírody“ v mesiacoch október – jún

Žiaci získajú teoretické vedomosti z oblastí:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana
- zdravotná príprav
- pohyb a pobyt v prírode.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

V predmetoch SJaL, ANJ, OBV, VYV, NJ, INF, GEO, BIO, TECH, Svet práce a FYZ v rámci učebných osnov zahrnieme tematické celky, v ktorých sa žiaci budú učiť vyhľadávať informácie na tvorbu projektov na internete a vedieť ich štylisticky i esteticky upraviť.

informácie o svojom regióne a vlasti, prehĺbovať si lokálpatriotizmus a vlastenecké cítenie. Zo získaných informácií žiaci pripravujú projekt, ktorý odprezentujú v triede.

Použité skratky:

ETV - Etická výchova
NAV - Náboženská výchova
SJL - Slovenský jazyk a literatúra
HUV - Hudobná výchova
GEO - Geografia
VYV - Výtvarná výchova
INF - Informatika
FYZ - Fyzika
CHE - Chémia

BIO - Biológia
ANJ - Anglický jazyk
NJ - Nemecký jazyk
TECH - Technika
TEV - Telesná výchova
OBV - Občianska výchova
DEJ - Dejepis

Pedagogické stratégie

Výučba jednotlivých predmetov nižšieho sekundárneho vzdelávania má mať premyslený výber metód a foriem práce. Na dosiahnutie cieľa vyučovacieho predmetu je potrebné využívať kladnú motiváciu žiakov a kombinovať rôzne formy práce na vyučovacích hodinách napríklad skupinové, programové, individuálne, projekčné, vyučovacie bloky, vyučovanie v rôznom prostredí. V oblasti rozumovej výchovy cieľom všetkých pedagógov bude rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Dôraz klásť na zodpovednosť za učenie, samostatnosť a využívanie IKT. Osobnostný a sociálny rozvoj realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností. Rozvíjať do maximálnej možnej miery talent žiakov v jednotlivých oblastiach. Zapájať žiakov do plnenia úloh pri prevencii drogových závislostí, environmentálnej výchovy, zdravej školy a výchovy k manželstvu a rodičovstvu. Zapájať žiakov do záujmových krúžkov školy.

Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami je začleneným žiakom v bežnej základnej škole, pre ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Pod ďalšími zdrojmi sa rozumejú podmienky, ktoré je potrebné zabezpečiť navyše okrem typických podmienok pre vzdelávanie týchto začlenených žiakov. Špeciálne výchovno- vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Na škole evidujeme žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami sú to:

a/ žiaci so zdravotným znevýhodnením

- s autizmom
- narušenou komunikačnou schopnosťou
- so zrakovým postihnutím
- s vývinovou poruchou učenia

b/ žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

Žiakom so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami, ktorí sa vzdelávajú v bežnej triede základnej školy budeme zabezpečovať podľa možností školy odborné personálne, materiálne podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej ich individuálnym potrebám. Žiakom so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami prispôbíme obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch. Vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracujú postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úpravu učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu vypracujú len pre tie vyučovacie predmety v ktorých žiaci nemôžu postupovať podľa učebných osnov daného ročníka, prípadne

potrebujú iné úpravy. Individuálny výchovno- vzdelávací program môžu vyučujúci v prípade potreby v priebehu školského roka upravovať a dopĺňať.

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou výchovno – vzdelávacej práce je hodnotenie a klasifikácia žiakov., ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu. Naším cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme t.č. vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011- R na hodnotenie žiakov ZŠ. Každý pedagogický zamestnanec bude dbať na to, aby žiakov nerozdeľoval na úspešných a neúspešných, bral do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon, odlišoval hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme t.č. vychádzať z Metodického pokynu č. 22/2011- R na hodnotenie žiakov ZŠ v zmysle zákona č. 245/2008 Z.z. § 55. Hodnotenie žiaka sa v rámci vzdelávania podľa tohto zákona v ročníkoch 5. – 9. vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov:

- klasifikáciou

Výchovné predmety, sa neklasifikujú okrem Občianskej výchovy v 8.a 9. ročníku.

Celkové hodnotenie žiaka 5.- 9. ročníka ZŠ, ktorý bol hodnotený klasifikáciou, sa na konci 1. a 2. polroka vyjadruje na vysvedčení :

- prospel s vyznamenaním
- prospel veľmi dobre
- prospel
- neprospel

Stupne hodnotenia pri klasifikácii:

- 1 – výborný
- 2 – chváľitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Pri celkovom hodnotení sa pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch hodnotí kvalita vedomostí a zručností, ktorú žiak dosiahol na konci hodnotiaceho obdobia.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Vnútroškolská kontrola je neoddeliteľnou súčasťou práce vedenia školy , pomocou ktorej sa získavajú objektívne informácie o práci, postojoch a názoroch učiteľov a zamestnancov, vedúcich MZ a PK.

Kritéria hodnotenia pedagogických zamestnancov

- 1.Odborné vedomosti sa zručnosti
- 2.Zameranie na žiaka
- 3.Zameranie na výsledky
- 4.Strategické myslenie
- 5.Vedenie ľudí
- 6.Osobnostné kvality
- 7.Dokonale ovláda svoj predmet

Pozná žiakov, analyzuje ich potreby, vie správne a samostatne reagovať pri riešení problémov v triede, komunikuje s rodičmi.

Učiteľ má jasne stanovené ciele, ako dosiahnuť so žiakmi čo najlepšie výsledky a kompetencie, v čom chce škole pomôcť.

Prispieva novými nápadmi, uvedomuje si dôležitosť vlastného vkladu pre bezproblémový chod školy.

Vedie kolektív žiakov – záujmová činnosť, príprava na súťaže, olympiády, kolektív pedagógov, koordinácia činností. Vedie kolektív pedagógov – MZ, PK, STU.

Kreativnosť, samostatnosť, čestnosť, pracovitosť.

Kritériá hodnotenia pedagogických zamestnancov našej školy sme ďalej rozpracovali na :
ZÁKLADNÉ PODMIENKY

- kvalita plnenie pracovných úloh
- plnenie cieľových úloh

ĎALŠIE PODMIENKY:

1. Triednictvo:

Sťažená práca :

IVVP, problémoví žiaci vedenie triednej dokumentácie.

2. Výchovno-vzdelávacia činnosť:

Plnenie časovo-tematických plánov výchovno-vzdelávacie výsledky
výsledky hospitačnej činnosti RŠ a ZRŠ.

3. Oprava písomných prác:

predpísané diktáty, štvrtročné práce, vstupné
a výstupné práce, predpísané laboratórne práce.

4. Spravovanie kabinetov:

Počet kabinetov, priebeh inventarizácie, návrhy na vyradenie neupotrebitel'ného majetku.

5. Vedúci MZ, PK, STU:

Pravidelné zasadnutia podľa plánu, kontrolná činnosť,
hospitačná činnosť, pravidelné odovzdávanie zápisníc, evidencie vykonaných
kontrol, plnenie úloh podľa plánu MZ a PK.

6. Súťaže a olympiády:

Príprava žiakov na oblastné, okresné, krajské, celoslovenské kolá súťaží a olympiád.
Umiestnenie žiakov:

7. Estetická úprava školského prostredia:

Aktualizácia a správcovstvo nástieniek v interiéri školy.
Aktualizácia nástieniek v triedach, estetická úprava prostredia tried.
Estetická úprava interiéru školy a jeho starostlivosť .

8. Akcie organizované školou:

Návrhy a zorganizovanie akcií pre žiakov a zamestnancov školy.
Zodpovednosť za organizovanie akcie.

9. Vzdelávanie:

Snaha vzdelávať sa a rozširovať si obzor v nových metódach práce, získavať nové informácie v odbore.

10. Zájmová činnosť žiakov:

Vedenie krúžkov práca s deťmi v nich a snaha zapájať sa s nimi do rôznych súťaží.

Zásady kontrolnej činnosti:

- pravidelnosť
- sústavnosť
- kompetentnosť riadiacich zamestnancov

Spôsoby kontrolnej činnosti:

A Priama hospitačná činnosť riaditeľa školy, zástupcu riad. školy, vedúcich MZ a PK, ktorí budú sledovať:

- plnenie učebných osnov
- dodržiavanie zásad klasifikácie a hodnotenia žiakov
- využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky
- dodržiavanie psycho-hygienických zásad vo výchovno- vzdelávacom procese
- dodržiavanie bezpečnostných predpisov na hodinách so zreteľom na charakter predmetu
- sledovanie úrovne vyučovania anglického jazyka , komunikatívnosť žiakov
- sledovanie čitateľskej gramotnosti a komunikatívnej úrovne žiakov
- sledovanie využitia environmentálnej výchovy , výchovy k manželstvu a k rodičovstvu, prevencie drogovej závislosti a úloh zdravej školy
- sledovať úroveň vyučovania slovenského jazyka , schopnosť spisovne komunikovať a argumentovať v písomných aj ústnych prejavoch
- sledovať úroveň vzdelávania žiakov z rómskej komunity a so sociálne znevýhodneného rodinného prostredia
- sledovať úroveň vzdelávania začlenených žiakov s výchovno – vzdelávacími potrebami
- dodržiavanie humánnych a demokratických zásad a práv dieťaťa
- sledovať aktivizáciu žiakov na základe kladnej motivácie
- sledovať využívanie tvorivosti a progresívnych prvkov vo vyučovacom procese

B Individuálne pohovory s vyučujúcimi a zamestnancami školy

C Didaktické testy , polročné a výstupné previerky zamerané na plnenie štandardov jednotlivých premetov

D Vyhodnotenie riaditeľských previerok a predpísaných písomných prác, laboratórnych prác

E Sledovanie plnenia pracovného vnútorného poriadku

F Sledovanie dodržiavania a vykonávania pedagogického dozoru

G Sledovanie a kontrola dokumentácie školy: triedne knihy, triedne výkazy, klasifikačné hárky, osobné listy, triedne knihy ŠKD, učebné plány

H Kontrola práce triednych učiteľov

I Kontrola učební

J Kontrola práce školníka a upratovačiek

K Kontrola finančných dokladov a materiálnych prostriedkov

3.Hodnotenie školy

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.

- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.
- Swott analýza

Budeme monitorovať:

- *Podmienky na vzdelanie*
- *Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi*
- *Prostredie – klíma školy*
- *Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania*
- *Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami*
- *Výsledky vzdelávania*
- *Riadenie školy*
- *Úroveň výsledkov práce školy*
- *Kritériom pre nás je:*
- *Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov*
- *Kvalita výsledkov*

K nástrojom hodnotenia kvality školy patria: testy, ankety, dotazníky pre rodičov, žiakov a učiteľov, rozhovory, pozorovania, hospitácie, výsledky v súťažiach a olympiádach, prezentácia školy v obci a v regióne.

4.Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov.

Pre potreby školy je dôležité zlepšiť kvalifikovanosť, aprobačné zloženie pre predmety nemecký jazyk, telesná výchova, občianska výchova, hudobná výchova, geografia . Toho času jedna učiteľka študuje geografiu a tri učiteľky absolvujú štúdium modernizácie vzdelávania. Vedenie školy okrem uvedených oblastí bude podporovať v štúdium nových moderných trendov vo vyučovaní. Cieľom školy je dosiahnuť a skvalitniť prácu na počítači a využívanie výpočtovej, komunikačnej a prezentačnej techniky na vyučovaní.

IV. Školský učebný plán**ISCED 2 – 5. ročník
Školský učebný plán**

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Hodiny povinná časť	Poznámky /ŠVP
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	
	prvý cudzí jazyk	3	+1
Človek a príroda	biológia	1	+1
Človek a spoločnosť	dejepis	1	
	geografia	1	+1
	občianska náuka	1	
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova	1	
Matematika a práca s informáciami	matematika	3,5	+1,5
	informatika	0,5	+1,5
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	
	hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	
Spolu		21	+6 voliteľných hodín

Poznámky

1. Vyučovacia hodina má 45 minút
2. Hodina telesná výchova sa delí na skupiny dievčatá, chlapci
3. Etická a náboženská výchova sa delí na skupiny
4. Voliteľné hodiny škola použije na rozšírenie a prehĺbovanie obsahu v danom predmete

ISCED 2 – 6. ročník
Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Hodiny povinná časť	Poznámky /ŠVP
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4	+1
	prvý cudzí jazyk	4	
Človek a príroda	fyzika	1	+1
	chémia	0,5	+0,5
	biológia	1	+1
Človek a spoločnosť	dejepis	1	
	geografia	1	
	občianska náuka	1	
Človek a hodnoty	etická výchova / náboženská výchova	1	
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	+1
	informatika	0,5	1,5
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	
	hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	
Spolu		23	+6 voliteľných hodín

Poznámky

1. Vyučovacia hodina má 45 minút
2. Hodina telesná výchova sa učí spojením dvoch tried/ 6.A,6.B/ a delí sa na skupiny dievčatá, chlapci
3. Etická a náboženská výchova sa delí na skupiny
4. Voliteľné hodiny použije na rozšírenie a prehĺbovanie obsahu v danom predmete

ISCED 2 – 7. ročník
Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Hodiny povinná časť	Poznámky /ŠVP
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	4	+1
	prvý cudzí jazyk	2	+1
	druhý cudzí jazyk	2	
Človek a príroda	fyzika	1	
	chémia	0,5	+0,5
	biológia	1,5	+0,5
Človek a spoločnosť	dejepis	1	
	geografia	1	
	občianska náuka	1	
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	1	
Matematika a práca s informáciami	matematika	3,5	+1,5
	informatika	0,5	+1,5
	svet práce	0,5	
	technika	0,5	
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	
	hudobná výchova	1	
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	
Spolu		24	+6 voliteľných hodín

Poznámky

1. Vyučovacia hodina má 45 minút
2. Hodina telesná výchova sa učí spojením dvoch tried / 7.A,7.Bú/ a delí sa na skupiny dievčatá, chlapci
3. Etická a náboženská výchova sa delí na skupiny
4. Predmety svet práce a technika sa vyučujú tak , že sa dané predmety striedajú po týždni a odučí sa ako 1. vyučovacia hodina
5. Voliteľné hodiny použije na rozšírenie a prehĺbovanie obsahu v danom predmete

ISCED 2 – 8. ročník
Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Hodiny povinná časť	Poznámky /ŠVP
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	
	prvý cudzí jazyk	3	
	druhý cudzí jazyk	1	+1
Človek a príroda	fyzika	2	
	chémia	1	
	biológia	1	
Človek a spoločnosť	dejepis	1	+1
	geografia	1	
	občianska náuka	0,5	0,5
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	0,5	0,5
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	+1
	informatika	0,5	+1,5
	svet práce	0,5	
	technika	0,5	
Umenie a kultúra	výchova umením	0,5	+0,5
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	
Spolu		24	+6 voliteľných hodín

Poznámky

1. Vyučovacia hodina má 45 minút
2. Hodina telesná výchova sa a delí sa na skupiny dievčatá, chlapci
3. Etická a náboženská výchova sa delí na skupiny
4. Predmety svet práce a technika sa vyučujú tak , že sa dané predmety striedajú po týždni a odučí sa ako 1. vyučovacia hodina
5. Voliteľné hodiny použije na rozšírenie a prehĺbovanie obsahu v danom predmete

ISCED 2 – 9. ročník
Školský učebný plán

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Hodiny povinná časť	Poznámky /ŠVP
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	5	
	prvý cudzí jazyk	3	
	druhý cudzí jazyk	1	+1
Človek a príroda	fyzika	1	
	chémia	2	
	biológia	0,5	+0,5
Človek a spoločnosť	dejepis	2	0
	geografia	1	
	občianska náuka	0,5	0,5
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova	0,5	0,5
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	+1
	informatika	0	+1
	svet práce	0	+1
	technika	0	+1
Umenie a kultúra	výchova umením	0,5	+0,5
Zdravie a pohyb	telesná výchova	2	
Spolu		23	+7 voliteľných hodín

Poznámky

1. Vyučovacia hodina má 45 minút
2. Hodina telesná výchova sa a delí sa na skupiny dievčatá, chlapci
3. Etická a náboženská výchova sa delí na skupiny
4. Predmety svet práce a technika sa vyučujú tak , že sa dané predmety striedajú po týždni a odučí sa ako 1. vyučovacia hodina
5. Voliteľné hodiny použije na rozšírenie a prehĺbovanie obsahu v danom predmete

Škola orientovala svoj Školský vzdelávací program na 2.stupni predovšetkým na posilnenie vyučovania slovenského jazyka a matematiky, matematiky, informatiky a cudzieho jazyka.

Rozšírenie a navýšenie časovej dotácie v predmetoch určených v štátnom vzdelávacom programe má prispieť predovšetkým k lepšiemu osvojeniu si kľúčových kompetencií na oboch stupňoch vzdelávania. Hlavným dôvodom je skutočnosť, že veľká časť žiakov pochádza z dvojjazyčného rodinného prostredia a zo sociálne znevýhodneného prostredia.

V. Učebné osnovy

Učebné osnovy v jednotlivých predmetov obsahujú:

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Rozvíjajúce ciele, spôsobilosti, predmetové vychádzajú z kľúčových spôsobilostí.
3. Témy, prostredníctvom, ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi.
4. Požiadavky na výstup.
5. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.
6. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod..
7. Hodnotenie predmetu.

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	5h ŠVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín 4h ŠVP + 1h ŠkVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín 4h ŠVP + 1h ŠkVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín 5hŠVP týždenne/ spolu 165 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme nášho školského vzdelávania centrálnu postavenie. Vytvára predpoklady na zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Kvalitné ovládanie a praktické používanie slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, primeranú a kultivovanú komunikáciu jednotlivého používateľa.

Koncepciu vyučovania slovenského jazyka a literatúry určujú základné princípy, ktoré sú odrazom spoločenských požiadaviek – princíp spojenia školy so životom a primeranosti ku stupňu intelektuálneho vývinu žiakov, princíp všestrannej výchovnosti a princíp vedeckosti.

Vyučovanie slovenského jazyka spája s vednou disciplínou (jazykovedou) predovšetkým zacielenosť na komunikatívnu funkciu jazyka. Vyučovanie slovenského jazyka zabezpečuje rovnaký podiel logickomyšlienkových a tvorivých komunikatívnych činností a poznatkov, činnosti sú rovnocenným štruktúrnym prvkom cieľa a obsahu ako poznatky, a to rovnocenne v písanej a hovorenej forme.

Pri vyučovaní slovenského jazyka sa uprednostňujú metódy samostatného racionálneho myslenia, samostatnej práce s doplnkovou literatúrou (slovníky, encyklopédie, ľubovoľná mimočítanková literatúra...) a metódy diskusie, a to ako základ pre všetky učebné predmety. Dôsledne sa dbá o rozvíjanie intelektovej, estetickej, mravnej a citovej stránky osobnosti žiaka.

Cieľom vyučovania literatúry je aktívne sa podieľať na intelektuálnom, citovom a mravnom rozvoji žiakov, tvorbe harmonicky rozvinutého človeka. Základným prostriedkom tohto cieľa je literárno-umelecké dielo, jeho čítanie a interpretácia, ktorá je založená na pochopení významu textu, jeho zmyslu a vnútornom citovom prežívaní estetických a myšlienkových hodnôt, ktoré sú v diele

obsiahnuté. Žiaci sa prostredníctvom literárnych ukážok zoznamujú s históriou našich predkov, učia sa chápať a vnímať literatúru všeobecne, vedia rozlišovať konkrétne literárne druhy a žánre, kompozíciu literárneho diela a jeho štylistikou získavať potrebné jazykové kompetencie. Účinok výchovno-vzdelávacieho pôsobenia prostredníctvom literatúry a umenia by sa mal prejavovať pri utváraní plnohodnotného spôsobu života, voľbe správnej životnej cesty, orientáciu vo vlastnom živote a jeho problémoch, v seberealizácii v demokratickej a humánnej spoločnosti.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Vyučovanie slovenského jazyka a literatúry je založené na komunikatívno-poznávacom princípe, ktorý používa vo vyhľadávaní jednotlivých jazykových javov v rôznych typoch textov, v následnom súťažení, triedení a systematizovaní analyzovaných javov, ktoré vedie k zovšeobecnenému poznatku o danom jave. Vyučovanie literatúry rešpektuje súlad vzdelávacích a výchovných komponentov, čo umožňuje u žiakov priebežné formovanie autentickej literárnej kultúry, s cieľom spontánneho rozvoja hlbšieho a teda aj kritického pohľadu na svet a okolitý život, zmysel pre prežívanie a porozumenie krásy, ktoré umelecké dielo poskytuje.

Kognitívne ciele

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry je dosiahnuť u žiakov primeranú úroveň vedomostí, zručností a postojov, ktoré tvoria pevný základ pre rozvoj v ostatných vyučovacích predmetoch, ako aj pre ďalšie vzdelávanie.

Žiaci sa majú naučiť:

- vyjadrovať sa spisovne, teda gramaticky správne, štylisticky a komunikatívne vhodne, výstižne a zrozumiteľne, využívať pojmovosť, aj estetiku jazyka
- pozorovať, porovnávať, zovšeobecňovať a charakterizovať jazykové javy, vlastné jazykové prejavy a javy okolitej skutočnosti, ako odôvodniť výber jazykových prostriedkov
- diskutovať, argumentovať, presviedčať s dodržiavaním jazykovej kultúry a úcty k partnerovi komunikácie
- pohotovo, samostatne, systematicky pracovať so základnými jazykovými príručkami, príp. encyklopédiami
- využívať medzipredmetové vzťahy

Socioefektívne ciele

Pochopením literárneho diela dochádza u žiakov k pochopeniu autora, teda k stotožneniu sa s jeho citovým a myšlienkovým svetom. Takýmto spôsobom, teda uvedeným čítaním a pochopením textu žiaci smerujú k socializácii a vo výraznej miere sa u nich rozvíja empatia k vlastnému okoliu. Žiaci na základe prečítaného dokážu rozširovať svoje umelecké hodnoty, ako aj slovné a písomne vyjadriť svoje estetické pocity. Žiaci by mali vedieť prežívať krásno v literatúre aj v materinskej reči a hľadať v ňom tvorivú inšpiráciu pre vlastný život. Mali by rešpektovať etické a estetické hodnoty literatúry a rodného jazyka. V neposlednom rade je dôležité zabezpečiť žiakom dostatok možností a príležitostí intenzívne prežívať silné stránky medziľudskej vzájomnosti,

ušľachtilosti, aby mali dostatok možností presvedčivo preveriť samých seba, ako mravne obstoja pred sebou samým a pred druhými ľuďmi.

Psychomotorické ciele

Žiaci dokážu viesť plnohodnotnú komunikáciu, výstižne a zrozumiteľne sa vyjadrovať, používať štylisticky a gramaticky správne tvary, s prihliadnutím na estetiku jazyka. Vedomosti a zručnosti získané na hodinách slovenského jazyka a literatúry dokážu aplikovať v bežnom živote. Dokážu pochopiť a oceniť literárne dielo, dokážu identifikovať vlastné myšlienky, pocity a postoje, a teda prostredníctvom literárneho umenia komunikovať s okolitým svetom.

3. Vyučovacie metódy a formy

Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania slovenského jazyka je nevyhnutné používať také vyučovacie metódy, aby žiaka neodradili. Slovenský jazyk patrí do skupiny ťažkých jazykov, najmä čo sa týka pravopisnej zložky. Neúspech potom žiakov odrádza. Výberom vhodných metód a foriem práce dá sa tomu vyhnúť. Najväčší dôraz budeme klásť na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, zabudneme na encyklopedické vedomosti, budeme pracovať s informáciami, aktívne ich využívať. Celým vyučovacím procesom sa bude prelínať čitateľská gramotnosť, schopnosť argumentovať, vyjadrovať svoj postoj.

4. Hodnotenie predmetu

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Stupnica hodnotenia písomných prác:

- 1: 100 % - 92 %
- 2: 91 % - 80 %
- 3: 79 % - 50 %
- 4: 49 % - 30 %
- 5: 29 % - 0 %

Stupnica hodnotenia diktátov:

- 0 – 1 chyby = 1
- 2 – 3 chyby = 2
- 4 – 7 chýb = 3
- 8 – 10 chýb = 4
- 11 – viac chýb = 5

5. Učebné pomôcky a zdroje

Učebnice SjaL – autorky: PaedDr. Jarmila Krajčovičová, Mgr. Lucia Žigová, jazykové príručky, slovníky, encyklopédie, internet.

Slovenský jazyk pre 6 a 7. ročník – PaedDr. Jarmila Krajčovičová a kolektív, Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl – Mgr. Daniela Petříková, jazykové príručky, slovníky, encyklopédie, internet.

Slovenský jazyk pre 8.roč. ZŠ, Literárna výchova pre 8.roč.ZŠ, slovníky, pracovné listy, odborná literatúra, internet, CD,DVD

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu slovenský jazyk a literatúra na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie žiak
Jazyk a komunikácia	-správna spisovná reč je našou vizitkou -jednota ústneho a písomného prejavu
Človek a spoločnosť	-utváranie dobrých medziľudských vzťahov -vyjadrovanie svojho postoja k svetu okolo nás
Človek a príroda	-sledovanie prírodných úkazov -vplyv prírody na ľudí
Človek a hodnoty	-získavanie správnych komunikačných zručností, väzby medzi vrstovníkmi -význam priateľstva pre život človeka
Človek a svet práce	-význam práce pre spoločnosť
Umenie a kultúra	-oboznamovanie sa s kultúrou iných národov -rozvoj tolerancie k iným národom a etnikám -krása ľudového umenia, súhra ľudí s prírodou
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-vie sa začleniť do spoločnosti, -vie pracovať samostatne, ale a v tímoch
Environmentálna výchova	-má kladný vzťah k prírode, zvieratám, vie podať pomoc pri ohrození živlom
Multikultúrna výchova	-orientácia sa v iných etnických a kultúrach
Mediálna výchova	-formovanie vzťahu k divadelnému a filmovému umeniu
Ochrana života a zdravia	- má osvojený hodnotový rebríček, vie si vážiť ľudský život a zdravie
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- vie samostatne zostaviť a prezentovať vlastnú tvorbu / referát, projekt, slohové práce/
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	- pozná svoj región, rodnú obec, typický folklór
Dopravná výchova	- pozná a dokáže aplikovať základné dopravné predpisy, dokáže pohotovo vyriešiť dopravné situácie

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
Kultivovane sa vyjadrovať, používať svoj materinský jazyk v spisovnej norme	Byť zvedavý, mať chuť poznávať nové, zatiaľ neobjavené. Objavovať nové situácie, možnosti ich riešenia, posudzovať názory iných, porovnávať ich so svojimi	Uvedomuje si kultúru našich predkov, je schopný porovnať s tou, v ktorej žije. Dokáže pochopiť zmeny jazyka, ktorý odzrkadľuje danú spoločnosť	Vie nadviazať spoločenskú komunikáciu, je pripravený na nové podnety, ktoré život prinesie. Vie sa vcítiť do života iných. Nerobí rozdiely medzi etnickými skupinami	Vie sa orientovať a komunikovať v rodnej krajine. Je schopný si dopĺňať svoje vedomosti. Poznané používa vo svojom živote tvorivo	Vytvára si nové myšlienkové pochody, rozvíja slovnú zásobu. Aktívne využíva svoje jazykové schopnosti. Uvedomele pristupuje k novým informáciám

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Gramatika			
I. Opakovanie učiva zo 4. ročníka	Hlásky -samohlásky, dvojhlásky, spoluhlásky – obojaké. Vlastné mená, podstatné mená – vzor Diktát č. 1	Vzbudiť záujem o materinský jazyk Zopakovanie a rozlišovanie hlások, ich delenie. Vedieť rozlišovať mäkké, tvrdé a obojaké spoluhlásky. Ovládať pravopis po obojakých spoluhláskach. Pomôcť žiakom zopakovať základné učivo	Výslovnosť a písanie. Vybrané slová. Písanie veľkých písmen. Zopakovať skloňovanie gramatické kategórie : pád, číslo, rod. Preveriť a zhodnotiť pravopis z 1.stupňa – analýza chýb a oprava.
II. Zvuková stránka jazyka a pravopis	Melódia vety, prestávka, slovný prízvuk, vetný dôraz, sila hlasu. Splývavá výslovnosť. Interpunkčné znamienka (zátvorka, bodkočiarka, dvojbodka, spojovník, pomlčka). Zákon o rytmickom krátení. Slabičné a neslabičné predpony	Zamyslieť sa nad krásou jazyka, jeho melódiou, ľubozvučnosťou Správne intonovať slová a vety, v ktorých dochádza k spodobovaniu. Intonáciou rozlíšiť jednotlivé výrazy v samostatnosti alebo vo väzbe. Naučiť správnu melódiu, poukázať na nárečové prvky	Poznať pojmy a vedieť ich používať. Správne vyslovovať a písať slová so splývavou výslovnosťou. Správne intonovať. Vedieť členiť slová na slabiky a určiť predponu.
III. Význam slova – lexikológia	Ovodené slová. Jednovýznamové a viacvýznamové slová. Synonymá, antonymá. Synonymický slovník. Ustálené slovné spojenia –príslovia, porekadlo, pranostika. Frazeologický slovník. Spisovný jazyk a nárečia.	Poznať myslenie našich predkov, ich múdrosť. Jednoduchým spôsobom vedieť odvodzovať nové slová, hravou formou tvoriť nové slová, vedieť ich porovnávať po významovej stránke. Vedieť rozlišovať slová – jednovýznamové, viacvýznamové. Rozvoj slovnéj zásoby. Naučiť sa pracovať s príručkami, vedieť fakty vyhľadávať	Ovládať slová podľa významov, vedieť ich charakterizovať. Tvoríť príklady a vysvetliť ich. Rozvoj slovnéj zásoby. Práca so slovníkmi – vyhľadať heslo, interpretovať ho.

IV. Tvaroslovie Podstatné mená	Vzory mužského rodu: chlap, hrdina dub, stroj; životnosť, neživotnosť. Vzory ženského rodu žena, ulica dlaň, kosť. Vzory stredného rodu: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča. Diktát č. 2	Pochopiť gramatické pojmy, nutnosť pravopisu. Vedieť skloňovať podstatné mená, určovať gramatické kategórie (rod, číslo, pád), vzor a zopakovať si ich pravopis. Viest žiakov ku kladnej motivácii učenia sa SJ. Zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry.	Plnovýznamovosť, ohybnosť, skloňovanie. Vedieť roztriediť podstatné mená podľa rodu a priradiť k vzoru. Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu podstatných mien, analýza chýb a oprava .
Prídavné mená	Akostné prídavné mená - stupňovanie. Vzory pekný , cudzí. Diktát č. 3 .	Poukázať na jedinečnosť osôb, zvierat a vecí. Vedieť skloňovať, stupňovať, určovať gramatické kategórie -rod, číslo, pád a vzor. Osvojiť si príslušné gramatické normy.	Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu.
Zámená	Osobné základné, osobné prívlastňovacie. Tykanie / vykanie. Gramatické kategórie – pád, číslo, rod.	Poukázať na úctu k starším ľuďom, rozlišovať známych a neznámych, vzťah k nim. Žiak vie správne komunikovať, oslovovať, v rôznych situáciách správne používa vykanie a tykanie. Motivovať kladný vzťah k jazyku.	Rozlíšiť osobné základné a osobné prívlastňovacie zámená. Využívať správne tykanie, vykanie .
Číslovky	Číslovky základné, radové.	Poukázať na dôležitosť čísla. Pozná základné druhy čísloviek v písanom aj číselnom vyjadrení, vie ich správne používať. Vie správne používať a označovať počty a poradie.	Vedieť skloňovať základné a radové číslovky v texte. Dodržiava pravopis, ovláda písanie bodky pri radových číslovkách napísaných číslicou.
Slovesá	Časovanie : osoba, číslo, čas. Neurčitok, sloveso byť. Jednoduchý a zložený slovesný tvar. Väzba s pádom. Tykanie / vykanie. Diktát č. 4 .	Poukázať na dôležitosť komunikácie. Slovesá ako dôležitý slovný druh pri rozprávaní, reprodukcii. Vie vyjadriť situáciu v jednotlivých časoch. Naučiť sa vyjadrovať dejové súvislosti .	Vedieť vyčasovať sloveso byť a použiť ho správne vo vetách vzhľadom na časovú postupnosť. Vie dodržiavať správne predložkové väzby .Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu slovíes – analýza chýb a oprava

V. Skladba	Jednoduchá veta : želacia, zvolacia. Slovosled.	Poukázat na to, že citové rozpoloženie človeka ovplyvňuje aj jeho výpovede. Rozvoj komunikačných schopností, rozširovanie slovnej zásoby. Vedieť sa ovládať.	Charakterizovať vetu. Vie rozlíšiť želaciu a zvolaciu vetu .Vie tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.
Sloh			
I. Rozprávanie	Jednoduché rozprávanie, osnova, odsek, úvod, jadro, záver. Pohľadnica, súkromný list, adresa odosielateľa, prijímateľa. Kľúčové slová, téma, hlavná myšlienka.	Vzbudiť záujem o poznanie nielen seba, ale aj prostredia, v ktorom žijem. Naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať v časovej nadväznosti, vytvárať výstižné rozprávanie, správne pracovať s praktickými písomnosťami. Rozšírenie slovnej zásoby, používanie základnej štylistickej štruktúry.	Žiak vie identifikovať spoločné / odlišné znaky preberaných slohových žánrov a útvarov. Vie navrhnúť tému písania slohového žánru, vie utvoriť ucelené rozprávanie, vie vyhľadať v texte kľúčové slová, je schopný utvoriť osnovu.
II. Opis	Statický opis – predmetu, obrázka, osoby. Opis pracovného postupu .	Zamyslieť sa nad krásou všedných vecí, mať pozitívny vzťah k práci. Schopnosť opísať to, čo vidím. Rozšírenie slovnej zásoby, schopnosť postrehnúť dôležité znaky a detaily.	Vedieť porovnať a vysvetliť preberané slohové postupy. Vedieť členiť text na odseky, správne vytvoriť úvod, jadro, záver, vytvoriť opis na danú alebo voľnú tému.

III. Krátke informácie	SMS, E – mail ,oznámenie . Správa Pozvánka Plagát Vizitka Inzerát Reklama Interview Diskusia	Pochopiť dôležitosť informácií, vedieť sa stručne a výstižne vyjadrovať. Nacvičiť správne tvoriť krátke texty – výstižnosť, úplnosť. Svojiť si príslušné informácie v praktickom živote.	Vie vyjadriť myšlienky a informácie so špecifickým cieľom . Vie vystihnúť komunikačné situácie. Vie používať informácie a texty z iných zdrojov a médií. Používať vhodnú slovnú zásobu. Rešpektovať jazykové pravidlá .
IV. Prvá školská slohová práca	Možnosť výberu: súkromný list, opis predmetu, opis pracovného postupu, rozprávanie s prvkami opisu .	Pochopiť, aké dôležité je vedieť sa vyjadrovať nielen ústne, ale aj písomne. Vedieť samostatne napísať ucelený text. Motivovať kladný vzťah k vlastným schopnostiam .	Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom. Organizovať text z hľadiska kompozície, štylizovať jednoduché vety. Príprava konceptu so zameraním na správnu gramatiku, interpunkciu a pravopis .
Literatúra			
Úvod do vyučovania literatúry	Význam literatúry v živote človeka.	Úcta k materinskému jazyku. Vedieť pracovať s literatúrou, spoznávať nové veci. Rozvoj slovnej zásoby.	Múdrosť ľudí obsiahnutá v knihách – spoznávanie iných postojov, citov, prostredia, situácií .
I. Poézia	Ľudová pieseň- druhy ľudových piesní: pracovné (trávnicie, pastierske, valašské, banické), zbojnícke, vojenské, regrútske, žartovné, uspávanky, koledy, zľudovené piesne. Poézia nonsensu – humor. Znak poézie- verš, sloha, rým, rytmus. Jazykové umelecké prostriedky : zdobenina, prirovnanie, personifikácia.	Láska k vlasti, túžba po spravodlivom živote, medzil'udské vzťahy. Práca s textom , spev piesní. . Lyrické texty, krásna melódia našich ľudových piesní, bohatosť jazyka.	Využívať aplikačné zručnosti – prepojenie poézie s hudbou .Porovnávať druhy piesní, príležitosti, pri ktorých vznikali .Rozlíšiť ľudovú a zľudovenú pieseň. Využívať verbálne a neverbálne vyjadrovacie prostriedky. Dramatizácia textu. Definovať literárne pojmy – uviesť príklady.
II. Krátke formy ľudovej slovesnosti	Hádanka, vyčítanka, príslovie, porekadlo, pranostika, poučenie	Múdrosť našich predkov, ich obrazotvornosť Vedieť tvoriť krátke formy s prihliadnutím na súčasnosť Opakovanie je matkou múdrosti	Charakterizovať krátke formy Uviesť príklady Tvoriť krátke formy Výstižné vyjadrovanie Rešpektovať rytmickú usporiadanosť textu

III. Próza	Rozprávka Ľudová rozprávka: fantastická, realistická, zvieracia. Znak rozprávky (dobro, zlo, múdrosť, Hlúposť, nadprirodzené javy, neskutočné postavy, magické čísla,	Poukázať na výbornú predstavivosť našich predkov, schopnosť posudzovať javy okolo seba, správne ich pomenovať Rozvoj čitateľských zručností, dramatizácia textu Osvojiť si rozdiely rôznych typov rozprávok	Charakterizovať ľudovú rozprávku ako prozaický žáner ľudovej slovesnosti Čítať s porozumením Tvoriť ústnu výpoveď Vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať dané pojmy Rozlíšiť pojem zberateľ a autor rozprávky
-------------------	--	---	---

	čarodejné predmety, neznáme miesto deja, variácie) Zberatelia ľudových rozprávok – Pavol Dobšinský, Samuel Czambel, Božena Němcová. Autorská rozprávka. Hlavná postava, vedľajšie postavy, rozprávač. Dialóg. Nadpis. Odseky. Zdrobneniny. Zosobnenia. Prirovnania. Pozaická rozprávka. Veršovaná rozprávka Povešť : ľudová autorská miestna historická heraldická Legendy	Poznávanie histórie nášho národa prostredníctvom umeleckej literatúry Práca s literárnym textom Osvojiť si rozdiel medzi rozprávkou , povestou a legendou	Získavať správnu techniku čítania Rozvíjať čitateľské zručnosti a návyky Verejne prezentovať text Tvoriť vhodné ilustrácie Získavať informácie z internetu Vytvoriť rozprávanie s prvkami rozprávky, v ktorom bude hlavným hrdinom zvierat alebo veci Využiť personifikáciu Vyčleniť hlavné pojmy Analyzovať a definovať pojmy Čítať s porozumením Vytvoriť dejovú osnovu Viest' dialóg Orientácia v knižnici Práca s ITK Utvárať etické hodnoty – pozitívny vzťah k našim predkom, vážiť si kresťanské, historické a vzdelanostné posolstvo Definovať pojem legenda Vyhľadávať historické súvislosti Rozvíjať čitateľské schopnosti a návyky
IV. Dráma	Filmová rozprávka. Televízna rozprávka. Divadelná hra. Bábková hra. Bábkoherec. Animácia. Inscenácia. Pojmy: scenár, scenárista, režisér, herci Zvukové efekty	Poukázať na technické vymoženosti a iný spôsob spracovania rozprávky Nacvičiť bábkové divadielko Vedieť rozpoznávať dramatické žánre	Čítať s porozumením. Tvoriť vlastné výpovede. Dramatizovať text. Rozvíjať tvorivé a informačné zručnosti. Vedieť ich aplikovať. Orientovať sa v knižnici a na internete .Porovnávať jednotlivé druhy dramatického umenia.
V. Komiks	Literárny žáner. Obrázok – ilustrácia. Bublina – text Dialogizovaná reč. Vtip a humor. Pôvod komiksu;	Zamyslieť sa nad tvorivými schopnosťami – jednotnosť výtvarného umenia s literárnym textom Vedieť nakresliť jednoduchý komiks Motivovať kladný vzťah k umeniu	Modulovať hlas v zmysle textu. Určiť hlavné a vedľajšie postavy. Tvorba komiksov

6. – 7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Gramatika			
<p>I. Opakovanie učiva 5. ročníka</p>	<p>Hláskoslovie. Pravopis so zameraním na dané učivo. Spodobovanie, splývavá výslovnosť, zvuková stránka jazyka, synonymá, homonymá, antonymá. Práca so slovníkmi. Podstatné mená, vzory. Prídavné mená – akostné, stupňovanie. Zámená – osobné a privlastňovacie. Číslovky – základné a radové. Slovesá – základné informácie. Predložky – väzba s pádom. Slovosled.</p>	<p>Vzbudiť záujem o materinský jazyk. Zopakovanie a rozlišovanie hlások, ich delenie. Vedieť rozlišovať mäkké, tvrdé a obojaké spoluhlásky. Ovládať pravopis po obojakých spoluhláskach. Orientovať sa v základoch slovnej zásoby. Porovnávať významy synonym, homonym. Správne triedenie ohybných slovných druhov. Rozlišovanie vzorov podstatných mien, s tým súvisiaci pravopis, gramatické kategórie. Takisto žiak vie rozlišovať akostné prídavné mená, poznáva ich význam. Samostatne vyhľadávať slová v slovníkoch a tvorivo s nimi pracovať. Číslovky a slovesá vedieť používať v správnych tvaroch. Pomôcť žiakom zopakovať základné učivo.</p>	<p>Vníma dôležitosť utvrdzovania učiva, analyzuje pojmy, vie si vytvárať spätnú väzbu. Cielene používa gramatické a pravopisné normy spisovného jazyka.</p>
<p>II. Zvuková stránka jazyka a pravopis</p>	<p>Melódia vety, prestávka, slovný prízvuk, vetný dôraz, sila hlasu. Splývavá výslovnosť. Interpunkčné znamienka (záťvorka, bodkočiarka, dvojbodka, spojovník, pomlčka). Zákon o rytmickom krátení. Slabičné a neslabičné predpony.</p>	<p>Zamyslieť sa nad krásou jazyka, jeho melódiou, ľubozvučnosťou. Správne intonovať slová a vety, v ktorých dochádza k spodobovaniu. Intonáciou rozlíšiť jednotlivé výrazy v samostatnosti alebo vo väzbe. Naučiť sa správnu melódiu, poukázať na nárečové prvky.</p>	<p>Poznať pojmy a vedieť ich používať. Správne vyslovovať a písať slová so splývavou výslovnosťou. Správne intonovať výrazy vyčlenené znamienkami. Vie členiť slová na slabiky a určiť predponu.</p>

III. Význam slova – lexikológia	<p>Slang, slangové slová, práca so slovníkmi – výkladový, cudzích slov, frazeologický. Rozvoj slovnej zásoby - spisovné, nespisovné slová, neutrálne a expresívne slová, domáce – cudzie slová, zastarané a nové slová. Tvorenie slov odvodzovaním pomocou slovotvornej predpony, prípony, rozpoznať slovotvorný základ, základové a odvodené slovo.</p>	<p>Poznať myslenie našich predkov, ich Múdrosť. Jednoduchým spôsobom vedieť odvodzovať nové slová, hravou formou tvoriť nové slová, vedieť ich porovnávať po významovej stránke. Vedieť rozlišovať slová – jednovýznamové, viacvýznamové. Rozvoj slovnej zásoby. Naučiť sa pracovať s príručkami, vedieť fakty vyhľadávať.</p>	<p>Ovládať slová podľa významov, vedieť ich charakterizovať. Tvoríť príklady a vysvetliť ich. Rozvoj slovnej zásoby, práca so slovníkmi – vyhľadávanie hesiel, interpretovať ich.</p>
IV. Tvaroslovie Podstatné mená	<p>Utvrdzovanie tvaroslovia z predchádzajúcich ročníkov, zdokonaľovanie sa vo vzoroch podstatných mien s pridaním rodu pomnožných podstatných mien, skloňovanie vzoru pani.</p>	<p>Pochopiť gramatické pojmy, nutnosť Pravopisu. Vedieť skloňovať podstatné mená, určovať gramatické kategórie (rod, číslo, pád , vzor) a zopakovať si ich pravopis. Viesť žiakov ku kladnej motivácii učenia sa SJ. Zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry.</p>	<p>Plnovýznamovosť, ohybnosť, skloňovanie. Vedieť roztriediť podstatné mená podľa rodu a priradiť k vzoru. Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu podstatných mien - analýza chýb a oprava.</p>
Prídavné mená	<p>Rozlišovanie vzťahových – druhových prídavných mien, poznať privlastňovacie prídavné mená a ich vzory – páví, matkin, otcov.</p>	<p>Poukázať na jedinečnosť osôb, zvierat a vecí. Vedieť skloňovať, stupňovať, určovať gramatické kategórie - rod, číslo, pád a vzor. Osvojiť si príslušné gramatické normy.</p>	<p>Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu .</p>
Zámená	<p>Zámená ako ohybný slovný druh. Osobné základné, osobné privlastňovacie. Tykanie / vykanie. Gramatické kategórie – pád, číslo, rod.</p>	<p>Poukázať na úctu k starším ľuďom, rozlišovať známych a neznámych, vzťah k nim. Žiak vie správne komunikovať, oslovovať, v rôznych situáciách správne používa vykanie a tykanie. Motivovať kladný vzťah k jazyku.</p>	<p>Rozlíšiť osobné základné a osobné privlastňovacie zámená. Využívať správne tykanie, vykanie.</p>

Číslovky	Číslovky – ohybný slovný druh, ich skloňovanie, určovanie rodu, čísla, pádu, delenie čísloviek na určité – neurčité, radové, základné a násobné.	Poukázat na dôležitosť čísla. Pozná základné druhy čísloviek v písanom aj číselnom vyjadrení, vie ich správne používať. Vie správne používať a označovať počty a poradie.	Vie skloňovať základné a radové číslovky v texte. Dodržiava pravopis. Ovláda písanie bodky pri radových číslovkách napísaných číslicou.
Slovesá	Osoba, číslo, čas, spôsob sloviess, zvrtné – nezvrtné slovesá, plnovýznamové – neplnovýznamové, vid dokonavý –nedokonavý.	Poukázat na dôležitosť komunikácie. Slovesá ako dôležitý slovný druh pri rozprávaní, reprodukciu. Vie vyjadriť situáciu v jednotlivých časoch. Naučiť sa vyjadrovať dejové súvislosti.	Vie vyčasovať sloveso byť a použiť ho správne vo vetách vzhľadom na časovú postupnosť. Vie dodržiavať správne predložkové väzby. Preveriť a zhodnotiť úroveň pravopisu sloviess – analýza chýb a oprava.
Príslovky	Druhy prísloviess – miesta, času, spôsobu, príčiny.	Poukázat na to, že citové rozpoloženie človeka ovplyvňuje aj jeho výpovede. Rozvoj komunikačných schopností, rozširovanie slovnej zásoby. Vedieť sa ovládať.	Vie sa vyjadrovať v časových i miestnych súvislostiach, používať jednotlivé príslovky a vedieť ich pravopis.
Neohybné slovné druhy	Predložky – vokalizácia. Spojky – interpunkcia. Citoslovčia.	Pochopiť, aké dôležité je vedieť sa vyjadrovať nielen ústne, ale aj písomne, vedieť sa kultivovane vyjadrovať, vyjadrovať svoje city. Rozvoj komunikačných schopností, rozširovanie slovnej zásoby. Vedieť sa ovládať.	Vedieť písať zložitejšie vety s použitím interpunkcie.
V. Syntaktická – skladobná rovina jazyka	Jednoduchá veta holá – rozvitá, rozvitá veta s viacnásobným vetným členom. Základné vetné členy: podmet vyjadrený – nevyjadrený, prísudok slovesný – neslovesný, vetný základ, zhoda. Jednočlenná veta slovesná a neslovesná, dvojčlenná veta úplná a neúplná.	Chápe zložitosť jazyka, vie sa zrozumiteľne dohovoriť s využitím rozvitých viet. Rozvoj komunikačných schopností, rozširovanie slovnej zásoby. Uplatňuje logické operácie.	Vyhľadáva základné vetné členy, rozlišuje vetu holú a rozvitú, rozpoznáva zhodu podmetu s prísudkom.

Sloh			
I. Rozprávanie	Sústavné utvrdzovanie rozprávania a opisu ako slohového postupu. Umelecký a vecný text, diskusia, argument, protiargument. Využívanie krátkych správ, vyhľadávanie kľúčových slov, reprodukcia ústna.	Vzbudiť záujem o poznanie nielen seba, ale aj prostredia, v ktorom žijem. Naučiť žiakov kultivovane sa vyjadrovať v časovej nadväznosti, vytvárať výstižné rozprávanie, správne pracovať s praktickými písomnosťami. Rozšírenie slovnej zásoby, používanie základnej štylistickej štruktúry.	Žiak vie identifikovať spoločné / odlišné znaky preberaných slohových žánrov a útvarov. Vie navrhnúť tému písania slohového žánru. Vie vytvoriť ucelené rozprávanie. Vie vyhľadať v texte kľúčové slová, je schopný vytvoriť osnovu.
II. Opis	Statický opis, dynamický, umelecký, charakteristika osoby. Rozprávanie s využitím priamej reči (on – formy, ja-forma) ústne aj písomne;	Zamyslieť sa nad krásou všedných vecí, mať pozitívny vzťah k práci. Schopnosť opísať to čo vidím. Rozšírenie slovnej zásoby, schopnosť postrehnúť dôležité znaky a detaily	Vie porovnať a vysvetliť preberané slohové postupy. Vie členiť text na odseky. Vie správne vytvoriť úvod, jadro, záver. Vie vytvoriť opis na danú alebo voľnú tému;
III. Rétorika	Rétorika – artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj, príhovor,	Pochopiť dôležitosť informácií, vedieť sa stručne a výstižne vyjadrovať	Vie spracovať jednoduchý text a predniesť ho pred kolektívom s využitím všetkých dostupných prostriedkov v oblasti rétoriky
IV. Komunikácia	Hlavná myšlienka, správa o riešení/výsledku projektu ústna/písomná. Komunikácia – odosielateľ, prijímateľ, komunikačná situácia, efektívna komunikácia, asertívna komunikácia, dialóg, projekt, Tabuľka – názov, hlavička, riadok, stĺpec	Vedieť využívať efektívne pracovné metódy; N acvičiť správne tvoriť krátke texty – výstižnosť, úplnosť; Osvojiť si príslušné informácie v praktickom živote	Vie vyjadriť myšlienky a informácie so špecifickým cieľom, vystihnúť komunikačné situácie, používať informácie a texty z iných zdrojov a médií, používať vhodnú slovnú zásobu, rešpektovať jazykové pravidlá;
Literatúra VI.- VII. ročník			
	Úvod do vyučovania	Úcta k materinskému jazyku Vedieť pracovať s literatúrou, spoznávať nové veci. Rozvoj slovnej zásoby	Múdrosť ľudí obsiahnutá v knihách – spoznávanie iných postojov, citov, prostredia, situácií

I. Poézia	Balada – ľudová – umelá, ich význam v slovesnosti, inotaj. Bájky – spoznávanie charakteristických vlastností človeka –humor a satira – objavuje ľudské vlastnosti – najmä záporné. Lyrika – od L. Štúra až po súčasnosť. Detská populárna pieseň – známi autori tohto žánru;	Láska k vlasti, túžba po spravodlivom živote, medziľudské vzťahy. Práca s textom , spev detskej populárnej piesne. Lyrické texty, krásna melódia našich ľudových balád, bohatosť jazyka	Využívať aplikačné zručnosti – prepojenie poézie s hudbou, rozlíšiť ľudovú a umelú baladu. Poznať charakteristické znaky balád. Obohacovanie umeleckých jazykových prostriedkov –inotaj;
II. Próza	Povešť - historická poviedka, román Vedecko-fantastická literatúra, Príbehy zo života detí, Príbehy zo života v prírode, Detská detektívna literatúra	Láska k vlasti, túžba po spravodlivom živote, medziľudské vzťahy, história prechádza celým spoločenstvom, historické vzťahy a súčasnosť – pretechnizovaná v porovnaní s prírodou, logické myslenie je zdrojom k úspechu. Rozlišovať jednotlivé literárne žánre, vedieť ich pomenovať, rozvoj slovnej zásoby, naučiť sa byť zodpovedný vo svojom konaní, konať logicky. Analyzovanie a rozlišovanie literárnych textov, ich význam v živote človeka.	Rozlišovať povesť a historickú poviedku na základe určitých znakov, Nájsť si vzťah k sci-fi a vedieť porovnať so skutočnosťou Vedieť pochopiť rôzne situácie a podľa svojho posúdenia konať, Aktívne vníma text a vie vyjadriť svoj vlastný názor.
III. Náučná literatúra		Vytvára si vlastný názor , o svojom hľadisku vie diskutovať, spoznáva a triedi nové informácie Vie pomocou IKT pretlmočiť dané informácie, vie s nimi pracovať Uplatňuje logické operácie	Vie sa orientovať v množstve informácií, cieľavedome ich vyhľadáva pomocou rozličných metód pri využití všetkých dostupných zdrojov
IV. Dráma, dramatické umenie	Divadelná hra. Rozhlasová hra	Vie vnímať kultúrnu tradíciu svojho jazyka a reči, rozumie symbolom, ktoré sú obvyklé v našej kultúre	Rozlišuje drámu ako určitý systém so štyrmi kategóriami na základe
	Film	Poznáva zvuky – hudobné motívy našej kultúry, akceptuje kultúrnu rôznorodosť národov Vie používať informácie a pracovať s nimi	zrakového a sluchového princípu

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Gramatika			
I. Opakovanie učiva zo 7. ročníka	<p>Hláskoslovie. Pravopis so zameraním na dané učivo. Spodobovanie, splývavá výslovnosť, zvuková stránka jazyka, synonymá, homonymá, antonymá. Práca so slovníkmi. Podstat.mená – vzory. Prídav.mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie, stupňovanie. Zámená – osobné a privlastňovacie. Číslovky – základné a radové. Slovesá – gramatic. kategórie. Predložky – väzba s pádom.</p>	<p>Zopakovanie a rozlišovanie hlások, ich delenie. Vedieť rozlišovať mäkké, tvrdé a obojaké spoluhlásky. Ovládať pravopis po obojakých spoluhláskach. Orientovať sa v základoch slovnej zásoby. Porovnávať významy synonym, homonym. Rozlišovanie vzorov podst.mien, s tým súvisiaci pravopis, gramatic.kategórie. Žiak vie rozlišovať príd.mená. Samostatne vyhľadáva slová v slovníkoch a tvorivo s nimi pracuje. Číslovky a slovesá vie používať v správnych tvaroch. Zopakovanie základného učiva.</p>	<p>Uvedomuje si dôležitosť opakovania, analyzuje pojmy, vytvára si spätnú väzbu. Systematicky a cielene používa gramatické a pravopisné normy spisovného jazyka.</p>
II. Významová/ lexikálna rovina	<p>Odvodené slová, spisov. jazyk – nárečia, slang, slangové slová. Jednovýznamové a viacvýznamové slová, synonymá, antonymá, homonymá. Slovníky – pravopisný, synonymický, výkladový, cudzích slov, frazeologický. Slovná zásoba – spisovné -nespisovné slová, neutrálne - citovo zafarbené slová, domáce – cudzie slová, zastarané – nové slová, skratky. Tvorenie slov odvodzovaním. Tvorenie slov skladaním. Spôsoby obohacovania slovnej zásoby – tvorenie slov, preberanie slov, nepriame pomenovania, ustálené slovné spojenia – frazeologizmy -príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania. Systematizácia slovnej zásoby.</p>	<p>Krása, bohatosť a ľubozvučnosť materinského jazyka. Slovesné umenie našich predkov. Poznať pravidlá odvodzovania nových slov a vedieť ich odvodzovať. Vedieť vysvetliť významy frazeologizmov. Rozlišovať jednovýznamovosť a viacvýznamovosť slov. Rozvíjanie slovnej zásoby.</p>	<p>Využiť, vyhľadať, určiť druh a vysvetliť význam ustálených slovných spojení v danom texte. Vysvetliť pojmy: odvodené slovo, synonymum, antonymum, ustálené slovné spojenie – príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie, uviesť konkrétne príklady. Využiť a orientovať sa vo frazeologickom slovníku. Vysvetliť pojmy: tvorenie slov odvodzovaním, prípona, slovtvorný základ, základové slovo, odvodené slovo, tvorenie slov skladaním, uviesť príklady. Charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby, identifikovať ich v texte. Ovládať pravopis a výslovnosť slov cudzieho pôvodu. Poznať význam predpôň a prípon v slovách cudzieho pôvodu a vedieť ich použiť. Vymenovať nepriame pomenovania, určiť, prečo sa používajú, čo znamenajú, uviesť príklady. Analyzovať lexikálnu stránku textu</p>

			a vysvetliť štylistic. význam a funkciu jazykových prostriedkov v texte.
III. Tvarová/morfologická/rovina	<p>Aktivizácia vedomostí z tvaroslovia. Zvieracie podstat. mená mužského rodu. Podstat.mená mužs. rodu zakončené na -r,-l. Skloňovanie podstat.mien cudzieho pôvodu. Zámená – ukazovacie, opytovacie, vzťahové, neurčité, vymedzovacie. Skloňovanie a gramatic.kategórie zámen. Číslovky- skupinové, druhové. Slovesá – aktivizácia vedomostí o vide slovies, rode slovies. Predložky – prvotné, druhotné. Častice ako neohybný slovný druh.Príslovky –neohybnosť. Častice – vyjadrenie postoja hovoriaceho, Spojky – priraďovacie, podraďovacie.</p>	<p>Upevniť a rozšíriť si vedomosti o slovných druhoch. Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov. Aplikácia vedomostí o slovných druhoch v konkrétnom texte.Spisovnosť pri tvorbe slovných tvarov.</p>	<p>Aplikácia vedomostí o skloňovaní podstat.mien. Identifikovať v texte zvieracie podst.mená mužs.rodu, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť pravopis. Ovládať skloňovanie zvieracích podstat.mien mužs.rodu v sg. aj pl. Identifikovať v texte neživot.podst.mená mužs.rodu zakončené na –r, -l, použiť ich v správnom tvare a vysvetliť pravopis. Nájsť v texte zámená, určiť ich druh, základný tvar a gram. kategórie. Ovládať pravopis a skloňovanie čísloviek. Určiť rozdiel medzi skupinovými a druhovými číslovkami. Určiť gram.kategórie slovies z textu, poznať kategóriu sloves.rodu. Ovládať spôsoby tvorenia slovies v činnom i trpnom rode. Vyhľadať v texte predložky, odlíšiť ich od iných slovných druhov a určiť ich druh. Definovať slovný druh častice a dokázať ich nájsť vo vetách.</p>
IV.Syntaktická/skladobná/rovina	<p>Aktivizácia predchádzajúcich vedomostí zo syntaxe. Rozvíjacie vetné členy – predmet, prívlastok, príslov.určenie. Postupne rozvíjajúci prívlastok. Vetné sklady, určovací sklad. Jednoduché súvetie – priraďovacie, podraďovacie. Druhy jednoduchých súvetí.</p>	<p>Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov. Rozširovanie vedomostí o vete, vetných členoch, vzťahoch vo vete z hľadiska nadržanosti a podrađenosti, rovnocennosti. Interpunkcia v súvetí, druhy súvetí. Rozvoj komunikačných schopností, rozširovanie slovnej zásoby.</p>	<p>Určiť vo vete základné a vedľajšie vetné členy.Využitie jednočlennej a dvojčlennej vety v umeleckom i vecnom texte. Ovládať pojem rozvíjajúci vet.člen, vedieť vymenovať rozvíj.vet.členy. Identifikovať vo vete predmet, prívlastok, príslovkové určenie, určiť, ku ktorému hlavnému vet.členu sa viažu a ako bývajú vyjadrené. Vedieť rozlíšiť zhodný a nezhodný prívlastok. Poznať prísl.určenie miesta, času, spôsobu a príčiny. Poznať rozdiel medzi jednoduchou vetou a súvetím.Tvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou, dodržiavať správny slovosled a správne používať interpunkčné znamienka. Vedieť určiť vzťah medzi vetami v súvetí. Určiť druh súvetia – priraďovacie, podraďovacie.</p>

SLOH			
I.Komunikácia	Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov. Debata. Dôkaz – objektívne podloženie argumentov. Rétorika a jej zákonitosti. Odosielateľ a prijímateľ.		Aktívne využívať prozodické vlastnosti reči v ústnom prejave. Vhodne využívať vo svojom prejave nadobudnuté poznatky z lexikológie a morfológie. Poznať pravidlá, ktoré vedú k úspešnej komunikácii. Vedieť definovať debatu V rámci skupiny uskutočniť debatu o aktuálnom probléme. Objektívne podložiť pravdivosť vlastných argumentov. Vo vlastnom prejave samostatne vhodne využiť informácie alebo jazykové výrazové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.

<p>II.Sloh</p>	<p>Aktivácia vedomostí o jednotlivých slohových útvaroch. Zhustený obsah textu – výťah. Prihláška. Úradný životopis/štruktúrovaný životopis. Slávnostný príhovor. Slohové postupy – informačný, opisný, rozprávací, výkladový. Aktivácia vedomostí o vnútornej kompozícii diela.</p>	<p>Zdokonaľovanie komunikačných zručností. Asertívne správanie. Schopnosť dorozumievania sa písomnou i ústnou formou. Flexibilita , aplikácia vhodnej komunikačnej stratégie.</p>	<p>Aplikovať nadobudnuté poznatky z lexikológie, morfológie, syntaxe a pravopisu v jednotlivých slohových útvaroch. Vybrať a posúdiť texty z obsahového i formálneho hľadiska vzhľadom na komunikačnú situáciu. Na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch, žánroch: výťah, prihláška, úradný/ štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav. Utvoriť výťah z dennej tlače. Definovať prihlášku a dokázať správne vyplniť formulár prihlášky v elektronic. i papierovej podobe. Určiť rozdiel medzi klasickým úradným životopisom a štruktúrovaným. Napísať úradný životopis. Samostatne vytvoriť slávnostný príhovor a dokázať ho odprezentovať. Vymenovať a definovať slohové postupy. Identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu/úvod, zápletká, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie/. Aplikovať znalosti a charakterizovať rozdiely vo formálnej úprave nasledujúcich slohových útvarov:výťah, prihláška, úradný/štruktúrovaný životopis, slávnostný príhovor, prejav. Po krátkej príprave vytvoriť text pomocou ktoréhokoľvek slohového postupu a zosúladiť ho s témou písania.</p>
----------------	--	---	--

III.LITERATÚRA			
	Úvod do vyučovania	Vedieť pracovať s literatúrou, spoznávať nové veci, postoje, názory. Láska k materinskému jazyku, dorozumievanie sa písaným slovom.	Zopakovať si vedomosti z nižších ročníkov.
I.Vecná a umelecká literatúra	Vyvodenie a definícia pojmu vecná a umelecká literatúra. Vecná literatúra ako súbor všetkých písomných prejavov, ktorých základným cieľom je sprostredkovať poznatky a informácie. Umelecká literatúra ako druh literatúry, ktorého úlohou je sprostredkovať estetický zážitok čitateľovi. Charakterizovať základné literárne druhy – lyrika, epika, dráma.	Úloha vecnej a umelekej literatúry v živote človeka. Dôležitosť prijímania estetického zážitku, takisto je dôležité získať rýchlo a presne dôležité vecné informácie.	Vytvoriť a vysvetliť definíciu vecnej a umelekej literatúry. Rozlíšiť texty vecnej a umelekej literatúry porovnávaním kompozičných postupov a štylistických prostriedkov. Vysvetliť definíciu literárnych druhov – lyrika, epika, dráma. Umelecký text prepracovať na vecný text.
II.Lyrika	Vyvodenie a definícia pojmu lyrika ako základného literár.druhu. Základné znaky poézie v lyrických literárnych ukážkach. Vonkajšia kompozícia lyric.básne. Vyvodenie a definícia pojmu aforizmus. Delenie lyrickej poézie na ľúbostnú, prírodnú, reflexívnu a spoločenskú. Vyvodenie a definícia pojmu modlitba ako najdôležitejšej výrazovej formy nábožens.viery. Vedieť charakterizovať ľudovú a pololudovú pieseň, Vyvodenie a definícia pojmu veršový sylabický systém.	Je dôležité vedieť vyjadrovať písomne svoje myšlienky, pocity, nálady. Slovesné umenie našich predkov. Tolerancia viery v živote človeka.	Vysvetliť pojem lyrika. Vyhľadať štylisticky príznačné slová a slovné spojenia v texte, pomenovať ich literárnoteoretickým pojmom a určiť ich funkciu. Vyjadriť vlastný názor na literárny text. Vysvetliť definíciu pojmu aforizmus a poézia. Definícia jednotlivých druhov lyriky. Sformulovať hlavnú myšlienku lyric. básne. Porovnať lyric. báseň s textom ľudovej alebo populár.piesne, určiť ich spoloč. znaky. Vysvetliť definíciu pojmu modlitba, jej vonkajšiu kompozíciu. Vysvetliť definíciu sylabického verša. Charakterizovať základ.literár.druhy – lyriku, epiku, drámu. Vyhľadať informácie o najznámejších predstaviteľoch Štúrovej školy.
III.Epika	Epika ako základ.literár.druh. Tri základné druhy epiky veľká, stredná, krátka. Definícia románu a jeho jednotlivých druhov:detektívny, dobrodružný, biografický, dievčenský. Definícia pojmu literatúra faktu, jej základné znaky	Osvojiť si dané vedomosti a zručnosti. Získať vzťah ku knihe. Tvorivý prístup k textu a obsahu. Stotožnenie sa s kladnými hrdinami, vytvorenie osobných vzorov. Zaujať vlastné stanovisko	Vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu epika, zaradiť prečítaný text k epic.žánrom. Definícia pojmu román. Kriticky zhodnotiť hlavného hrdinu, jeho konanie a myslenie z vlastného pohľadu. Na základe

	a funkcia. Definícia pojmu populárno – vedecká literatúra, identifikovať v texte znaky populárnosti a vedeckosti na základe štylistic. a lexikálnej výstavby textu.	k predkladanej problematike.	deja, témy, prostredia určiť druh románu, vysvetliť jeho vonkajšiu kompozíciu. Definícia pojmu literatúra faktu, jej znaky. V texte rozlíšiť fikciu a fakty. Definícia pojmu populárno – vedecká literatúra, znaky.
IV.Dráma	Vyvodenie a definícia pojmu dráma – základ.literár.druh.Základ.charakteristické znaky drámy – neprítomný rozprávač, dialógy a monológy, veršované – neveršované. Definícia pojmu činohra. Vyvodenie a definícia pojmov: inscenácia divadelnej, rozhlasovej, televíznej hry. Tvorcovia: herci, režiséri, scenárista, zvukári, kostyméri,atď. Vyvodenie a definícia pojmov: premiéra, repríza, derniéra.		Vysvetliť definíciu pojmu dráma, pojmu činohra. Pri čítaní textu jednotlivých postáv vyjadriť moduláciou hlasu obsah textu. Uplatniť mimojazykové prvky/gestikulácia, mimika/ pri prezentácii dramatick.textu. Spracovať zaujímavú príhodu zo života tried.kolektívu ako scenár. Transformácia dramatického textu na prozaický.

Názov predmetu	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby	3h ŠVP + 1h ŠkVP týždenne / spolu 132 vyučovacích hodín 4 h ŠVP týždenne / spolu 132 vyučovacích hodín 2 h ŠVP + 1h ŠkVP týždenne / spolu 99 vyučovacích hodín 3 h ŠVP týždenne / spolu 99 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Anglický jazyk ako jeden z najrozšírenejších svetových jazykov je v súčasnej dobe trendom v dorozumievaní sa medzi národmi. Preto jeho znalosť na úrovni komunikácie je nevyhnutne potrebná. Cieľom predkladaných učebných osnov z cudzích jazykov je ponúknuť učiacim sa nielen súhrn jazykových kompetencií, ale aj kompetencie všeobecné tak, aby ich jazyková príprava efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe. Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie v nemalej miere vytvára podmienky pre nadpredmetové a medzipredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú. Chápanie jazykového vzdelávania ako „vzdelávania pre život“ umožňuje každému jedincovi žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Stanovenie úrovni ovládania jazyka má za cieľ presne vymedziť rámec pre harmonizáciu dosiahnutých jazykových kompetencií učiaceho sa, pričom kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú: porozumieť (počúvať, čítať), hovoriť (ústna interakcia, samostatný ústny prejav) a písať. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia a koherencia.

Cieľom vyučovania anglického jazyka v 5. ročníku je dosiahnuť úroveň A1.1, v 6. ročníku úroveň A1.2 a v 7. ročníku úroveň A2.1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky.

3. Vyučovacie metódy a formy

Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania anglického jazyka je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Okrem samostatnej práce zacielenej na získanie komunikačných zručností je nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou. Pre učiteľa znamená, že individuálnym prístupom objavuje a usmerňuje rozvoj schopností jednotlivých žiakov, riadi tvorivú prácu kolektívu triedy. Iniciatíva jednotlivých žiakov pri riešení úloh a spoluzodpovednosť za pracovné výsledky majú hlboký výchovný význam. Hodiny anglického jazyka musia byť naplnené živým pracovným ruchom. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť z nových poznatkov posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu.

Použitie aktivizujúcich metód práce sa musí zabezpečovať využívaním vhodných demonštračných pomôcok a didaktickej techniky. Ide predovšetkým o IKT pre samostatnú a skupinovú prácu. Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva, riešenie primeraných úloh so stále rastúcou náročnosťou vo vzťahu k individuálnemu rozvoju žiakov. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov, napríklad dataprojektorom, a rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na túto prácu so žiakmi učiteľ využíva dopĺňujúce materiály na precvičenie gramatických javov

4. Hodnotenie predmetu

Anglický jazyk v 5. – 9. ročníku bude hodnotený podľa klasifikačného poriadku. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, samostatné projekty.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Stupnica hodnotenia písomných prác:

- 1: 100 % - 92 %
- 2: 91 % - 80 %
- 3: 79 % - 50 %
- 4: 49 % - 30 %
- 5: 29 % - 0 %

Stupnica hodnotenia čítania:

- 0 – 2 chyby = 1
- 3 – 4 chyby = 2
- 5 – 7 chýb = 3
- 8 – 10 chýb = 4
- 11 – viac chýb = 5

5. Učebné pomôcky a zdroje

1. Hutchinson, T.: Project – Student's book 1, Oxford: Oxford University Press
2. Hutchinson, T.: Project – Pracovný zošit 1, Oxford: Oxford University Press
3. Woodbridge, T. – Hutchinson, T.: Project – Teacher's Book 1, Oxford: Oxford University Press
4. Hutchinson, T.: Project – Student's book 2, Oxford: Oxford University Press
5. Hutchinson, T.: Project – Pracovný zošit 2, Oxford: Oxford University Press
6. Woodbridge, T. – Hutchinson, T.: Project – Teacher's Book 2, Oxford: Oxford University Press
7. Hutchinson, T.: Project – Student's book 3, Oxford: Oxford University Press
8. Hutchinson, T.: Project – Pracovný zošit 3, Oxford: Oxford University Press
9. Woodbridge, T. – Hutchinson, T.: Project – Teacher's Book 3, Oxford: Oxford University Press
10. Anglicko-slovenský / slovensko-anglický slovník
11. Viney, B. – Walker, E. – Elsworth, S.: Grammar Practice for Elementary Students, Pearson Education Limited
12. Clarke, S.: Macmillan English Grammar in Context – Essential with key
13. Penguin Readers – čítanky
14. CD-Romy, DVD

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu anglický jazyk na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-utváranie dobrých medziľudských vzťahov, -rodina – základná bunka spoločnosti
	-vážiť si dedičstvo našich predkov, historické a kultúrne pamiatky -orientácia v meste (geografia)
Človek a hodnoty	-získavanie správnych komunikačných zručností žiak – učiteľ, žiak – žiak, -väzby medzi vrstovníkmi
	-efektívne využívanie voľného času
Umenie a kultúra	-kultúrne dedičstvo iných krajín (literatúra, výtvarné umenie, hudba)
Človek a svet práce	-získavanie teoretickej slovnej zásoby v rámci remeselných prác v cudzom jazyku
Človek a príroda	-sledovanie prírodných úkazov -ochrana životného prostredia – tvorba projektov
Jazyk a komunikácia	-orientovanie sa v základných gramatických štruktúrach viet -tvorba jednoduchých textov -schopnosť konverzácie v cudzom jazyku -tvorba gramaticky správnych viet
	Prierezové témy
Osobnostný a sociálny rozvoj	-vie sa začleniť do spoločnosti -vie v akej krajine žije
Environmentálna výchova	-má pozitívny vzťah k prírode a kultúrnym pamiatkam
Multikultúrna výchova	-orientácia sa v etniku a kultúrnych špecifikách iných národov
Mediálna výchova	-výber vhodných filmov a hudby v cudzom jazyku (posluch a porozumenie)
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	- moja rodina, škola a moja trieda - obec, mesto, v ktorom žijem
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie - spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
<ul style="list-style-type: none"> - dokázať riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine - vie porovnať staré a nové komunikačné prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> - byť zvedavý, má chuť poznávať - chápe spôsob života a myslenia iných národov 	<ul style="list-style-type: none"> - uvedomuje si rozdielne kultúry, ktoré ovplyvnili život ľudí - dokáže vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkúvajú mu svoje myšlienky a pocity 	<ul style="list-style-type: none"> - vie sociálne myslieť - dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti 	<ul style="list-style-type: none"> - vie ako sa nestratiť v krajine, resp. ako sa v nej orientovať - dopĺňa si vedomosti a rozvíja si rečové zručnosti, prepája ich s poznaným, využíva pre reálny svet 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvára si myšlienkové súvislosti - pracuje s rôznymi zdrojmi informácií - pochopí zámer zadanej úlohy - aktívne využíva doteraz osvojený jazyk - využíva dostupné materiály na štúdium - získava uvedomene nové vedomosti a zručnosti

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Pravidlá komunikácie v bežnom živote	-pozdravy, predstavovanie, - jednoduchá konverzácia, - pochopenie obsahu a zmyslu jednoduchých fráz	Vzbudiť záujem o spoznanie iných a samého seba, motivovať kladný vzťah k jazyku Naučiť žiakov urobiť dobre interview, vytváranie projektov Rozšírenie základnej slovnej zásoby, používanie základnej gramatickej štruktúry	-vie sa predstaviť a spýtať sa, kto je kto, -porozumie frázam typu odkiaľ pochádzaš
Abeceda	- hláskovanie anglickej abecedy, - vytvorenie jednoduchých popisov	Zamyslieť sa nad zmyslom života. Práca s vlastným samostatným materiálom Naučiť sa spájať zvukovú stránku jazyka so stránkou významovou	- popíše druh a vzhľad vecí, - vyjadrí najobľúbenejšiu farbu, - reaguje na pokyny týkajúce sa školského prostredia
Základy hláskovej stavby slov	-základné väzby na vytvorenie vety – have got, this/these, -plurály podstatných mien	Vzťahy medzi spolužiakmi, formovanie a upevňovanie pevnej vôle k dosahovaniu čo najlepších výsledkov Schopnosť zdramatizovať jednoduchý príbeh Pomôcť žiakom zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry	-rozumie jednoduchým pokynom a vie na ne reagovať, -poskytne požadovanú informáciu, -pýta sa na názvy vecí, -vie povedať, čo komu patrí
Základné gramatické štruktúry a typy viet	-sloveso to be, -privlastňovacie zámená, -otázka s použitím opytovacích zámen	Pochopiť aké dôležité je vzdelávanie, zásady slušného správania sa v kolektíve a mimo neho Vedieť správne reagovať v určitých situáciách Pomôcť žiakom zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry	-vie tvoriť otázky umiestnenia, -dokáže vyhľadať v texte špecifickú informáciu, -vie napísať gramaticky správne krátke texty
Rodina	-osobné informácie, -najobľúbenejšie predmety	Vážime si svojich rodičov, vedenie ku skromnosti, vzťahy medzi ľuďmi Naučiť sa správne porovnávať a robiť správne úsudky, dokázať vyrozprávať príbeh Osvojiť si čo najviac poznatkov z danej oblasti	-rozumie hlavným údajom v konverzácii o rodine, -doplní jednoduchý text, - rozumie údajom v texte s obrázkami a v telefónnej konverzácii
Nakupovanie	-pravidelné a nepravidelné množné číslo, -dni v týždni, -otázka typu koľko to stojí	Pochopiť aké dôležité je sa orientovať v cenách, vzťahoch medzi menami Ukázať ako efektívne nakupovať, ako zhotovovať jednoduchšie jedlá a nákupy Naučiť sa slovnú zásobu a jej použitie v praktickom živote, upevnenie predložkových väzieb	-vie vytvoriť jednoduchú konverzáciu v obchode, - reprodukuje ústne a písomne primerane ťažký text, - rozumie obsahu jednoduchej konverzácie

Škola	-väzba have got v oznamovacej vete, otázke, názvy predmetov	Porovnanie školských systémov v anglicky hovoriacich krajinách a u nás, výhody nášho školského systému Viesť žiakov ku kladnej motivácii učenia sa AJ Motivovať kladný vzťah k jazyku bez ohľadu na dosiahnuté výsledky	Hovorí o školských predmetoch, napíše svoj rozvrh hodín, rozumie počúvaniu ohľadom rozvrhu hodín
Voľný čas	Časové údaje, časové predložky, dni v týždni, názvy športov a voľnočasových aktivít, modálne sloveso can	Poukázať na význam práce v živote človeka a na potrebu zmysluplne využívať voľný čas Pomôcť žiakom napísať zaujímavý novinový článok Osvojiť si príslušnú slovnú zásobu, naučiť sa používať časové predložky a modálne sloveso	Vyplní základné údaje do formuláru, podá časové informácie, vie hovoriť o svojom voľnom čase, píše o tom, čo kto robí
Domov	Predložky miesta, modálne sloveso must, väzba there is/there are, základné gramatické štruktúry	Vedenie k poriadkumilovnosti, poukázať na potrebu družnosti a priateľstva Nacvičiť interview a konverzáciu v rámci opisu domova a vzťahov v rodine Osvojiť si príslušné texty s využitím v praktickom živote	Rozumie jednoduchému textu o domove, hovorí o usporiadaní svojho domova, hovorí o obvyklých činnostiach, rozumie informáciám v texte s obrázkami
V meste	Základné gramatické štruktúry, predložky miesta, vzťahy predložky a podstatného mena, základné frázy pri nakupovaní	Poznať pamätihodnosti svojho mesta, láska k rodnému mestu Čo najlepšie spoznávať a orientovať sa v meste, naučiť sa verejne vystupovať Naučiť sa poznávať predložky miesta, modálne sloveso a slovnú zásobu	Rozumie jednoduchým informáciám v texte, Objedná jedlo a nápoje v kaviarni, Rozumie, kde sa čo v meste nachádza, Vie nakúpiť v obchode

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Pravidlá komunikácie v bežnom živote	<ul style="list-style-type: none"> -pozdravy, predstavovanie, -jednoduchá konverzácia, -pochopenie obsahu a zmyslu jednoduchých fráz -interview, farby, oblečenie, športy -pokyny v triede -prítomný čas priebehový 	<p>Vzbudiť záujem o spoznanie iných a samého seba, motivovať kladný vzťah k jazyku</p> <p>Naučiť žiakov urobiť dobre interview, vytváranie projektov</p> <p>Rozšírenie základnej slovnej zásoby, používanie základnej gramatickej štruktúry</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vie sa predstaviť a spýtať sa, kto je kto, -porozumie frázam typu odkiaľ pochádzaš -spájanie zvukovej stránky jazyka s významom
Dni v týždni, mesiace, dátum	<ul style="list-style-type: none"> -rádové číslovky -písanie a čítanie dátumov, -prítomný čas jednoduchý - zápor, otázka -projektová práca 	<p>Vedenie žiakov ku presnosti a dochvilnosti</p> <p>Práca s vlastným samostatným materiálom</p> <p>Naučiť sa spájať zvukovú stránku jazyka so stránkou významovou, naučiť žiakov poznať čas a vzťahy</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popíše druh a vzhľad vecí, -vyjadrí najobľúbenejšiu farbu, -reaguje na pokyny týkajúce sa školského prostredia, -žiak vie popísať svoj denný a týždenný režim
Základy hláskovej stavby slov	<ul style="list-style-type: none"> - základné väzby na vytvorenie vety - prídavné mená, predmetové zámená, - plurály podstatných mien, - kombinácia prítomného času jednoduchého a priebehového 	<p>Vzťahy medzi spolužiakmi, formovanie a upevňovanie pevnej vôle k dosahovaniu čo najlepších výsledkov</p> <p>Schopnosť zdramatizovať jednoduchý príbeh</p> <p>Pomôcť žiakom zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry, základy ovládania pravopisu</p>	<ul style="list-style-type: none"> -rozumie jednoduchým pokynom a vie na ne reagovať, -poskytne požadovanú informáciu, -pýta sa na názvy vecí, -vie povedať, čo komu patrí, -vzťahy žiakov pri skupinovej práci a vedenie žiakov k úcte
Základné gramatické štruktúry a typy viet	<ul style="list-style-type: none"> -sloveso to be v minulom čase jednoduchom, -otázka s použitím opytovacích zámen, -zhrnutie lekcií -projektová práca 	<p>Pochopiť aké dôležité je vzdelávanie, zásady slušného správania sa v kolektíve a mimo neho</p> <p>Vedieť správne reagovať v určitých situáciách, rozšírenie slovnej zásoby</p> <p>Pomôcť žiakom zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry, život v minulosti a dnes</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vie tvoriť otázky umiestnenia, -dokáže vyhľadať v texte špecifickú informáciu, -vie napísať gramaticky správne krátke texty, -žiak vie komunikovať o živote v minulosti

<p>Rodina a vzťahy, u doktora</p>	<p>-jednoduchý minulý čas, -pravidelné a nepravidelné slovesá -projektová práca -otázka a zápor v jednoduchom minulom čase</p>	<p>Vážime si svojich rodičov, vedenie ku skromnosti, vzťahy medzi ľuďmi Naučiť sa správne porovnávať a robiť správne úsudky, dokázať vyrozprávať príbehy Osvojiť si čo najviac poznatkov z danej oblasti</p>	<p>-rozumie hlavným údajom v konverzácii o rodine a vzťahoch, ktoré dokáže vyjadriť v minulom čase -doplní jednoduchý text, -rozumie údajom v texte s obrázkami a v telefónnej konverzácii</p>
<p>Jedlo, v reštaurácii</p>	<p>-vyjadrenie budúceho deja, zápor, otázka, krátke odpovede -počítateľné a nepočítateľné podstatné mená -otázka typu koľko to stojí -projektová práca</p>	<p>Pochopiť aké dôležité je sa orientovať v cenách, vzťahoch medzi menami Ukázať ako efektívne nakupovať, ako si objednávať jedlá, zhotovovať jednoduchšie jedlá Naučiť sa slovnú zásobu a jej použitie v praktickom živote, upevnenie predložkových väzieb</p>	<p>-vie vytvoriť jednoduchú konverzáciu v obchode, reštaurácii -reprodukuje ústne a písomne primerane ťažký text, -rozumie obsahu jednoduchej konverzácie</p>
<p>Písanie receptov</p>	<p>-podrobné oboznámenie sa so slovnou zásobou jedlo – pitie -používanie some a any -zhrnutie lekcií</p>	<p>Porovnanie gastronómie v anglicky hovoriacich krajinách a u nás, Viesť žiakov ku kladnej motivácii učenia sa AJ Motivovať kladný vzťah k jazyku bez ohľadu na dosiahnuté výsledky</p>	<p>Vie sa orientovať v objednávaní jedál v reštaurácii, v napísaní jednoduchých receptov, dokáže porovnať jedlá jednotlivých krajín.</p>
<p>Moja krajina</p>	<p>-časové údaje, časové predložky a predložky miesta -pravidelné a nepravidelné stupňovanie prídavných mien – projektová práca</p>	<p>Poukázať na rozdiely v kultúre jednotlivých krajín, poukázať na dôležitosť akceptácie iných kultúr Pomôcť žiakom napísať zaujímavý článok o krajine Osvojiť si príslušnú slovnú zásobu, naučiť sa používať časové predložky a predložky miesta, správne stupňovanie prídavných mien.</p>	<p>Láska k rodnej krajine a kultúre, Stotožniť sa s faktom, že všetci ľudia vo všetkých krajinách sú dobrí – dokázať ich porovnať, spolupráca a kreativita v kolektíve.</p>

<p>Formy zábavy – film, divadlo, bežný život</p>	<p>-predložky miesta, modálne sloveso must, -frekvenčné príslovky -väzby na vytvorenie návrhov -precvičenie gramatiky -projektová práca</p>	<p>Vedenie k poriadkumilovnosti, poukázať na potrebu družnosti a priateľstva, informácie z oblasti filmu, divadla a literatúry Nacvičiť interview a konverzáciu v rámci opisu filmu, divadla, literatúry. Osvojiť si príslušné texty s využitím v praktickom živote, každý dosiahol úspech v učení angličtiny</p>	<p>-poukázať na dôležitosť učenia sa AJ, -naučiť žiakov diskutovať v skupinách, - naučiť žiakov uvedomiť si, čo je dôležité sa v cudzom jazyku učiť.</p>
---	---	---	--

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Pravidlá komunikácie v bežnom živote	-pozdravy, predstavovanie, -jednoduchá konverzácia, -pochopenie obsahu a zmyslu jednoduchých fráz -minulý čas jednoduchý -pokyny v triede -časťica ago	Vzbudiť záujem o spoznanie iných a samého seba, motivovať kladný vzťah k jazyku Naučiť žiakov urobiť dobre interview, vytváranie projektov Rozšírenie základnej slovnej zásoby, používanie základnej gramatickej štruktúry	-vie sa predstaviť a spýtať sa, kto je kto, -porozumie frázam typu odkiaľ pochádzaš -spájanie zvukovej stránky jazyka s významom
Aký je tvoj šport, rodokmeň mojej rodiny	-minulý čas, nepravidelné slovesá -väzba like+ ing -prítomný čas jednoduchý a priebehový opakovanie -projektová práca	Pomoc iným v núdzi a chorobe, význam športovania Práca s vlastným samostatným materiálom, grafický návrh rodokmeňa, opis členov rodiny Slovná zásoba zameraná na rodokmeň, použitie nepravidelných slovies, použitie slovies v gramatických časoch	-opis členov rodiny , rodokmeň -tvorí aktívne vety v minulom čase -význam športovania, -vytvorenie projektu tvorba dotazníka na tému športu -pomoc v núdzi
Základy hláskovej stavby slov	- základné väzby na vytvorenie vety - prídavné mená, predmetové zámená, - plurály podstatných mien, - kombinácia prítomného času jednoduchého a priebehového, minulého času jednoduchého	Vzťahy medzi spolužiakmi, formovanie a upevňovanie pevnej vôle k dosahovaniu čo najlepších výsledkov Schopnosť zdramatizovať jednoduchý príbeh Pomôcť žiakom zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry, základy ovládania pravopisu	-rozumie jednoduchým pokynom a vie na ne reagovať, -poskytne požadovanú informáciu, -pýta sa na názvy vecí, -vie povedať, čo komu patrí, -vzťahy žiakov pri skupinovej práci a vedenie žiakov k úcte
Základné gramatické štruktúry a typy viet	-vyjadrenie blízkej budúcnosti -otázka s použitím opytovacích zámen, - zhrnutie lekcií -projektová práca	Dôležitosť práce a koníčkov, voľnočasové aktivity Opísanie plánov do budúcnosti, rozšírenie slovnej zásoby Pomôcť žiakom zopakovať, upevňovať základné gramatické štruktúry, život v budúcnosti	-vie tvoriť komunikáciu v oblasti práce a hobby -dokáže vyhľadať v texte špecifickú informáciu, -vie napísať gramaticky správne krátke texty, -žiak vie komunikovať o živote v budúcnosti

<p>Svet budúcnosti, doprava a život v budúcnosti</p>	<p>-jednoduchý budúci čas -ako ponúknuť niekomu niečo -projektová práca -vytváranie návrhov</p>	<p>Význam priateľstva, potreba podeliť sa s inými Jednoduchý text s osnovou otázka - odpoveď, dialóg ako ponúknuť hosťa Osvojiť si čo najviac poznatkov z danej oblasti</p>	<p>-rozumie hlavným údajom v konverzácii pri ponúkaní hosťa, ktoré dokáže vyjadriť v budúcom čase -doplní jednoduchý text, -budovanie pocitu spolupatričnosti</p>
<p>Tvoja budúcnosť, čo sa stane, nestane?</p>	<p>-vyjadrenie budúceho deja, zápor, otázka, krátke odpovede -počítateľné a nepočítateľné podstatné mená -predpovede v budúcnosti -projektová práca</p>	<p>Pochopiť spôsoby návrhy Efektívne spracovávanie množstva poznatkov Naučiť sa slovnú zásobu a jej použitie v praktickom živote, precvičiť gramatiku</p>	<p>-vie vytvoriť jednoduchú konverzáciu -reprodukuje ústne a písomne primerane ťažký text, -rozumie obsahu jednoduchej konverzácie</p>
<p>Film a divadlo</p>	<p>-predprítomný čas jednoduchý -precvičenie nepravidelných slovies -trpné prídavné -zhrnutie lekcií -projektová práca</p>	<p>Porovnanie anglicky hovoriacich krajín a našej krajiny, Viesť žiakov ku kladnej motivácii učenia Aj Motivovať kladný vzťah k jazyku bez ohľadu na dosiahnuté výsledky, správny slovosled v predprítomnom čase</p>	<p>Vie sa orientovať v rôznych žánroch filmu -životopis známych osôb, vytvorenie stručného kurikula -spracovať námet na filmovú zápletku -vytvoriť pozitívny vzťah k médiám -postavenie filmu v súčasnosti</p>
<p>Londýn</p>	<p>-časové údaje, časové predložky a predložky miesta -pravidelné a nepravidelné stupňovanie prídavných mien -projektová práca -určovanie smeru, plány na prehliadku mesta</p>	<p>Poukázať na rozdiely v kultúre jednotlivých krajín, poukázať na dôležitosť akceptácie iných kultúr Pomôcť žiakom napísať zaujímavý článok o krajine Osvojiť si príslušnú slovnú zásobu, naučiť sa používať časové predložky a predložky miesta, správne stupňovanie prídavných mien.</p>	<p>Láska k rodnej krajine a kultúre, Stotožniť sa s faktom, že všetci ľudia vo všetkých krajinách sú dobrí – dokázať ich porovnať, spolupráca a kreativita v kolektíve.</p>
<p>Školský poriadok a pravidlá, svetové rekordy</p>	<p>-modálne sloveso must, have to, can, should -čítanie veľkých čísel -väzby na vytvorenie návrhov -precvičenie gramatiky -projektová práca</p>	<p>Motivácia k zodpovednosti, naplneniu svojich snov Nacvičiť interview a konverzáciu v rámci opisu rekordov s použitím modálnych slovies Osvojiť si príslušné texty s využitím v praktickom živote, každý dosiahol úspech v učení angličtiny, upevnenie predprítomného času a používanie veľkých čísel</p>	<p>Poukázať na dôležitosť učenia sa AJ, naučiť žiakov diskutovať v skupinách, naučiť žiakov uvedomiť si, čo je dôležité sa v cudzom jazyku učiť. Schopnosť pochopiť autentickú nahrávku v AJ a vedieť diskutovať na danú tému</p>

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Pravidlá komunikácie v bežnom živote	<ul style="list-style-type: none"> - pozdravy, predstavovanie, - jednoduchá konverzácia, - pochopenie obsahu a zmyslu jednoduchých fráz - poskytnutie osobných údajov - dvojjazyčný slovník 	<p>Vzbudiť záujem o spoznanie iných a samého seba, motivovať kladný vzťah k jazyku.</p> <p>Naučiť žiakov urobiť dobre interview a poskytnúť osobné údaje.</p> <p>Rozšírenie základnej slovnej zásoby, používanie základnej gramatickej štruktúry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopný nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou, upútať pozornosť, pozdraviť a predstaviť sa, vyplniť tlačivo s osobnými údajmi - vie pracovať s dvojjazyčným slovníkom
Svet práce, inzeráty, žiadosť o prijatie do zamestnania	<ul style="list-style-type: none"> - prítomný čas jednoduchý a priebehový, statické slovesá, - každodenné výrazy, - názvy zamestnaní, rozprávanie o zamestnaniach, pracovné inzeráty, - žiadosť o prijatie do zamestnania, 	<p>Naučiť žiakov vážiť si každú prácu, budovať kladný vzťah k práci.</p> <p>Práca s vlastným samostatným materiálom, naučiť žiakov správne písať list – žiadosť o prijatie do zamestnania. Nacvičiť interview v oblasti jednotlivých zamestnaní a plánov do budúcnosti. Osvojiť si príslušnú slovnú zásobu, upevňovať u žiakov základné gramatické štruktúry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozlíšiť prítomný čas jednoduchý a priebehový a používať ich vo vetách, - ovláda názvy zamestnaní, vie vyjadriť svoje plány do budúcnosti, svoje želania a túžby, - vie komunikovať o zamestnaniach, - je schopný napísať žiadosť o prijatie do zamestnania
Štýl, oblečenie, v obchode s odevami	<ul style="list-style-type: none"> - predprítomný čas, - predložky „since/for“, - každodenné výrazy, - názvy oblečení, opis oblečenia, „too/enough“ vo vetách, - nakupovanie oblečenia, - výraz „pair/pairs of“ - projektová práca 	<p>Učiť žiakov zdvorilo sa vyjadrovať, orientovať sa v cenách, vzťahoch medzi menami. Viest žiakov k šetrnosti.</p> <p>Nacvičiť interview v oblasti nakupovania oblečenia, vytváranie projektov.</p> <p>Naučiť si slovnú zásobu týkajúcu sa oblečenia, osvojiť si príslušné texty s využitím v každodennom živote. Upevňovať gramatické štruktúry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže tvoriť vety v predprítomnom čase, vyjadriť presvedčenie, používať „since/for“, - je schopný komunikovať o oblečení, vie vyjadriť svoj názor, - ovláda názvy oblečení, vie nakúpiť oblečenie, - vie používať výraz „pair/pairs of“,
Život v minulosti, ľudia a ich spôsob života, vynálezy	<ul style="list-style-type: none"> - minulý čas jednoduchý a priebehový, - každodenné výrazy, blahoželanie - opisné tvary modálnych slovies v minulom čase – „had to, could“ - názvy materiálov a každodenných vecí, - tvorenie slov – zložené slová 	<p>Oboznámiť žiakov so životom ľudí v minulosti, naučiť si vážiť si veci v domácnosti, efektívne využívať domáce spotrebiče a šetriť elektrickou energiou.</p> <p>Práca s vlastným samostatným materiálom. Osvojenie si základnej slovnej zásoby a tvorenia slov, osvojenie a upevňovanie gramatických štruktúr opisného tvaru modálnych slovies.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozlíšiť minulý čas jednoduchý a priebehový a správne ich dopĺňať vo vetách, vie porozprávať niečo, - dokáže zablahoželať niekomu, - je schopný vymieňať si názory a komunikovať s niekým, - vie využívať opisné tvary modálnych slovies v minulom čase, - dokáže tvoriť zložené slová

<p>Zdravie a zdravý spôsob života, jedlá, bolesti a poranenia, časti tela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modálne slovesá „can, must“ – budúci čas, - každodenné výrazy, vyjadrenie starostí, <ul style="list-style-type: none"> - názvy jedál, - modálne sloveso „should/shouldn't“, <ul style="list-style-type: none"> - spojky „but/however“, - bolesti a poranenia, časti tela, - konverzácia „U doktora“ 	<p>Poukázať na dôležitosť zdravia a vstúpiť žiakom zdravý spôsob života. Výchova k bezpečnému správaniu.</p> <p>Porovnanie gastronómie v anglicky hovoriacich krajinách a u nás.</p> <p>Motivovať žiakov ku komunikácii v anglickom jazyku.</p> <p>Nacvičiť interview pri návšteve doktora.</p> <p>Osvojenie a upevňovanie gramatických štruktúr opisného tvaru modálnych slovies.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie používať modálne slovesá v budúcom čase, vyjadriť stupeň istoty, reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinnosti, - je schopný vyjadriť svoj názor a negatívne pocity, <ul style="list-style-type: none"> - ovláda názvy jedál, - vie používať „should“ vo vetách, vie poradiť, poskytnúť radu a varovať, <ul style="list-style-type: none"> - vie používať spojky „but/however“, - ovláda názvy častí tela, poranení, - dokáže zvládnuť jednoduchý rozhovor u lekára
<p>Predstava, vnem, zmyslové vnímanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opis vlastností osôb, - výraz „There's someone + ing“ vo vetách, - každodenné výrazy, vyjadrenie ľútosť, - výraz „see/hear someone + ing“ vo vetách, - postavenie prídavných mien vo vete, <ul style="list-style-type: none"> - opozitá 	<p>Rozvíjať u žiakov pozitívne myslenie a životný optimizmus. Výchova k inteligentnému a zdvorilému správaniu sa na verejnosti.</p> <p>Práca s vlastným samostatným materiálom, opis obrázkov, rozvíjanie komunikácie v anglickom jazyku.</p> <p>Prezentácia nových gramatických štruktúr a osvojenie si príslušnej slovnej zásoby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže opísať povahové vlastnosti osôb, - vie používať výraz „There's someone + ing“ vo vetách, - dokáže zdvorilo odmietnuť a vyjadriť ľútosť, - je schopný využívať slovesá zmyslového vnímania vo vetách, - dokáže správne použiť viac prídavných mien vo vete, <ul style="list-style-type: none"> - pozná opozitá
<p>Sláva a šťastie, slávni ľudia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - predprítomný a minulý čas, - predložky „since/for“, - každodenné výrazy, - slovesá „been/gone“ v predprítomnom čase, - skracovanie viet, - písanie článku, - tvorenie slov 	<p>Výchova ku skromnosti, spolupatričnosti a vzájomnej tolerancii. Potreba vzdelania v živote.</p> <p>Dokázať reagovať v určitých situáciách, naučiť žiakov napísať jednoduchý článok.</p> <p>Upevňovanie gramatických štruktúr, základy ovládania pravopisu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - je schopný rozlíšiť predprítomný a minulý čas a použiť ich správne vo vetách, - rozlišuje slovesá „been/gone“ vo vetách, - dokáže napísať článok o slávnej osobnosti s využitím predprítomného a minulého času, - vie utvoriť prídavné mená od podstatných mien
<p>Spolupráca, blahoželanie, písanie e-mailu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prvá podmienka, - každodenné výrazy, vyjadrenie súhlasu, - stupňovanie prídavných mien, <ul style="list-style-type: none"> - blahoželanie, - písanie e-mailu, 	<p>Poukázať u žiakov na potrebu skutočného priateľstva a vzťahu medzi priateľmi.</p> <p>Práca s vlastným samostatným materiálom.</p> <p>Schopnosť zdramatizovať jednoduchý príbeh.</p> <p>Osvojenie si novým gramatických štruktúr a ich</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie používať prvú podmienku, stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá a povinnosti, ovláda stupňovanie, dokáže zablahoželať druhej osobe,

	- frázové slovesá	precvičovanie.	utešiť, podporiť a dodať odvalu, - vie napísať jednoduchý e-mail, - ovláda základné frázové slovesá
Svet, oceány, počasie	- trpný rod – prítomný, minulý a budúci čas - každodenné výrazy, - modálne sloveso „might“, - symboly počasia, jednoduchá predpoveď počasia	Zdôrazniť žiakom potrebu ochrany životného prostredia, poukázať na globálne environmentálne problémy sveta, budovať u žiakov kladný vzťah k prírode a životnému prostrediu. Dokázať pochopiť jednoduchú predpoveď počasia a opísať počasie. Naučiť sa príslušnú slovnú zásobu a jej použitie v praktickom živote.	- dokáže tvoriť a používať trpný rod v prítomnom, minulom a budúcom čase, - vie použiť modálne sloveso „might“ vo vetách, - ovláda slovnú zásobu týkajúcu sa počasia a dokáže porozumieť jednoduchej predpovedi počasia

Názov predmetu	Nemecký jazyk
Časový rozsah výučby	2h ŠVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 1h ŠVP+1h ŠKVP týždenne/ spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	Siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristika predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Požiadavky dnešného sveta dávajú do popredia rozhladeného vzdelaného človeka s pestrou slovnou zásobou. Ovládanie iba jediného

cudzieho jazyka napr. angličtiny v 21. storočí je pre orientáciu mladého človeka v spoločnosti nedostatočné. Dnešná doba si vyžaduje

ovládanie viacerých jazykov. Preferovanie výučby viacerých jazykov zasiahlo aj naše školstvo a práve vďaka tomuto fenoménu sa výučba

nemeckého jazyka opäť teší zvýšenému záujmu. Jednou z najdôležitejších zložiek každého jazyka, nielen materinského, je komunikácia.

Správna komunikácia, čiže schopnosť dorozumieť sa je veľmi dôležitá nielen pre poznanie kultúry danej krajiny, ale zároveň umožňuje

občanom plne využívať slobodu pracovať alebo študovať v niektorom z členských štátov Európskej únie. Preto je veľmi dôležité vzbudiť

čo najväčší záujem žiakov o jazyk a kultúru, a zároveň formovať ich pozitívny postoj. Chápanie získavania jazykových zručností v druhom cudzom jazyku ako „vzdelávanie pre život“ umožňuje tak dnešnému mladému človeku žiť podľa vlastných predstáv a uspokojenia. Výučba nemeckého jazyka by tak mala viesť k rozvoju multikultúrnych kompetencií u žiakov ako aj k podpore ich mobility v rámci jednotlivých nemecky hovoriacich krajín.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Výsledkom vyučovania nemeckého jazyka ako druhého cudzieho jazyka je dosiahnutie úrovne A1 . Cieľom je naučiť žiakov základné

pojmy a frázy, získať všeobecné kompetencie a jazykové kompetencie. Kľúčovými kompetenciami sú: porozumieť (počúvanie a čítanie),

hovoríť (vedieť sa opýtať, odpovedať na jednoduchú otázku) a písať (jednoduché vety a produktívne písomné aktivity).

3. Vyučovacie metódy a formy

Vyučovanie nemeckého jazyka je založené na komunikatívno-poznávacom princípe.

Výučba má žiakov aktivizovať, vzbudiť záujem a pripraviť žiakov na život v spoločnosti.

Metódy a formy práce:

- motivačné rozprávanie
- motivačný rozhovor
- jazykové hry
- dramatizácia
- samostatná práca a práca v skupinách
- práca so slovníkmi
- metódy opakovania, upevňovania a precvičenia učiva

Dôležitým predpokladom na úspešné dosiahnutie cieľov nemeckého jazyka je potrebné používať rôzne vyučovacie metódy.

Nemenej

dôležitá je uvoľnená a priateľská atmosféra. Učiteľ vystupuje ako koordinátor činností, pričom hlavnými aktérmi sú žiaci, ktorí sa majú

prejavovať spontánne. Učiteľ má podporovať chuť žiaka do učenia a využiť jeho prirodzenú zvedavosť. Hodiny musia byť pestré aby

dokázali udržať zaniatenosť žiakov. K tomu je nápomocné využitie vhodných didaktických prostriedkov. Okrem zvyčajných didaktických

prostriedkov sa na hodinách využíva aj hra a tvorivá aktivita zo strany žiakov (tvorba pozdravov, krátkych projektov dialógov,..). Je potrebné umožniť žiakovi vnímať vyučovací proces všetkými zmyslami. Individuálny prístup zo strany učiteľa aktivizuje u jednotlivých

žiakov záujem o jazyk, čo sa prejavuje v jeho tvorivej práci a samostatnom myslení. Nevyhnutným faktorom pri výučbe je systematické

opakovanie, primeraná náročnosť, precvičovanie učiva.

4. Hodnotenie predmetu

Na základe nového školského zákona sa nemecký jazyk v 7. ročníku vyučuje ako druhý povinný jazyk. Výsledná práca žiakov je hodnotená známkou od 1 do 5. Základom pre hodnotenie výslednej práce je pravidelné hodnotenie jazykových zručností, ktoré je neodmysliteľnou súčasťou vyučovania. Hodnotí sa priebežná práca počas celého školského roka – písomné testy, ústne odpovede, skupinové aktivity alebo vypracovávanie projektov. Táto práca je ohodnotená nielen známkou, ale aj ústne pozitívnym slovom alebo iným

ocenením ako je napríklad písomná pochvala.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Stupnica hodnotenia písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

A. Brien, S. Brien, S. Dobson – Projekt Deutsch Neu 1, Oxford University Press 2003.

Kolektív autorov - nemecko-slovenský, slovensko-nemecký školský slovník, PRÍRODA Bratislava,2005.

Pracovný zošit: Project Deutsch Neu 1

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu nemecký jazyk na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-predstavenie samého seba okoliu ako aj bližšie spoznanie svojho okolia -utváranie medziľudských vzťahov, -rodina-základná bunka spoločnosti
Človek a hodnoty	-získavanie správnych komunikačných zručností žiak-učiteľ, žiak-žiak -formovanie vzťahov medzi vrstovníkmi -efektívne využívanie voľného času
Umenie a kultúra	-prezentovanie vlastných záľub -zhodnotenie televíznych programov
Človek a svet práce	-získavanie základnej slovnej zásoby v cudzom jazyku
Človek a príroda	-spoznávanie sveta zvierat a tvorba projektov -spoznávanie svojho okolia a nemecky hovoriacich krajín
Jazyk a komunikácia	-osvojenie si základných gramatických pravidiel -tvorba jednoduchých viet -schopnosť odpovedať na základné otázky
Prierezové témy	
Enviromentálna výchova	-osvojiť si vnímať vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí -mať pozitívny vzťah k prírode a zvieratám
Osobnostný a sociálny rozvoj	-naučiť sa uplatňovať svoje práva, -rešpektovať názory, potreby a práva ostatných -vedieť sa začleniť do kolektívu
Mediálna výchova	-výber vhodnej literatúry, obrázkového materiálu a hudby v cudzom jazyku
Multikultúrna výchova	-rozvoj tolerancie a chápania iných kultúr
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
Rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované. Používa jednoduché zdvorilostné formulácie. Rozumie každodenným výrazom.	Má chuť poznávať nový jazyk, zúčastňovať sa na diskusií a získavať nové vedomosti.	Prostredníctvom jednoduchých slovných spojení alebo viet vie vyjadriť vlastné myšlienky, pocity a postoje.	V interakcii s inými ľuďmi používa jednoduché spôsoby ako nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou. Vie ako postupovať pri výmene názorov.	Získavaním nových vedomostí a schopností sa vie orientovať v kolektíve, vie vhodne reagovať vo vyhrotenej situácii.	Vlastným úsilím získava nové poznatky. Vytvára si vhodné myšlienkové súvislosti. Využíva a pracuje s rôznymi dostupnými zdrojmi .

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

7.ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Predstavovanie sa	Základné frázy -Ako sa voláš? Koľko máš rokov? Kde bývaš? Odkiaľ pochádzaš? Ktoré je Tvoje obľúbené číslo? Ktorá je Tvoja obľúbená farba? Abeceda Čísla 1 -20 Výslovnosť nemeckých hlások. Používanie členov – určitých a neurčitých. Časovanie slovíes byť – „sein“ a mať – „haben“ Časovanie pravidelných slovies Základné pokyny v triede (sadni si, otvor si učebnicu, zatvor si učebnicu, počúvaj, pozeraj)	Vzbudiť záujem o učenie. Motivovať a prehľbovať kladný vzťah k novému jazyku. Zdôraznenie významu komunikácie. Schopnosť zareagovať na otázku. Zapamätať si základné frázy. Vedieť sa naučiť pravidlá časovania pravidelných slovíes. Vedieť reagovať na základné pokyny v triede. Poznať a ovládať správnu výslovnosť hlások. Tvoríť jednoduché vety aj v podobe otázok. Nacvičiť krátky dialóg podľa naučených fráz. Vedieť vytvoriť krátky projekt o sebe.	Vie sa predstaviť a spýtať „Ako sa voláš?; Koľko máš rokov?; Ktoré je Tvoje obľúbené číslo a farba? Kde bývaš?; Odkiaľ pochádzaš?“ Vie vymenovať základné číslovky, farby. Správne používa určité a neurčité členy. Reaguje na pokyny týkajúce sa školského prostredia.
Škola	Nová slovná zásoba (školské pomôcky – pero, zošit, kniha...) Množné číslo. Číslovky 20 – 100 po desiatkach. Pýtanie sa na cenu. Neurčitý člen v akuzatívne. Zariadenie triedy – slovná zásoba: (tabuľa, lavica, dvere, počítač...) Privlastňovacie zámená – (môj, tvoj, jeho, jej,...) Vyučovacie predmety – osvojenie slovnéj zásoby: (matematika, informatika, dejepis...) Opis vlastného rozvrhu hodín. Rozprávanie o obľúbených predmetoch. Opis povahy učiteľa a žiaka (prísny,	Poukázať na plnenie si svojich povinností. Formovať sociálne zručnosti v interakcii s inými. Upevniť záujem o čistotu triedy. Pri opakovaní poukázať na dôležitosť základných fráz v komunikácii. Poznať a vedieť používať názvy učebných pomôcok a školských predmetov. Vytvárať množné číslo podstatných mien. Poznať a vedieť používať číslovky po desiatkach. Osvojiť si správne používanie neurčitého člena v akuzatívne. Vedieť opísať zariadenie triedy. Správne používať privlastňovacie zámená. Vedieť zodpovedať na otázku: Aký je tvoj obľúbený predmet? Vedieť opísať svoj rozvrh hodín a opísať učiteľove vlastnosti. Správne pomenovať učiteľov jednotlivých predmetov – muži, ženy. Vedieť sa opýtať na cenu a poskytnúť informácie o cene. Vedieť požiadať o požičanie vecí v nemeckom jazyku. Tvorba projektu -škola a ja.	Správne pomenuje základné učebné pomôcky. Opíše zariadenie triedy. Vie utvoriť množné číslo osvojených podstatných mien. Vie vymenovať – slovné aj písomne číslovky po desiatkach od 20 – 100. Ovláda otázku: Koľko to stojí? Ovláda zmenu neurčitého člena v akuzatívne. Správne používa privlastňovacie zámená – môj, tvoj, jeho... Vie položiť a odpovedať na otázky: Aký je tvoj obľúbený predmet? Aký predmet máš v pondelok? Aký je tvoj učiteľ/ učiteľka?

	priateľský, hlučný...) Zhrnutie 1. – 2. lekcie		
Rodina	Nová slovná zásoba členovia rodiny. Odpoveď na otázky: Kto je to? Máš súrodencov? Akí sú tvoji súrodenci? Zápor NIE a ŽIADNY vo vetách. Prídavné mená v pádoch s určitým členom. Slovná zásoba -domáce zvieratá (pes, mačka, králik,...). Máš domáce zvieratá? Vianoce – slovná zásoba. Vianočné koledy. Tradície v nemecky hovoriacich krajinách.	Poukázat' na dôležitosť rodiny a jej postavenie v spoločnosti. Upevniť kladný vzťah k členom rodiny. Motivovať žiakov ku kladnému vzťahu a k starostlivosti o zvieratá. Poukázat' na význam a zmysel Vianoc ako sviatkov mieru a pokoja. Formovať potrebu kladných priateľských vzťahov. Vedieť odpovedať na otázky: Kto je to? Ako sa volá? Jednoduchými vetami vie predstaviť svojich súrodencov. Správne používať a skloňovať prídavné mená s určitým členom. Ovládať názvy jednotlivých domácich zvierat. Vedieť odpovedať na otázku: Máš domáce zvieratko? Tvorivé činnosti so slovnou zásobou. Predstavenie členov rodiny na základe fotografie. Na základe obrázkov a zvukov pomenovať domáce zvieratá. Práca v skupinách: tvorba adventného kalendára a Vianočnej pohľadnice.	Ovláda slovnú zásobu zameranú na rodinu, a Vianoce. Pozná vzhľad a názvy jednotlivých zvierat. Vie rozprávať o členoch rodiny, domácim zvieratku a odpovedať na otázky: Kto je to? Máš súrodencov? Akí sú tvoji súrodenci? Máš domáce zvieratko? Správne používa zápor NIE a ŽIADNY vo vetách. Pohotovo reaguje na dané otázky. Ovláda používanie prídavných mien s určitým členom. Pozná vianočné zvyky nemecky hovoriacich krajín.
Narodeniny	Mesiace a ročné obdobia – slovná zásoba. Radové číslovky. Uvádzanie dátumu. Perfektum pravidelných slovies. Precvičovanie otázok - Kedy máš narodeniny? Čo som dostal? Čo robíš? Sviatok sv. Valentína. Silné slovesá: vziať, dať a jesť. Zhrnutie 3. – 4. lekcie	Formovanie medziľudských vzťahov. Vyzdvihnutie obdarúvania blízkych ľudí. Správne tvorenie otázok: Čo som dostal? Vytvoriť radové číslovky zo základných čísloviek. Uviesť presný dátum narodenia. Vedieť časovať tri uvedené silné slovesá. Pomenovať jednotlivé ročné obdobia na základe práce s obrázkami. Viesť dialóg o dátumoch narodenia. Tvorba dotazníka a blahoželania. Vytvorenie pohľadnice na sv. Valentína.	Vie pomenovať ročné obdobia, vie sa opýtať aký je mesiac. Správne tvorí a používa radové číslovky. Vie vytvoriť perfektum pravidelných slovies. Správne formuluje uvedené otázky. Správne časuje silné slovesá: vziať, mať a jesť. Vhodne reaguje v daných situáciách.
Koníčky	Opisovanie záľub (tancovanie, spievanie, skákanie) Nácvik výslovnosti „sch, sp, st“, Modálne / spôsobové slovesá. Tvorba a nácvik otázky- Hráš/ robíš nejaký šport? Mám rád, nemám rád. Slovná zásoba – hudobné nástroje. Precvičovanie väzby: Hráš na + hudobný nástroj? Silné slovesá -jazdiť, vidieť a sedieť	Poukázat' aké aktivity môžu žiaci vykonávať v svojom voľnom čase. Vzbudiť záujem o bližšie spoznanie seba samého. Naučiť sa spájať zvukovú stránku jazyka so stránkou významovou. Správne vytvárať a odpovedať na dané otázky: Máš rád? Hráš na ...? Vedieť používať modálne slovesá. Osvojiť si slovnú zásobu na danú tému. Vedieť časovať silné slovesá: jazdiť, vidieť a sedieť. Tvorivé činnosti so slovnou zásobou. Na základe počúvania doplniť tabuľku. Prostredníctvom mimiky a hry znázorniť športových aktivít. Na základe obrázkov správne pomenovať hudobné nástroje.	Opíše niektoré druhy záľub a športu. Vie použiť väzbu mám rád, nemám rád a vie tiež vytvoriť otázku s touto väzbou. Správne skloňuje silné slovesá: jazdiť, vidieť a sedieť. Opíše svoje záľuby a obľúbené športy pomocou modálnych slovies.

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Úvod	Opakovanie učiva 6.roč		Utvrdiť si prebrané
Projekt 6- Fernsehen Televízia	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Tvorba otázok a príslovkového určenia času	Vyjadriť, čo sa páči, nepáči, vyjadriť kritiku
	Vypočuť si a podať info		Informovať sa
	Digitálny čas		Oboznámiť sa s tvorbou digitálneho času
	Opytovacia veta, W-otázka Príslovkové určenie času		Opýtať sa a reagovať Vedieť vo vete použiť príslovkové určenie času
Projekt 7- Kommunikation Komunikácia	Komunikácia Slovné spojenia	Osvojiť si príslovky	Vyjadriť šťastie , radosť, uspokojenie
	Ponúknuť a reagovať na ponuku Modálne slovesá		Pozvať, sľúbiť
	Korešpondovať		Začať list, osloviť, ukončiť
	Telefonovať Slovné spojenia		Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
	Príslovky		Poznať príslovky, použiť ich v praxi
Projekt 8- Ferien	Číslovky 101 – 1 000 000		Vedieť princíp tvorby čísloviek

Prázdniny	Vypočúť si a podať informácie	Správne používanie predložiek	Oznámiť, potvrdiť
	Slovesá s odlučiteľnou predponou		Vedieť časovať slovesá s odlučiteľnou predponou, postavenie vo vete
	Predložky s datívom Slovné spojenia		Správne používať predložky
	Predložky s akuzatívom		
	Prfektum plnovýznamových slovies		Vo vetách využívať perfekt vybraných slovies
	„Es“ ako neosobný, neurčitý podmet		Poznať a vo vetách využívať neosobný podmet es
PROJEKT 2 Einleitung Úvod	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou Slovné spojenia	Rozvoj slovnej zásoby	Pozdraviť, odpovedať, pýtať sa na činnosti Poznať základné pokyny počas vyučovania
	Prejaviť svoje city		Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie z niečoho
Úvod	Préteritum slovesa sein	Upevniť si správny slovosled	Oboznámiť sa s tvorbou a vedieť používať vo vete
	Slovosled opytovacej a oznamovacej vety v perfekte		Poznať slovosled a využívať ho v praxi
	výslovnosť		Správne vyslovovať samohlásky
Projekt 1- Wohnort Bydlisko	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Tvorba viet	Vypočúť si, informovať sa a podať informácie Reagovať pri prvom stretnutí
	Predložky s 3. aj 4. pádom		Rozlíšiť a správne vo vetách používať datív, akuzatív
	Príslovkové určenie miesta a smeru		Vedieť použiť vo vete a v praxi

	Vybrať si z ponúknutých možností		Opísať Väzba „es gibt“
	Formy rámcovej konštrukcie hlavnej vety		poznať a v praxi využívať formy rámcovej konštrukcie hlavnej vety pri jednodielnych kmeňových slovesách
	Skloňovanie pod.mien s neurčitým členom v akuzatíve	Rozvoj lexiky	Vedieť skloňovať pod.mená
	Výslovnosť		Správne vyslovovať spoluhlásku s
Projekt 2- Essen Jedlo	Vypočítať si a podať informácie	Tvorba viet	Informovať Vyjadriť svoj názor
	Vyjadriť očakávania a reagovať na ne		Vyjadriť spokojnosť, nespokojnosť s niečím
	Vnímať a prejavovať svoje city	Vedieť negovať neurčitý člen	Vyjadriť sympatie
	Ručičkový čas		Oboznámiť sa s tvorbou, informovať o čase
	Negácia		Negovať neurčitý člen v akk.
	Kompozitá		Oboznámiť sa s tvorbou zložených slov
	Perfektum pravidelných slovies s neodlučiteľnou preponou		Poznať princíp tvorby
	Podstatné mená bez člena	Upevnenie a rozvoj lexiky	Vedieť, za akých okolností sa používajú pod. mená bez člena
	Nepriamy slovosled oznamovacej vety		Poznať a v praxi používať nepriamy slovosled
	Výslovnosť		Správne vysloviť spoluhl. skup. pf
Sviatky v roku	Vianoce, Veľká noc	Tvorba projektu	Osvojiť si prácu s PC

Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	3,5 h ŠVP + 1,5h ŠkVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín 4 h ŠVP + 1 h ŠkVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín 3,5 h ŠVP + 1,5h ŠkVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín 4 h ŠVP + 1 h ŠkVP týždenne / spolu 165 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti a rozvíjali svoje schopnosti a postoje, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Vyučovanie matematiky má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Učebný predmet matematika na 2. stupni ZŠ je zameraný na rozvoj matematického myslenia a používa sa na riešenie rôznych problémov

v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Vyučovanie matematiky musí umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti a rozvíjali svoje schopnosti a postoje, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, Žiaci by mali vedieť prezentovať matematický obsah (text, tabuľky), rozvíjať svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Vyučovanie matematiky má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich.

Matematika je exaktná veda, ktorá je prostriedkom pri riešení problémových situácií v rôznych oblastiach nášho života. Je dôležitým nositeľom kultúrneho dedičstva, ukazuje úroveň a vývoj ľudského myslenia. Matematické vzdelávanie vedie k získaniu pozitívneho postoja k matematike a k záujmu o ňu a jej aplikácie. Povzbudzuje záujem o ďalšie štúdium, upevňuje dôveru vo vlastné schopnosti,

zdokonaľuje vytrvalosť, precíznosť pri práci, formuje vôľu, trpezlivosť, predstavivosť, dôslednosť, pracovitosť a schopnosť sebakontroly

a sebahodnotenia. Jej obsah na druhom stupni je spracovaný na kompetenčnom základe, pri získavaní nových poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikovaním už osvojených poznatkov. Vo vyučovaní matematiky sa hlavný dôraz kladie na rozvoj žiackych schopností, väčšej motivácii žiakov a ich aktivizácii, ktorá má viesť k už spomínanému pozitívnemu postoju k matematike a záujmu o ňu. Množstvo vedomostí predkladaných žiakom bez návaznosti na predtým získané a malá súvislosť s praxou viedli v minulých rokoch k strate záujmu o túto zaujímavú a pre prax neodmysliteľne potrebnú vedu.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Cieľom vyučovania matematiky na 2. stupni ZŠ a v 5. a 6. ročníku osobitne je, zavŕšiť dôležité obdobie v procese vyučovania matematiky, v ktorom prevládalo vytváranie nových poznatkov a zručností na skúsenostnej báze s využívaním indukčnej metódy. Je to zároveň aj začiatok novej etapy učenia sa matematike, keď žiak postupne získava schopnosti používať matematiku v svojom budúcom živote. Matematika má rozvíjať žiakovo logické a kritické myslenie, schopnosť argumentovať a komunikovať a spolupracovať v skupine pri riešení problému. Žiak by mal spoznať matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a ako dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok.

Mal by získať väčšiu prax v numerizácii, lebo pristupujú aj desatinné čísla. Jeho predstavivosť sa bude rozvíjať aj ďalšou učebnou pomôckou uhlomerom, bude sa učiť rysovať, porovnávať uhly a zavedie sa pojem pravého a priameho uhla, čo zase vedie k napojeniu na každodenný život.

„Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a

prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).

Cieľom v 7. ročníku je, aby žiak získal schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote.. Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite a s množstvom propedeutiky. Aby prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), správne používali matematickú symboliku, terminológiu a frazeológiu, aby mali rozvinutú schopnosť čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla a závislosti, ale i nesúvislé, obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy, rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Aby si vybudovali vzťah medzi matematikou a realitou, získali skúsenosti s matematizáciou reálnych situácií

a tvorbou matematických modelov. Matematika má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Neoddeliteľnou súčasťou modernej matematiky je schopnosť žiakov používať IKT na vyhľadávanie a spracovávanie, ukladanie a prezentáciu informácií, na uľahčenie namáhavých výpočtov a zdĺhavého spracovania výsledkov, ale samozrejme pri zachovaní vedomostnej úrovne absolventa ZŠ.

3. Vyučovacie metódy a formy

V dôsledku preťaženia žiakov na 1. stupni a po znížení počtu vyučovacích hodín matematiky na 1. stupni o 5 hodín za štyri roky, väčšina učiva zo 4. ročníka sa dostáva do 5. ročníka. Aj keď sú to žiaci o rok starší ako žiaci 4. ročníka, je potrebné naďalej pri vytváraní pojmu čísla, početných výkonov, preberaní geometrického učiva ako aj ostatného učiva postupovať trpezlivo, s využitím indukčnej metódy, používať veľa názoru a dostatok cvičení pri utvrdzovaní a aplikácii učiva. Na druhej strane si treba uvedomiť, že do 5. ročníka ešte ďalšie 3 roky budú prichádzať žiaci s takou istou prípravou, čo znamená, že prakticky celé učivo novokoncipovaného 5. ročníka budú mať preberané. Aby pre žiakov vyučovanie v tomto ročníku nebolo nudné a neprinášajúce okrem utvrdenia učiva z 1. stupňa nič nového, bude potrebné učivo rozšíriť a prehĺbiť, ale pozor, nie o také učivo, ktoré bude predmetom preberania vo vyšších ročníkoch. Preto bude potrebné pre tento ročník vydať dočasné doplnkové učebné texty, ktoré budú platiť 4 roky. Obsah týchto učebných textov by sa viazal k jednotlivým tematickým celkom nových učebných osnov 5. ročníka, ale by ich prehľboval a čiastočne aj rozširoval. Najvhodnejšia podoba týchto doplnkových učebných textov by mohla byť zbierka vhodných úloh. Na splnenie vytýčených cieľov vyučovania matematiky je nevyhnutné používať aktivizujúce vyučovacie metódy, a to predovšetkým samostatnú prácu žiakov, prácu vo dvojiciach a skupinovú prácu. Okrem samostatnej práce zacielenej na získanie početných návykov a ďalších zručností je nevyhnutné, aby žiaci objavovali nové poznatky experimentovaním a vlastnou činnosťou. Pre učiteľa znamená, že individuálnym prístupom objavuje a usmerňuje rozvoj schopností jednotlivých žiakov, riadi tvorivú prácu kolektívu triedy. Iniciatíva jednotlivých žiakov pri riešení úloh a spoluzodpovednosť za pracovné výsledky majú hlboký výchovný význam. Hodiny matematiky musia byť naplnené živým pracovným ruchom. Objaviteľský prístup pri získavaní nových poznatkov a radosť zo samostatne vyriešenej úlohy posilňujú pozitívny vzťah žiaka k predmetu. Použitie aktivizujúcich metód práce sa musí zabezpečovať využívaním vhodných demonštračných pomôcok a didaktickej techniky. Ide predovšetkým o IKT pre samostatnú a skupinovú prácu. Pri vyučovaní treba dbať na priebežné opakovanie a precvičovanie učiva, riešenie primeraných úloh so stále rastúcou náročnosťou vo vzťahu k individuálnemu rozvoju žiakov. Účinnou formou na rýchle zopakovanie a upevnenie učiva sú krátke písomné práce, ktoré sa zaraďujú spravidla na začiatok vyučovacej hodiny. Dôležitá je rýchla kontrola výsledkov práce žiakov, napríklad spätným projektorom, a rozbor chýb žiakov tak, aby si každý žiak uvedomil, aké vedomosti si musí individuálne doplniť. Na túto prácu so žiakmi učiteľ využíva zbierky úloh. V učebniciach a zbierkach úloh sú k daným tematickým celkom zaradené aj obťažnejšie úlohy výrazne označené, ktoré umožňujú učiteľovi diferencovane pristupovať k žiakom a individuálne pracovať so žiakmi s hlbším záujmom o matematiku. Títo žiaci môžu navštevovať aj nepovinný predmet cvičenia z matematiky, prípadne môžu byť zaradení do špeciálnych tried s rozšíreným vyučovaním matematiky a prírodovedných predmetov. K rozvoju žiakov s hlbším záujmom o matematiku prispievajú aj matematické súťaže, napríklad matematická olympiáda, pytagoriáda a podobne. Neoddeliteľnou súčasťou individuálneho prístupu vyučujúceho k žiakom je starostlivosť o zaostávajúcich žiakov.

Obťažnosť matematiky pre týchto žiakov spočíva v tom, že neosvojenie jedného pojmu nedáva predpoklad na zvládnutie ďalšieho učiva. Preto je u týchto žiakov nevyhnutné individuálnou starostlivosťou doplniť osvojenie si všetkých základných pojmov a vedomostí. Na zvládnutie numerických zručností u týchto žiakov výrazne pomáhajú kalkulačky.

4. Hodnotenie predmetu:

Matematika v 5. – 9. ročníku bude hodnotená podľa klasifikačného poriadku. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, samostatné projekty. Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Stupnica hodnotenia:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod..
Prof. RNDr. O. Šedivý, CSc. a kol., Matematika pre 5. – 6 – 7. ročník základných škôl, 1. a 2. časť, SPN vzdané v rokoch 1998 – 2003 Zbierka úloh z matematiky pre ZŠ, kol. autorov , SPN, vydané v rokoch 1990-1995. PaedDr. Ján Žabka, RNDr. Pavol Černek, CSc., Matematika pre 5.-6.-7. ročník, 1. a 2. diel. Odkazy na rôzne vzdelávacie materiály, servery, inštitúcie:

www.infovek.sk

www.microsoft.sk

www.bezpecnenainternete.sk

www.iqtest.sk

www.hlavolamy.szm.sk

www.skolahrou.sk

www.google.sk

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu matematika na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - vytváranie rodinných rozpočtov -výpočet chronologických údajov - využitie zlomkov a percent na vyjadrovanie časti celku, plánu, jeho prekročenie alebo nesplnenie, na vyjadrovanie rôznych štatistických údajov v geografii, dejepise i OV -uplatnenie znalosti pomeru a mierky mapy pri práci s mapou na geografii a dejepise, pri výpočte skutočných, alebo na mape znázornených rozmerov a vzdialeností -matematické výpočty pri nákupoch, vo verejnej doprave -výpočet geografických údajov (vzdialenosť miest, krajín, zemepisná dĺžka, šírka...)
Človek a hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> -riešenie aplikačných úloh, špecifické matematické myslenie (grafy, pokusy...) -dvojrozmerná a trojrozmerná predstavivosť
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> -hodnota umeleckých diel vyjadrená finančne -matematické úkony súvisiace so zápisom hudby do notovej osnovy -aplikácia zlomkov na noty- celá, polová, štvrtová, osminová, ich počet v celej -vytváranie trojrozmernej predstavivosti pomocou matematického znázornenia priestoru v rovine - voľného rovnobežného premietania - zväčšenie prípadne zmenšenie predlohy v danom pomere s využitím znalosti pomeru, pri zachovaní proporcií objektu -hlasitosť hudobnej produkcie vyjadrená v percentách -využitie vedomostí z kombinatoriky pri vytváraní rôznych nástrojových kombinácií
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> -matematické a logické úkony a výpočty v obore prirodzených čísel -geometrické výpočty (stavby, architektúra...)
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> -sledovanie prírodných úkazov a s nimi súvisiace výpočty -ochrana životného prostredia – tvorba projektov -sledovanie prírodných úkazov a s nimi súvisiace výpočty napr. objem pevného kvapalného a plynného telesa, jeho súvis s hmotnosťou a hustotou, pri Pascalovom zákone a pod -použitie percent pri výpočtoch v chémii - ochrana životného prostredia – tvorba projektov s využitím matematických výpočtov
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> -správna komunikácia a vyjadrovanie sa v matematickej terminológii -tvorba jednoduchých textov súvisiacich s matematikou a číslami v cudzom jazyku -správna komunikácia a vyjadrovanie s využitím frazeológie -správne čítanie a pochopenie textu v slovných úlohách a vyjadrenie výsledkov riešenia slovnou formuláciou

	Prierezové témy
Osobnostný a sociálny rozvoj	-rozvoj matematického a logického myslenia -priestorová predstavivosť -matematické súťaže, olympiády -podpora súťaživosti, dosahovania najlepších výsledkov -schopnosť prezentovať sa
Environmentálna výchova	-pozitívny vzťah k prírode a kultúrnym pamiatkam k ochrane a zachovaniu pre ďalšie generácie
Mediálna výchova	-výber vhodných vzdelávacích filmov a programov s matematickou tematikou - posluch a porozumenie

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
<p>-správne používanie matematickej symboliky, terminológie, frazeológie a - získanie schopnosti čítať s porozumením súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy</p> <p>-dokázať riešiť každodenné životné situácie , -vie porovnať staré a nové komunikačné prostriedky, vie preto nájsť úlohy a krížovky a hlavolamy aj na internete a dokáže sa zapojiť aj do on-line súťaží s využitím matematických vedomostí (Komparo a Genius Logicus)</p>	<p>-byť zvedavý, - motivácia poznávať ešte neprebádané skutočnosti súvisiace s matematikou, - chápe matematický spôsob myslenia</p>	<p>-uvedomuje si hodnotu kultúrnych vedeckých a umeleckých diel vyjadrenú finančne -dokáže vyhľadávať informácie na internete -dokáže selektovať získané informácie z rôznych médií a spracovať ich matematicky</p>	<p>-dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, - systematickosť pri riešení úloh.</p> <p>-vie sociálne myslieť -dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu a vie sa zapojiť do diskusie vedenej aj k matematickým problémom</p>	<p>-vie budovať vzťah medzi matematikou a realitou, -chápe skúsenosti s matematizáciou reálnej situácie - vie prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.</p> <p>-dopĺňa si vedomosti a rozvíja si rečové zručnosti, prepája ich s poznaným, používa svoje vedomosti a poznatky reálnom svete</p>	<p>-vie si vybrať vhodný softvér na uľahčenie niektorých namáhavých výpočtov alebo postupov, -vie sa sústrediť na podstatu riešeného konkrétneho problému, -vie použiť získané vedomosti pri ďalšom učení sa -vie vytvoriť myšlienkové súvislosti -vytvára si myšlienkové súvislosti - pracuje s rôznymi zdrojmi informácií - pochopí zámer zadanej úlohy - aktívne využíva doteraz osvojený jazyk -využíva dostupné materiály na štúdium -získava uvedomene nové vedomosti a zručnosti</p>

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Násobenie a delenie v obore do 10 000	Násobenie a delenie spamäti mimo obor násobilky v obore do 100. Delenie so zvyškom v obore do 100. Násobenie a delenie písomne jednociferným číslom a v jednoduchých prípadoch aj spamäti v obore do 10 000. Násobenie a delenie pomocou kalkulačky aj dvojciferným číslom. Kontrola správnosti výpočtu. Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie.	Rozvíjanie pohotového počítania spamäti v prípadoch, kde rýchlosť počítania spamäti je väčšia ako pri počítaní na kalkulačke. Rozvíjanie algoritmického myslenia žiakov.	Vedieť pohotovo spamäti násobiť a deliť v obore do 100, v jednoduchých prípadoch aj vo vyššom obore. Poznať a vedieť používať algoritmus písomného násobenia jednociferným a dvojciferným číslom. Poznať a vedieť používať algoritmus písomného delenia jednociferným číslom aj zo zvyškom.
Vytvorenie oboru prirodzených čísel do A nad milión	Vytvorenie predstavy o veľkých číslach. Počítanie po desaťtisícoch, tisícoch, stovkách. Čítanie a písanie prirodzených čísel. Rád číslice v zápise prirodzeného čísla, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie na číselnej osi. Vzťahy medzi číslami, susedné čísla, párne, nepárne čísla Rímske číslice. Riešenie slovných úloh.	Ďalšie rozvíjanie nazerania žiakov na vzťah reality a matematiky prostredníctvom lepšej orientácie žiakov medzi veľkými číslami. Dotvorenie správnej interpretácie zaokrúhleného čísla.	vedieť čítať, písať, znázorňovať, zaokrúhľovať, porovnať dve prirodzené čísla, rozkladať na jednotky rôzneho rádu a opačne, skladať z jednotiek rôzneho rádu dané číslo. Vedieť riešiť slovné úlohy na porovnávanie dvoch čísel.

<p>Počtové výkony s prirodzenými číslami</p>	<p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel spamäti, písomne a na kalkulačke (písomne hlavne kvôli pochopeniu princípu). Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti (v obore do 100, mimo obor do 100 s násobkami 10, 100, atď.), písomne dvojcifernými a trojcifernými deliteľmi aj so zvyškom. Na kalkulačke všetky prípady delenia vrátane delenia so zvyškom. Znak deliteľnosti 2, 3, 5, 10. Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto vlastnosti pri riešení jednoduchých úloh ako aj riešenia rovníc. Dohoda o poradí početných výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.</p>	<p>Bližšie zoznámenie sa s princípom práce kalkulačiek a hlbšie zamyslenie sa nad poradím početných výkonov v kontexte so skúmaním ich vlastností (komutatívnosť, asociatívnosť, distributívnosť) a pri ich využívaní pre racionálnejší postup počítania. Rozvíjanie schopnosti žiakov odhadnúť výsledok početného výkonu, ako metódy skúšky približnej presnosti výpočtu.</p>	<p>Vedieť pohotovo počítať spamäti praktického hľadiska primerané príklady na všetky početné výkony , vrátane aj delenia so zvyškom. Vedieť pohotovo počítať na kalkulačke.</p>
<p>Geometria a meranie</p>	<p>Rovinné útvary trojuholník, štvoruholník a ich porovnanie, kruh, kružnica. Vytváranie rovinných útvarov rysovaním kolmíc a rovnobežiek. Meranie dĺžky úsečky, súčet a rozdiel dĺžok úsečiek, násobok dĺžky úsečky. Obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika. Stavba telies zo stavebnicových kociek na základe stanovených podmienok. Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických tvarov vo štvorcovej sieti.</p>	<p>Získanie skúseností s rovinnými a priestorovými útvarmi. Pociťovanie celého útvaru a jeho častí. Rozvíjanie schopnosti stanovenia polohy. Dbáť na presnosť pri meraniach, úhľadnosť pri rysovaniach a na rozvíjanie jemnej motoriky rúk</p>	<p>Vytvárať rovinné a priestorové útvary zodpovedajúce udaným podmienkam. Spoznať geometrickú vlastnosť a na základe toho výber útvaru tejto vlastnosti. Vedieť odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimeter, vzdialenosť na metre, narysovať úsečku danej dĺžky. Vedieť premieňať jednotky dĺžky. Vedieť rysovať trojuholník, štvoruholník, označiť jeho vrcholy a strany, kružnicu, určiť jeho polomer a priemer. Vedieť rysovať vo štvorcovej sieti štvorec a obdĺžnik, zväčšovať</p>

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov. Pravdepodobnostné hry, pokusy, pozorovania. Zisťovanie počtu náhodných udalostí pri pokusoch. Riešenie nepriamo sformulovaných úloh.	Rozvíjanie pozorovacej a analytickej schopnosti. Rozvíjanie štatistického a pravdepodobnostného nazerania žiakov	Na konkrétnych príkladoch rozoznať istú a nemožnú udalosť
---	--	--	---

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>I. Počtové výkony s prirodzenými číslami</p>	<p>Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti (v obore do 100, mimo obor do 100 s násobkami 10, 100, atď.), písomne a na kalkulačke vrátane delenia so zvyškom. Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto skutočnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc. Dohoda o poradí početných výkonov, porovnanie s poradím operácií na kalkulačkách používaných žiakmi. Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.</p>	<p>Rozvíjanie počítania v obore prirodzených čísel spamäti, písomne aj na kalkulačke, využitie pri riešení rovníc, riešení jednoduchých číselných výrazov (poradie početných výkonov, prednosť zátvorky). Používať približné výpočty (zaokrúhľovanie).</p>	<p>Vedieť pohotovo spamäti násobiť a deliť obore prirodzených čísel. Vedieť používať algoritmus písomného násobenia a delenia jednociferným a dvojciferným číslom. Riešiť jednoduché rovnice a slovné úlohy s prirodzenými číslami.</p>
<p>II. Desatinné čísla. Počtové výkony s desatinnými číslami</p>	<p>Desatinné číslo (kladné), rád číslice v jeho zápise, porovnanie, usporiadanie, zaokrúhľovanie, zobrazovanie desatinných čísel na číselnej osi (ako zovšeobecnenie skúseností s obdobnými činnosťami pre prirodzené čísla). Sčítanie a odčítanie, násobenie a delenie desatinných čísel (spamäti a písomne, jednoduché úlohy slúžiace predovšetkým na pochopenie princípu , ostatné výpočty hlavne na kalkulačke). Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie, využitie tejto skutočnosti pri riešení jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc. Násobenie a delenie mocninami 10, premena jednotiek dĺžky, hmotnosti, obsahu. Objav periodičnosti podielu dvoch prirodzených čísel</p>	<p>Rozvíjanie predstavy desatinného čísla, jeho umiestnenie na číselnej osi, zaokrúhľovanie, počítanie v obore desatinných čísel spamäti, písomne aj na kalkulačke, využitie pri riešení rovníc, riešení jednoduchých číselných výrazov (poradie početných výkonov, prednosť zátvorky). Používať približné výpočty (zaokrúhľovanie). Rozvíjať predstavu posúvania desatinnej čiarky, premieňať jednotky dĺžky, hmotnosti</p>	<p>Vedieť čítať, písať, znázorňovať, porovnať zaokrúhľovať, dve desatinné čísla, rozkladať na jednotky rôzneho rádu a opačne, skladať z jednotiek rôzneho rádu dané číslo. Vedieť pohotovo sčítavať, odčítavať, spamäti násobiť a deliť v obore desatinných čísel. Vedieť používať algoritmus písomného násobenia a delenia desatinných čísel. Riešiť jednoduché rovnice a slovné úlohy. Vedieť základné princípy premieňania jednotiek</p>
<p>III. Obsah obdĺžnika a štvorca</p>	<p>Použitie štvorcovej siete ako propedeutiky približného výpočtu obsahu rovinných útvarov. Obvod a obsah obdĺžnika a štvorca. Výpočet obvodov a obsahov obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov. Premena jednotiek obsahu.</p>	<p>Získanie predstavy štvorcovej siete a robiť pomocou nej výpočty obvodov a obsahov útvarov . Riešiť úlohy na výpočet obvodov a obsahov štvorca, obdĺžnika, premieňať jednotky obsahu</p>	<p>Vedieť pracovať so štvorcovou sieťou, Vedieť rozlíšiť obvod od obsahu, používať správne vzorce a jednotky. Vedieť riešiť jednoduché aj zložitejšie úlohy</p>

<p>Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami</p>	<p>Uhol a jeho veľkosť, stupeň (minúta). Os uhla a jej konštrukcia. Odhad a meranie veľkosti uhla. Priamy, pravý, ostrý a tupý uhol. Triedenie trojuholníkov podľa veľkosti ich uhlov. Vrcholové a susedné uhly. Súhlasné a striedavé uhly</p>	<p>Oboznámiť sa a získať skúsenosti s prácou s uhlomerom, rozvíjať zručnosť pri rysovaní uhlov, ich pomenovať, triediť, rysovať os, vrcholový a susedný uhol</p>	<p>Vedieť pracovať s uhlomerom, správne pomenovať, triediť, rysovať uhly, ich os, zostrojiť aj vypočítať susedný a vrcholový uhol</p>
<p>Kombinatorika v úlohách</p>	<p>Možnosti usporiadania niekoľkých prvkov za sebou. Úlohy s kombinatorickou motiváciou a ich riešenie rôznymi spôsobmi.</p>	<p>Rozvíjanie pozorovacej a analytickej schopnosti. Rozvíjanie tvorivosti pri riešení usporiadania kartičiek, čísel a pri tvorbe podobných úloh</p>	<p>Na konkrétnych príkladoch rozoznať riešenia</p>
<p>Deliteľnosť prirodzených čísel</p>	<p>Násobok, deliteľ, prvočísla, zložené čísla Znaky deliteľnosti 2,3,4,5,9,10</p>	<p>Rozvíjanie algoritmického myslenia</p>	<p>Vedieť nájsť násobky a delitele daného čísla Vedieť nájsť najmenšieho spoločného násobku dvoch, troch prirodzených čísel Vedieť nájsť najväčšieho spoločného deliteľa dvoch čísel Vedieť pohotovo počítat' spamäti</p>

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
I. Zlomky a početové výkony s nimi . Racionálne čísla.	<p>Zlomok, znázornenie zlomkovej časti celku, pomenovanie objektov v zlomku, zlomková čiara. Rovnosť zlomkov, ich krátenie a rozširovanie. Vzťah zlomku a desatinného čísla, vzájomný prepis. Porovnávanie zlomkov s rovnakými číateľmi alebo rovnakými menovateľmi, porovnanie úpravou na rovnakého menovateľa alebo na desatinné čísla. Sčítovanie a odčítavanie zlomkov s rovnakými menovateľmi, sčítanie a odčítanie prevodom na spoločný menovateľ (nie nevyhnutne najmenší), objav krížového pravidla. Vlastnosti sčítania zlomkov. Násobenie a delenie zlomku prirodzeným číslom (ostatné výpočty prevažne prevodom na desatinné čísla). Interpretácia násobenia zlomkom ako výpočtu zlomkovej časti z čísla. Delenie zlomkov.. Zložené zlomky. Rozšírenie všetkých operácií na racionálne čísla-zlomky, zmiešané aj desatinné čísla. Riešenie jednoduchých úloh ako propedeutika rovníc.</p>	<p>Predstaviť zlomky ako časti celých čísel, vysvetliť ich súvis s desatinnými číslami, rozšíriť znalosti počítania v obore prirodzených čísel a celých záporných čísel na množinu racionálnych čísel. Využiť operácie s racionálnymi číslami pri riešení rovníc a úprave jednoduchých číselných výrazov (poradie početových výkonov, prednosť zátvorky). Používať približné výpočty a približnú predstavu o veľkosti racionálneho čísla pri predbežnom odhade výsledku (zaokrúhľovanie)</p>	<p>Používať prirodzené, celé a racionálne čísla pri opise reálnej situácie číta, zapisovať a porovnávať prirodzené, celé a racionálne čísla, používať, zapisovať ť vzťah rovnosti a nerovnosti, zobrazovať čísla na číselnej osi vykonávať spamäti aj písomne základné početové výkony zaokrúhľovať čísla, vykonávať odhady a kontrolovať správnosť výsledkov početových výkonov poznať a funkčne využívať rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (prirodzeným číslom, zlomkom, desatinným číslom) Vedieť pohotovo sčítavať, odčítavať, násobiť a deliť obore racionálnych čísel. Ovládať prevod medzi desatinnými číslami a zlomkami, prípadne zmiešanými a celými číslami.</p>

<p>II. Pomer, priama a nepriama úmernosť</p>	<p>Pomer Rozdeľovanie celku, čísla v danom pomere Zväčšovanie a znižovanie čísla v danom pomere Priama a nepriama úmernosť. Trojčlenka. Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky.</p>	<p>Získanie predstavy o použití symbolu delenia na vyjadrenie kvantitatívneho vzťahu medzi dvoma prípadne viac veličinami. Vytvoriť súvis medzi krátením zlomku a krátením, resp. zjednodušením pomeru. Pochopiť potrebu rozširovania a krátenia pomeru, pričom vzťah pomerových veličín sa nemení. Ozrejmiť priamu a nepriamu úmernosť na príkladoch z praxe. Zaviesť algoritmus riešenia úloh na PÚ a NÚ pomocou trojčlenky. Naučiť graficky znázorniť v pravouhlej osi úmernosti a rozpoznať ich podľa grafu.</p>	<p>Chápať pojem pomer ako vzťah medzi veličinami. Vedieť číslo zmenšiť, zväčšiť a rozdeliť v danom pomere. Vedieť pracovať s mierkou mapy. Rozoznať v úlohách priamu a nepriamu úmernosť a riešiť ju algoritmicke pomocou trojčlenky. Vedieť situáciu znázorniť graficky a čítať graf. Riešiť modelovaním a výpočtom situácie vyjadrené pomerom, pracovať s mierkou máp a plánov.</p>
<p>III. Percentá</p>	<p>Percento, základ, počet percent, percentová časť. Promile. Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel. Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom. Jednoduché úrokovanie.</p>	<p>Vytvoriť súvis medzi školskou matematikou a v praxi často používaným vyjadrením časti celku v percentách. Naučiť žiakov používať rôzne spôsoby vyjadrenia časti -cez zlomky, desatinné čísla aj percentá. Vysvetliť pojmy –viac ako celok, menej ako celok, a ich vyjadrenie všetkými spôsobmi. Priblíženie princípov bankovníctva a základov finančnej matematiky zvládnutím jednoduchého úrokovania. Vysvetlenie pojmov istina, úrok, úroková sadzba, výnos, zisk a ich súvis s adekvátnymi matematickými pojmami.</p>	<p>Vedieť vypočítať základ, počet percent a percentovú časť, chápať percento ako stotinu a promile ako tisícinu celku. Vedieť riešiť slovné úlohy na percentá a slovné úlohy z bankovníctva na jednoduché úrokovanie. Poznať a funkčne využívať rôzne spôsoby kvantitatívneho vyjadrenia celok – časť (zlomkom, desatinným číslom, percentom), riešiť aplikačné úlohy. Vedieť dopredu odhadnúť približný výsledok úlohy a kontrolovať jeho správnosť a reálnosť a porovnať ho so získaným výsledkom.</p>

<p>IV. Objem a povrch kocky a kvádra</p>	<p>Niektoré spôsoby zobrazovania priestoru (voľné rovnobežné premietanie, perspektíva). Obrazy kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán. Telesá zložené z kvádrov a kociek, ich znázorňovanie, pôdorys a bokorys. Úlohy na rozvoj priestorovej predstavivosti. Sieť kvádra a kocky. Objem kvádra a kocky. Jednotky objemu a ich premena. Povrch kvádra a kocky.</p>	<p>Sprostredkovať žiakom predstavy o znázornení priestorového telesa do roviny, voľné rovnobežné premietanie a sieť telesa ako dva spôsoby znázornenia, rôzne druhy pohľadov: nadhľad, podhľad, sprava, zľava. Rozvíjať priestorové videnie a predstavivosť v znázorňovaní telies tvaru kocky a kvádra. Naučiť princíp vytvorenia vzorcov na výpočet objemu: podstava krát výška telesa - ako základ pre výpočet objemu ďalších telies. Premenu jednotiek dĺžky a obsahu rozšíriť na premenu jednotiek objemu. Zaviesť súvis medzi kubickými a litrovými jednotkami. Pomocou siete vysvetliť vzorce na povrch. Riešiť slovné úlohy na povrch a objem.</p>	<p>Poznať, vedieť popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť kocku a kváder, poznať ich základné prvky a ich vlastnosti a najdôležitejšie relácie medzi týmito prvkami. Vedieť znázorniť teleso vo voľnom rovnobežnom premietaní a nakresliť jeho sieť, prípadne overiť jej správnosť zložením na priestorové teleso. Pochopiť rozdiel medzi povrchom a objemom telesa, pracovať so vzorcom, používať správne jednotky. Orientovať sa v úlohách z praxe na výpočet objemu a povrchu kocky a kvádra. Správne premieňať jednotky a chápať univerzálnosť predpôň: mili-, kilo-, deci-, ...pre rôzne druhy jednotiek</p>
<p>V. Kombinatorika v úlohách</p>	<p>Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života. Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh (na základe hier a pokusov). Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami (stromový diagram, príprava tabuliek, systematické vypisovanie možností).</p>	<p>Rozvíjanie pozorovacej a analytickej schopnosti. Rozvíjanie tvorivosti pri riešení usporiadania prvkov. Naučiť žiakov systematicky zapisovať možnosti a intuitívne sa pokúsiť riešiť kombinatorické úlohy. Naučiť žiakov využívať pri riešení rôzne grafické metódy, vedieť čítať grafy.</p>	<p>Prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získavať skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria, vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu</p>
<p>VI. Školské písomné práce</p>			

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>I. Celé čísla. Počtové výkony s celými číslami</p>	<p>Kladné a záporné čísla v rozšírenom obore desatinných čísel. Navzájom opačné čísla. Absolútna hodnota celého a desatinného čísla na číselnej osi. Absolútna hodnota nuly. Usporiadanie a porovnanie celých a desatinných čísel a ich zobrazenie na číselnej osi.</p> <p>Sčítovanie a odčítavanie celých a desatinných čísel. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.</p> <p>Násobenie a delenie záporného čísla kladným. Slovné úlohy – kontextové a podnetové.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • používa celé čísla pri opise reálnej situácie • číta, zapisuje a porovnáva celé čísla, zaokrúhľuje je ich, používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti • vykonáva spamäti aj písomne základné počtové výkony <ul style="list-style-type: none"> • zaokrúhľuje čísla, vykonáva odhady a kontroluje správnosť výsledkov počtových výkonov 	<p>Poznať vlastnosti celých čísel a príklady využitia celých čísel (kladných a záporných) v praxi. Čítať a písať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov). Vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi). Porovnávať celé čísla a usporiadať ich podľa veľkosti. Vedieť zobraziť celé čísla na číselnej osi. Priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi a opačne. Zobraziť kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi. Určiť absolútnu hodnotu celého a desatinného čísla (racionálneho čísla) a nuly na číselnej osi.</p> <p>Sčítovať a odčítavať celé a desatinné čísla. Riešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných). Vedieť jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď.</p> <p>Vedieť spamäti i písomne násobiť a deliť celé čísla. Vedieť rozhodnúť, či výsledok násobenia a delenia dvoch celých čísel bude kladný alebo záporný. Riešiť primerané slovné úlohy na násobenie</p>

<p>Premenná, výraz, rovnica</p>	<p>Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením. Lineárna rovnica s formálnym zápisom (ako propedeutika).</p> <p>Overenie, či dané číslo je riešením slovnej úlohy. Zápis vzťahov vychádzajúcich z jednotlivých operácií, z porovnávania.</p> <p>Výrazy s premennými, dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné. Vzorce. Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca. Dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • matematizuje a rieši reálnu situáciu pomocou rovníc • tvorí a rieši úlohy, v ktorých aplikuje osvojené poznatky o číslach a počtových výkonech <ul style="list-style-type: none"> • používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti • zobrazí čísla na číselnej osi používa, zapisuje a číta vzťah rovnosti a nerovnosti • zobrazí čísla na číselnej osi • získava pozitívny vzťah k tvorivému prístupu k údajom • vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia 	<p>Osvojiť si pojem číselný výraz. Sčítať, odčítať, násobiť a deliť primerané číselné výrazy. Určiť počet členov v číselnom výraze. Vedieť rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov. Riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici.</p> <p>Vedieť zapísať postup riešenia slovnej úlohy Správne a primerane so zadaním slovnej úlohy využívať počtové výkony – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie. Vedieť overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy.</p> <p>Vedieť rozlišovať medzi číselným výrazom a výrazom s premennou. Zostaviť jednoduchý výraz s premennou. Určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej. Určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej. Sčítavať a odčítavať výrazy s premennou. Násobiť a deliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly. Vedieť vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 2 \cdot (a + b)$; $o = z + 2 \cdot a$).</p>
--	--	---	--

<p>Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov</p>	<p>Konštrukcia trojuholníka (sss, sus, usu), jej jednoznačnosť a súvis so zhodnosťou trojuholníkov. Trojuholník určený stranami - (sss). Trojuholník určený stranami a uhlami – (sus, usu). Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku.</p> <p>Objav trojuholníkovej nerovnosti a veľkosti súčtu vnútorných uhlov trojuholníka.</p> <p>Rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, objav niektorých ich základných vlastností.</p>	<p>pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu geometrických útvarov • pozná meracie prostriedky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach. • analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>Vedieť rozlíšiť základné prvky trojuholníka.</p> <p>Poznať vetu o vnútorných uhloch trojuholníka a vedieť vypočítať vonkajšie uhly trojuholníka.</p> <p>Samostatne riešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov.</p> <p>Vedieť vykonať rozbor konštrukčnej úlohy.</p> <p>Vysvetliť a zapísať konštrukčný postup zostrojenia trojuholníka Vedieť zostrojiť trojuholník podľa konštrukčného postupu s využitím vety sss, sus a usu.</p> <p>Vedieť urobiť skúšku (splnenie podmienok úlohy) správnosti zostrojenia trojuholníka.</p> <p>Vedieť narysovať pravidelný šesťuholník.</p> <p>Poznať vetu o trojuholníkovej nerovnosti pri konštrukcii trojuholníka podľa sss.</p> <p>Vedieť popísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich vlastnosti.</p> <p>Vedieť presne a čisto narysovať ľubovoľný rovnostranný a rovnoramenný trojuholník.</p> <p>Poznať a uviesť príklady rovnostranného a rovnoramenného</p>

	Výška trojuholníka, niektoré ďalšie konštrukčné úlohy.		<p>trojuholníka z reálneho života.</p> <p>Poznať vlastnosti výšok v trojuholníku. Vedieť zostrojiť výšky trojuholníka (v ostrouhľom, tupouhľom a pravouhľom). Vedieť zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom trojuholníku. Riešiť ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka.</p>
Rovnobežníky, lichobežníky, obsah trojuholníka	<p>Rovnobežky preťaté priamkou (priečkou). Striedavé a súhlasné uhly pri rovnobežkách.</p> <p>Rovnobežníky a ich základné vlastnosti vyplývajúce z rovnobežnosti. Výška rovnobežníka. Konštrukcia rovnobežníkov.</p> <p>Lichobežník. Pravouhlý a rovnoramenný lichobežník, objav niektorých ich vlastností. Jednoduché konštrukcie rovnobežníkov a lichobežníka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pozná, vie popísať, pomenovať, načrtnúť, narysovať a zostrojiť základné rovinné útvary, pozná ich základné prvky a ich vlastnosti • vie vykonať v praxi potrebné najdôležitejšie merania a výpočty obvodu geometrických útvarov • pozná meracie prostriedky a ich 	<p>Vedieť zostrojiť dve rovnobežné priamky (rovnobežky) a, b, ktoré sú preťaté priečkou p. Vedieť určiť a vymenovať súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnobežných priamkach preťatých priečkou. Poznať vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov. Riešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov.</p> <p>Načrtnúť a pomenovať rovnobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a poznať ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku). Správne rozlišovať (vedieť vysvetliť rozdiel) pravouhlé a kosohlé rovnobežníky. Narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky. Zostrojiť a odmerať v rovnobežníku (štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik,</p>

	<p>Obsah a obvod kosoštvorca, kosodĺžnika a trojuholníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).</p> <p>Obvod a obsah lichobežníka. Slovné (kontextové a podnetové) úlohy z praxe (z reálneho života).</p>	<p>jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a rieši aplikačné geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	<p>kosodĺžnik) jeho dve výšky.</p> <p>Načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky. Vedieť zostrojiť ľubovoľný lichobežník (obecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa zadaných prvkov a na základe konštrukčného postupu. Vedieť riešiť a narysovať primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka (a s využitím poznatkov rovnobežníkov a lichobežníka).</p> <p>Poznať základné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a trojuholníka. Vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika a trojuholníka (aj z obsahu). Riešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníkov, trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</p> <p>Poznať vzorec pre výpočet obvodu a obsahu lichobežníka. Vypočítať obvod a obsah lichobežníka. Riešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnobežníkov, trojuholníka, lichobežníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</p>
--	--	--	---

Hranoly, ich objem a povrch	Hranol, jeho znázornenie a sieť. Objem a povrch hranola.	<ul style="list-style-type: none"> rozozná, pomenuje a opíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu 	Načrtnúť kocku, kváder, hranol vo voľnom rovnobežnom premietaní. Poznať vlastnosti podstavy a plášťa hranola. Vedieť určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola. Zostrojiť sieť kolmého hranola. Vedieť použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, hranola a kvádra). Vypočítať objem a povrch kocky, hranola a kvádra (aj v slovných úlohách).
Kruh, kružnica	Kruh, kružnica. Dotyčnica ku kružnici, jej poloha voči príslušnému polomeru. Tetiva kružnice. Kružnicový oblúk a kruhový výsek (odsek), ich stredový uhol.	<ul style="list-style-type: none"> záujem na zdokonaľovanie svojho logického myslenia, na jeho neustálom rozširovaní a prehľbovaní (triedenie, použitie elementárnych algoritmov, atď.) o prvky kritického myslenia 	Zostrojiť a zapísať kružnicu k a kruh K s daným polomerom r (alebo s daným priemerom d). Vedieť vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice k (kruhu K). Určiť vzájomnú polohu kružnice k a priamky p . Zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k v určenom bode ležiacom na kružnici k . Zostrojiť dotyčnicu ku kružnici k z daného bodu, ktorý leží mimo kružnice k zvonku a opísať (stačí slovne) postup tejto konštrukcie približnou metódou aj pomocou Talesovej kružnice. Vedieť na kružnici vyznačiť kružnicový oblúk, prípadne kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu.. Vedieť v kruhu vyznačiť kruhový výsek, prípadne kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu. Vedieť v kruhu vyznačiť kruhový odsek Vedieť určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku.

	<p>Obsah kruhu a dĺžka kružnice (obvod kruhu). Medzikružie. Kontextové úlohy.</p>		<p>Poznať približné hodnoty Ludolfovoho čísla $\pi = 3,14$ resp. pre použitie v písomných výpočtoch obsahu kruhu a dĺžky kružnice. Vedieť vypočítať obsah kruhu a dĺžku kružnice ($S = \pi r^2$; $o = 2 \pi r = \pi d$) Poznať základné vzťahy (vzorce) pre výpočet obsahu kruhu a dĺžky kružnice.</p>
<p>Pravdepodobnosť, štatistika</p>	<p>Pravdepodobnostné hry a pokusy. Rôzne úlohy na porovnávanie šancí rôznych udalostí. Číselné porovnávanie šancí.</p> <p>Zobrazenie skupín údajov, tvorba grafov a diagramov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria • vie z daného počtu prvkov vybrať skupinu s daným počtom prvkov podľa určeného pravidla a vypočítať počet možností výberu • je schopný orientovať sa v množine údajov 	<p>Získať skúsenosti z porovnávaní rôznych udalostí z pohľadu na ich mieru pravdepodobnosti. Vedieť uskutočňovať jednoduché a primerané experimenty. Vedieť posúdiť a rozlíšiť možné, ale aj nemožné udalosti. Vedieť rozhodnúť o pravdepodobnosti udalosti. Vypočítať relatívnu početnosť udalosti. Zo zhromaždených údajov vybrať štatistický súbor. Vypočítať aritmetický priemer z primeraných údajov.</p> <p>Zaznamenávať a usporadúvať údaje do tabuľky. Čítať (interpretovať) údaje z tabuľky, z kruhového diagramu a z stĺpcového grafu. Znázorniť údaje z tabuľky kruhovým diagramom a stĺpcovým grafom.</p>

Názov predmetu	Informatika
Časový rozsah výučby	0,5 h ŠVP + 1,5 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 0,5 h ŠVP + 1,5 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 0,5 h ŠVP + 1,5 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 0,5 h ŠVP + 1,5 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristika predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie.

Poslaním vyučovania informatiky je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi a toku informácií v počítačových systémoch. Buduje tak informatickú kultúru, t.j. vychováva k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad používania informačných technológií a produktov. Toto poslanie je potrebné dosiahnuť spoločným pôsobením predmetu informatika a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov, medzipredmetových projektov, celoškolských programov a pri riadení školy.

Systematické základné vzdelanie v oblasti informatiky a využitia jej nástrojov zabezpečí rovnakú príležitosť pre produktívny a plnohodnotný život obyvateľov SR v informačnej a znalostnej spoločnosti, ktorú budujeme.

Oblasť informatiky zaznamenáva mimoriadny rozvoj, preto v predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovania informatiky na 2. stupni ZŠ je sprístupniť základné pojmy a techniky používané pri práci s údajmi a pri tvorbe algoritmov a výpočtových procesov. Podobne ako matematika aj informatika v spojení s informačnými technológiami vytvára platformu pre všetky ďalšie predmety. V predmete informatika je potrebné dôkladnejšie sa zamerať na štúdium základných univerzálnych pojmov, ktoré prekračujú súčasné technológie. Dostupné technológie majú poskytnúť vyučovaniu informatiky široký priestor na motiváciu a praktické projekty.

- oboznámiť sa s ukázkami využitia informačných a komunikačných technológií v bežnom živote a v znalostnej spoločnosti;
- oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov;
- z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, vstupno-výstupné zariadenia),
- z pohľadu logickej štruktúry (operačný systém);
- zvládnuť základnú obsluhu počítača: prihlásenie sa do školskej siete, ovládanie klávesnice, práca s myšou;
- vedieť používať výučbové programy na CD/DVD;
- získať pokročilé zručnosti kreslenia v grafickom prostredí;
- získať pokročilé zručnosti v práci s textom,
- vedieť pracovať so súbormi v lokálnej sieti,
- vedieť vytvoriť animovaný film,
- vedieť vytvoriť a vyskúšať jednoduchý program.
- vedieť používať skener,
- získať základné zručnosti pri on-line komunikácii,
- získať pokročilé zručnosti v práci s prezentáciou,
- vedieť pracovať so zvukovými súbormi,
- vedieť spracovať digitálnu fotografiu,

3. Vyučovacie metódy a formy

- rozhovor,
- výklad učiteľa,
- demonštrácia adekvátnosti použitia IKT - napr. pri krátkom ozname,
- samostatná práca žiakov s pracovným listom,
- samostatná práca žiakov s počítačom,
- ústna žiacka prezentácia vyhladaných informácií spolužiakom,
- priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor,
- samostatná práca žiakov s jednoduchým grafickým editorom,
- samostatná práca žiakov s textovým editorom,
- samostatná práca žiakov s internetovým prehliadačom,
- samostatná práca žiakov s editorom na úpravu fotografií,
- samostatná práca žiakov s editorom na tvorbu prezentácií,
- samostatná práca žiakov v detskom programovacom prostredí.

4. Hodnotenie predmetu

Informatika bude hodnotená podľa klasifikačného poriadku. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, samostatné projekty.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Multimediálne CD Informatika s Tomíkom,

učebnice Informatika s Tomíkom, Hardvér, Windows, Internet, Word, Excel, učebné pomôcky – časti PC

Blaho, Kalaš: Tvorivá informatika - Prvý zošit z programovania + CD, CD-2005-5665/8772-1:09

Varga, Hrušecká: Tvorivá informatika - Prvý zošit s internetom, CD-2006-11016/26870-2:092

Salanci: Tvorivá informatika - Prvý zošit o obrázkoch + CD, CD-2005-3046/28747-23:092

Blaho, Salanci: Tvorivá informatika - Prvý zošit o práci s textom + CD, CD-2007-14051/28982-1:092

Kalaš, Winczer: Tvorivá informatika - Informatika okolo nás, CD-2007-15414/32261-2:092

Kalaš a kol.: Tvorivá informatika. Prvý zošit o práci s číslami + CD

Kalaš a kol.: Tvorivá informatika. Druhý zošit s internetom

Odkazy na rôzne vzdelávacie materiály, servery, inštitúcie:

www.infovek.sk

www.edi.fmph.uniba.sk

www.modernyucitel.net

www.pilslovensko.spaces.live.com

www.microsoft.sk

www.bezpecnenainternete.sk

www.hoax.cz

www.eduxe.sk

www.google.sk

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu informatika na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-výber a spracovanie informácií z rôznych zdrojov -používanie IKT bežnom živote -porozumie princípom fungovania IKT
Človek a hodnoty	-vie si vybrať a používať vhodné IKT na rozvoj medziľudských vzťahov -vie rozlíšiť dobré a zlé, správne a nesprávne informácie
Umenie a kultúra	-vie kultivovane používať IKT na rozvoj kultúry tela a ducha -snaží sa o kultúru informačnej spoločnosti (vhodné webové stránky, fotografie, texty zverejnené na internete alebo masmédiách) -vie použiť textovú a grafickú informáciu v súvislosti s umením
Človek a svet práce	-pri práci a učení dokáže využívať vhodné informácie, vhodné typy IKT a vhodné postupy a algoritmy -pozná hardvér počítača
Človek a príroda	-spracovanie informácií z prírody formou tabuľky -spracovanie grafickej informácie s témou ochrany prírody - ochrana životného prostredia – tvorba projektov
Jazyk a komunikácia	-správna komunikácia a vyjadrovanie sa v rámci informačnej spoločnosti a komunikácii cez internet -tvorba jednoduchých textov pre dorozumievanie sa prostredníctvom komunikácie cez internet (e-mail, Skype, ICQ...) - tvorba stredne dlhých textov a ich priamy súvis s jazykom
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-rozvoj logického a algoritmického myslenia -rozvoj samostatnosti, tvorivosti z oblasti informácií -súťaže zamerané na využívanie IKT
Environmentálna výchova	-pozitívny vzťah k prírode a kultúrnym pamiatkam
Mediálna výchova	-výber vhodných vzdelávacích programov na internete a vhodných edukačných CD s matematickou tematikou - orientácia v spleti množstva médií a vplyvov na utváranie vlastného názoru
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie - spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-vie porovnať staré a nové komunikačné prostriedky -vhodné a kultivované vyjadrovanie sa v komunikácii cez internet -vie prezentovať a obhájiť svoju prácu	-byť zvedavý -chuť poznávať najnovšie technológie -chápe význam informácií v bežnom živote a informačnú spoločnosť -chápe význam textovej informácie v súvislosti s bežným občianskym životom	-dokáže vymieňať si informácie s mladými ľuďmi prostredníctvom komunikácie cez internet a e-mail - pomocou obrazovej a textovej informácie vie vyjadriť svoje estetické cítenie	-vie sociálne myslieť - dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu cez internet tak, aby že má na pamäti dôstojnosť každého človeka -uvedomuje si, že na druhej strane www siete je človek so svojimi pocitmi a náladami -spracováva text a obraz s dôrazom na cítenie druhých ľudí	-vie sa orientovať v spleti www stránok a využívať ich k svojmu vlastnému rozvoju osobnosti, -doplňa si vedomosti z oblasti najnovších technológií a vie nové technológie využiť správnym spôsobom -pripravuje sa pre život v reálnom svete -chápe inakosť myslenia a cítenia rôznych ľudí	-vytvára si myšlienkové súvislosti -pracuje s rôznymi zdrojmi informácií -pochozí zámer zadanej úlohy -materiály na štúdium, nové vedomosti a zručnosti získava uvedomene - samostatne overí navrhnutý postup riešenia úlohy

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> - Úvodná hodina, - bezpečnosť pri práci, - pravidlá správania sa v počítačovej učebni, 	<p>Oboznámiť sa bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci s PC,</p> <p>Oboznámiť sa s pravidlami správania sa v počítačovej učebni,</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná pokyny bezpečnosti pri práci s počítačom a pozná znaky správania sa
Informačná spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - od mechanizácie k informačnej spoločnosti, - informačné technológie v znalostnej spoločnosti, - základné pojmy , - história počítačov , - počítačová zostava, - architektúra počítača, 	<p>Oboznámiť sa s ukázkami využitia informačných a komunikačných technológií v bežnom živote a v najrôznejších oblastiach znalostnej spoločnosti,</p> <p>Poznať históriu vývoja počítačov,</p> <p>Poznať základnú PC zostavu,</p>	<p>Poznať využitie informačných a komunikačných technológií v bežnom živote (digitálne zariadenia v domácnosti, mobil...) a v znalostnej spoločnosti (architektúra, doprava, zdravotníctvo),</p> <p>Počítače včera a dnes. Pochopiť vývoj techniky počítačov od minulosti po súčasnosť.</p> <p>Poznať časti počítačovej zostavy (počítač, monitor, klávesnica, myš), prídavné zariadenia (tlačiareň, reproduktory, skener, kamera)</p>
Informačná spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - bezpečne na internete, - správnosť informácií, - nebezpečný obsah, - zásady bezpečnosti používania internetu, - riziká technológií, vírusy, - antivírusové programy, 	<p>Vedieť o nebezpečenstvách na internete,</p> <p>Vedieť, ako vznikajú a ako sa šíria počítačové vírusy, spamy, ako sa odhaľujú a odstraňujú,</p>	<p>Žiak chápe ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú,</p> <p>Pozná spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača,</p> <p>Dokáže posúdiť spoľahlivosť získaných informácií, Pozná a chápe riziká počítačovej kriminality,</p>
Princípy fungovania IKT	<ul style="list-style-type: none"> - hardvér, softvér - vstupné a výstupné zariadenia, oblasti aplikácií softvéru, - práca s výučbovými médiami, 	<p>Oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá) a pochopiť princípy ich fungovania,</p> <p>Vedieť používať štandardné vstupné a výstupné zariadenia,</p> <p>Vedieť spustiť a používať výučbové programy na CD, DVD,</p> <p>Efektívne vyhľadávať informácie,</p>	<p>Žiak vie obsluhovať počítač,</p> <p>Pozná a vie popísať vstupné a výstupné zariadenia</p> <p>Vie ich používať,</p> <p>Vie spustiť ľubovoľné CD/DVD a vyhľadať Informácie,</p>
Princípy fungovania IKT	<ul style="list-style-type: none"> - operačný systém, - používateľ, prihlasovanie do systému, 	<p>Oboznámiť sa s pojmom operačný systém, rozumieť jeho úlohe,</p>	<p>Žiak sa vie prihlásiť a odhlásiť,</p> <p>Vie pracovať s priečkami, so súbormi a s oknami,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - pracovná plocha, ikona, kurzor, hlavný panel, práca s oknom, - priečinkok, súbor, vytvorenie priečinku, uloženie súboru, - formáty súborov, 	Práca so súbormi a priečinkami, Prihlásenie a odhlásenie používateľa,	
Informácie okolo nás	Základné pojmy: <ul style="list-style-type: none"> - informatika, údaj, informácia, typy informácií, aplikácie na spracovanie informácií 	Oboznámiť sa s pojmami údaj, informácia, s rôznymi typmi informácií, s ich spracovaním, zobrazovaním a uchovaním,	Žiak pozná význam pojmov údaj, informácia, Vie použiť správnu aplikáciu na ich spracovanie
Informácie okolo nás	Grafická informácia - Skicár <ul style="list-style-type: none"> - práca s nástrojmi, s farbou, s obrázkami a ich časťou, 	Získať ďalšie zručnosti kreslenia v grafickom prostredí Zmeniť vzhľad obrázku, otáčať, skosiť, prevrátiť, vybrať časť obrázku, kopírovať, vložiť text do obrázku, uložiť dokument, Otvoriť nový dokument, tlačiť obrázok, Vedieť pracovať s ďalšími grafickými editormi, Rozvíjať tvorivosť, logické myslenie,	Žiak vie používať základné nástroje pri práci s grafickou informáciou , Kresliť voľnou rukou, Z geometrických tvarov vytvoriť obrázok prenášaním častí obrázka, kopírovaním,
Informácie okolo nás	Textová informácia – MS Word <ul style="list-style-type: none"> - formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte, 	Poznať a dodržiavať zásady písania textu, ovládať formátovanie, Vedieť používať odseky a zarážky, kombinovať text a obrázok	Žiak dokáže vytvoriť plagát na aktuálnu tému – napr. Zdravý životný štýl, Ochrana prírody, Separovanie odpadu, vizitku, pozvánku, Vie vytvoriť zoznam – žiakov v triede, režim dňa, recept na obľúbené jedlo – potrebné potraviny a postup práce a vložiť obrázok,
Komunikácia prostredníctvom IKT	Práca s internetom: <ul style="list-style-type: none"> - internet, história vzniku internetu, webová adresa, vyhľadávače, portály, web v bežnom živote 	Pochopiť ako IKT slúži na získavanie a sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi, Vedieť využívať IKT na vlastné učenie sa, Rešpektovať autorské práva Poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu,	Žiak vie vyhľadávať informácie na internete pomocou katalógov a vyhľadávačov (www.google.sk), Vie vyhľadať stránky pre použitie v praxi (www.cp.sk , www.mapy.sk), Pozná školský web, edukačné portály, Pozná webstránku svojho mesta, Vie čo sú autorské práva,
Komunikácia prostredníctvom IKT	<ul style="list-style-type: none"> - elektronická pošta - neinteraktívna komunikácia, - e-mailová schránka, poslanie a prijímanie správ, forma správy, príloha správy, adresár príjemcov, 	Naučiť sa pracovať s elektronickou poštou, Vedieť použiť základné IKT nástroje na komunikáciu,	Žiak pozná pravidlá pre emailovú komunikáciu, Správnu formu napísania správy, Dokáže poslať emailovú správu s prílohou.

	- netiketa		
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	Imagine - popis prostredia, tvorba - jednoduchého obrázka	Rozvíjať algoritmické myslenie, Vedieť zapísať postup riešenia, Etapy riešenia problémov, Poznať programovací jazyk, Vedieť používať elementárny príkaz, Rozvíjať programátorské zručnosti,	Žiak dokáže priamo zadanými základnými príkazmi nakresliť jednoduché obrazce, jednoduché geometrické tvary, Dokáže zapísať postupy práce

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
	<ul style="list-style-type: none"> - Úvodná hodina - bezpečnosť pri práci, - pravidlá správania sa v počítačovej učebni, 	<p>Oboznámiť sa bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci s PC,</p> <p>Oboznámiť sa s pravidlami správania sa v počítačovej učebni,</p>	<p>Žiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná pokyny bezpečnosti pri práci s počítačom a ovláda znaky správania sa,
Princípy fungovania IKT	<ul style="list-style-type: none"> - hardvér, softvér, - vstupné a výstupné zariadenia, - oblasti aplikácií softvéru, - práca s výučbovými médiami, 	<p>Oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá) a pochopiť princípy ich fungovania,</p> <p>Vedieť používať štandardné vstupné a výstupné zariadenia,</p> <p>Vedieť spustiť a používať výučbové programy na CD, DVD, efektívne vyhľadávať informácie,</p>	<p>Žiak vie obsluhovať počítač,</p> <p>Pozná a vie popísať vstupné a výstupné zariadenia,</p> <p>Vie spustiť ľubovoľné CD/DVD a vyhľadať Informácie,</p>
Princípy fungovania IKT	<ul style="list-style-type: none"> - priečinko, vytvorenie priečinku - súbor, uloženie súboru, formáty súborov 	<p>Práca so súbormi a priečinkami,</p> <p>Prihlásenie a odhlásenie používateľa,</p>	<p>Žiak sa vie prihlásiť a odhlásiť,</p> <p>Vie pracovať s priečinkami, so súbormi a s oknami,</p>
Komunikácia prostredníctvom IKT	<p>Práca s internetom</p> <ul style="list-style-type: none"> - internet, história vzniku internetu, webová adresa, katalógy, vyhľadávače, portály, - web v bežnom živote 	<p>Pochopiť ako IKT slúži na získavanie a sprostredkovanie informácií medzi ľuďmi,</p> <p>Vedieť využívať IKT na vlastné učenie sa,</p> <p>Rešpektovať autorské práva,</p> <p>Poznať niektoré základné postupy pri využívaní internetu v informačnej spoločnosti (cestovný poriadok, mapy),</p>	<p>Žiak vie vyhľadávať informácie na internete pomocou katalógov a vyhľadávačov,</p> <p>Vie čo sú autorské práva</p>
Komunikácia prostredníctvom IKT	<p>Elektronická pošta</p> <ul style="list-style-type: none"> - neinteraktívna komunikácia, e-mailová schránka, poslanie a prijímanie správ, forma správy, príloha správy, 	<p>Naučiť sa pracovať s elektronickou poštou,</p> <p>Vedieť použiť základné IKT nástroje na komunikáciu,</p>	<p>Žiak pozná pravidlá pre emailovú komunikáciu, správnu formu napísania správy,</p> <p>Dokáže poslať emailovú správu s prílohou.</p>

Informácie okolo nás	Textový editor - MS Word - otvorenie existujúceho súboru a jeho tlač - hlavička, päta, číslovanie strán – pravopis a gramatika, - automatické opravy, hľadať a nahradiť - jednoduchá tabuľka – tvorba, editovanie, úprava	Naučiť žiakov pracovať v programe MS Word a využívať všetky možnosti úpravy dokumentu	Žiak: Pozná základné nástroje vytvárania a úprav textového dokumentu, Vie otvoriť existujúci dokument vytvorený v textovom editore, Vytlačí textový dokument, Vloží do dokumentu hlavičku a päta, Ovláda číslovanie strán, Pozná nástroje na automatické úpravy dokumentu, Vie vložiť do textu jednoduchú tabuľku, Dokáže hľadať slovo, pojem v tabuľke, v dokumente, v encyklopédii,
Informačná spoločnosť	- licencie programov, - legálnosť používania - autorské práva - freeware, shareware softvér	Naučiť žiakov čo je legálnosť, nelegálnosť, Čo je to freeware, shareware a autorské právo,	Žiak Vie čo sú autorské práva, legálny a nelegálny softvér, Pozná rozdiel v používaní a šírení programov s rôznymi stupňami licencií, Vie sa stotožniť s princípmi a zásadami dodržiavania autorských práv,
Princípy a fungovanie IKT	- digitálny fotoaparát - ovládanie fotoaparátu - ukladanie informácií na rôzne média disk, CD/DVD - USB – pamäťový kľúč	Naučiť žiaka základné informácie o DF a jeho základné funkcie, Možnosti ukladania a prenosu dokumentov,	Žiak Ovláda obsluhu digitálneho fotoaparátu, Vie urobiť záber v exteriéri aj interiéri, Pozná ukladanie informácií na rôzne média, Vie porovnať ich kapacitu, Vie zálohovať informácie na rôzne druhy médií,
Postupy, riešenia problémov, algoritmické riešenie	LogoMotion - Imagine - popis prostredia, jednoduchý obrázok	Rozvíjať stránku estetickú a pracovnú, Žiaci sa majú naučiť pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, Rozvíjať algoritmické, formálne a logické myslenie, Rozvíjať stránku rozumovú a estetickú, Rozvíjať schopnosť algoritmizovať zadaný problém, Rozvíjať si programátorské zručnosti,	Žiak Je schopný uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT, Vie samostatne vytvoriť jednoduchý animovaný obrázok, V detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zoskupovanie častí riešenia do procedúr. Demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností
Informácie okolo nás	- prezentácia, snímka - prezentačný program PowerPoint, - prezentácia na webe	Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť, Rozvíjať stránku pracovnú,	Dokáže vytvoriť prezentáciu a pozná zásady správneho prezentovania.

		rozumovú a estetickú,	
--	--	-----------------------	--

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
	- úvodná hodina - bezpečnosť pri práci, - pravidlá správania sa v počítačovej učebni	Oboznámiť sa bezpečnosťou a ochranou zdravia pri práci s PC, Oboznámiť sa s pravidlami správania sa v počítačovej učebni,	Žiak: -pozná pokyny bezpečnosti pri práci s počítačom a zásady správania sa,
Informácie okolo nás	Základné pojmy: - informatika, údaj, informácia, typy informácií, aplikácie na spracovanie informácií	Oboznámiť sa s pojmami údaj, informácia, s rôznymi typmi informácií, s ich spracovaním, zobrazovaním a uchovaním,	Žiak pozná význam pojmov údaj, informácia, Vie použiť správnu aplikáciu na ich spracovanie,
Princípy fungovania IKT	- priečinkok, súbor, vytvorenie priečinku, uloženie súboru, formáty súborov	Práca so súbormi a priečinkami, Prihlásenie a odhlásenie používateľa,	Žiak sa vie prihlásiť a odhlásiť, Vie pracovať s priečinkami, so súbormi a s Oknami,
Princípy fungovania IKT	- hardvér, softvér - vstupné a výstupné zariadenia,	Oboznámiť sa so systémami na spracovanie údajov – z pohľadu ich architektúry (počítač, prídavné zariadenia, médiá) a pochopiť princípy ich fungovania,	Žiak vie obsluhovať počítač, Pozná a vie popísať vstupné a výstupné zariadenia, ich určenie a vie ich používať,
Informácie okolo nás	Textový editor – MS WORD -formátovanie textu, nadpisy, odrážky, obrázky v texte, fotografia, informácie v tabuľkách,	Vedieť poznať a dodržiavať zásady písania textu, Ovláda jednoduché formátovanie, Vie kombinovať text a obrázok, Vie upraviť fotografiu,	Žiak dokáže vytvoriť plagát, vizitku, pozvánku, stránku do školského časopisu, Vie vytvárať jednoduché tabuľky, Vie upraviť fotografiu,
Postupy, riešenia problémov, algoritmické riešenie	LogoMotion - Imagine -popis prostredia, jednoduchý obrázok	Rozvíjať stránku estetickú a pracovnú, Žiaci sa majú naučiť pracovať v prostredí bežných aplikačných programov, Rozvíjať algoritmické, formálne a logické myslenie, Rozvíjať stránku rozumovú a estetickú, Rozvíjať schopnosť algoritmovizovať zadaný problém., Rozvíjať si programátorské zručnosti,	Žiak Je schopný uvažovať nad riešením problémov pomocou IKT, Vie samostatne vytvoriť jednoduchý animovaný obrázok, V detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností, zoskupovanie častí riešenia do procedúr. Demonštruje v detskom programovacom prostredí riešenie úloh s opakovaním nejakých činností,

Informácie okolo nás	- prezentácia, snímka. - prezentačný program PowerPoint.	Rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niešť zodpovednosť, Rozvíjať stránku pracovnú, rozumovú a estetickú,	Dokáže vytvoriť prezentáciu a pozná zásady správneho prezentovania, Využíva všetky možnosti úpravy snímok,
	- chat - interaktívna komunikácia - okamžitá správa (ICQ)	Oboznámiť žiakov možnosťami používania komunikačného kanálu	Vedieť interaktívne komunikovať
Informácia okolo nás	- práca s tabuľkami MS Office Excel - bunka, údaje, zoradiť údaje, orámovanie, podfarbenie, jednoduché funkcie, súčet, aritmetický priemer	Naučiť žiakov pracovať v programe MS Excel a využívať všetky možnosti programu	Nastaviť parametre bunky, aritmeticky zoradiť údaje, upraviť orámovanie a podfarbenie, Vedieť pracovať s tabuľkami, grafmi, vzorcami a znázorniť výpočty v tabuľkách pomocou finančných a štatistických funkcií (maximum, minimum, stredná hodnota, priemer, usporiadanie), Vedieť spracovať text, vybrať z neho potrebné údaje, Vytvoriť údajovú tabuľku, upraviť ju, formátovať, Vybrať adekvátny graf, názvy popisiek, grafické efekty, Vedieť interpretovať výsledky,

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Základné pojmy	Typy informácií, bit, byt a ich násobky.	Osvojenie základných pojmov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznať základné typy informácií, ▪ definovať a zoradiť základné jednotky, kt. používame pri práci s počítačom .
Bezpečnosť na počítači a na internete	Vírusy a antivírusové programy.	Žiaci sa zoznámia s bezpečnosťou na internete, naučia sa rozpoznávať a odstraňovať vírusy pomocou antivírusových programov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpoznať ako sa šíria počítačové vírusy, ako sa odhaľujú a odstraňujú, poznať spôsoby bezpečnosti na internete a ochrany počítača, ▪ dokázať posúdiť spoľahlivosť získaných informácií.
Úprava fotografie a hudby	Microsoft Office Manager, Picasso, Usporiadanie fotografií, triedenie, Audacity.	Žiaci sa naučia upravovať fotografie pomocou voľne šíriteľného programu Picasso, - upravovať fotografie pomocou Microsoft Office Picture Manager, - Úpravovať zvuk, video	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zoradiť fotografie do celkov, ▪ upraviť fotografie pomocou programov, ▪ vytvoriť kalendár pomocou fotografií, ▪ úpravy hudby.
Sociálne siete	Blogovania, Facebook, Wikipedia.com, WindowsLive.com, Spoluziaci.sk, lokálna sieť.	Žiaci sa naučia pracovať v rôznych sociálnych sieťach (facebook, popec), zdôrazniť nebezpečenstvá soc. sieti pracovať s elektronickou encyklopédiou- wikipedia, blogovať.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používať lokálnu sieť, ▪ vyhľadávať a zhromažďovať informácie z wikipédií, umiestnenie článku na wikipédiu, <ul style="list-style-type: none"> ▪ blog, ▪ zdôrazniť nebezpečenstvo sociálnych sieti, ▪ používať svoju vlastnú webstránku.
Baltík	Základné termíny, Skladáme scénu, čarovať scénu, vytvárame prvý program, opakovanie príkazov.	Žiaci sa naučia popis a pochopenie programovacieho jazyku Baltík. .	<ul style="list-style-type: none"> ▪ definovať základné pojmy v programovacom jazyku Baltík, ▪ jednoduchý program.
PowerPoint	Vlastné animácie, hovorené slovo obrázky – z kamery, fotoaparátu.	Žiaci sa naučia vytvárať vlastné animácie a vkladať materiál z externých zdrojov	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prezentácia v PowerPointe..
Práca na internete	Typy pripojenia, Slovníky na Internete, Internetové obchody.	Žiaci sa naučia zaoberať rôznymi druhmi internetového pripojenia, Naučia sa nakupovať pomocou internetových obchodov. Žiaci sa zoznámia s prekladovými slovníkmi na internete.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modem, Wifi, pevné pripojenia, ▪ definovať výhody a nevýhody jednotlivých pripojení, <ul style="list-style-type: none"> ▪ rýchlosti pripojenia, ▪ vyhľadávať a využívať internetové obchody, poznať ich výhody ale aj nevýhody.

Komunikácia na Internete	ICQ, Skype.	Žiaci sa naučia pracovať ICQ a Skype	<ul style="list-style-type: none"> ▪ používať ďalšie druhy komunikácie ▪ dokázať posúdiť spoľahlivosť získaných informácií.
Vektorová grafika ZONER CALLISTO	Rozdiel medzi rastrovou (bitmapovou) a vektorovou grafikou, Zoner Callisto –základné pojmy, Vkladanie objektov, Základná editácia objektu.	Žiaci sa naučia upravovať fotografie pomocou ZonerCallisto	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vytvorenie plagátu v Zoner Callisto.
Princíp fungovania internetu	Základné pojmy: Adresa, doména, IP adresa http,FTP, SMTP.	Žiaci sa zoznámia s pojmami adresa, doména, IP adresa, http, ftp, smtp	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozná logické princípy fungovania internetu, dokáže zistiť IP adresu čísla počítača.
Webstránka	Tvorba webstránky pomocou bezplatných webových serverov. Webstránka pomocou programovania v PHP	Žiaci sa venujú popisu a pochopeniu programovacieho jazyku PHP. Žiaci sa zoznámia s princípmi fungovania <ul style="list-style-type: none"> ▪ programu PHP, ▪ vytvoriť jednoduchú webstránku pomocou PHP. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vytvoriť vlastnú webstránku pomocou internetových stránok, ▪ vytvorenie stránky pomocou PHP.

Názov predmetu	Dejepis
Časový rozsah výučby	1 h ŠVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín 1 h ŠVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín 1 h ŠVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín 1 h ŠVP + 1 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Vzdelávací predmet dejepis v 5. ročníku je úvodom do dejepisu. Oboznamuje žiakov s novým predmetom, ktorý prináša poznatky o konaní človeka v minulosti ako súhrn zaujímavých udalostí. Výučba otvára žiakom pohľad na hlavné obdobia vývoja ľudstva, zoznamuje ich s významnými historickými udalosťami a osobnosťami. Žiaci sú vedení k poznaniu, že história nie je len uzavretou minulosťou ani zhukom faktov a definitívnych záverov, ale je kladením otázok, ktorými sa súčasnosť prostredníctvom minulosti pýta

na svoju možnú budúcnosť.

Informácie by mali prispievať ku komplexnejšiemu pohľadu na históriu, k poznaniu a orientovaniu sa v jednotlivých obdobiach, k intenzívnejšiemu citovému vzťahu žiakov k novým poznatkom a hlavne k rozvoju ich samostatného a kritického myslenia.

Túžba poznať minulosť svojho národa aj sveta sa objavila už v antike. Odtiaľ pochádza aj pojem história. História - gr. pojem, znamenal

skúmanie, vedomosti a rozprávanie o minulých udalostiach. V slovenčine mu zodpovedá pojem dejepis – dejiny. Vyjadruje trendy vývoja

tejto spoločnosti na základe štúdia konkrétnych historických faktov usporiadaných do logických súvislostí. Dejiny - historické udalosti

(reálny proces vývoja ľudskej spoločnosti) Dejepis - veda zaoberajúca sa dejinami, skúma a objasňuje dejiny.

Dejepis ako samostatný vyučovací predmet zaviedli po prvý raz vo Francúzsku v 17. storočí oratoriáni (kongregácia v rámci

rímskokatolíckej cirkvi, ktorú založil v 16. storočí v Ríme sv. Filip Neri). Jeho zavedenie súviselo s prienikom reálií do školského vyučovania. Inak dejepis zostával ešte do konca 18. storočia súčasťou iných predmetov.

Dejiny, s ktorými sa žiaci oboznamujú na vyučovaní dnes, majú :

- byť zaujímavé
- poskytovať prehľad
- inšpirovať
  - udržiavať živé tradície
  - viesť k vytváraniu kritického stanoviska
  - politicky utvárať, uvedomovať
  - viesť k poznaniu seba samého
- viesť k úvahám
- učiť premýšľať o dobre a zle

V 5.ročníku sa žiaci oboznámili s novým predmetom, absolvovali úvod do dejepisu. Obsah vyučovania dejepisu v 6.-9.roč. je zoradený

chronologicky a pozostáva z národných a svetových dejín.

Obsahom dejepisu v 6.ročníku je obdobie praveku, staroveku a raného stredoveku.

Keďže obsah učiva je dosť obsiahly a štátny vzdelávací program na to vyčlenil len jednu hodinu, pridali sme k štátnemu obsahu jednu hodinu navyše.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

- - naučiť sa pochopiť a pracovať s historickým časom a priestorom, historickými faktami, udalosťami,
- - naučiť sa čítať a interpretovať historické mapy, obrázky, fotografie, tabuľky a iné prostriedky,
- - pochopiť príčiny a dôsledky historických udalostí,
- - oboznámiť sa s regionálnymi dejinami a prostredníctvom nich viesť žiakov k lokalpatriotizmu.

Všeobecným cieľom dejepisného vyučovania je vytvárať a formovať kritické historické vedomie žiakov, na základe ktorého by boli žiaci

schopní pochopiť minulosť a prítomnosť krajiny, v ktorej žijú, situáciu Slovenskej republiky, ako aj jej postavenie v Európe a zároveň si

uvedomovať potrebu mierového spolunažívania všetkých národov.

V 5.ročníku sa žiaci oboznámili s novým predmetom, absolvovali úvod do dejepisu. Obsah vyučovania dejepisu v 6.-9.roč. je zoradený

chronologicky a pozostáva z národných a svetových dejín.

Obsahom dejepisu v 6.ročníku je obdobie praveku, staroveku a raného stredoveku. Keďže obsah učiva je dosť obsiahly a štátny vzdelávací program na to vyčlenil len jednu hodinu, pridali sme k štátnemu obsahu jednu hodinu navyše.

Obsahom dejepisu v 7.ročníku je obdobie stredoveku – raného, vrcholného, neskorého a obdobie raného novoveku. Učivo je rozdelené do

4 tematických celkov- pričom 3 celky sú venované národným dejinám a 1 celok svetovým dejinám. Štátny vzdelávací program vyčlenil na

dejepis v 7.ročníku jednu vyučovaciu hodinu.

K tomu si však musia osvojiť :

1. základné vedomosti z oblasti historických faktov:

- historické fakty o čase, priestore, udalostiach, osobnostiach, dejoch a javoch vo vzájomných súvislostiach
- historické pojmy a termíny
- rôzne druhy prameňov, z ktorých získavajú informácie /učebnica, čítanka, hist.mapa, obrázky, fotografie, filmy atď./
- poznanie, že historik môže interpretovať historické udalosti len vtedy, ak má k dispozícii historické pramene

2. základné schopnosti a zručnosti poznávať historický materiál:

- pracovať s učebnicou, čítankou
- čítať súvislý text a snažiť sa mu porozumieť
- využívať názorný materiál
- nakresliť jednoduchú časovú priamku
- pracovať s hist. mapou, čítať značky z jej legendy
- zaraďovať hist. fakty chronologicky a synchronne
- pochopiť príčiny a následky udalostí
- schopnosť porovnávať
- schopnosť ústneho a písomného vyjadrovania o hist. faktoch
- samostatne si urobiť poznámky, osnovu svojho rozprávania
- samostatne vystúpiť pred triedou so svojím rozprávaním, popisom

3. Vyučovacie metódy a formy

- Rozprávanie, rozhovor, riešenie problému
- Vysvetľovanie, beseda, diskusia
- Tvorba projektov, práca s dokumentmi, práca s IKT
- Individuálna práca, skupinová práca
- Exkurzia

4. Hodnotenie predmetu

Ústne i písomné odpovede budú hodnotené známku. V priebehu hodín je pozitívnou motiváciou pochvala.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Učebnice:

Dejepis pre 5. ročník ZŠ – Miháliková - Tonková,

pre 6.ročník - Dejepis 1 – Od praveku k staroveku, Dejepis 2 – Os staroveku k stredoveku – Dušan Kováč a kol.

pre 7. ročník - Dejepis 1 – Európa v období stredoveku, Dejepis 2 – Slovensko v stredoveku a na začiatku novoveku – Dušan Kováč a kol.,

historické mapy, historická beletria, primerané školské historické pramene odborná literatúra,noviny, časopisy, rozhlas, televízia, internet, multimediálne CD

Na prahu moderného sveta, Kováč a kol. 1994

Slovensko na prahu nového veku, Kováč a kol. 1995

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu dejepis na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie - Žiak
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> -vie odlíšiť historické mapy od súčasných -vie vysvetliť vznik náboženstva - ukáže na mape Egypt, Mezopotámiu, Indiu, Čínu, Grécko, Taliansko -opíše prírodná podmienky týchto štátov -vie vysvetliť formy polit.zriadenia v daných štátoch -opíše ich hospodárstvo -vymenuje príslušníkov jednotlivých vrstiev spoločnosti -rozpráva o kresťanstve a islame -ukáže na mape bývalé ríše-Franskú, Byzantskú, Arabskú -pozná známe kultúrne pamiatky -ukáže na mape pravlast' Slovanov, oblasti, ktoré zaberala Samova ríša a Veľká Morava -ukáže na mape rozsah Uhorska i územia spravované M. Čákom -vie vysvetliť formu polit. zriadenia -opíše hospodárstvo Uhorska, vie aké kovy sa ťažili na Slovensku -vymenuje národy žijúce v Uhorsku -na mape ukáže novoobjavené územia, ríšu Aztékov a Inkov -vymenuje významných moreplavcov -ukáže na mape Moháč, 3 časti Uhorska, rozsah panstva Turkov -rozpráva o náboženstve Turkov-o islame
Matematika a práca s informáciami	<ul style="list-style-type: none"> -vie vytvoriť časovú priamku, zaznačiť na nej údaje, vie zaradiť rok do príslušného storočia -vie povedať kde boli položené základy matematiky, geometrie -vysvetlí kde vznikli arabské a rímske číslice -vznik a používanie šesťdesiatkovej a desiatkovej sústavy -vysvetlí prínos učencov-M. Koperníka a G. Galileiho
Človek a hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> -ovláda zvyky a tradície svojej rodiny -rozlišuje najrozšírenejšie náboženstvá -vysvetlí vznik náboženstva v praveku -rozpráva o náboženstve Grécka a Ríma -opíše rozdelenie spoločnosti v staroveku -ovláda základné informácie o kresťanstve a islamu -vysvetlí postavenie kresťanskej cirkvi v stredoveku -rozpráva o krížiacích výpravách -rozpráva o šírení kresťanstva na Veľkej Morave -zhodnotí prínos Konštantína a Metoda -rozpráva o šírení kresťanstva v Uhorsku -rozozná znaky románskej a gotickej kultúry -vysvetlí podstatu humanizmu -chápe klady a zápory reformácie -rozpráva o podobách protireformácie -vysvetlí reformu Jozefa II.-tolerančný patent -rozpráva o reformách školstva , súdnictva i o zrušení nevoľníctva -vie vysvetliť priebeh reformácie a protireformácie na Slovensku
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> -vie priradiť pomník alebo pamätník k historickej udalosti, alebo osobnosti -rozpráva o kultúre staroorientálnych štátov i antických -vymenuje 7 divov sveta, opíše aspoň jeden z nich - ovláda základné charakteristiky románskej a gotickej kultúry -zhodnotí prínos Konštantína a Metoda pre rozvoj našej kultúry -ovláda základné charakteristiky románskej a gotickej kultúry -opíše zákl.prvky humanizmu -vysvetlí pojem renesancia -vymenuje aspoň 2 renesančných umelcov ich diela -rozpráva o kultúre Aztékov a Inkov

Človek a príroda	-pozná rôzne druhy energie a ich využitie pre človeka -chápe význam ochrany životného prostredia -vie vysvetliť a opísať jednotlivé vývojové druhy človeka -uvedie podstatu Darwinovej vývojovej teórie -vie vysvetliť prínos učencov M. Koperníka, G. Galileiho, G. Bruna
Jazyk a komunikácia	-vie vymenovať druhy písma z minulosti, poznajú slovanské písma, rozdiel medzi rukopisom a tlačou knihou -pozná moderné masmédiá -rozpráva o prínose Konštantína a Metoda k rozvoju našej kultúry/ hlaholika, preklady, škola pre kňazov, šírenie kresťanstva/ -opíše prínos Mateja Korvína -1. univerzita na slovenskom území-Académia Istropolitana, Bibliotéka Corviniána -vysvetlí pojem humanizmus a renesancia -vysvetlí význam vynálezu kníhtlače -rozpráva o prínose významných slov. učencov-Mateja Bela a A.F. Kollára
Zdravie a pohyb	-rozpráva o olympijských hrách -vysvetlí podstatu kalokagatie v antike -vie vysvetliť podstatu humanizmu a opísať ideál človeka
Človek a svet práce	-vysvetlí vznik remesiel -opíše prácu v remeselníckej dielni, vysvetlí úlohu cechov vo výrobe -vysvetlí spôsob výroby v manufaktúre -vymenuje plodiny, kt. pochádzajú z Ameriky
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-vie sa zapojiť do diskusie -vie sa zapojiť do diskusie - vie začleniť do spoločnosti -uvedomuje si vlastnú identitu -vie odhadnúť dôsledky svojich činov -kladie otázky a zisťuje odpovede, zaujíma sa o nové veci -prichádza s novými nápadiami -vie začleniť do spoločnosti -uvedomuje si vlastnú identitu -vie odhadnúť dôsledky svojich činov -kladie otázky a zisťuje odpovede, zaujíma sa o nové veci -prichádza s novými nápadiami
Environmentálna výchova	-má pozitívny vzťah k historickým a kultúrnym pamiatkam, tradíciám -chápe význam ich zachovania pre budúce generácie -uvedomuje si význam hľadania nových zdrojov energie na Zemi
Multikultúrna výchova	- má pozitívny vzťah k rôznym kultúram
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	- moja rodina, škola a moja trieda - obec, mesto, v ktorom žijem

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-vie aktívne počúvať a spätne reagovať	-zaujíma sa o veci verejné -zapája sa do občianskeho života -rešpektuje ľudské práva -je zodpovedný vo svojom konaní	-pozná a akceptuje kultúrnu rôznorodosť , národné, národnostné a etnické odlišnosti -vníma kultúrnu tradíciu svojho národa	-spolupracuje s druhými na riešení spoločných úloh -je tolerantný k názorom a konaniu iných -oceňuje schopnosti druhých ľudí	-chápe význam historických hodnôt a pamiatok pre budúce generácie	-vie pracovať s textom, s rôznymi zdrojmi informácií -vie ich porovnávať a overovať -používať IKT

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Cieľ, spôsobilosť	Výkonový štandard
<p>Prečo sa učíme dejepis</p> <p>Obrázky meniaceho sa sveta</p>	Minulosť, prítomnosť, budúcnosť, dejiny-dejepis-historik-pátrač, periodizácia dejín	Naučiť žiakov zaraďovať historické udalosti chronologicky a orientovať sa v minulosti	Žiaci vedia: -vymedziť pojem história, historik -rozdeliť jednotlivé obdobia ľudských dejín

<p>Od blízkeho k vzdialenému</p> <p>Priestor a čas</p>	Dom, byt, sídlisko, dedina, mesto, vyšší územný celok, Slovensko, EÚ	Naučiť žiakov orientovať sa v historickom čase, vyhľadávať relevantné informácie, využívať ich a spracovať	Žiaci vedia: -vymenovať zmeny v mieste bydliska, ktoré sa udiali počas ich života
	Prírodný a historický čas, kategória historického času -dátum, letopočet	Naučiť sa zaraďovať roky do storočí	Žiaci sú schopní: -identifikovať rozdiel medzi prírodným a historickým časom -vedia zaradiť letopočty do príslušného storočia -z ľubovoľného storočia vybrať správny letopočet -zakresliť na časovú priamku významné údaje zo života svojej rodiny -rozpoznať pojem pred Kristom a po Kristovi (p.n.l, n.l) -vytvoriť jednoduchú časovú priamku
	Narodeniny, meniny človeka, význam zvykov a tradícií, štátne a iné sviatky, významné dni, Vianoce, Veľká noc	Uvedomiť si význam tradícií	Žiaci sú schopní: -zaznamenať rozprávanie starých rodičov, rodičov o zvykoch a tradíciách v ich rodine, -zostaviť tabuľku dátumov štátnych, cirkevných sviatkov a pamätných dní

Pamiatky v priestore a v čase	Fotografia -obrazová spomienka, rodinný album, rodostrom	Naučiť sa zhotoviť rodostrom	Žiaci sú schopní: - položiť adekvátne otázky súvisiace s fotografiami - - pochopiť pojem generácia v rodinnom kontexte na príklade starých rodičov, rodičov - zostaviť rodostrom svojej rodiny - napísať krátky príbeh zo života svojej rodiny - zaznamenať rozprávanie starých rodičov, rodičov o minulosti svojho rodiska
	Historické pramene (písomné, obrazové, hmotné), múzeum, knižnica, archív	Vedieť zaradiť predmety do historických prameňov	Žiaci sú schopní: - poznať jednotlivé druhy historických prameňov - - rozpoznať rozdiel medzi múzeom a archívom - usporiadať širšiu škálu historických obrázkov a objektov - vymenovať hlavné body z jedného prameňa na základe otázok učiteľa - používať rozširujúcu sa škálu pojmov v závislosti od témy
Človek v premenách priestoru a času Minulosť našej školy	Pomník, pamätník, socha súsošie, pamätná tabuľa Školská kronika	Oboznámiť sa so školskou kronikou	Žiaci sú schopní: - poznať historickú udalosť, osobnosť, ktorú pripomína pomník, pamätník, pamätná tabuľa v mieste, kde žijú - identifikovať najstarší hrob na cintoríne Žiaci sa naučia: - zaznamenať rozprávanie starých rodičov o škole z čias ich mladosti - pátrať po starých školských zošitoch a učebniciach
Priestor na mape	Dejepisná mapa, glóbus	Naučiť žiakov orientovať sa na historických mapách, kriticky myslieť, pochopiť základné ekologické súvislosti vyvedené z histórie	Žiaci sa naučia: - orientovať sa na dejepisnej mape - čítať dejepisnú mapu – - rozpoznať rozdiel medzi mapou a glóbusom
Človek v pohybe	Sťahovanie národov, kolonizácia, vysťahovalectvo, stretávanie kultúr	Oboznámenie sa s rôznymi kultúrami	- uviesť príčiny sťahovania ľudí v minulosti a prítomnosti - vysvetliť pojem kolonizácia
Ako si človek zmenšoval svet	Od kola k lietadlu	Uvedomiť si význam vynálezov	- zostaviť tabuľku najdôležitejších prostriedkov v chronologickej postupnosti, - porovnať spôsoby dopravy v minulosti i prítomnosti, - rozpoznať vplyv na životné prostredie svojho regiónu

Spôsob obživy človeka	Roľník, remeselník, cech, obchodník, peniaze	Ochrana životného prostredia	-charakterizovať život roľníkov v minulosti -vysvetliť oddelenie remeselníkov od roľníkov -zhodnotiť význam špecializácie remeselnej výroby -vysvetliť príslovia: „remeslo má zlaté dno“ -nakresliť znak, ktorý výstižne charakterizuje zamestnanie remeselníka -nájsť rozdiely medzi výmenným a peňažným obchodom
Práca detí v minulosti	Detská práca	Význam organizácie UNESCO	-uviesť najčastejšie druhy detskej práce -zaujať stanovisko k problému detskej práce -zaujať postoj k tvrdeniu, že dospelí v niektorých krajinách zneužívali i naďalej zneužívajú prácu detí vo svoj prospech
Človek vládca prírody	Prírodná a umelá energia	Oboznámiť sa s druhmi energie	-vystihnúť rozdiely medzi prírodnou a umelou energiou -uviesť príklady využívania prírody v prospech človeka -zdôvodniť príčiny neustáleho hľadania nových zdrojov energie -vymenovať vynálezy, ktoré pomohli človeku využiť energiu vo svoj prospech -uviesť príklady zneužívania prírody človekom
Pamäť ľudstva	Písmo	Naučiť žiakov význam komunikácie medzi ľuďmi, pracovať s historickými dokumentmi, získavať zručnosti v IKT	Žiaci vedia: -zhodnotiť význam vynálezu písma -vymenovať najstaršie druhy slovanského písma - vymenovať druhy písiem z minulosti
	Kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet, e-mail	Vedieť vymenovať dorozumievacie prostriedky	-uviesť prostriedky dorozumievania medzi ľuďmi v minulosti -uviesť druhy moderných masovokomunikačných prostriedkov -identifikovať rozdiely medzi rukopisom a tlačenou knihou -zhodnotiť význam kníhtlače
Duchovný život človeka	Náboženstvo, legendy, mýty, povesti	Náboženská tolerancia	-rozpoznať príbeh z minulosti svojho regiónu z povesti
Keď zlyhá komunikácia	Vojna, mier, víťazi -porazení	Poučiť sa z ľudských chýb	Žiaci sú schopní: -uviesť dôsledky vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije -zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti i prítomnosti

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Obrazy pravekého sveta</p> <p>Od lovca k roľníkovi a remeselníkovi</p>	<p>-pravek, vývinové stupne človeka, náboženské predstavy o vzniku človeka</p> <p>-spôsob života pravekých ľudí, používanie materiálov /kameň, meď, cín, bronz, železo/</p> <p>-od lovcov k roľníkom a k prvým remeselníkom</p> <p>-náboženstvo praveku</p>	<p>Popísať najstaršie obdobie dejín, vedieť podľa čoho ho rozčleniť ,popísať život v jednotlivých dobách -vymenovať vývojové stupne človeka</p> <p>Pochopiť vzťah človeka a prírody v praveku</p> <p>-uvedomiť si rozdiel medzi Darwinovou evolučnou teóriou a náboženskými predstavami - chápať rozdiel medzi prisvojovacím a výrobným hospodárstvom</p> <p>Vedieť pracovať s hmotnými prameňmi, demonštrovať na časovej priamke základné chronologické údaje k téme vývoj človeka</p>	<p>-žiak vie pravek rozdeliť na doby</p> <p>-vymenuje a opíše vývojové stupne človeka</p> <p>-opíše spôsob života lovcov, zberačov</p> <p>-vie opísať vynález kovov a ich spracovanie, vznik roľníctva a remesiel</p> <p>-opíše náboženstvo ľudí ml.doby kamennej</p>
<p>Obrazy starovekého sveta</p>	<p>-najstaršie civilizácie-prírodné podmienky, dediny-mestá mestské štáty-teritoriálne štáty - Egypt, Mezopotámia, Čína, India- organizácia štátu, život jednotlivých vrstiev, hospodárstvo -náboženstvo, kultúra, písmo</p>	<p>Popísať obdobie/ staroorientálnych štátov i obdobie antiky</p> <p>Chápať význam starovekej kultúry a vzdelanosti a jej vplyv na európsku civilizáciu</p> <p>Dokázať pracovať s historickými mapami-ukázať staroorientálne štáty, Egypt, starovekú India - vedieť pracovať s primeranými šk.prameňmi, historickou beletriou</p>	<p>-vie vymenovať staroorientálne štáty, ukázať ich na mape, opísať prírodné podmienky a ich vplyv na spôsob života</p> <p>-vysvetlí vznik mestských a teritoriálnych štátov</p> <p>-vie vymenovať objavy, vynálezy, vedy, stavby</p>
<p>Staroveké Grécko</p>	<p>-príchod Achájcov a Dórov, hospodárstvo a politické usporiadanie -Atény, Sparta, grécko-perzské vojny, peloponézska vojna</p> <p>-helénistická doba, náboženstvo, kultúra Grécka</p>	<p>Popísať obdobie/ staroorientálnych štátov i obdobie antiky</p>	<p>-opíše polohu, prírodné podmienky Grécka, hospodárstvo</p> <p>-vysvetlí pojem mestský štát, pojem demokracia, demokratické zriadenie v Aténach/ Solón, Perikles/</p> <p>-opíše priebeh grécko-perzských vojen, peloponézskej vojny</p> <p>-opíše výboje Alexandra Macedónskeho</p> <p>-vysvetlí podstatu gréckeho náboženstva</p>

			-vie rozprávať o gréckych vedách a umení
Rímska republika	-osídľovanie Itálie, Etruskovia, začiatky Ríma -obdobie kráľovstva, republiky, boje Ríma o nadvládu v Stredomorí, hospodárstvo -vznik a rozvoj cisárstva	Chápať význam starovekej kultúry a vzdelanosti a jej vplyv na európsku civilizáciu	-opíše polohu, prírodné prostredie Itálie -opíše založenie Ríma, obdobie kráľovstva, územný rozmach Ríma -rozpráva o púnskych vojnách, Spartakovom povstaní -objasní transformáciu republiky na cisárstvo/ Caesar, Octávius/
Limes Romanus	-barbari -vzťahy s Rímom, Rimania na Slovensku -rozdelenie a zánik Rímskej ríše -rímska vzdelanosť a kultúra	Dokázať pracovať s historickými mapami-ukázať staroorientálne štáty, Rím, starovekú Itáliu -vedieť pracovať s primeranými šk.prameňmi, historickou beletriou	-vie uviesť príčiny budovania opevnenej hranice -opíše pobyt Rimanov na Slovensku, vymenuje mestá, ktoré postavili u nás -vysvetlí rozdelenie a zánik Rímskej ríše -vysvetlí čím Rimania prispeli k rozvoju vzdelanosti a kultúry
Ľudia a ich každodenný život	-roľník, remeselník, obchodník, škola	Spoznať staroveké divy	-rozpráva o živote roľníkov, remeselníkov, obchodníkov
Divy starovekého sveta	-sedem divov sveta		-vymenuje 7 divov sveta a opíše aspoň jeden
Svetové náboženstvá Kresťanstvo, islam	-Biblia-stary a nový zákon,korán	Vedieť charakterizovať obe náboženstvá -vysvetliť ako sa šírili Objasniť čím sa líšia od pohanských náboženstiev Rešpektovať právo na slobodu vyznania náboženstva, tolerovať vieru iných	- uvedie kde a kedy vzniklo kresťanstvo -vie vysvetliť kde a kedy vznikol islam,ako sa šírili

<p>Obrazy stredovekého sveta</p> <p>Tri ríše raného stredoveku</p>	<p>-veľké sťahovanie národov - Byzantská ríša -Franská ríša - Arabská ríša/kalifát/</p>	<p>Vedieť opísať obdobie raného stredoveku Vysvetliť spôsob života v ranom stredoveku -chápať význam románskej a gotickej kultúry Pracovať s historickými mapami- ukázať 3 ríše raného stredoveku - pracovať s písomnými prameňmi</p> <p>Spoznať stredoveký spôsob života</p>	<p>-vie uviesť príčiny a dôsledky veľkého sťahovania národov -opíše vznik ,rozvoj , zánik Byzantskej ríše -vysvetlí vznik a rozmach Franskej ríše -opíše vznik a rozmach Arabskej ríše</p>
<p>Prepožičiavanie pôdy</p>	<p>-lénny systém, vazal, poddaný - šľachta, rytierstvo</p>		<p>-vysvetlí pojmy lénny systém,vzťah -pohovorí o živote šľachty a o rytierstve/život na hrade, rytierske cnosti/</p>
<p>Každodenný život</p>	<p>-spôsob života v stredovekej dedine -vznik stredovekých miest-centier remesiel a obchodu -cirkev v stredoveku-pápež,krížiacke výpravy</p>		<p>-opisuje život v stredovekej dedine a meste -opíše úlohu kňazov, mníchov a pápeža v kresťanskej cirkvi, jej rozdelenie -vie opísať krížiacke výpravy</p>
<p>Vzdelanie</p>	<p>-kláštor, pisár, univerzity</p>		<p>-opíše život v kláštoroch, ich význam kultúrny i hospodársky -rozozná zákl. znaky románskej a gotickej kultúry</p>

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Predkovia Slovákov</p> <p>Príchod Slovanov</p>	<p>-pravlast' Slovanov -migrácia- príčiny</p>	<p>Rozdeliť slovanské národy do 3 skupín</p>	<p>-žiak vie opísať spôsob života starých Slovanov</p>
<p>Karpatská kotlina</p> <p>Veľká Morava</p>	<p>-rozčlenenie Slovanov -život Slovanov -Avari-kupec Samo-Samova ríša -formovanie štátu-Pribina , Mojmír, Rastislav - kresťanské misie-Konštantín a Metod -písmo , kultúra ,literatúra,umenie -Svätoplukova ríša -zánik Veľkej Moravy</p>	<p>-popísať život Slovanov , vytvorenie kmeňového zväzu a prvého štátu západných Slovanov Pochopiť prínos solúnskych bratov pre rozvoj našej kultúry a štátnosti Vedieť pracovať s hmotnými prameňmi, demonštrovať na časovej priamke základné chronologické údaje k téme Veľká Morava -dokázať ukázať podľa mapy pravlast' Slovanov, oblasti Samovej ríše, Veľkej Moravy, archeologické náleziská na Slovensku i v ČR z čias Veľkej Moravy</p>	<p>-vymenuje skupiny Slovanov a priradí národy -opíše prvý kmeňový zväz Slovanov -vie opísať vznik Veľkej Moravy a rozpráva o jej politickom a hospodárskom raste -vie porozprávať o živote solúnskych bratov -vymenuje oblasti spoločenského života , do ktorých zasiahli solúnski bratia -opíše Veľkú Moravu za panovania Svätopluka -vysvetlí príčiny zániku Veľkej Moravy -rozpráva o kultúre a vzdelanosti na Veľkej Morave</p>

<p>Slováci v Uhorskom kráľovstve</p> <p>Kráľovstvo mnohých jazykov a mravov</p>	<p>-príchod starých Maďarov a vznik uhorského štátu -Štefan I.-dynastia Arpádovcov -začlenenie Slovenska do Uhorska -rozvoj Uhorska do 13..storočia- župa, župný hrad, Nitrianske údelné vojvodstvo -Ondrej II.-Zlatá bula -vpád Tatárov -Belo IV., Ondrej III. -vláda veľmožov-Matúš Čák-boje o moc -dynastia Anjouovcov-Karol Róbert, Ľudovít I. Veľký -dynastia LuxemburgovcovŽigmund -Matej Korvín/ Huňady/</p>	<p>Popísať zmenu spôsobu života Maďarov a budovanie štátu -popísať vývoj Uhorska za vlády Arpádovcov, Anjouovcov, Luxemburgovcov Chápať fakt, že dejiny Uhorska boli i dejinami Slovákov Dokázať pracovať s historickými mapami -ukázať rozsah Uhorska i územia, ktoré spravoval Matúš Čák -vedieť pracovať s primeranými šk.prameňmi, historickou beletriou -opísať stavbu z okolia postavenú v gotickom slohu/ nakreslí/</p>	<p>-vie opísať príchod Maďarov do Karpatskej kotliny -pozná 1.uhorského kráľa -objasní pojmy župa, župný hrad, Nitrianske údelné vojvodstvo -hovorí o situácii v Uhorsku tesne pred vpádom Tatárov, o ich vpáde a o situácii po ich odchode -rozpráva o Uhorsku a o bojoch o trón koncom 13. a zač. 14.st -opíše nástup Anjouovcov na trón a rozvoj hospodárstva a kultúry za ich vlády -rozpráva o uh. kráľovi Žigmundovi Luxemburskom ako o jednom z najvýznamnejších panovníkov vtedajšej Európy -vysvetlí pojmy husiti , spanilé jazdy, turecká expanzia -vysvetlí prínos uh.kráľa M.ateja Korvína -vie rozoznať základné znaky románskej a</p>
<p>Banské mestá</p>	<p>-románska a gotická kultúragotická cesta -vznik stredovekých miest-privilégiá, remeselná výroba, obchod -život poddaných, mešťanov a šľachty -baníctvo-Kremnica, Banská štiavnica, Banská Bystrica- život baníkov, dukát</p>	<p>Definovať humanizmus, renesanciu -popísať veľké zemepisné objavy -definovať reformáciu i protireformáciu</p>	<p>gotickej kultúry -popíše gotickú cestu na Slovensku /región Spiš, Gemer/ -rozpráva o živote v stredovekom meste a stredovekej dedine /porovnáva/ -opíše rozvoj hospodárstva Slovenska -vysvetlí pojmy privilégium, cech, "hostia"osadníci, lehoty -vie, ktoré kovy sa ťažili na Slovensku, kto založil mincovňu v Kremnici -vedie, kde sa razili prvé dukáty na Slovensku</p>
<p>Obrazy novovekého sveta</p> <p>Kríza stredoveku</p>	<p>-humanizmus, renesancia -Mikuláš Koperník, Giordano Bruno, Galileo Galilei -renesanční umelci-L. da Vinci, Michelangelo</p>	<p>Pochopiť podstatu humanizmu</p>	<p>-opíše základné prvky humanizmu -na čo sa upriamil vo vede a umení -vysvetlí pojem renesancia -vymenuje najznámejších renesančných umelcov -aspoň jedno ich dielo -opíše vynález kníhtlače a jej prínos</p>

Kníhtlač	-J. Gutenberg -veľké zemepisné objavy –		-vysvetlí príčiny a dôsledky zámorských objavov -opíše prípravu a samotnú cestu K.Kolumbusa
Objavitelia a dobyvatelia	V.da Gama, Krištof Kolumbus, F. Magalhaes -karavela - dobyvatelia-ríša Aztékov a Inkov	Chápať podstatu nového svetonázoru	-opíše výboje Španielov a Portugalcov -rozpráva o spôsobe života, náboženstve, umení Aztékov a Inkov -opíše obchod medzi novoobjavenými krajinami a Európou
Hospodárske zmeny	-kolonializmus -od cechu k manufaktúre, zámorský obchod	-vysvetliť príčinu hľadania nových možností spojenia Európy s Orientom -dokázať vysvetliť podstatu Lutherovej kritiky cirkvi	-vie vysvetliť pojem manufaktúra-organizáciu a spôsob výroby -vie vysvetliť, čo vyčítal Hus cirkvi -uvedie príčiny reformácie v Nemecku a opíše podstatu Lutherovej kritiky cirkvi
Reformácia a protireformácia	-kritik cirkvi-J.Hus -M. Luther a reformácia -jezuiti-Ignác z Loyoly	Na mape ukázať cesty moreplavcov, novoobjavené územia, ríšu Aztékov a Inkov -zdôvodniť potrebu nápravy cirkvi	-vie vysvetliť pojem protireformácia-jej podoby
Habsburská monarchia Slovensko na hranici dvoch svetov	-bitka pri Moháči-Turci -Bratislava-centrum uhorského kráľovstva	Vedieť charakterizovať islam -vysvetliť ako sa šírila reformácia a protireformácia	-opíše pomery v Uhorsku pred bitkou pri Moháči a vymenuje úspechy Turkov v Európe -rozpráva o bitke a jej dôsledkoch
Osvietenský absolutizmus	-reformácia a protireformácia na Slovensku -Mária Terézia, Jozef II. a ich reformy -najvýznamnejší slovenskí učitelia tej doby-Matej Bel, Adam František Kollár	Objasniť prínos osvietenského absolutizmu pre hospodársky, politický a kultúrny rozvoj krajiny Ukázať na mape Moháč, 3 časti Uhorska, rozsah panstva Turkov - rešpektovať právo na slobodu vyznania náboženstva, tolerovať vieru iných	-sú schopní porozprávať o priebehu reformácie a protireformácie na Slovensku -vie vysvetliť prínos osvietenského absolutizmu pre hospodársky, politický a kultúrny rozvoj krajiny -vymenuje najvýznamnejšie reformy -opíše prínos Slovákov pre rozvoj Uhorska v 18.storočí

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>EURÓPA NA CESTE K MODERNÝM NÁRODOM</p> <p>Panovník panuje, ale nevládne (Veľká Británia)</p> <p>Kráľ Slnko (Francúzsko)</p> <p>Občan na politickej scéne (začiatok Franc. revolúcie)</p> <p>Gilotína kraľuje (Francúzska revolúcia)</p> <p>Ako vzniklo nové cisárstvo (príchod Napoleona)</p> <p>Sláva a pád Napoleona Videofilm – Napoleon (I. časť)</p> <p>Videofilm – Napoleon (II. časť)</p> <p>Vek svetla a rozumu</p> <p>Americká vojna za nezávislosť</p> <p>Federalisti a republikáni</p> <p>Krajina neobmedzených možností</p> <p>Zjednotenie Talianska (Cavour, Garibaldi)</p> <p>Zjednotenie Nemecka (železný kancelár)</p>	<p>Poľnohospodárstvo Priemysel Karol I. Oliver Cromwell Cromwell, diktátor Viliam Oranžský Listina práv Parlament monarchia Ľudovít XIII. Richelie absolutizmus Ľudovít XIV. Collbert merkantilizmus Isac Newton, gravitácia, osvietenstvo osvietenstvo, Voltaire, Montesquieu, Rousseau Generálne stavy, Bastila, občan, sloboda, rovnosť, bratstvo Deklarácia ľudských a občianskych práv Jakobíni, gilotína, konvent, Robespierre: vládnem, vydávam zákony, súdim Direktórium Štátny prevrat Cisár Francúzov Korzika, Trafalgar, Slavkov, empír Rusko, Lipsko, Belgicko Boston, Plymouth kolónie, bostonské pitie čaju, Americká vojna za nezávislosť, Deklarácie za nezávislosť Thomas Jefferson</p>	<p>- žiak je oboznámený s obsahom a cieľmi vyučovania v 8. ročníku</p> <p>- žiak zhrnie nadobudnuté poznatky zo 7. ročníka</p> <p>- žiak opíše vládu parlamentnej monarchie v Anglicku,</p> <p>- rozumie pojmom ohradzovanie, manufaktúra, diktátor, občianska vojna, Listina práv...</p> <p>- žiak opíše absolutizmus vo Francúzsku, charakterizuje vládu Ľudovíta 13. a Ľudovíta 14., rozumie pojmom ako je merkantilizmus, absolutizmus</p> <p>- žiak opíše vznik a priebeh francúzskej revolúcie,</p> <p>- rozumie pojmom – generálne stavy, rovnosť, bratstvo, sloboda, jakobíni, zákonodarné zhromaždenie, gilotína...</p> <p>- žiak popíše situáciu vo Francúzsku pred príchodom Napoleona</p> <p>- vie vysvetliť pojmy direktórium, Code civil,</p> <p>- vysvetli dobytvačné vojny - popíše príčiny pádu Napoleona</p> <p>- vie základné informácie zo života Napoleona</p> <p>- žiak vie popísať a definovať osvietenstvo, filozofické smery a hlavných predstaviteľov, zákon gravitácie</p> <p>- žiak popíše príčiny vzniku, priebeh a výsledky americkej vojny za nezávislosť, vojny Juhu proti Severu</p> <p>- žiak rozumie pojmom – občianska vojna, diskriminácia, Deklarácia, kolónie...</p>	<p>Vysvetliť pojmy: ohradzovanie, manufaktúry Opísať vládu vo Veľkej Británii v 17.stor.</p> <p>Vysvetliť pojmy: občianska vojna diktátor parlamentná monarchia Vysvetliť nové pojmy Opísať vládu vo Francúzku V 17. storočí</p> <p>Vysvetliť nové pojmy Opísať vládu Kráľa Slnko V 17. storočí</p> <p>používanie rozumu, uvažovať nad prírodnými javmi Definovať pojmy osvietenstvo, opísať filozofické smery a hlavných predstaviteľov Charakterizovať priebeh a ciele, ktoré chceli občania revolúciou dosiahnuť</p> <p>Vysvetliť pojmy: Rok gilotíny Hrôzovláda Robespiera Vysvetliť pojmy: generál, direktórium, štátny prevrat, Code civil Vysvetliť pojmy: dobyvačné vojny, postrach Európy analyzovať život, politické ambície a snahy Napoleona Vysvetliť príčiny pádu Napoleona a pojmy súvisiace s jeho pádom: Kutuzov, Elba, Svätá Helena Načrtnúť spôsob života v USA v 18. a 19. stor., vzťah Veľkej Británie k osadám za morom, vzbury, vojna, vznik USA prvý prezident USA</p>

<p>Baťuška cár</p>	<p>republikáni, federalisti, George Washington, sever a juh diskriminácia Abraham Lincoln Camillo Cavour, Giuseppe Garibaldi Solferin bojové pole, mŕtvi ranení, pomoc, humanita Prusko a Vilhelm I. Otto von Bismark, Hradec Králové Sedan Lamač Mikuláš I. Dekabristi Popravy a Sibír</p> <p>Krymská vojna, Alexander II. zrušenie nevoľníctva</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak opíše priebeh zjednotenia Talianska - rozumie významu založenia Červeného kríža - žiak popíše príčiny vzniku nemeckého cisárstva, vládu Wilhelma I. a železného kancelára. - žiak vie vysvetliť základné pojmy – dekabristi, Krymská vojna, zrušenie nevoľníctva, - vie popísať rozpínanosť Ruska a jeho zastavenie v Krymskej vojne. 	<p>zrušenie otroctva v USA Opísať hospodárske a politické pomery v Taliansku pred zjednotením</p> <p>Jean Henri Dunant október 1863 Ženeva, 16 krajín založenie Medzinárodného výboru Červeného kríža na pomoc raneným Vysvetliť spôsob vzniku nemeckého cisárstva Vysvetliť pojem: železný kancelár, zjednotenie železom a krvou neobmedzená moc cára neúspešné vzbury a vyhnanstvo rozpínanosť Ruska zastavená v Krymskej vojne 1861 zrušenie nevoľníctva (ústava, parlament nepovolené)</p>
<p>MODERNÝ SLOVENSKÝ NÁROD</p> <p>Uhorskí jakobíni na Slovensku</p> <p>Napoleon a Slovensko</p> <p>Slovania a Slováci</p> <p>Cholerové povstanie</p> <p>Ludovít Štúr</p> <p>Spisovná slovenčina</p>	<p>Ignác Martinovics, Jozef Hajnóczy, Smetanovič, Abaffy 1805 Bratislavský mier 1809 BA, Devín Ján Kollár, Pavol Jozef Šafárik Zemplín, Spiš, Liptov, Turiec Bernolákovci 1787 Štúrovci 1843 Martin Hattala 1851 Zákaz Spoločnosti česko-slovenskej, Levoča, Janko Matuška, Slovenské národné noviny, poslanec Jar národov, Lajos Kossuth, Vilagos, zrušenie poddanstva Žiadosti slovenského národa, všeslovanský snem, Stanné právo Zatykač, útek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak opíše priebeh zjednotenia Talianska - rozumie významu založenia Červeného kríža - žiak popíše príčiny vzniku nemeckého cisárstva, vládu Wilhelma I. a železného kancelára. - žiak vie vysvetliť základné pojmy – dekabristi, Krymská vojna, zrušenie nevoľníctva, - vie popísať rozpínanosť Ruska a jeho zastavenie v Krymskej vojne. - žiak pracuje samostatne s využitím nadobudnutých vedomostí myšlienok francúzskej revolúcie v Uhorsku. - žiak pozná osobnosti ako je Abaffy, Hajnóczy, Martinovicz... - žiak vysvetlí význam Napoleona pre Slovensko a vznik cisárskeho slohu 	<p>Zhodnotiť význam myšlienok francúzskej revolúcie v Uhorsku, pokús o zvrhnutie monarchie sprisahanie odhalené Zhodnotiť pôsobenie Napoleona na Slovensku, vplyv empiru na Slovensku Vysvetliť myšlienku všeslovanskej vzájomnosti životné podmienky Slovákov v Uhorsku dôvody nepokojov a ich výsledky, životné podmienky Slovákov v Uh.</p> <p>Vysvetliť význam snaženia sa a nakoniec uzákonenia spisovnej slovenčiny pre slovenský národ Vysvetliť význam výchovy mladej slovenskej inteligencie pre slov. národ, poukázať na odvahu a boj národovcov za práva Slovákov Vymenovať význam revolučných snáh v Uhorsku, priebeh a výsledky Definovať jednotlivé body žiadostí Kriticky analyzovať dobu a pochopiť príčiny vedúce slov. inteligenciu k spísaniu žiadostí</p>

<p>Žiadosti slovenského národa</p> <p>Memorandum národa slovenského</p> <p>Matica Slovenská</p>	<p>Barikády, Štúr, Hurban, Hodža, SNR, Bloudek, Zach, zimná výprava, Myjava Štefan Marko Daxner, Turčiansky sv. Martin Národná zbierka Štefan Moyzes Karol Kuzmány Národovci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak pozná významné osobnosti Slovenska – J. Kollár a P. J. Šafárik a rozumie myšlienkam všeslovenskej vzájomnosti - žiak popíše príčinu vzniku, priebeh a výsledky cholerového povstania. - žiak vysvetlí význam uzákonenia spisovnej slovenčiny - žiak poukáže na odvahu a boj národovcov za slov. práva - žiak vysvetlí význam Žiadostí slovenského národa - žiak vysvetlí význam Memoranda národa slovenského - žiak vysvetlí prínos Matice slovenskej a 3 slovenských gymnázií 	<p>Zhodnotiť snahy štúrovcov o osamostatnenie Slovákov, opísať postup jednotlivých dobrovoľníckych výprav</p> <p>Opísať snahy Slovákov v národnom hnutí, memorandum ako základný politický program Slovákov do r. 1914</p> <p>Opísať dôvody, vznik a úlohy Matice a dôvody, prečo po 12-tich rokoch uhorská vláda činnosť Matice zakázala, určí súvis medzi rokmi 863 a 1863</p> <p>Počujem, vidím, pamätám si</p>
<p>Európa v II. pol.19. storočia</p> <p>Priemyselná revolúcia</p> <p>Prvé autá</p> <p>Ovládnutie vzduchu</p> <p>Bane, hutí, robotníci</p> <p>Umenie 19. storočia</p> <p>Kolonializmus</p> <p>Rakúsko - Uhorsko</p> <p>Do sveta</p> <p>Každodennosť</p> <p>Krvavé udalosti v Černovej</p>	<p>James Hargreaves James Watt Georges Stephenson Thomas A. Edison Daimler, Benz Montgolfierovci, Giffard vakcinácia Priemyselné centrá Preplnené mestá Práca, mzda, bývanie Empír, impresionizmus, expresionizmus, fauvizmus, kubizmus Empír, impresionizmus, expresionizmus, fauvizmus, kubizmus Angličania, Francúzi, Belgickania, Holanďania, USA, Nemci Silní a slabí Spoločný panovník Spoločné ministerstvá Rozdielny - vlastný snem a vláda Hospodárske pomery</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak zhrnie nadobudnuté poznatky z kapitoly Moderný slovenský národ - žiak zhrnie základné poznatky, ktoré získal počas I. polroku - žiak popíše vznik dualizmu a ďalší rozvoj Čechov a Slovákov v tomto dvojštátí - vysvetlí dôvody sťahovania sa ľudí do zahraničia. - pozná význam Slovenskej ligy - popíše Uhorsko na konci 19. storočia v oblasti priemyslu - žiak popíše úzku česko-slovenskú spoluprácu a vznik Detvanu a Československej jednoty - žiak vysvetlí prínos všeobecného volebného práva v živote - žiak popíše maďarizáciu ako jednu z foriem pomaďarčovania a vysvetlí Apponyho školské zákony - žiak popíše príčiny, priebeh a výsledky krvavých udalostí v Černovej - popíše vznik základných spolkov a ich význam pre spoločnosť 	<p>Vysvetliť pojmy: mechanizácia a priemyselná revolúcia</p> <p>Zhodnotiť význam priemyselnej revolúcie pre ľudstvo</p> <p>Vysvetliť na akom princípe pracuje motor a na čo slúži vakcinácia</p> <p>Vysvetliť túžbu človeka po ovládnutí vzdušného priestoru, význam vakcinácie</p> <p>Vysvetliť prečo prichádzali ľudia z vidieku do miest, výhody a nevýhody života v mestách</p> <p>Spoznaj diela: Maneta, Moneta Gogha, Gaugina Matisa a Picassa</p> <p>Hľadám, vidím, cítim a spoznávam výtvarné diela prostredníctvom práce s PC</p> <p>Vysvetliť pojem kolonizácia, opíš dôvody kolonizácie krajín inými krajinami</p> <p>Vysvetliť ako žili kolonizované národy a národy / jednotlivci, ktorí kolonizovali</p> <p>Definovať nové pojmy dvojštátie, alebo dualizmus, slobodný rozvoj (Čechy) a silná maďarizácia (Slovensko)</p> <p>Vysvetliť odkiaľ, kam a prečo odchádzali Slováci na konci 19. storočia</p> <p>Pomaďarčovanie Slovákov Ohlas udalostí vo svete škótsky novinár Watson</p>

	<p>Vysťahovalectvo Chudobné oblasti Apponyiho zákony Vysviacka kostola Hlinka – Páravy Uhorskí žandári</p>	<p>a človeka - popíše moderný životný štýl na začiatku 20. storočia - žiak zhrnie nadobudnuté poznatky z kapitoly Rakúsko - Uhorsko</p>	<p>nórsky humanista Bjornson</p>
<p>PRVÁ SVETOVÁ VOJNA Na začiatku bol atentát Nepriateľské bloky v pohybe Američania v Európe Ako sa rodil mier Svetová vojna a Slováci M. R. Štefánik Rozchod Slovenska s Uhorskom a vznik ČSR I. svetová vojna – videofilm</p>	<p>Atentát, zámienka, G. Princip, F.F.d Este balkánsky front západný front, zákopová vojna, východný front, bolševici, cár Neutralita, Lusitania, neobmedzená ponorková vojna, kapitulácia Nemecka Parížska mierová konferencia, Rada piatich, Versaillský systém, osobnosti: Wilson, Clemenceau, Spoločnosť národov Použitá technika, chemické.zbrane E. M. Remarque a sila prežitého v literatúre a výtvarnom umení ČNR, čes.-slov.légie Slovenská liga, Clevelandská dohoda, Pittsburská dohoda 30.október 1918 Martinská deklarácia Rozchod s Uhorskom Hlinka, Šrobár, Dula Osobnosti formujúce povojnové dejiny Čechov a Slovákov</p> <p>Vojak a politik Pojmy, ktoré som sa naučil/ naučila</p>	<p>- žiak popíše príčiny a zámienku I. svetovej vojny. - žiak popíše priebeh I. svetovej vojny, pozná štáty, ktoré patria do Trojspolku a Dohody. - žiak charakterizuje, príčinu vstupu USA do vojny. - žiak popíše nové usporiadanie Európy podľa Parížskej mierovej konferencie. - žiak vysvetlí dopad I. svetovej vojny na Slovensko - žiak popíše význam M. R. Štefánika pre Slovensko - žiak charakterizuje príčiny rozchodu Slovenska s Uhorskom a vznik ČSR - žiak vie podať základné informácie o I. svetovej vojne - žiak zhrnie nadobudnuté poznatky o I. svetovej vojne - žiak pripraví a prezentuje prezentáciu v Power pointe pred celou triedou - žiak prezentuje svoj názor (úvahu) na danú tému.</p>	<p>Kriticky analyzovať príčiny, začiatok a priebeh I. svetovej vojny Načrtnúť priebeh I. svetovej vojny, vysvetliť kto tvoril Dohodu a Trojspolok Načrtnúť podľa mapy dôvody vstupu USA do I. svetovej vojny a význam pomoci pre dosiahnutie kapitulácie Vysvetliť význam Parížskej mierovej konferencie a vysvetliť podstatu Versaillského systému (nové usporiadanie Európy) Vysvetliť význam, vplyv, etické rozmery použitia zbraní vo vojne Vysvetliť pojmy: beznádej, strach, priateľstvo, láska, rodina, reportáž, Zhodnoťiť pôsobenie Slovákov vo vojne, opísať zahraničný odboj, vznik a vyhlásenie ČSR Zhodnoťiť význam Martinskej deklarácie pre Čechov a Slovákov Stručne opísať osobnosti, ich životopis a politické pôsobenie Slováka, ktorého poznala a ctíla si politická a vojenská elite Európy Naučiť sa nielen odpovedať, ale aj tvoriť otázky, hry, kvízy s dejepisnou tematikou</p>

Názov predmetu	Geografia
Časový rozsah výučby	1h ŠVP + 1h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť.

Kompetencie, ktoré žiaci prehľbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka

a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Obsah učiva 5. ročníka, je veľmi náročný na získanie a pochopenie základných pojmov a vzťahov medzi nimi. Žiaci musia zvládnuť základné pojmy, o ktoré sa opiera geografia vo vyšších ročníkoch. Musia sa naučiť pracovať s informáciami, ktoré získavajú z rôznych

zdrojov. Naučia sa poznať mapu, orientovať sa na nej, vedieť základné pojmy súvisiace s mapou, počítat' vzdialenosť a pod. Musia zvládnuť základné procesy, ktoré súvisia so zmenou zemského povrchu, ako sú sopečná činnosť, zemetrasenia, zmeny počasia a iné.

Vedieť si dať poznatky do súvisí s „praxou“ t. z., že budú vedieť prečo je daný úkaz tam kde je, ktoré sú činné sopky, kde je na Zemi teplo a zima a prečo atď.

Štátny vzdelávací program na to vyčlenil len jednu hodinu, čo je veľmi málo, tak sme ku štátnemu programu pridali jednu hodinu na vyše a obsah bude nasledovný:

- 70% učiva bude rozšírený o jednu hodinu tak, že bude dopĺňať obsah štátneho vzdelávacieho programu

- 30% učiva bude rozšírený o učivo, ktoré štátny vzdelávací program úplne vynechal a to Prírodné krajiny a činnosť človeka v nich.

Učebný tematický celok prírodné krajiny rozvíja u žiakov poznanie ekosystémov na našej Zemi, ich rozmiestnenie a jedinečnosť.

Od toho

sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí medzi rastlinstvom a živočíštvom v závislosti od prírodných

podmienok. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie prírodných krajín im pomôže ich využívať a chrániť.

Kompetencie,

ktoré žiaci prehlbujú štúdiom predmetu prírodné krajiny, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti ich usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom..

Obsah učiva v 6. – 9. ročníku sa opiera o spoznávanie jednotlivých regiónov Zeme systémom od najvzdialenejších oblastí po najbližšie

(nadväzuje na základy geografických poznatkov z vlastivedy). Ako posledné sa učí Slovensko v 9. ročníku. V úvode každého ročníka sú

vstupné témy, ktoré napomáhajú porozumieť vybranej problematike. Každý svetadiel sa začína prírodnými pomermi, pokračuje

humánnou geografiou a hospodárstvom a končí zaujímavosťami. Každý z regiónov je rozdelený na tri vzájomne previazané organické

súčasti:

a) Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem.

b) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobností regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou).

c) Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne.

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie všetkých svetadielov nasledovne. V 6. ročníku sa žiaci oboznamujú

s najvzdialenejšími svetadielmi a to s Austráliou a Amerikou, v 7. roč. s Afrikou a Áziou, celý 8. ročník je venovaný Európe a v 9. ročníku

sa učia Slovensko. Od toho sa odvíja obsah predmetu.

Žiaci sa naučia prírodné pomery daného svetadielu, súvis s hospodárstvom, s rozmiestnením obyvateľstva a pod. Venujú sa téme ochrana

prírody, na konkrétnych príkladoch na danom svetadieli, v konkrétnej krajine, štáte, oblasti. Vplyv ľudskej činnosti na prírodu na životné

prostredie. Pokračuje sa s pojmami, ktoré už poznajú z predchádzajúceho ročníka.

Kompetencie, ktoré žiaci prehlbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zvyky iných štátov a národností,

...zákonitosti jej

usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nie len svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine.

V každom ročníku sú svetadiely navzájom previazané. V 6. ročníku je Austrália najvzdialenejší svetadiel, Amerika nový svet. V 7. ročníku Afrika čierny svetadiel a najchudobnejší, Ázia ako svet, ktorý nám priniesol staré kultúry, hodváb, peniaze, kompas a iné veci a v 8.roč. Európa najstarší svetadiel. Ich previazanie je nasledovné:

a) Základné informácie o svetadieloch: žiaci sa oboznámia s mapou všetkých svetadielov a ich polohou, orientovať sa podľa geografických súradníc.

b) Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom – povrch, podnebie, vodstvo, porovnanie rastlinstva a živočíšstva jednotlivých svetadielov so Slovenskom, obyvateľstvo, kultúra, pôvodní obyvatelia, mestá a veľkomestá, štátne zriadenie, hospodárstvo, v Amerike porovnanie Severnej a Južnej, staré kultúry, život v mestách a porovnanie so Slovenskom.

c) Environmentálne súvislosti – ochrana prírody, národné parky (prvý národný park na svete), kultúrne pamiatky, vonkajší vplyv činiteľov na tvar povrchu, kaňony, vodopády, skalnaté mestá, problémy veľkých miest, odlesňovanie a pod., globálne ekologické problémy v jednotlivých oblastiach, prírodné zdroje, znečistenie ovzdušia a morí, pamiatky UNESCO, hlad a choroby v Afrike, rasové konflikty v Amerike, náboženské a národnostné problémy v Ázii a Európe

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Geografia rozvíja veľký súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Z týchto skutočností vychádzajú aj základné ciele:

a) vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
b) rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,

- c) všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- d) prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta,
- e) vedieť pracovať s mapou, čítať ju analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý
  - a) náčrt okolia a iné,
  - f) vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí,
  - g) rozumieť grafom, diagramom,
  - h) hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho),
  - i) diskutovať o návrhoch,
  - j) vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí,
  - k) prehľbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
  - l) schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému dedičstvu,
  - m) posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
  - n) rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

3. Vyučovacie metódy a formy

Výučba predmetu geografia má byť zaujímavá, názorná a praktická. Má žiakov učiť riešiť praktické otázky a problémové úlohy.

Práca

s odbornou literatúrou, vyhľadávanie informácií, prezentovanie návrhov a projektov.

Metódy a formy práce:

- práca s textom, odbornou literatúrou
- vyhľadávanie textov, obrázkov na internete a ich spracovanie
- práca v skupinách
- riešenie problémových úloh
- práca s atlasmi a mapou
- tvorba projektov, plagátov

4. Hodnotenie predmetu

Predmet geografia bude hodnotený známkou. Vedomostná úroveň žiakov sa hodnotí ústnou odpoveďou a písomnými testami.

Úroveň

kombinovaných verbálnych, písomných, grafických prejavov a komunikatívnych zručností sa bude hodnotiť prostredníctvom prezentácie

projektov podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľov.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou

od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

1: 100% - 92 %

2: 91% - 80 %

3: 79% - 50 %

4: 49% - 30 %

5: 29% - 0 %

5. Učebné zdroje

RNDr. Ivan Ružek, PhD., PaedDr. Monika Ružeková, RNDr. Peter Likavský CSc., RNDr. Mária Bizubová, 2009

RNDr. Peter Likavský CSc, RNDr. Ivan Ružek, PhD., PaedDr. Zuzana Vaňková, PaedDr. Monika Ružeková, 2009

Doc. RNDr. Ladislav Tolmáči, PhD., RNDr. Daniel Gurňák, PhD., RNDr. František Križan, PhD., RNDr. Terézia Tolmáčiová, PhD., 2010

- odborné časopisy – GEO, National Geographic, Ľudia a zem, Koktejl, Geografia
- učebnica Ekológie pre 5. ročník a prímu na osemročných gymnáziách
- DVD, video
- internet – príslušné web stránky

učebnica pre 6. ročník 1. a 2.časť RNDr. M. Zaťková a kol.

pracovný zošit pre 8. ročník

odborná literatúra : 1000 divov sveta, Rekordy Zeme

učebné pomôcky: časopisy – National geographic, Lidé a Země, GEO,

DVD

Atlasy – Zemepisný atlas sveta

Nástenné mapy

Materiálne učebné prostriedky: počítač

Ďalšie zdroje : pohľadnice, kalendáre cestovných kancelárií, ročenky, sprievodcovia

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu geografia na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-ovláda postavenie Zeme a Slnka v Slnčnej sústave -dôsledky striedania dňa a nocia nerovnomerného zohrievania Zeme
	-vie ukázať cesty objaviteľov po svetadieloch a ich prínos pre spoločnosť -vie rozoznať historické mapy od súčasných
	-vie porovnať krajinu, ktorá bola zmenená vetrom a vodou na konkrétnych príkladoch
	-vie porovnávať staré mestá s novými, vidiecke sídla s mestskými -pozná známe pamiatky
Človek a hodnoty	-vie si ohodnotiť svoje životné podmienky v porovnaní s inými miestami sveta
	-váži si prírodné výtvory a vytvára si pozitívny vzťah k nim
	-pozná prácu našich predkov a vie si ju vážiť
Umenie a kultúra	-vytvára si pozitívny vzťah ku kultúrnym pamiatkam v rôznych kútoch sveta
Človek a svet práce	-pozná a uvedomuje si činnosť človeka a jeho význam pre spoločnosť
Človek a príroda	-oceňuje význam prírody pre človeka -prispieva k ochrane
Jazyk a komunikácia	-vie, že správna komunikácia a jazyk prispela k novým objavom -ovláda niektoré základné svetové jazyky
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-vie sa začleniť do spoločnosti -vie v akej krajine žije
Environmentálna výchova	-má pozitívny vzťah k prírode a kultúrnym pamiatkam -vie sa nadchnúť nad krásou prírody a prírodnými úkazmi, uvedomuje si vážnosť globálnych problémov a ich dôsledky -vie si vážiť prírodné aj kultúrne pamiatky, ktoré treba zachovať pre ďalšie generácie
Multikultúrna výchova	- vytvára si pozitívny vzťah k rôznym kultúram
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	- moja rodina, škola a moja trieda - obec, mesto, v ktorom žijem
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
<p>-vie diskutovať o objavných cestách a moreplavcoch, súvisiacich s objavením všetkých svetadielov, a mapu Slovenska</p> <p>-vie mapu využívať ako komunikačný prostriedok</p> <p>-vie porovnať staré a nové komunikačné prostriedky</p> <p>-prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek a pod.</p>	<p>-byť zvedavý, má chuť poznávať, chce vedieť, chce hľadať a skúmať</p> <p>-porozumieť premenám v krajine</p> <p>-vie sa pozrieť na krajiny sveta z rôznych pohľadov</p> <p>-je hrdý na svoju vlasť, na to že je Slovak</p> <p>-vie si vážiť ľudí v rôznych častiach sveta</p>	<p>-Uvedomuje si rozdielne kultúry, ktoré ovplyvnili život ľudí vplyvom objavných ciest</p> <p>-uvedomuje si dôležitosť vážiť si a chrániť kultúrne pamiatky</p> <p>-pamiatky UNESCO</p> <p>-vážiť si iné kultúry, venovať sa ľudovej kultúre a ľudovým tradíciám</p>	<p>-vie sociálne myslieť</p> <p>-aktívne tvorí a ochraňuje životné prostredie</p> <p>-snaží sa vcítiť do problémov iných krajín -nie sú mu cudzie pojmy ako rasizmus a občianske vojny</p>	<p>-Uvedomuje si existenciu života na planéte ako jedinej v Slnecnej sústave</p> <p>-uvedomuje si že na iných svetadieloch môžu žiť ľudia inak ako u nás, majú iné problémy, iné podmienky pre život</p>	<p>-vytvára si myšlienkové súvislosti</p> <p>-pracuje s rôznymi zdrojmi informácií</p> <p>-vie samostatne pracovať s mapami</p> <p>-pozná rozdiely medzi mapami, plánmi a atlasmi</p> <p>-vie si samostatne vyhľadať rôzne prírodné úkazy v rôznych kútoch sveta</p>

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Objavovanie Zeme a vesmíru	Zem ako planéta vo vesmíre. Tvar Zeme. Cesty do vesmíru a na Mesiac. Slnecná sústava, Slnko, planéty v slnečnej sústave,	Uvedomiť si, že jedine na Zemi je život. Získať základné zručnosti v práci s mapou a glóbusom, Vedieť pracovať s rôznymi zdrojmi informácií.	vysvetliť príčiny striedania dňa a noci, ako to súvisí s pohybmi Zeme, uviesť aké sú dôsledky obehu Zeme okolo
Povrch Zeme, svetadiely, oceány	Mesiac, vesmír, planéta Zem. Tvar Zeme, Pohyby Zeme Obeh Zeme okolo Slnka, rotácia Zeme okolo osi, Dôsledky pohybov. Svetadiely, ostrovy, polostrovy, oceány, moria, priplavy, zálivy, pohoria cesty objaviteľov do rôznych častí sveta.	Opísať tvar Zeme, opísať objekty slnečnej sústavy, orientovať sa pod.	Slnka na rôznych miestach; čítať základné údaje z mapy, opísať čo zobrazuje mapa podľa jej legendy, pripraviť si diskusný príspevok o cestách
Glóbus a mapa	Glóbus, zemská os, póly, svetové strany, zemské pologule, rovnobežky, poludníky, nultý poludník, rovník, zemské pologule, obratníky, polárne kružnice, Mapy, automapy, mapy na internete, plán mesta, tematické mapy, GP turistické mapy Legenda mapy – symboly, znaky. čítanie mapy, získavanie údajov z mapy, zakresľovanie údajov do mapy. grafická mierka (nezavádzať číselnú mierku) a meranie vzdialeností na mape, legenda mapy Geografická poloha, geografické súradnice Orientácia na mape, určovanie geografickej polohy, Čas na Zemi, časové pásma.	Uvedomiť dôležitosť vedieť sa orientovať v prírode, v meste a pod. Vedieť pracovať s mapou, kompasom alebo buzolou, vedieť určovať svetové strany podľa dostupných zdrojov, poznať rôzne navigačné systémy Opísať mapu, plán, atlas vedieť základné rozdiely, určovať časy na Zemi na západnej a východnej pologuli	Na glóbuse určiť zemskú os, severný pól, južný pól, zemské pologule, rovník, nultý poludník, rovnobežky, poludníky, obratníky, polárne kružnice Určiť svetové strany na mape a v teréne. Zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju. Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami. Odmerať vzdialenosť na mape grafickou mierkou, Orientovať sa na mape – automapa, internetová mapa, turistická mapa Určiť geografickú polohu bodu na mape geografickými súradnicami Vychádzka do okolia školy – použitie mapy.

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda	Stavba Zeme, zemské jadro, plášť, zemská kôra, zemské platne a ich pohyb, vznik pohoria, vznik zemetrasenia, sopečná činnosť a i.) , cunami, zlomy, Kaňony, vodopády, jazerá (činnosť vody – riek, ľadovca), prítoky, delta . Činnosť vetra Púšte, skalné mestá (činnosť vetra) Dažďové lesy , savana, lesy, púšť, polárne kraje (rastlinstvo, živočíšstvo, podnebie, pôdy)	Získať žiakov pre myšlienku ochrany prírody. Charakterizovať vzťahy medzi zložkami, význam a prepojenosť, rozumieť základným pojmom. Opísať zemetrasenia a sopečnú činnosť, činnosť vody a vetra a ich vplyv na tvar Zeme (reliéfu).	Vedieť prečo vznikajú zemetrasenia a ich dôsledky, činnosť sopiek a najznámejšie sopky sveta. Porozprávať zaujímavosti sveta., ktoré vznikli činnosťou vetra alebo vody (vodopády, kaňony)
---	---	--	---

Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek	Mestá a dediny (ako žijú ľudia na rôznych miestach Zeme) Kultúrne a technické stavby – príklad chrámy, pyramídy Pamiatky UNESCO	Spoznávanie krás sveta	Vedieť porovnať mestá Slovenska s mestami vo svete, ako súvisí vznik sídiel s prírodnými podmienkami.
Prírodné krajiny	Čo je ekosystém. Vplyv prírodných činiteľov na vznik ekosystémov. Všetky ekosystémy na svete, rozdelené podľa rozmiestnenia od rovníka (dažďové lesy) až po polárne krajiny a vysoké pohoria Vplyv činnosti človeka na krajinu v danom type prírodnej krajiny	Uvedomiť si dôležitosť rozmanitosti rastlín a živočíchov na Zemi. Získať základné zručnosti v práci s mapou, vedieť pracovať s rôznymi zdrojmi informácií. charakterizovať vzťahy medzi zložkami, význam a prepojenosť a rozumieť základným pojmom Určiť na mape rozloženie typov krajín, opísať	-vedieť čo je ekosystém -ukázať ich na mape -ako súvisia prírodné podmienky s rozložením ekosystémov na Zemi -poznať život ľudí v rôznych životných podmienkach v každom type krajiny, vedieť si ho porovnať s nami, ako je to u nás v našich podmienkach. -vedieť uviesť príklady zmien rastlinstva a živočíšstva v jednotlivých typoch krajín spôsobené činnosťou človeka (kladné aj záporné)

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Planéta Zem	Povrch Zeme – oceány a svetadiely, rozloženie oceánov a svetadielov na Zemi, polárne oblasti Zeme, šírkové a výškové pásma (príklad na Amerike), vznik pohorí – Andy, Austrálske Alpy	Uvedomiť si, jedinečnosť našej planéty Získať základné zručnosti v práci s mapou Austrálie a Ameriky, Vedieť pracovať s rôznymi zdrojmi informácií. Opísať tvar Zeme, opísať objekty slnečnej sústavy, orientovať sa pod.	Vedieť ukázať na mape všetky oceány a svetadiely, popísať ich podľa typickej charakteristiky. Rozloženie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky a zemepisnej šírky.
Projekt o Austrálii a Oceánii	Tvorba projektu	Spoznať Austráliu očami detí	prezentácia I. polrok
Austrália a Oceánia – najvzdialenejší svetadiel	Základné informácie o regióne – poloha, zobrazenie Austrálie na mapách Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu Povrch Austrálie – púšte, pohoria, sopečné ostrovy Vodstvo, jazerá Rastlinstvo, živočíšstvo Obyvateľstvo a sídla Hospodárstvo Austrálie a Oceánie	Uvedomiť základné rozdiely medzi Slovenskom a Austráliou, Vedieť popísať sopečnú činnosť a jej dôsledky – vznik sopečných ostrovov v Oceánii, Vznik koralových a vrásových pohorí v porovnaní so Slovenskom Vedieť poukázať na zmeny rastlinstva a živočíšstva v porovnaní s inými krajinami a so Slovenskom Vedieť pracovať s mapou Austrálie, s rôznymi zdrojmi informácií (IKT), s odbornou literatúrou, vedieť si vybrať základné a zaujímavé informácie, Vedieť ukázať rieky, pohoria a púšte na mape, vedieť príčiny vzniku púští Opísať mapu, orientovať sa podľa zemepisných súradníc, dátumová hranica a pod	Vedieť použiť základné vedomosti na konkrétnych príkladoch ako je Tasmánia, Veľký austrálsky záliv, koralová bariéra, ... Porovnať život ľudí v mestách (Sydney, Melbourne a pod.) a na farmách na púšti, porovnať obyvateľstvo Slovenska s obyvateľstvom Austrálie, rozdiely v kultúre, národoch a iných tradíciách.
Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne	Ozónová diera Prírodné zdroje (problémy pitnej vody) Pamiatky UNESCO	Získať žiakov pre myšlienku ochrany prírody. Charakterizovať vzťahy medzi zložkami, význam a prepojenosť, rozumieť základným pojmom. Opísať vplyvy človeka na prostredie, príčiny vzniku ozónovej vrstvy a vplyv na človeka na rastliny a živočíchy	Vedieť prečo dochádza k znečisteniu ovzdušia, vôd. Ohrozenie Veľkej koralovej bariéry a všetkých ekosystémov.

<p>Amerika – Nový svet</p>	<p>Základné informácie o regióne – poloha, zobrazenie Ameriky na mapách. Objavitelia Ameriky. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu Povrch Ameriky – púšte, pohoria. Podnebie, podnebné pásma na Zemi. Vodstvo – morské prúdy a ich vplyv na podnebie, jazerá Vegetačné pásma v Amerike – rozdiely medzi Severnou a Južnou Amerikou. Obyvateľstvo a sídla – rozdiely v kultúre a obyvateľstve Ameriky. Hospodárstvo Ameriky, nerastné bohatstvo,...</p>	<p>Uvedomiť základné rozdiely medzi Slovenskom a Amerikou. Vedieť opísať Vedieť poukázať na zmeny rastlinstva a živočíšstva v porovnaní s inými krajinami a so Slovenskom. Ovládať dnešné problémy sveta, konkrétne na vybraných regiónoch Ameriky . Vedieť pracovať s mapou Ameriky, s rôznymi zdrojmi informácií (IKT), s odbornou literatúrou, vedieť si vybrať základné a zaujímavé informácie, Vedieť ukázať rieky, pohoria a púšte na mape. Vznik hurikánov a tornád. Rozdiely v kultúrach medzi Anglosaskou a Latinskou Amerikou.</p>	<p>Ako vanie Labradoreský prúd a jeho vplyv na podnebie, Peruánsky prúd Golský atď. Prírodné zdroje v Mexickom zálive Vznik pohorí – Kordillery, Andy, Brazília vysočina, ... Vznik vodopádov – najznámejšie – Niagarské, Angelov,... Život v mestách v Severnej Amerike a v Južnej, porovnanie mestských a vidieckych sídiel.</p>
<p>Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne</p>	<p>Ochrana prírody – národné parky. Kultúrne pamiatky Ľadovce – činnosť ľadovca Vietor – činnosť vetra, kaňony Problémy života vo veľkých mestách – preľudnenie, odpadky problémy odlesňovania</p>	<p>Opísať mapu, orientovať sa podľa zemepisných súradníc. Vedieť určiť polohu niektorých miest a vybraných kultúrnych a prírodných pamiatok.</p>	<p>Yosemitský a Yelowstonský národný park Grónsko – vedieť porozprávať o ľadovcoch, o skalných útvaroch – grand Canyon,... Príčiny odlesňovania dažďových lesov a následne rozširovanie púští</p>

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Planéta Zem	Povrch Zeme – oceány a svetadiely, rozloženie oceánov a svetadielov, vznik sopečných pohorí, činné sopky na Zemi, príklad Kilimandžáro v Afrike vznik pohorí – Himaláje v Ázii	Uvedomiť si, jedinečnosť našej planéty Získať základné zručnosti v práci s mapou Afriky a Ázie, Vedieť pracovať s rôznymi zdrojmi informácií. Opísať tvar Zeme, opísať objekty slnečnej sústavy, orientovať sa pod.	Vedieť ukázať na mape všetky oceány a svetadiely, popísať ich podľa typickej charakteristiky. Rozloženie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky a zemepisnej šírky.
Projekt o Afrike	Vytvoriť projekt	Afrika očami detí	prezentácia I. polrok
Afrika	Základné informácie o regióne – poloha, zobrazenie Afriky na mapách Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu Povrch Afriky – púšte, pohoria, panvy Vodstvo, jazerá Rastlinstvo, živočíšstvo Obyvateľstvo a sídla Hospodárstvo Afriky	Uvedomiť základné rozdiely medzi Slovenskom a Afrikou, Vedieť popísať sopečnú činnosť a jej dôsledky – vznik sopečných ostrovov a vrásových pohorí v porovnaní so Slovenskom Vedieť poukázať na zmeny rastlinstva a živočíšstva v porovnaní s inými krajinami a so Slovenskom Vedieť pracovať s mapou Afriky, s rôznymi zdrojmi informácií (IKT), s odbornou literatúrou, vedieť si vybrať základné a zaujímavé informácie, Vedieť ukázať rieky, pohoria a púšte na mape, vedieť príčiny vzniku púští Opísať mapu, orientovať sa podľa zemepisných súradníc	Vedieť použiť základné vedomosti na konkrétnych príkladoch ako je Kilimandžáro, Dračie vrchy, Atlas, panvy a náhorné plošiny Porovnať život ľudí na púšti, v dažďovom lese a náhorných plošinách a porovnať obyvateľstvo Slovenska s obyvateľstvom Afriky, rozdiely v kultúre, národoch a iných tradíciách.
Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne	vyklčovanie pralesov, krajiny tretieho sveta, choroby a hlad Prírodné zdroje (problémy pitnej vody) Pamiatky UNESCO	Získať žiakov pre myšlienku ochrany prírody. Charakterizovať vzťahy medzi zložkami, význam a prepojenosť, rozumieť základným pojmom. Opísať vplyvy človeka na prostredie, príčiny vzniku ozónovej vrstvy a vplyv na človeka na rastliny a živočíchy	Vedieť prečo dochádza k znečisteniu ovzdušia, vôd. Ohrozenie Afrického a Madagaskarského pralesa, vodopádov všetkých ekosystémov. Problémy s vodou na púšti a pod.

<p>Ázia</p>	<p>Základné informácie o regióne – poloha, zobrazenie Ázie na mapách. Objavitelia Ázie. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu Povrch Ázie – púšte, pohoria. Podnebie, podnebné pásma na Zemi. Vodstvo – morské prúdy a ich vplyv na podnebie, jazerá Vegetačné pásma v Ázii – rozdiely medzi Južnou (pralesovou) časťou a púštnymi časťami Ázie Obyvateľstvo a sídla – rozdiely v kultúre a obyvateľstve Ázie. Hospodárstvo Ázie, nerastné bohatstvo,...</p>	<p>Uvedomiť základné rozdiely medzi Slovenskom a Aziou. Vedieť opísať Vedieť poukázať na zmeny rastlínstva a živočíšstva v porovnaní s inými krajinami a so Slovenskom. Ovládať dnešné problémy sveta, konkrétne na vybraných regiónoch Ázie . Vedieť pracovať s mapou Ameriky, s rôznymi zdrojmi informácií (IKT), s odbornou literatúrou, vedieť si vybrať základné a zaujímavé informácie, Vedieť ukázať rieky, pohoria a púšte na mape. Vznik záplav, čo má na to vplyv, využitie riek. Opísať mapu, orientovať sa podľa zemepisných súradníc. Vedieť určiť polohu niektorých miest a vybraných kultúrnych a prírodných pamiatok.</p>	<p>Ako vanú monzúny a ako vplyvajú na podnebie. Prírodné zdroje v Perzskom zálive Vznik pohorí – Himaláje, Kaukaz , Ural, Vznik jazier a ohrozenie Bajkal a Aralské jazero, Náhorné plošiny a púšte, ... Život v mestách na pobreží a vo vnútrozemí, porovnanie mestských a vidieckych sídiel. Najľudnatejšie štáty a ich ekologické problémy.</p>
<p>Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne</p>	<p>Ochrana prírody – dažďové pralesy, Sibír. Kultúrne pamiatky Problémy života vo veľkých mestách – preľudnenie, odpadky problémy odlesňovania</p>	<p>Uvedomiť si dôležitosť ochrany prírody</p>	<p>Himaláje, Tibetská plošina Veľká čínska nížina, Arabský polostrov, Príčiny odlesňovania dažďových lesov a následne rozširovanie púští náboženské konflikty</p>

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Európa Prírodné a človekom vytvorené osobitosti regiónu</p>	<p>Poloha, zobrazenie na mape, prehľad</p> <p>Členitosť pobrežia</p> <p>Povrch</p> <p>Podnebie, podnebné pásma, počasie</p> <p>Vodstvo</p> <p>Rastlinstvo a živočíšstvo</p> <p>Obyvateľstvo</p> <p>Sídla</p> <p>Hospodárstvo</p> <p>Cestovný ruch</p> <p>Projekt – Zaujímavé mestá</p>	<p>Žiak -vie na mape určiť polohu Európy vo vzťah k iným svetadielom,</p> <p>-pozná cestovateľov, ktorí skúmali iné oblasti</p> <p>-vie vysvetliť, ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp, obrázkov, fotografií – Alpy, Karpaty</p> <p>-vie poukázať na rôznorodosť podnebia a ich charakteristické znaky,</p> <p>opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Európy,</p> <p>-vie ukázať jednotlivé rieky, jazerá</p> <p>-vie vysvetliť rozdiely vo vodnatosti riek</p> <p>-vie vysvetliť vznik pásiem a stupňov</p> <p>-opíše faktory ktoré ovplyvňujú vznik rastlinstva a živočíšstva</p> <p>- vie priradiť k podnebnému pásmu rastlinné stupne</p> <p>-vie charakterizovať skupiny obyvateľov podľa národnosti</p> <p>-pozná európske náboženstvá</p> <p>-pozná hlavné mestá veľkých štátov,</p> <p>-vie vymenovať najdôležitejšie poľnohospodárske plodiny</p> <p>-pozná lokality pestovania plodín a chovu zvierat</p> <p>-pozná svetové značky výrobcov automobilov, elektroniky</p> <p>-ovláda miesta výskytu ner. surovín – ropa, zem. plyn, uhlie</p> <p>-vie ukázať na mape najstaršie mestá</p> <p>-vie zhodnotiť problémy so starnutím a poklesom populácie,</p> <p>-pozná ekologické problémy</p>	<p>určiť polohu Európy z rôznych hľadísk, práca s mapou – geografické súradnice, rovník, obratníky, rovnobežky, poludníky, nultý poludník</p> <p>ukázať na mape oceány, moria, prielivy, prielavy, poloostrovy a ostrovy, vedieť rozdiel medzi ostrovom a poloostrovom</p> <p>Odlíšiť nížiny a vysočiny, určiť na mape vybrané povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape.</p> <p>Určiť a ukázať na mape rozloženie podnebných pásiem v jednotlivých oblastiach svetadiela podľa geografickej šírky. Opísať vplyv vetrov, morských prúdov a nadmorskej výšky na podnebie, vysvetliť prúdenie pasátov</p> <p>spoznať veľtoky Európy, prírodné krásy – vodopády, jazerá. Určiť vybrané celky na mape. Spoznať vplyv Gólfského prúdu, činnosť ľadovca pri vzniku jazier. vysvetliť pásmovitosť, jej príčiny a dôsledky, ochrana prírody-národné parky</p> <p>charakterizovať rozmiestnenie obyvateľstva,</p> <p>poznať husto a riedko osídlené oblasti, spoznať globálne problémy obyvateľov, vedieť odlíšiť štruktúru obyvateľstva</p> <p>poznať najväčšie mestá sveta, strediská a miesta rekreácie, podľa mapy určiť geografickú polohu akéhokoľvek mesta v regióne</p> <p>opísať hospodárstvo svetadielu, jeho zameranie, spoznať najvyspelejšie hosp. krajiny</p> <p>Vymenovať a určiť na mape oblasti vhodné pre cestovný ruch</p>

			Vytvoriť plagát s vyznačenými zaujímavými miestami a ich stručnou charakteristikou
Oblasti a štáty Európy	Oblasti a štáty Európy Spoznávame Európu - videofilm Európska únia	-vie lokalizovať jednotlivé štáty -rozozná rozdiely v jednotlivých kultúrach -vie charakterizovať históriu a hospodárstvo krajín -vie lokalizovať región -pozná spôsob života v polárnej oblasti a v oblasti Stredozemného mora	Na obrysovej mape pomenovať všetky štáty Európy a ich hlavné mestá Spoznáť najvýznamnejšie hospodárske zoskupenie krajín, členov, orgány EÚ
Stredná Európa	Stredná Európa- prehľad Slovensko – prírodné pomery Slovensko – hospodárstvo, obyvateľstvo Česko Poľsko Maďarsko Rakúsko Švajčiarsko Nemecko Cestujeme po strednej Európe	-pozná ekologické problémy Severného mora -chápe význam ochrany prírody	charakterizovať oblasť z hľadiska prírodných, hospodárskych a kultúrnych podmienok komplexne charakterizovať jednotlivé štáty z jednotlivých geografických hľadísk, opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí a štátov, oboznámiť sa s kultúrnym spôsobom života, strediskami cest. ruchu v jednotlivých krajinách navrhnuť cestu po strednej Európe na základe získaných poznatkov
Západná a severná Európa	Prehľad oblasti Veľká Británia Írsko Francúzsko Belgicko, Holandsko a Luxembursko Dánsko a Island Nórsko		charakterizovať oblasť z hľadiska prírodných, hospodárskych a kultúrnych podmienok podrobne charakterizovať štáty z hľadiska prírodného, hospodárskeho i kultúrneho lokalizovať krajiny na mape aj ich najdôležitejšie miesta opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí

	Švédsko Fínsko		a štátov, oboznámiť sa s kultúrnym spôsobom života, strediskami cest.ruchu v jednotlivých krajinách
Južná a juhovýchodná Európa	Prehľad oblasti Španielsko Portugalsko Taliano Grécko a Albánsko Srbsko Macedónsko a Čierna Hora Chorvátsko Slovinsko, Bosna a Hercegovina Bulharsko Rumunsko	<ul style="list-style-type: none"> -vie lokalizovať jednotlivé štáty -rozozná rozdiely v jednotlivých kultúrach -vie charakterizovať históriu a hospodárstvo krajín -vie lokalizovať región -pozná spôsob života v polárnej oblasti a v oblasti Stredozemného mora -pozná ekologické problémy Severného mora -chápe význam ochrany prírody 	<p>charakterizovať oblasť z hľadiska prírodných, hospodárskych a kultúrnych podmienok</p> <p>podrobne charakterizovať štáty z hľadiska prírodného, hospodárskeho i kultúrneho</p> <p>lokalizovať krajiny na mape aj ich najdôležitejšie miesta</p> <p>opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín</p> <p>spoznávať prírodné a kultúrne pamiatky oblastí a štátov, oboznámiť sa s kultúrnym spôsobom života, strediskami cest.ruchu v jednotlivých krajinách</p>
Východná Európa	Prehľad oblasti Ukrajina a Moldavsko Bielorusko Pobaltské krajiny Rusko – prírodné pomery Rusko – hospodárstvo, obyvateľstvo		<p>podrobne charakterizovať štáty z hľadiska prírodného, hospodárskeho i kultúrneho</p> <p>lokalizovať krajiny na mape aj ich najdôležitejšie miesta</p> <p>opísať spôsob života v jednotlivých krajinách, poznať životnú úroveň, vymenovať problémy krajín</p>
Záverečné opakovanie a utvrdzovanie učiva	Spoznali sme náš svetadiel Křížom-krážom po Európe Európske naj.... Záverečné zhodnotenie, opakovanie	Upevnenie vedomostí	<p>Na základe získaných poznatkov spracovať projekt o mieste podľa vlastného výberu opísať, čo vás zaujalo v Európe</p> <p>formou IKT zhrnúť a zopakovať najdôležitejšie poznatky o svetadieli</p>

Názov predmetu	Občianska náuka
Časový rozsah výučby	1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 0,5h ŠVP+0,5 ŠkVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet prispieva k orientácii žiakov v rodinnom a školskom prostredí. Vede ich k poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti a Európskej únie. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti a umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

- Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií tým, že vedie žiaka k:
- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností,
- rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,

- vytváraníu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznávaníu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaníu základných vedomostí o ekonomickom fungovaní spoločnosti,
- uplatňovaníu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- k obhajovaníu vlastných postojov a k primeranému obhajovaníu svojich práv,
- vytváraníu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne, neverbálne, neosobne styky spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaníu a uplatňovaníu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

3 . Vyučovacie metódy a formy

V predmete odporúčame využívať skupinové vyučovanie (tímovú prácu), používať situačné a rolové metódy práce, tvorbu projektov,

metódy rozvíjajúce kritické myslenie, brainstorming a diskusiu. Najčastejšie používané:

1. Skupinová práca.
2. Práca vo dvojiciach.
3. Riešenie nadhodeného problému.
4. Rolové aktivity.
5. Príprava a prezentácia vlastnej práce vytvorenej v PowerPointe na danú tému.
6. Anketové metódy (dialóg, diskusia).
7. Zážitkové metódy (skúsenostné metódy).
8. Projektové aktivity

4. Hodnotenie predmetu

Klasifikácia známkou podľa novej metodiky klasifikovania a pokynov z roku 2009. Hodnotenie žiakov je stále vyjadrené v pozitívnom

zmysle, ocenením práce žiaka je tiež pochvala učiteľa, prípadne potlesk a uznanie spolužiakov.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou

od 1.5.2009

Stupnica hodnotenia písomných prác:

- 1: 100 % - 92 %
- 2: 91 % - 80 %
- 3: 79 % - 50 %
- 4: 49 % - 30 %
- 5: 29 % - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Mgr. Adriana Drozdíková, PhDr. Daniela Ďurajková: Občianka náuka pre 5. – 6. ročník základných škôl, SNP 2009

Dříza, J., Dřízová, E., Jaleczová, M., Kiss, A., Manda, V., Mandová, T., Predanocyová, L., Vajda, J.: Občianska výchova pre 7. ročník základných škôl, Bratislava: SPN, prvé vydanie, 1997, ISBN 80-08-02487-9.

Mariana Pauliny-Danielisová: Svetové náboženstvá, Bratislava: Mladé letá, 1989, ISBN 80-06-00542-7.

Občianska výchova pre 8. ročník, Krsková, A., Ďurajková, D., Drozdíková, A., Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2004, Bratislava

denná tlač, časopisy, pracovné listy,

Ústava SR

Zákon o rodine - Zákon č. 36/2005 Z. z.

Trestný zákon – Zákon č.300/2005 Z. z.

Náuka o spoločnosti, Bocková, A. a kolektív, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2006, Bratislava

www.zborovna.sk, www.Wikipedia.sk

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu občianska náuka na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	- má sa snažiť udržiavať dobré medziľudské vzťahy - má vedieť vhodne sa pozdraviť, poďakovať, ospravedlniť sa - má pozitívny vzťah k sebe, vie byť zodpovedný vo svojom konaní
Človek a hodnoty	- má udržiavať dobré medziľudské vzťahy - má vedieť kultivovane sa správať, poďakovať, ospravedlniť sa - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti - pozná základné pravidlá správania sa na verejnosti - snaží sa udržiavať dobré medziľudské vzťahy
Umenie a kultúra	- zaujíma sa o artefakty v múzeách, galériách, hradoch, o pamiatky v mestách, o architektúru a pamiatky vo svojom regióne, v štátoch EU... - rešpektuje kultúru iných národov - rešpektuje kultúru minulosti a súčasnosti a tiež kultúru iných národov
Človek a svet práce	- pracuje podľa pokynov dospelých - vie prejavovať úctu k akejkoľvek práci, váži si ju
Človek a príroda	- má záujem o ochranu prírody - stará sa o prírodu, zveľaďuje ju - má záujem o jej ochranu, neničí a nedevastuje ju
Jazyk a komunikácia	- vie správne vybrať a použiť slová, frázy, vie sa teda kultivovane vyjadrovať - pozná a používa verbálnu i neverbálnu komunikáciu a vie kriticky ohodnotiť svoje schopnosti
	Prierezové témy
Environmentálna výchova	- ma úctu k živým i neživým hodnotám, aktívne ich poznáva a ochraňuje - sociálno-spoločenské prostredie a človeka vníma v kontexte s prírodou
Ochrana života a zdravia	- chráni si zdravie správnu životosprávu a pohybom - vie odolávať nástrahám rôznych závislostí, dokáže odmietnuť drogy
Osobný a sociálny rozvoj	- rozvíjať sociálnu komunikáciu - rozvíjať schopnosť hodnotiť problém z rôznych uhlov pohľadu - naučiť uplatňovať svoje práva a rešpektovať názory a práva ostatných
Multikultúrna výchova	- rozvíjať prosociálne aspekty multikulturality - rozvíjať toleranciu k ľuďom s odlišnými postojmi, názormi, životnými hodnotami, - uplatňovanie svojich práv s rešpektovaním práva druhých
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií - prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

Mediálna výchova

-výber vhodných vzdelávacích filmov a programov s matematickou tematikou - posluch a porozumenie

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
<p>-dokáže vyjadriť svoj názor -sústreduje nerozptýlenú pozornosť, kladie otázky -vie použiť informácie v nových kontextoch -o svojom hľadisku je schopný diskutovať -vie prispôbiť svoje vyjadrovanie, vie sa vcítiť do obsahu hovoreného -snaží sa o objektívne a faktické popísanie daného problému -vcítiť sa do obsahu, kladie otázky -svoje pocity, postrehy, prediskutuje s ostatnými členmi skupiny</p>	<p>-má pozitívny vzťah k rodine, okoliu, zdraviu – rešpektuje ľudské práva, háji svoje práva a iných -zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí -je hrdým vlastencom -pozná verejný život a aktivity svojho mesta, regiónu, štátu, EU -odhaduje dôsledky vlastného správania -rozhoduje sa asertívne, aby nepoškodzoval seba a iných -v skupinovej práci uplatňuje svoje individuálne schopnosti, spolupracuje -</p>	<p>-uvedomuje si historický vývoj, tradície -pozná symboly svojho mesta, svojej vlasti, EU -vníma architektúru objektov, vie ju porovnať -všíma si kultúrne prejavy iných národov a rešpektuje ich -zaujíma sa o artefakty v múzeách, galériách... -pozná pravidlá spoločenského kontaktu, správa sa kultivovane -reflektuje spoločensky zaužívané gestá, pohyby, mimiku -vie sa správať na verejnosti -stará sa o svoj vzťah</p>	<p>-dôveruje a je empatický vo vzťahu k iným -prispôbuje svoje konanie, akceptuje druhých takých akí sú -je schopný podnecovať a realizovať prospešné zmeny vo vzťahoch -je platným členom v kolektíve, oceňuje schopností druhých a čerpá z nich -aktívne sa podieľa na triednych a školských aktivitách -efektívne využíva skupinovú prácu -je vo vzťahu k iným tolerantný</p>	<p>-chápe poslanie rodiny, vie sa prispôbiť rodinnému rozpočtu a vníma sa ako jej súčasť -chápe funkciu samospráv, vie sa prispôbiť organizácii, celku -chápe potreby chudobných, je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti -je tolerantný k tým, ktorí majú rôzne problémy, najmä existenčné -ma súcit s emigrantmi, pozná problémy rozvojových krajín, ich hlad a biedu -podporuje zbierky, nadácie a pod</p>	<p>-zaujíma sa o nové veci -dokáže vyjadriť svoj názor, je schopný diskutovať -hľadá rôzne cesty na dosiahnutie cieľa, dokáže vybrať správne možnosti -premyšľa nad sebou, skúma svoj charakter -kladie si otázky a zisťuje na ne odpovede -prekonáva prekážky konštruktívnym spôsobom -koná s uvedomením, a bojuje za svoj názor a životný cieľ</p>

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1. TC Moja rodina Poslanie a funkcie rodiny	Funkcie rodiny Pravidlá platné v rodine Práva a povinnosti rodičov a detí Rodinná genéza 2 generácií dozadu Základné komunikačné techniky Dôvody, ktoré vedú ku krízam v rodine Zdravý životný štýl: zdravá životospráva, pravidlá duševnej hygieny Spôsoby trávenia voľného času Dohovor o právach dieťaťa Zákon o rodine	Pochopiť princípy, na ktorých fungujú vzťahy v rodine Pochopiť spätosť rodiny. Získať úctu a hrdosť na svoju rodinu, tradície a zvyky v prítomnosti s minulosťou Chápať dôležitosť komunikácie medzi členmi rodiny pre ich harmonický život Zaujímať sa o správne uplatňovať komunikačné techniky verbálne i neverbálne Naučiť sa rešpektovať názor ostatných Vedieť prejavovať cit spolupatričnosti Dôležitosť rozlíšiť vhodné a nevhodné spôsoby trávenia voľného času Vysvetliť, prečo je pre rozvoj jeho osobnosti dôležité spoločné trávenie voľného času v rodine, pri rôznych aktivitách....	Chápe význam rodiny pre človeka a spoločnosť Vie rozlíšiť pozitíva a negatíva v rodinných vzťahoch Chápe zmysel pozícií jednotlivých členov pre fungovanie rodiny Vie ochraňovať svoje práva a plní si svoje povinnosti Vie rozlíšiť v čom sú si rodiny podobné a v čom sú originálne Vie: vyjednávať, zdôvodňovať svoje riešenia, aktívne počúvať, robiť kompromisy, prijímať rozhodnutie Pozná svoje práva a povinnosti zo zákona Osobne sa angažuje proti porušovaniu práv detí
2. TC Moja škola	Princípy fungovania triedneho kolektívu Pravidlá spolupráce Kompromis Riešenie konfliktov Dokument: práva a povinnosti žiakov v konkrétnej triede Vytvorenie a činnosť triednej samosprávy Dokument: práva a povinnosti žiakov	Vedieť rozlíšiť negatívne a pozitívne osobnosti triedy na pozitívnych vzorov (pozitívnych vodcov osobnosti) pre život triedy Poukázať na pomoc spolužiakom s problémami pri nadväzovaní kontaktov, pri socializácii Rozvíjať pocit hrdosti, spolupatričnosti, posilňovať snahu reprezentovať školu Chápať pojem myšlienky celoživotného vzdelávania ako	Vie vymenovať základné roly žiakov v triede a zaradiť žiakov do nich Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu Je ochotný robiť kompromisy Vie určiť pozitíva aj negatíva spolužiakov, ale aj svoje Využije možnosť ovplyvniť život vo svojej triede Rozvíja zodpovednosť za seba a iných

	<p>na ZŠ Vytvorenie a činnosť žiackeho parlamentu sa Aktívne využívanie voľného času (mimoškolská činnosť) Osobnosti školy Symbolika školy (logo, hymna) Vzdelanie v systéme hodnôt detí školského veku Typy a stupne škôl vo vybraných štátoch EÚ (kritériá výberu: Projekt Comenius)</p>	<p>predpokladu pre svoje budúce uplatnenie sa v práci Rozvíjať kritické myslenie, vyjadrovať svoj názor a zdôvodňovať ho Prejaviť aj zmysel pre realitu, vyjadriť a obhájiť svoju predstavu Rozvíjať tvorivosť, fantáziu pri práci, uplatňovať ju najmä v zážitkovom vyučovaní</p>	<p>Vie, kto ho zastupuje v školskom parlamente a ako obhajuje jeho práva Pozná, ktoré záujmové útvary pracujú v škole a začlení sa do niektorého z nich. Vie uviesť úspechy osobností školy, pozná históriu a jej symboliku Vie uviesť najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote Rozlišuje dĺžku trvania povinnej školskej dochádzky u nás a v štátoch EÚ</p>
--	--	---	--

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1. TC	História a súčasnosť mojej obce.	Získať úctu a hrdosť na svoje mesto, jeho históriu, tradície a zvyky.	Chápe význam spojenia prítomnosti s minulosťou.
Moja obec, región, vlasť, Európska únia	Kronika a erb mojej obce, môjho mesta.	Na základe histórie porovnať kroniky, erby, listiny nášho mesta s inými významnými mestami a okolím.	Má poznať vývin mesta od prvých zmienok, jeho meniaci sa erb, tradície a zvyky.
	Významné osobnosti nášho mesta, regiónu.	Rozvíjať pocit hrdosti, spolupatričnosti s významnými osobnosťami, ktorí sú príkladmi a inšpiráciou pre mladú generáciu.	Poznať niekoľko rodákov z vedy a techniky, hudby, divadla, kultúry a umenia, športu, politiky a pod.
	Na čo som hrdá, hrdý v mojej obci a jej okolí (pamiatky a príroda).	Získať hrdosť na najvýznamnejšie historické pamiatky, pamätníky, významné udalosti s uvedením, že za všetkým je ľudská práca, jej tvorivosť, hrdinstvo.	Vie uviesť konkrétne pamiatky mesta (7 divov Košíc, Hlavná ulica, Jakabov palác...) a pozná ich históriu. Pozná múzeá, galérie svojho mesta. Je hrdý na krásnu prírodu v okolí a chráni ju.
	Obecná samospráva.	Poukázať na funkciu obecných samospráv (mestskej samosprávy), ktoré sa starajú o zlepšenie životných a pracovných podmienok obyvateľov mesta, spolupracujú v sociálnej oblasti...	Má vedieť kde sídli obecná samospráva, kde mestský parlament. Pozná ich prácu, ich poslanie.
	Verejný, kultúrny a spoločenský život v našej obci.	Na základe zážitkových skúsenosti poukázať na spoločenský a verejný život v našom meste, zdôrazniť ich význam pre všetkých občanov.	Poznať a zúčastňovať sa verejných a kultúrnych aktivít mesta ako sú Košické dni, Folklorne dni, MMM a iné aktivity.
	Môj región.	Poznať historické a terajšie členenie Slovenska na regióny.	Vedieť vymenovať, poznať zvyky a obyčaje jednotlivých oblastí, regiónov.
	Moja vlasť – Slovenská republika, štátne symboly.	Poukázať na naše územie, národ, vývin reči. Vysvetliť prehľad štátnych útvarov od 9.storočia až po súčasnú demokraciu.	Má poznať symboly štátnosti: vlajku, znak, hymnu, pečať. Chápe pojem demokracie a právneho štátu. Je hrdý na svoju vlasť.
	Európska únia. Prepojenie národnej identity	Poukázať na význam EU ako zvrchovaných členských štátov, s dodržiavaním základných ľudských práv, kde silnejšie krajiny podporujú	181 Má vedieť vymenovať všetky členské štáty, poznať symboly (vlajku, hymnu, znak), spoločnú

	s európskou identitou	slabšie, kde je jednotná obranná politika, kde je snaha o vyrovnanie ekonomickej nerovnováhy medzi štátmi a regiónmi. Každý štát má svoju identitu, svoju kultúru a má právo si ju zanechať.	menu. Vie kde sídli parlament, pozná jeho moc. Pozná naše zvyky, obyčaje a vie ich porovnať s inými kultúrami, národnosťami.
2. TC	Ľudská psychika.	Pochopiť princípy na ktorých funguje ľudská psychika a hodnoty života.	Utvára si obraz o svete v ktorom žije, učí sa správne riešiť rôzne situácie a problémy.
Vnútorň život jednotlivca	Osobnosť.	Rozvíjať človeka ako mysliacu a činnú bytosť na základe sebatvorivosti. Čl. ako osobnosť.	Chápe pojem vlohy, charakter, temperament, schopnosti a zručnosti. Rozvíja ich.
Vonkajší život jednotlivca	Psychológia v každodennom živote – poznanie a jej úroveň.	Poznanie v dvoch úrovniach: rozumové a zmyslové, ich prepojenie.	Vie rozlíšiť pocity, vnemy predstavy, fantáziu od rozumového a cieľavedomého ako je pojem, súd a úsudok.
	Proces učenia sa.	Správna životospráva, hygiena, striedanie rozličných činností podporujú proces učenia sa.	Pozná a riadi sa svojim denným režimom, strieda prácu s oddychom a športom.
	Vytváranie sociálnych vzťahov jednotlivca v širšom prostredí (som dieťa, žiak, spolužiak, člen partie).	Poukázať na mnohostranné väzby. Vzťahy jednoduché i zložité, trvalé i dočasné, pracovné i záujmové, príbuzenské i priateľské.	Pozná a riadi sa pravidlami spolupráce pri činnostiach triedneho kolektívu. Vie určiť pozitíva aj negatíva spolužiakov, ale aj svoje.
	Sociálne skupiny. Sociometria skupiny. Sociálne zručnosti.	Vedieť rozlíšiť negatívne a pozitívne osobnosti triedy, skupiny. Poukázať na pomoc spolužiakom s problémami pri nadväzovaní kontaktov, pri socializácii. Rozvíjať kritické myslenie, vyjadrovať svoj názor a zdôvodňovať ho.	Rozvíja zodpovednosť za seba a iných. Vie uviesť najdôležitejšie hodnoty vo svojom živote a v sociálnej skupine. Vie vymenovať základné roly spolužiakov, kamarátov v určitej skupine a správne sa začleniť do nich, aby mu vyhovovali. Je ochotný robiť kompromisy, vie sa skupine prispôbiť, má zmysel pre realitu, vyjadriť a obhájiť svoju predstavu.

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1. TC Rozvoj osobnosti človeka v spoločnosti	Osobnosť človeka – dedičné vplyvy, rodina, priatelia, škola. Možnosti regulácie osobnosti Výchova a sebvýchova Režim dňa Využívanie voľného času Zmysel života Výber povolania	Osobnosť a vplyvy pôsobiace na formovanie osobnosti, vlohy, schopnosti, charakter a temperament. Spôsoby regulácie osobnosti a vlastné ideály. Výchova, sebvýchova, sebaopoznanie a sebahodnotenie. Význam pravidelného striedania práce a odpočinku, biologické hodiny človeka, únava, delenie dňa, denný režim a ročné obdobia. Funkcie voľného času a spôsoby jeho efektívneho využívania. Životné ciele a ideály, predstavy o budúcom živote. Profesionálna orientácia, príprava na budúce povolanie a spôsobilosť na povolanie	Žiaci sú schopní charakterizovať osobnosť, poznajú základné typy osobnosti podľa ich temperamentu. Vedia vymedziť vlohy, schopnosti, charakter a temperament. Sú schopní vymenovať možnosti regulácie osobnosti. Žiaci sa oboznámia s pojmami výchova, sebvýchova a vedia ohodnotiť seba samého. Oboznámia sa s významom striedania práce a odpočinku. Poznajú funkcie voľného času a jeho význam pre rozvoj osobnosti. Žiaci dokážu prezentovať svoje vlastné životné ciele a ideály. Oboznámia sa s pojmom profesionálna orientácia, s krokmi smerujúcimi k výberu povolania a predpokladmi na budúce povolanie.
2. TC Človek a svet	Poznávanie sveta Poznávanie sveta vlastnou životnou skúsenosťou Vytváranie obrazu sveta Vznik svetonázoru Hodnotová orientácia Typy svetonázoru Náboženské a nenáboženské chápanie sveta Svetové náboženstvá Existujúce cirkvi, náboženstvá a sekty na Slovensku Tolerancia iných svetonázorov	Poznanie, subjekt a objekt poznania, poznatok. Životná skúsenosť Obraz sveta Svetonázor, činitele ovplyvňujúce formovanie svetonázoru. Hodnotová hierarchia a hodnotová orientácia. Typy svetonázorov Náboženský a nenáboženský svetonázor a rozdiely medzi nimi. Vznik náboženstva, mýty a mytológia. Najrozšírenejšie svetové náboženstvá: judaizmus, kresťanstvo, islam, budhizmus. Náboženstvá a sekty na Slovensku. Tolerancia, intolerancia, Všeobecná deklarácia ľudských práv.	Žiaci dokážu vymedziť pojmy: poznanie, subjekt a objekt poznania a poznatok. Vedia uviesť príklady na poznávanie sveta vlastnou životnou skúsenosťou. Oboznámia sa so závislosťou vytvárania obrazu sveta na kvalite a úrovni zmyslového vnímania. Chápu pojem svetonázor a vedia vymenovať činitele ovplyvňujúce jeho formovanie. Poznajú termíny hodnotová hierarchia a orientácia. Vedia vymenovať viaceré typy svetonázorov a charakterizovať ich. Rozlišujú náboženský a nenáboženský svetonázor. Oboznámia sa s históriou vzniku náboženstva, mýtmi a mytológiou. Dokážu stručne charakterizovať najrozšírenejšie svetové náboženstvá. Poznajú náboženské vyznanie obyvateľstva SR. Rozlišujú pojmy tolerancia a intolerancia a poznajú význam Všeobecnej deklarácie ľudských práv.

<p>3. TC Kultúrno-sociálne aspekty dospievania</p>	<p>Dospievanie a telesné zmeny v dospievaní Duševné zmeny v dospievaní Problémy dospievania Samostatnosť, vnútorný duševný život Kultivované dospievanie Kultúra reči a správania Sexuálna orientácia Priateľstvo – prvé priateľstvá Stres a riešenie náročných životných situácií Prevenca fajčenia, alkoholizmu a drog</p>	<p>Dospievanie, telesné zmeny Duševné zmeny, sociálne prejavy a vzťahy dospievajúcich Obavy o vzhľad, záujem o ľudské telo Samostatné rozhodovanie, názorové nezhody, vzdorovitosť, kritika a nezávislosť. Rozvoj racionálneho myslenia a citového života Rečový prejav a vystupovanie dospievajúcich Sexuálna orientácia a jej druhy Kamarátstvo, priateľstvo, prvé zamilovania a láska Stres a jeho príčiny Fajčenie, alkoholizmus, drogy</p>	<p>Žiaci vedia vymedziť pojem dospievanie a vymenovať telesné zmeny u dospievajúcich. Dokážu charakterizovať duševné zmeny v dospievaní a poukázať na sociálne prejavy a vzťahy dospievajúcich. Sú schopní poukázať na hlavné problémy dospievajúcich. Vedia identifikovať úsilie dospievajúcich o samostatnosť a nezávislosť. Vedia poukázať na znaky kultivovaného dospievania a rečový prejav dospievajúcich. Oboznámia sa jednotlivými druhmi sexuálnej orientácie. Rozlišujú kamarátstvo, priateľstvo, prvé zamilovanie a lásku. Vedia vymenovať príčiny stresu a učia sa možnostiach riešenia náročných životných situácií. Oboznámia sa so škodlivými návykmi poškodzujúcimi naše zdravie, pričom sa kladie dôraz na prevenciu.</p>
--	--	---	--

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Štát a právo</p> <p>Štát</p>	<p>Štát a jeho podstata, znaky štátu</p> <p>Funkcie štátu – vútorné, vonkajšie</p> <p>Formy vlády</p> <ul style="list-style-type: none"> - monarchia - republika - diktatúra <p>Zložky štátnej moci</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákonodarná - výkonná - súdna <p>Zákonodarná moc – parlament, zákony a ich platnosť, účinnosť, zákonodarný proces, Zbierka zákonov</p>	<p>Čo je štát, ako vznikali štáty, historický aspekt – rody, kmene; Vzbudiť záujem o národnú históriu, pestovať národné povedomie.</p> <p>Súčasná podoba štátu, jeho funkcie. Porovnať formy vlády v minulosti. Vážiť a ctíť si prácu osobností, ktoré bojovali za slobodu nášho národa. Hodnotová orientácia.</p> <p>Vnímať kultúrne tradície svojho národa a tiež iných národov.</p> <p>Rozlišovať a poznať zložky štátnej moci, vedieť charakterizovať zákonodarnú, výkonnú aj súdnu.</p> <p>Chápať politické dianie, naučiť sa orientovať v súčasnom politickom systéme.</p> <p>Pochopiť fungovanie štátu ako celku v demokratickom ponímaní.</p>	<p>Žiaci vedia vysvetliť príčiny vzniku štátu, vedia charakterizovať znaky štátu, nachádzajú súvislosti s históriou.</p> <p>Poznajú štátne symboly, ovládajú text štátnej hymny, vedia nakresliť vlajku SR.</p> <p>Vedia uviesť príklady na jednotlivé vnútorné ale aj vonkajšie funkcie štátu.</p> <p>Vedia charakterizovať vzťahy SR so susednými štátmi, rozlíšiť absolutistickú a parlamentnú formu monarchie, demokratickú a nedemokratickú formu republiky, vedieť uviesť príklady na typy diktatúr z minulosti i súčasnosti.</p> <p>Charakterizovať úlohu prezidenta v zákonodarnom procese.</p>
<p>Právo</p>	<p>Vzťah štátu a práva – právo, právny štát, právna istota</p> <p>Právne normy, právne inštitúcie SR, - súdy prokuratúra, advokácia, polícia, notárstvo</p> <p>Rodinné právo, zákon o rodine, manželstvo, rodina, rozvod</p> <p>Trestné právo – trestný čin, trestná zodpovednosť, prezumpcia nevinny, zadržaný, obvinený, obžalovaný, odsúdený, trest.</p>	<p>Pestovať právne povedomie, poznať a rešpektovať právny poriadok – orientovať sa v právnych predpisoch, rozlišovať odvetvia práva. Formovať osobnostný rozvoj, hodnotový rebríček, rešpekt k predpisom a vážiť si právne istoty.</p> <p>Pestovať empatiu k svojmu okoliu.</p> <p>Zamyslieť sa nad hodnotami rodiny, vážiť si rodičov a členov vlastnej rodiny, chápať rodinu ako základnú jednotku spoločnosti, vytvárať si vlastný názor o životných hodnotách.</p> <p>Schopnosť vytvoriť si a zaujať vlastný postoj, spoznávať a triediť informácie z rôznych zdrojov, vedieť rozpoznať správne od nesprávneho.</p> <p>Chápať zodpovednosť za vlastné konanie, budovať si právne povedomie.</p>	<p>Vedia definovať pojem právo a zdôvodniť pojem spätosť štátu a práva, vedieť charakterizovať jednotlivé druhy noriem.</p> <p>Popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR.</p> <p>Vedia popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu, zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia.</p> <p>Vedieť aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie súdneho pojednávania na vyučovacej hodine.</p> <p>Vedieť vysvetliť poslanie Zákona o rodine a jeho úlohy. Vedieť zdôvodniť potrebu dodržiavania zákonov SR.</p>

Názov predmetu	Fyzika
Časový rozsah výučby	1 h ŠVP + 1h ŠKVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 2h ŠVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristika predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

V novom ponímaní je základnou charakteristikou predmetu Fyzika hľadanie zákonitostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných

javov a predmetov, s ktorými sa stretávame v každodennom živote. V úzkej spolupráci s ďalšími prírodovednými predmetmi ako je chémia, biológia, geografia i matematika, s využitím interdisciplinárneho prístupu má viesť k hlbokému porozumeniu prírodných javov

a procesov. Úlohou fyziky 21. storočia je rozvoj pozitívneho vzťahu k prírode, k chápaniu prírodných javov v širších súvislostiach.

Prírodovedné poznatky majú byť chápané ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť ľudskej kultúry a histórie. V procese vzdelávania

fyziky na druhom stupni základnej školy majú žiaci pochopiť, že len prostredníctvom koordinovanej spolupráce všetkých prírodovedných

predmetov je možné odhaľovať prírodné zákonitosti (podľa hesla: „všetko so všetkým súvisí“). Využitie prostriedkov IKT je v dnešnej

dobe nie nutné, ale nevyhnutné.

Súvislosť a príbuznosť prírodovedných predmetov potvrdzujú aj aktívne formy bádania, systematického pozorovania, metódy

a prostriedky výskumnej činnosti, ktoré žiaci pri osvojovaní fyzikálnych poznatkov využívajú. Nový vzdelávací program má vytvoriť žiakom viac príležitostí vlastnými aktivitami sa presvedčať o fyzikálnych zákonitostiach. Týmto spôsobom sa má stať žiak 21. storočia

samostatným, prírodovedne gramotným jedincom, schopným formulovať závery svojich pozorovaní v širších súvislostiach a efektívne ich

využívať pri riešení problémových situácií v praxi. Preto sa hlavný dôraz vo výuke fyziky kladie na samostatnú prácu žiakov, na aktivity, v ktorých sami prídu k formulovaniu nových záverov a nadobudnutiu nových poznatkov. Ďalšími dôležitými formami práce vo fyzike má byť diskusia, brainstorming, tvorba logických schém, pojmových máp a práca s informáciami pomocou prostriedkov IKT. Okrem objavovania a osvojovania si nových poznatkov a rozvíjania kompetencií, fyzikálne vzdelávanie poskytne žiakovi možnosť získania informácií o tom, ako súvisí rozvoj prírodných vied s rozvojom techniky, technológií a so spôsobom života spoločnosti. Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To bude možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz. Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie, životné prostredie, nová technika, odpady a iné. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj fyzikálnych a ďalších prírodných vied, uvedomiť si medzinárodnú povahu vedy a jej neoddeliteľný vzťah s technikou. V tomto ročníku sa fyzika venuje skúmaniu vlastností kvapalín, plynov a pevných telies, meraniu merateľných vlastností, zavedeniu fyzikálnych veličín dĺžka, objem a hmotnosť, ich správneho zápisu, premenám jednotiek. Zameriava sa na väzbu nových vedomostí na znalosti z praxe, zručnosti a kreativitu žiakov a vytváranie nových kompetencií. Fyzika v tomto ročníku stavia na samostatnej práci žiakov formou rôznych aktivít a projektov.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu v tejto oblasti fyziky je porozumieť prírodným aspektom vplývajúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí, zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale aj prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov v prírode a v laboratóriu, čím si rozvíjajú zručnosti pri práci s grafmi, tabuľkami, schémami, obrázkami, náčrtmi.

Intelektuálna oblasť

- vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí a vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepcne, kreatívne, kriticky a analyticky,
- vedieť aplikovať logické postupy a kreativitu v skúmaní javov v bezprostrednom okolí,
- vedieť získavať, triediť, analyzovať a vyhodnocovať informácie z rozličných vedeckých a technologických informačných zdrojov,
- využívať informácie na riešenie problémov, efektívne rozhodnutia a pri rozličných činnostiach,
- vedieť rozlíšiť argumenty od osobných názorov, spoľahlivé od nespoľahlivých informácií,
- vedieť obhájiť vlastné rozhodnutia a postupy logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- vedieť analyzovať vzájomné vzťahy medzi vedou, technikou a spoločnosťou.

Schopnosti a zručnosti

- porovnávať vlastnosti látok a telies pozorovaním aj pomocou meradiel fyzikálnych veličín,
- nájsť súvislosti medzi fyzikálnymi javmi a aplikovať ich v praxi,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- vedieť pripraviť, uskutočniť aj vyhodnotiť jednoduchý fyzikálny experiment,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti práce počas experimentovania,
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých.
- dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.

Postojová oblasť

- naučiť žiakov pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a svet techniky,
- snažiť sa pochopiť fyzikálne zákony a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia fyzikálne zákony,
- osvojiť si a rozvíjať schopnosť cielene experimentovať, lebo experiment je jednou zo základných metód aktívneho poznávania vo fyzike a rozvíja nielen manuálne zručnosti, ale aj rozumové schopnosti,
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.

Sociálna oblasť

- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch,
- vedieť sa rozhodovať,
- byť autoregulatívny napr. pri dodržiavaní pracovnej disciplíny, vlastnom samovzdelávaní,
- mať cit pre hranice vlastných kompetencií a svoje miesto spoločnosti.

3 . Vyučovacie metódy a formy

Výučba fyziky v rámci prírodovedného vzdelávania má u žiakov prehĺbiť aj hodnotové a morálne aspekty výchovy, ku ktorým patria predovšetkým objektivita a pravdivosť poznania. To je možné dosiahnuť slobodnou komunikáciou a nezávislou kontrolou spôsobu získavania dát alebo overovania hypotéz. Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti na pochopenie vedeckých ideí

a postupov potrebných pre osobné rozhodnutia, schopnosť zmysluplne sa stavať k lokálnym a globálnym záležitostiam, ako zdravie,

životné prostredie, nová technika, odpady a iné. Žiak by mal byť schopný pochopiť kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj

fyzikálnych a ďalších prírodných vied, uvedomiť si medzinárodnú povahu vedy a jej neoddeliteľný vzťah s technikou.

Neoddeliteľnou súčasťou fyziky je práca s odbornou literatúrou, vyhľadávanie informácií, prezentovanie vlastných pozorovaní, záverov

a projektov.

Metódy a formy práce:

- samostatná práca s textom, odbornou literatúrou
- vyhľadávanie informácií, argumentov, dôkazov na internete a ich spracovanie
- skupinová práca
- riešenie problémových úloh
- fyzikálny experiment
- tvorba prezentácií, plagátov, referátov
- projektové vyučovanie
- práca s výukovými materiálmi
- žiacky vedecký inkubátor

- žiacka vedecká konferencia
- opakovanie učiva s využitím výukových CD a spracovaných prezentácií

4. Hodnotenie predmetu

Fyzika bude hodnotená podľa klasifikačného poriadku.

Hodnotia sa ústne a písomné odpovede, laboratórne práce a samostatné projekty žiakov.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Fyzika pre 6.ročník základných škôl. Viera Lapitková, Václav Koubek, 2010

Pracovný zošit z fyziky pre 6. ročník ZŠ, Mgr. Milada Maťašovská

Fyzika pre 7.ročník základných škôl. Viera Lapitková, Václav Koubek, 2010

Fyzika 8. ročník – Lapitková Viera pracovný zošit

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu občianska náuka na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-vytváranie reálnych predstáv o dianí okolo nás -správne, reálne posudzovanie situácií na základe znalosti fyzikálnych zákonitostí -ochrana životného prostredia – tvorba projektov
Človek a hodnoty	-pri riešení problémových úloh a pri skupinovej práci viesť k vytváraniu dobrých vzťahov medzi žiakmi, ku kolektívnej, tímovej práci pri spracúvaní projektov a praktických cvičení, budovať zodpovednosť za svoju prácu a dôverovať práci spolužiakov.
Umenie a kultúra	-pri spracúvaní projektov nezanedbať estetickú stránku práce, zosúladiť odborný obsah s písomným, grafickým a zvukovým prejavom. -prezentovať výsledky svojej práce na úrovni, s využitím dostupných prostriedkov, napr. IKT.
Človek a svet práce	-získané vedomosti o fyzikálnych zákonitostiach a javoch využívať v technických predmetoch pri získavaní manuálnych zručností s ohľadom na dodržanie bezpečnosti práce a eliminácií rizík
Matematika a práca s informáciami	-spracovanie informácií z prírody formou tabuliek a grafov, s využitím matematických vzorcov dĺžka, objem telesa -využitie prostriedkov IKT a ovládanie práce s nimi na spracovanie informácií z pozorovania prírodných javov a zákonitostí
Jazyk a komunikácia	-správna komunikácia a vyjadrovanie sa v matematickej a odbornej fyzikálnej terminológii -korektný písomný prejav pri prezentovaní pozorovaných, skúmaných zákonitostí -akceptácia a osvojenie si medzinárodne zaužívaných označení fyzikálnych veličín, jednotiek, pojmov, pomenovaní javov, pochopenie a osvojenie ich pôvodu (cudzojazyčné skratky a pomenovania)
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-rozvoj matematického, fyzikálneho a logického myslenia -priestorová predstavivosť a pochopenie podstaty javov a zákonitostí -fyzikálne chápanie sveta, prírody a života, hľadanie príčin a súvislostí -fyzikálne súťaže, projekty a vedecké žiacke konferencie vedúce žiakov k súťaživosti, prezentovaniu vlastnej práce a výsledkov, k snahe uspieť a vyniknúť
Environmentálna výchova	-pozitívny vzťah k prírode a jej ochrane, k pochopeniu prírodných javov -chápanie fyzikálnej podstaty globálnych problémov Zeme
Mediálna výchova	-výber vhodných vzdelávacích programov na internete a vhodných edukačných CD s fyzikálnou tematikou, schopnosť reálne posudzovať informácie z médií

7. Kompetencie - spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
<p>-dokáže riešiť každodenné životné situácie -vie tvoriť, prijať a spracovať informácie. -vie porovnať staré a nové komunikačné prostriedky ,pomocou ktorých nájde odpovede na otázky týkajúce sa fyzikálnych javov a zákonitostí -využíva internet na vyhľadávanie informácií -vie formulovať svoj názor a argumentovať -vie diskutovať a viesť diskusiu o odbornom probléme</p>	<p>-je zvedavý, má chuť poznávať a pracovať s informáciami, posudzuje ich reálnosť a pravdivosť -snaží sa chápať spôsob života a myslenia národov v rámci vývoja názorov na podstatu fyzikálnych javov</p>	<p>-uvedomuje si rozdielne kultúry, ktoré ovplyvnili život, vývoj názorov ľudí vo vzťahu k fyzike nápady a informácie z okolia analyzuje a porovnáva so svojimi myšlienkami a dokáže klásť otázky týkajúce daných tém</p>	<p>-vie sociálne myslieť - dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu a vie sa zapojiť do diskusie vedenej k fyzikálnym problémom -vie regulovať svoje správanie. -vytvára si vlastný hodnotový systém -ohodnotí vlastnú prácu a prácu druhých - akceptuje skupinové rozhodnutia -vie kooperovať vo dvojici prípadne v skupine</p>	<p>-dopĺňa si vedomosti a rozvíja si rečové zručnosti, prepája ich s poznaným, používa svoje vedomosti a poznatky reálnom svete</p>	<p>-vytvára si myšlienkové súvislosti - pracuje s rôznymi zdrojmi informácií -myslí tvorivo a uplatňuje výsledky pozorovaní v praxi -vie formulovať hypotézy a overiť ich experimentom, analyzovať záznamy z meraní, porovnať záznamy z pozorovaní a meraní, - pochopí zámer zadanej úlohy -vie vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies, -vie urobiť odhady fyzikálnej veličiny, má predstavu o jej jednotkách -aplikuje poznatky o vlastnostiach kvapalín, plynov a pevných telies v technických zariadeniach a v bežnom živote -vie overiť jednoduchým experimentom vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies -použiť stratégiu riešenia problémov predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu -vie tvorivo využiť získané vedomosti pri práci na projekte -využíva dostupné materiály na štúdium -získava uvedomene nové vedomosti a zručnosti</p>

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Vlastnosti kvapalín a plynov	Základné vlastnosti kvapalín (vlastnosti vody) – nestlačiteľnosť, nerozpínavosť, tekutosť, deliteľnosť, vodorovný voľný povrch. Doplnková téma: Využitie vlastností kvapalín v brzdovom systéme áut.	Oboznámiť žiakov so základnými vlastnosťami kvapalín na základe ich vlastných poznatkov z praxe a na základe názorných experimentov	-Vedieť pomenovať a overiť jednoduchým experimentom vlastnosti kvapalín -správne použiť pojem fyzikálna vlastnosť -použiť stratégiu riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu,
	Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom. Jednotky objemu 1 ml, 1 l.	-Na základe poznatkov o nestlačiteľnosti kvapalín, možnosti ich prelievania a vodorovnom voľnom povrchu naučiť žiakov pracovať s rôznymi objemovými meradlami a na hodinách fyziky zvlášť používať odmerný valec na zistenie objemu kvapalného telesa. Dodržiavať zásady určovania objemu na ňom. Naučiť žiakov popísať objemové meradlo a určiť podmienky merania (odchýlka merania...) Zopakovať a upevniť schopnosť vzájomne premieňať základné jednotky objemu l, dl, cl, ml.	-Rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti telies -vedieť premieňať objemové litrové jednotky -vedieť určiť objem kvapalného telesa pomocou dostupného meradla a zvlášť pomocou odmerného valca. -vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky.
	Základné vlastnosti plynov (vlastnosti vzduchu) – stlačiteľnosť, rozpínavosť, tekutosť, deliteľnosť. Doplnková téma: Využitie vlastností vzduchu, napr. ako náplň do pneumatík.	Na základe poznatkov z bežného života nájsť a experimentálne preukázať vlastnosti plyných látok.	-Vedieť pomenovať a overiť jednoduchým experimentom vlastnosti plynov. -správne použiť pojem fyzikálna vlastnosť.

	<p>Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov. Merateľné a nemerateľné vlastnosti tekutín. PROJEKT: Tvorivé rozvinutie vedomostí o vlastnostiach tekutín. (Např. navrhnuť zariadenie, v ktorom možno dať do pohybu tekutiny horizontálnym aj). vertikálnym smerom</p>	<p>Oboznámiť žiakov so správnou fyzikálnou interpretáciou pojmu tekutosť</p>	<p>-Porovnať a vybrať spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín a plynov</p>
<p>Vlastnosti pevných telies</p>	<p>Vlastnosti pevných telies Krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť. Merateľné a nemerateľné vlastnosti pevných telies.</p>	<p>-Oboznámiť žiakov so základnými vlastnosťami pevných látok na základe ich vlastných poznatkov z praxe a na základe názorných experimentov. - Hľadať analogické vlastnosti, ako sme zaviedli u kvapalín a plynov, potvrdiť alebo vyvrátiť ich platnosť, existenciu</p>	<p>-Vedieť pomenovať a overiť jednoduchým experimentom vlastnosti pevných látok -správne použiť pojem fyzikálna vlastnosť -použiť stratégiu riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu,</p>
	<p>Meranie hmotnosti telies. Váhy rovníramenné a digitálne. Jednotky hmotnosti 1 g, 1 kg. PROJEKT: Meranie, zisťovanie hmotnosti rôznych telies z historického hľadiska. (např. rôzne druhy váh), príp. návšteva technického múzea -expozičia: meranie hmotnosti v rôznych hist. obdobiach, prípadne navrhnuť zariadenie na meranie hmotnosti.</p>	<p>-Zopakovať a upevniť schopnosť vzájomne premieňať základné jednotky hmotnosti kg, g, dg, cg, mg. -vysvetliť princíp činnosti rovníramenných váh, výhody digitálnych váh-presnosť, rýchlosť merania. Naučiť správne postupovať pri meraní na rovníramenných a digitálnych váhach.</p>	<p>-Zistiť hmotnosť pevného, alebo kvapalného telesa pomocou rovníramenných váh, použiť správny postup pri meraní -vedieť vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny, zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky</p>
	<p>Objem telies. Meranie objemu</p>	<p>-Naučiť žiakov zisťovať objem</p>	<p>-Vedieť zmerať pomocou odmerného</p>

	geometricky nepravidelných telies	nepravidelných telies, ktorý nie je možné vypočítať pomocou matematického aparátu, ale aj pravidelných telies pomocou odmerného valca a kvapaliny (vody)- naučiť žiakov zvoliť vhodný odmerný valec -používať správny postup pri meraní, ako sa žiaci naučili pri určovaní objemu kvapalných telies.	valca objem ľubovoľného pevného telesa pomocou vhodného odmerného valca - zapísať nameranú fyzikálnu veličinu, jej jednotky, prípadne pre overenie správnosti merania urobiť opakované merania, namerané hodnoty zapísať do tabuľky.
	Dĺžka. Dĺžkové meradlá. Jednotky dĺžky 1 mm, 1 cm, 1 dm, 1 m, 1 km. Odhad dĺžky. AKTIVITA: Odhad a meranie dĺžky väčších vzdialeností, voľba vlastnej jednotky. (Např. vlastný krok ako jednotka, zmeranie dĺžky kroku, zostrojenie grafu závislosti medzi počtom krokov a dĺžkou.)	-Oboznámiť žiakov s ďalšou fyzikálnou veličinou-dĺžka pevného telesa, zaviesť jej označenie, meradlá a jednotky - pripomenúť, zopakovať, prípadne zaviesť algoritmus premeny jednotiek dĺžky -zopakovať význam a univerzálnosť predpôň kilo-, deci-, centi-, mili-, prípadne zaviesť ďalšie, ako hekto-, deka-.	-Vedieť pomenovať, zapísať, vrátane príslušnej fyzikálnej jednotky, fyzikálnu veličinu „dĺžka pevného telesa“ -premieňať navzájom všetky dĺžkové jednotky -odhadnúť, zmerať a správne zapísať nameranú fyzikálnu veličinu, na meranie zvoliť vhodné dĺžkové meradlo.
Vlastnosti látok pevných, kvapalných a plyných	-Rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a pevných telies. PROJEKT: Vytvoriť prehľadnú tabuľku vlastností látok s názornými ilustráciami, alebo vhodnými experimentami na ich preukázanie a potvrdenie.	-Porovnať vlastnosti pevných kvapalných a plyných látok, nájsť spoločné vlastnosti pre jednotlivé skupiny a rozdielne vlastnosti, ktoré ich charakterizujú.	-Vedieť charakterizovať jednotlivé skupiny látok, poznať ich spoločné a rozdielne vlastnosti
Hustota kvapalín a plynov	Zisťovanie hustoty graficky a výpočtom Výpočet príkladov	Oboznámiť žiakov s fyzikálnou veličinou, Zaviesť označenie jednotky a ich premenu	Vedieť pomenovať, zapísať a vypočítať hustotu, zistiť objem a hmotnosť telies , vypočítať ich hustotu a zostrojiť graf

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Teplota</p> <p>Skúmanie premien skupenstva látok</p>	<p>Teplota a čas Meranie teploty Modelovanie zostrojenia Celsiovoho teplomera. Kalibrácia teplomera. Meranie času. Premena kvapaliny na plyn Skúmanie premeny skupenstva: kvapaliny na plyn (vyparovanie, var). Zostrojenie grafu závislosti teploty od času z nameraných hodnôt. Bod varu, plató. Tlak vzduchu a var. Premena plynu na kvapalinu Skúmanie premeny skupenstva: vodnej pary na vodu (kondenzácia). Zisťovanie teploty rosného bodu. Modelovanie dažďa. Kyslé dažde. Tuhnutie a topenie Skúmanie premeny skupenstva: topenia a tuhnutia napr. ľadu, parafínu. Zostrojenie grafu z nameraných hodnôt. Zhrnutie skupenských premien. <i>Aktivita:</i> Praktické meteorologické pozorovania, meteorologická stanica (dlhodobá tímová práca a pozorovanie).</p>	<p>Trénovať modelovanie ako myšlienkový proces. Analyzovať záznamy z meraní a ich grafický priebeh. Aplikovať poznatky o vlastnostiach plynov, kvapalín a pevných telies v technických zariadeniach a v bežnom živote. Tvoriť využiť vedomosti pri práci na projekte. Zaznamenať pozorovania a merania do tabuľky. Spracovať namerané hodnoty formou grafu (PC). Prezentovať výsledky pozorovania a merania. Podieľať sa na práci v tíme pri tvorbe projektu. Podieľať sa na práci v tíme. Kooperovať. Akceptovať skupinové rozhodnutia. Vytvárať si vlastný hodnotový systém smerom k prírode.</p>	<p>Znázorniť reálny teplomer modelom. Analyzovať grafy, vysvetliť priebeh čiary grafu. Porovnať dva grafy a z priebehu ich čiar určiť ich spoločné a rozdielne znaky. Využiť PC pri zostrojovaní grafov. Vypracovať záznam údajov z meteorologických pozorovaní, navrhnúť tabuľku, porovnať údaje v triede, prezentovať údaje aj formou grafov. Navrhnúť experiment, ktorý by umožnil zistiť hodnotu rosného bodu napr. v triede. Opísať kolobeh vody v prírode. Modelovať vznik dažďa. Porozumieť vzniku a škodlivosti kyslých dažďov.</p>
<p style="text-align: center;">Teploto</p>	<p>Výmena tepla Odovzdávanie a prijímanie tepla telesom. Vedenie tepla. Kalorimeter. Výmena tepla medzi horúcou a studenou vodou. Odhad a meranie výslednej teploty pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou. Výmena tepla medzi kovmi a vodou. Odhad a meranie výslednej teploty pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode. Zavedenie označenia Δt pre</p>	<p>Odhadnúť výslednú teplotu po výmene tepla. Analyzovať záznamy z meraní. Zovšeobecniť výsledky meraní do výsledného vzťahu. Rozvíjať úroveň formálnych operácií. Aplikovať poznatky do technickej praxe. Zaznamenať výsledky pozorovania a merania do tabuľky. Prezentovať výsledky pozorovania a merania.</p>	<p>Formou experimentu dokázať rozdielnu fyzikálnu vlastnosť látok – vodivosť tepla. Dodržať podmienky platného experimentu. Odhadnúť výslednú teplotu pri odovzdávaní tepla medzi horúcou a studenou vodou. Pracovať s tabuľkami MFCHT. Riešiť jednoduché výpočtové úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla. Opísať technologické postupy, napr.</p>

	<p>rozdiel dvoch teplôt. Látka a teplo. Hmotnostná tepelná kapacita . Vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$ pre výpočet tepla. Jednotka tepla 1 J. Teplo a premeny skupenstva látok.</p> <p>Teplo ako energia Energetická hodnota potravín. Tepelné spaľovacie motory. <i>Aktivita:</i> Termoska a jej izolačné vlastnosti.</p>	<p>Tvoriť nové informácie z meraní. Vyhľadávať informácie z technických tabuliek. Kooperovať vo dvojici, prípadne v skupine. Vedieť kriticky zhodnotiť výsledky svojej práce a práce druhých. Vytvárať si vlastný hodnotový systém s ohľadom na životné prostredie</p>	<p>spôsob stanovenia energetickej hodnoty potravín spaľovaním. Získať informácie o energetickej hodnote potravín. Vysvetliť princíp činnosti tepelných spaľovacích motorov.</p> <p>Posúdiť negatívne vplyvy tepelných spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby ich eliminácie.</p>
--	---	--	--

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>1.SVETLO 1.1. Skúmanie vlastností svetla</p>	<p>Sinečné svetlo a teplo. Svetelná energia a jej premena na teplo, ktorého veľkosť vieme vypočítať. Porovnanie zdrojov svetla – Slnka a žiarovky. Dôkazy priamočiareho šírenia sa svetla. Rozklad svetla. Farby spektra. Absorbovanie a odraz farieb spektra povrchmi rôznej farby. Skladanie farieb.</p>	<p>Žiak má: · dokázať experimentom premenu svetla na teplo · navrhnuť jednoduchý experiment na rozklad svetla · porovnať zdroje svetla – Slnko, žiarovka · navrhnuť experiment na dokaz priamočiareho šírenia sa svetla · opísať absorbovanie a odraz farieb spektra od bieleho povrchu a farebných povrchov · opísať skladanie farieb · navrhnuť experiment na dokaz platnosti zákona odrazu svetla · navrhnuť experiment na dokaz platnosti zákona lomu svetla · znázorniť graficky zobrazenie predmetu spojkou a rozptylkou</p>	<p>· dokázať experimentom premenu svetla na teplo · navrhnuť jednoduchý experiment na rozklad svetla · porovnať zdroje svetla – Slnko, žiarovka · navrhnuť experiment na dôkaz priamočiareho šírenia sa svetla · opísať absorbovanie a odraz farieb spektra od bieleho povrchu a farebných povrchov · opísať skladanie farieb</p>
<p>1.2. Odraz a lom svetla</p>	<p>Odraz svetla. Zákon odrazu. Lom svetla. Zákon lomu. Dúha. Zobrazovanie šošovkami. Chyby oka. Okuliare. <p style="text-align: center;">Projekt 1.</p> </p>	<p>· vysvetliť princíp použitia okuliarov pri odstraňovaní chýb oka · získať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov · správne citovať zdroje informácií · tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu · prezentovať a obhájiť svoju prácu v triede</p>	<p>· navrhnuť experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla · navrhnuť experiment na dôkaz platnosti zákona lomu svetla · znázorniť graficky zobrazenie predmetu spojkou a rozptylkou · vysvetliť princíp použitia okuliarov pri odstraňovaní chýb oka · získať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov · správne citovať zdroje informácií · tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu prezentovať a obhájiť svoju prácu v triede</p>

<p>2.SILA. POHYB 2.1.Skúmanie sily</p>	<p>Vzájomné pôsobenie telies, sila. Jednotka sily 1 N. Gravitačná sila, gravitačné pole. Výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesá pri svojom povrchu ($F = g \cdot m$). Lineárna závislosť gravitačnej sily a hmotnosti telesa. Ťažisko telesa a jeho určenie. Pohybové účinky sily. Deformačné účinky sily. Tlaková sila Tlak. ($p = F/S$) Jednotky tlaku 1 Pa, 1 hPa, 1kPa</p>	<ul style="list-style-type: none"> · vysvetliť silu ako prejav vzájomného pôsobenia telies · vysvetliť spôsob merania sily silomerom · stanoviť rozsah merania daným silomerom · vybrať pre dane meranie vhodný silomer · určiť chyby merania silomerom · zostrojiť graf lineárnej závislosti gravitačnej sily a hmotnosti telesa · určiť ťažisko vybraných telies 	<ul style="list-style-type: none"> · vysvetliť silu ako prejav vzájomného pôsobenia telies · vysvetliť spôsob merania sily silomerom · stanoviť rozsah merania daným silomerom · vybrať pre dané meranie vhodný silomer <ul style="list-style-type: none"> · určiť chyby merania silomerom · zostrojiť graf lineárnej závislosti gravitačnej sily a hmotnosti telesa <ul style="list-style-type: none"> · určiť ťažisko vybraných telies · aplikovať vzťah na výpočet tlaku
<p>2.2.Sila a pohyb</p>	<p>Pohybové účinky sily. Meranie času. Jednotky času 1 s, 1 min, 1 h. Rovnomerný a nerovnomerný pohyb. Dráha a rýchlosť rovnomerného pohybu ($s = v \cdot t$, $v = s/t$). Priemerná rýchlosť. Jednotky rýchlosti 1 m/s, 1 km/h. Grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase. Projekt 2</p>	<p>dráhy od času pre rovnomerný priamočiary pohyb</p> <ul style="list-style-type: none"> · zostrojiť graf konštantnej závislosti rýchlosti od času pri rovnomernom priamočiarom pohybe · čítať údaje z grafu · riešiť výpočtové úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný priamočiary pohyb 	<ul style="list-style-type: none"> · zostrojiť graf lineárnej závislosti dráhy od času pre rovnomerný priamočiary pohyb · zostrojiť graf konštantnej závislosti rýchlosti od času pri rovnomernom priamočiarom pohybe <ul style="list-style-type: none"> · čítať údaje z grafu · riešiť výpočtové úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný priamočiary pohyb
<p>3.PRÁCA A ENERGIA 3.1.Práca, výkon, trenie</p>	<p>Mechanická práca. ($W = F \cdot s$) Jednotka práce 1 J. Práca na naklonenej rovine. [nepovinné] Výkon Trenie. Tretia sila a jej meranie</p>	<ul style="list-style-type: none"> · aplikovať vzťah na výpočet tlaku a mechanickej práce v jednoduchých výpočtových úlohách · analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia 	<ul style="list-style-type: none"> · mechanickej práce v jednoduchých výpočtových úlohách · analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia · na jednoduchých príkladoch vysvetliť vzájomnú premenu rôznych foriem energie a zákon zachovania energie

<p>3.2.Pohybová a polohová energia</p>	<p>Pohybová energia telesa. Polohová energia telesa. Vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa. Zákon zachovania energie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · na jednoduchých príkladoch vysvetliť vzájomnú premenu rôznych foriem energie a zákon zachovania energie 	<ul style="list-style-type: none"> · na jednoduchých príkladoch vysvetliť vzájomnú premenu rôznych foriem energie a zákon zachovania energie
<p>3.3.Energia v prírode, technike a spoločnosti</p>	<p>Zdroje energie. Fosílna palivá. Tradičné a netradičné zdroje energie. Vodné elektrárne. Zvyšovanie spotreby energie, z toho vyplývajúce nepriaznivé dôsledky. Čísla o spotrebe energie nás varujú. Projekt 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> · zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie · získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov · správne citovať zdroje informácií · tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu· prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede 	<ul style="list-style-type: none"> · zaujať kladný postoj k opatreniam vedúcim k úsporám energie · získavať informácie pre tvorbu projektu z rôznych zdrojov · správne citovať zdroje informácií · tvorivo využívať poznatky na vypracovanie projektu · prezentovať a obhájiť svoj projekt v triede

Názov predmetu	Chémia
Časový rozsah výučby	0,5 h ŠVP + 0,5 h ŠkVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 0,5 h ŠVP + 0,5 h ŠkVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet chémia svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Organickou súčasťou predmetu chémia je aj systém vhodne vybraných praktických cvičení na rozvoj zručností žiakov a návykov bezpečnej práce.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

- a vedieť vysvetliť na primeranej úrovni prírodné javy v bezprostrednom okolí vedieť navrhnúť metódy testovania hodnovernosti vysvetlení,
- rozvíjať schopnosti myslieť koncepčne, kreatívne, kriticky a analyticky, tvoriť si úsudok
- analyzovať vybrané problémy
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu
- rozvíjať schopnosť plánovať činnosti pri realizácii experimentov
- vedieť čítať s porozumením texty úloh, analyzovať situácie v úlohách,
- vedieť tvorivo aplikovať poznatky pri riešení projektu,
- vedieť používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach

- vyhľadávať informácie z rôznych zdrojov a pracovať s nimi,
- kooperovať v skupine, akceptovať skupinové rozhodnutia,
- využívať každú príležitosť na rozvíjanie logického myslenia,
- dokázať obhájiť svoj názor a nehanbiť sa priznať vlastnú chybu
- trénovať schopnosť sústredene pracovať a trpezlivo sa dopracovať k výsledku,
- vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech,
- zdokonaľovať sa v komunikácii so spolužiakmi, vedieť pracovať v skupinách,
- vedieť správne formulovať aj otázky aj odpovede, ale aj počúvať druhých.
- riešiť problémové situácie,
- vedieť nájsť, získať a spracovať informácie z odbornej literatúry a iných zdrojov aj ich kriticky zhodnotiť z hľadiska ich správnosti, presnosti a spoľahlivosti.
- naučiť žiakov premyslene pristupovať k riešeniu problémov,
- byť otvoreným k novým objavom, vedeckým a technickým informáciám,
- vzbudiť u žiakov záujem o prírodu, prírodné vedy a chémiu,
- snažiť sa pochopiť zákonitosti chémie a využívať ich vo svojom živote, lebo človek je súčasťou prírody, v ktorej platia chemické zákony
- vytvárať pozitívny vzťah žiakov k procesu poznávania a zdokonaľovania svojich schopností.
- uvedomiť si poslanie prírodných vied, ako ľudského atribútu na vysvetlenie reality nášho okolia,
- uvedomiť si možnosti, ale aj hranice využitia vedy a techniky v spoločnosti,
- vedieť kriticky posúdiť úžitok a problémy spojené s využitím vedeckých poznatkov a techniky pre rozvoj spoločnosti,
- vedieť sa učiť, komunikovať a spolupracovať v tímoch, vedieť sa rozhodovať,

3. Vyučovacie metódy a formy

- rozhovor,
- výklad učiteľa,
- demonštračný experiment učiteľa,
- frontálne experimenty žiakov,
- samostatná práca žiakov s počítačom,
- ústna žiacka prezentácia vyhľadaných informácií spolužiakom,
- priebežná demonštrácia postupov učiteľom cez dataprojektor,
- samostatná práca žiakov na riešení problémových úloh

4. Hodnotenie predmetu

Chémia v 6. a v 7. ročníku bude hodnotená podľa klasifikačného poriadku. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, praktické cvičenia.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Chémia pre 6. ročník ZŠ, Helena Vicenová, Veronika Zvončeková, E. Adamovič, vydané v roku 2009

Chémia pre 7. ročník ZŠ, Helena Vicenová, Veronika Zvončeková, vydané v roku 2010

Chémia pre 8.ročník základných škôl.- Ing. E. Adamovič, CSc, RNDr.J. Šimeková, 2003

Chémia pre 8.ročník základných škôl – Helena Vicenová

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu chémia na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-výber a spracovanie informácií z rôznych zdrojov -využívanie poznatkov chémie v bežnom živote -snaží sa využívať svoje poznatky na zlepšenie svojho života
Človek a hodnoty	-vie si vybrať a používať vhodné témy a formy na rozvoj medziľudských vzťahov -vie rozlíšiť dobré a zlé, správne a nesprávne informácie
Umenie a kultúra	-vie kultivovane používať poznatky z chémie na rozvoj kultúry tela a ducha -snaží sa o kultúru svojich referátov, projektov a prezentácií (vhodné webové stránky, fotografie, texty zverejnené na internete alebo masmédiách) -vie použiť textovú a grafickú informáciu v súvislosti s umením
Človek a svet práce	-pri práci a učení dokáže využívať vhodné informácie a vhodné postupy a algoritmy -pozná zásady bezpečnosti práce
Človek a príroda	-spracovanie informácií z prírody -spracovanie informácie s témou ochrany prírody -ochrana životného prostredia – tvorba projektov
Jazyk a komunikácia	-správna komunikácia a vyjadrovanie sa v rámci chemickej terminológie -správna formulácia textu praktických cvičení -tvorba stredne dlhých textov
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-rozvoj logického a algoritmického myslenia -rozvoj samostatnosti, tvorivosti -súťaže zamerané na chémiu
Environmentálna výchova	-pozitívny vzťah k prírode a životnému prostrediu
Mediálna výchova	-výber vhodných vzdelávacích programov na internete a vhodných edukačných CD s chemickou tematikou -orientácia v spleti množstva médií a vplyvov na utváranie vlastného názoru

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-dokáže riešiť každodenné životné situácie - vie porovnať vyhľadávať informácie so zameraním na historické aspekty objavov chémie z rôznych zdrojov a pripraviť z nich stručný referát,	-je zvedavý, má chuť poznávať mikrosvet a makrosvet, prejavuje to na hodinách aj pri praktických prácach a projektoch -snaží sa chápať spôsob života a myslenia iných ľudí	-Uvedomuje si rozdielne kultúry a historické vplyvy, ktoré ovplyvnili život, myslenie ľudí, vývoj chémie, dokáže si vymieňať nápady a informácie s okolím a porovnávať, analyzovať svoje myšlienky a postoje, vie klásť vhodné otázky týkajúce sa chémie	-vie sociálne myslieť ,dokáže diskutovať a nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu so žiakmi, učiteľmi, zamestnancami školy a pracovníkmi školy, pracuje vo dvojici alebo v skupinách, hodnotí vlastné výkony a pokroky v učení, prijíma ocenenie , radu a kritiku a čerpá poučenie pre ďalšiu prácu	-rozvíja si rečové zručnosti pri získavaní odpovedí na svoje otázky v rámci besied a akcií, projektov, osvojuje si manuálne zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu	-vytvára si myšlienkové súvislosti medzi javmi, pracuje s rôznymi zdrojmi informácií, pochopí zámer zadanej úlohy -aktívne využíva doteraz osvojený jazyk a využíva dostupné materiály na štúdium a rozvoj -je tvorivý, získava uvedomene nové vedomosti z preberaného učiva a zvyšuje si zručnosť pri zbieraní vhodného materiálu na referáty a projekty

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Látky a chémia	Poznať význam chémie pre život človeka, chémia ako veda, chemická výroba, chemický výrobok, prírodná surovina	Poznať kladné a záporné pôsobenie chémie na životné prostredie	Určiť pozorovaním vlastnosti konkrétnych látok
Poznávanie vlastností látok	Poznať vlastnosti chemicky čistej látky, poznať horľavosť, skupenstvo, vôňa, vzhľad, rozpustnosť	Dodržiavať pravidiel bezpečnosti práce s ohľadom na charakter vlastností látok	Poznať vlastnosti látok na základe pozorovania, potreba ochrany životného prostredia, jednoduché výpočty
Pozorovanie a pokus v chémii	Poznať význam experimentu a pozorovania pre vedeckú prácu a prax, ako základných metod chémie	Osvojovanie základných zručností pri pokusoch, schopnosť vyjadrovať svoje vlastné názory, postoje a skúsenosti	Schopnosť plánovať činnosti pri realizácii experimentov, používať správne techniky a postupy
Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu	Poznať pravidlá práce v chemickom laboratóriu	Používať správne techniky a postupy	Žiaci získavajú schopnosť reagovať správne na nebezpečenstvo
Chemické látky a zmesi	Poznať pojem zmes a rôznorodá zmes	Vedieť odlíšiť rôznorodú a rovnírodú zmes	Žiaci vedia v praxi odlíšiť zmesi od chemických látok, riešenie problémových úloh
Oddeľovanie zložiek zmesi	Poznať usadzovanie, filtráciu, odparovanie, destiláciu, kryštalizáciu	Žiak teoreticky zvláda učivo a prakticky má zručnosti na realizáciu experimentov	Využitie oddeľovania zložiek zmesi v praxi, získavanie manuálnych zručností pri pokusoch, ochrana životného prostredia

Roztoky	Poznať rozdelenie roztokov, nasýtený roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, hmotnosť roztoku, hmotnostné %	Vedieť využiť poznatky v praxi, pri výpočtoch	Poznať typy roztokov, získať zručnosť pri výpočtoch
Voda	Poznať význam vody pre človeka	Vplyv vody na živé organizmy, význam šetrenia vody, ochrana zdrojov vody	Žiaci vedia, že voda je základná podmienka života na zemi a zodpovedne pristupujú k jej zdrojom
Vzduch	Poznať význam vzduchu pre človeka, skleníkový efekt, ozónosféra	Vplyv ovzdušia na živé organizmy, ochrana životného prostredia	Žiaci vedia, že vzduch je životne dôležitý, treba dodržiavať potrenia na jeho ochranu

7.ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1.Opakovanie učiva 6.ročníka	<ul style="list-style-type: none"> -Chémia ako veda -Chemická výroba -Chemické ročník -laboratórium -Vlastnosti látok -Zmes, chemicky čistá látka, roztok -Metódy oddeľovania zložiek zmesi -Voda, vzduch	<ul style="list-style-type: none"> -Poznať kladné a záporné pôsobenie chémie na životné prostredie -Charakterizovať skupenstvo, vôňu, horľavosť, zápach, vzhľad a rozpustnosť látok -Osvojiť si pojmy ako zrážková, povrchová, podzemná, minerálna voda, pitná, úžitková, odpadová, destilovaná voda, čistenie vôd, hlavné zložky vzduchu, skleníkové plyny, ozónová diera, skleníkový efekt, ozónová vrstva, zdroje znečistenia ovzdušia	<ul style="list-style-type: none"> -uviesť príklady chemických reakcií z bežného života -rozlíšiť reaktanty a produkty -rozlíšiť na príkladoch reakcie chemického rozkladu a chemického zlučovania -zapísať chemické zlučovanie a rozklad pomocou schémy -rozumieť vzťahu medzi reaktantmi a produktmi -vymenovať príklady horľavých a nehorľavých látok -vymenovať niektoré hasiace látky(voda, piesok, oxid uhličitý) -opísať spôsoby správneho hasenia konkrétnych látok -poznať označenie horľavín -poznať telefónne čísla požiarnikov -používať ochranné pomôcky - okuliare, ochranný štít, rukavice -dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými

			látkami v praxi
2.Spoznávanie chem. reakcií v našom okolí	<ul style="list-style-type: none"> -Chemický dej -Chemická reakcia -Reaktanty a produkty -Chemické zlučovanie, chemický rozklad -Zápis chemickej reakcie -Horenie látok -Horľaviny -Hasenie horiacich látok 	<ul style="list-style-type: none"> -Poznať zákon zachovanie hmotnosti -Poznať rozdiel medzi chemickým a fyzikálnym dejom. -Poznať horenie ako chemický dej -Poznať označenie horľavín - Vedieť vysvetliť podstatu hasenia horiacich látok -Poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, základné piktogramy 	<ul style="list-style-type: none"> -poznať reakcie, pri ktorých sa energia uvoľňuje a pri ktorých sa energia spotrebuje s dôrazom na bežný život -rozlišovať pomalé a rýchle reakcie na príkladoch zo života a z prírody(výbuch plynu, hrdzavenie železa, vznik uhlia, znehodnocovanie potravín na vzduchu, horenie...) -primerane jednoducho zdôvodniť vplyv teploty, množstva reaktantov, plošného obsahu reaktantov(v tuhom skupenstve) a katalyzátora na rýchlosť chemických reakcií s dôrazom na bežný život
3.Zmeny pri chem. reakciách	<ul style="list-style-type: none"> -Energetické zmeny pri chemických reakciách - Rýchlosť chemických reakcií 	<ul style="list-style-type: none"> -Poznať a vedieť definovať pojmy ako exotermické a endotermické reakcie, uvoľňovanie a spotreba tepla pri chemických reakciách, fotosyntéza a dýchanie 	<ul style="list-style-type: none"> -zhotoviť projekt s použitím doterajších vedomostí a informácií vyhľadaných na internete -prezentovať a vyhodnotiť svoju prácu v programe Powerpoint, poster

4.Tvorba a prezentácia projektov	<ul style="list-style-type: none"> -Horenie a hasenie požiarov -Rýchlosť chemických reakcií	Vedieť využiť teoretické poznatky v praxi.	<ul style="list-style-type: none"> -previesť chemickú reakciu na zlučovanie a rozklad podľa návodu -uskutočniť LC oxidom uhličitým získaným reakciou octu a sódy bikarbóny -zistiť rýchlosť reakcie v závislosti od teploty -pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich -vedieť zaznamenať výsledok pokusu

5. Laboratórne cvičenia	1.Chemické zlučovanie a rozklad 2.Hasenie plameňa 3.Vplyv teploty na rýchlosť chemickej reakcie	Naučiť žiakov praktickým zručnostiam.	
--------------------------------	---	---------------------------------------	--

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
	chemická reakcia, reaktant, produkt schéma chemickej reakcie, zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách, chemické zlučovanie, chemický rozklad		chápať chemickú reakciu ako chemický dej, uviesť príklady chemických reakcií z bežného života, rozlíšiť reaktanty a produkty, slovne zapísať schému chemickej reakcie, poznať zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách, rozlíšiť na príkladoch reakcie chemického zlučovania a chemického rozkladu, poznať príklady chemického zlučovania a chemického rozkladu v bežnom živote, slovne zapísať schému chemického zlučovania a chemického rozkladu
Zloženie látok	Atóm a jeho zloženie (jadro, obal, mikročastice) Atóm a jeho štruktúra (usporiadanie)		<ul style="list-style-type: none"> • opísať stavbu atómu, • poznať označenie elektrického náboja protónov, elektrónov, neutrónov, napísať protónové čísla atómov, určiť počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla,
	Molekula		vysvetliť vznik molekuly, rozlíšiť dvojatómové a viacatómové molekuly, poznať rozdiel medzi atómom a molekulou
	Chemické prvky, ich názvy a značky		<ul style="list-style-type: none"> • poznať význam chemických značiek prvkov, poznať slovenské názvy a značky prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Li, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn
	Chemické zlúčeniny		rozlíšiť prvky a zlúčeniny poznať rozdiel medzi prvkom a zlúčeninou
	Ióny		vysvetliť vznik katiónu a aniónu, vedieť napísať schému vzniku iónov, poznať zápis náboja iónu,
	Chemické vzorce		vysvetliť použitie značiek a vzorcov pri zápise prvkov a zlúčenín

	Oxidačné číslo		poznať zápis oxidačného čísla atómu prvku
	Vznik chemickej väzby Typy chemickej väzby		chápať chemickú väzbu ako súdržné pôsobenie medzi atómami, poznať funkciu elektrónov pri vzniku chemickej väzby, vysvetliť na príkladoch látok NaCl a H ₂ vznik iónovej a kovalentnej väzby
Významné chemické prvky	Periodická sústava prvkov, Mendelejev		poznať význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev), určiť počet periód (radov) a skupín (stĺpcov) v periodickej tabuľke prvkov, vedieť určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétneho prvku na základe hodnoty protónového čísla,
	Kovy, nekovy, polokovy Význam niektorých kovov pre ľudský organizmus Vodík Kyslík Alkalické kovy		poznať vlastnosti kovov, polokovov a nekovov dôležitých v bežnom živote, uviesť význam kationov železa, horčíka a vápnika pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje • vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka a kyslíka poznať vodík, kyslík, železo, sodík a draslík ako biogénne prvky poznať význam železa v priemysle, poznať vlastnosti alkalických kovov
Chemické zlúčeniny			poznať rozdiely medzi tvrdou a mäkkou vodou, poznať význam vody
	Oxidy Názvoslovie oxidov		<ul style="list-style-type: none"> určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch, vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, vedieť názvy a vzorce CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, poznať príčiny vzniku uvedených oxidov, poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie a možnosti obmedzenia ich vzniku
	Zloženie a vlastnosti kyselín Významné kyseliny		poznať zloženie kyselín, poznať rozdelenie kyselín, pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl s vodou, poznať výskyt a funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme, poznať použitie kyseliny chlorovodíkovej, dusičnej a sírovej,

	Zloženie a vlastnosti hydroxidov Významné hydroxidy		<ul style="list-style-type: none"> • poznať zloženie hydroxidov, pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou NaOH s vodou, • vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov hydroxidov, vedieť názvy a vzorce NaOH, KOH, Ca(OH)₂
	Indikátory Skúmanie kyslosti a zásaditosti		vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý alebo neutrálny, <ul style="list-style-type: none"> • vedieť, na čo slúži stupnica pH, vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi, poznať pravidlá bezpečnej práce so žieravinami
	Soli Významné soli		poznať zloženie solí, poznať významné soli
Chemické reakcie	Chemické reakcie a chemické rovnice		chápať chemickú reakciu ako dej, pri ktorom sa látky menia, poznať zápis chemickej reakcie – chemickú rovnicu, ako dôsledok platnosti zákona zachovania hmotnosti, vedieť zapísať jednoduché reakcie chemickými rovnicami
	Neutralizácia		opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať ju chemickou rovnicou, chápať podstatu neutralizácie
	Redoxné reakcie Redukcia a oxidácia		<ul style="list-style-type: none"> • pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, • pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu znižuje, poznať príklady redoxných reakcií z bežného života
Laboratórne práce	Meranie pH Neutralizácia solí Neutralizácia		Vykonať chemickú reakciu podľa návodu Zaznamenať výsledok pokusu Poznať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu, požívať ochranné pomôcky Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi
Projektová práca	Príprava a prezentácia projektov		Prezentovať získané vedomosti s využívaním odbornej terminológie predmetu chémie.

Názov predmetu	Biológia
Časový rozsah výučby	1 h ŠVP + 1 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 1 h ŠVP + 1 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 1,5 h ŠVP + 0,5 h ŠkVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet biológia je zameraný na pochopenie živej a neživej prírody ako celku. Nato je potrebné poznanie prírodných celkov a život organizmov v ich prostredí. Orientuje sa na prejavy života a vzájomné vzťahy organizmov, chápanie základných súvislostí živých a neživých zložiek prírody, ako výsledku vzájomného pôsobenia rôznych procesov. Vedie k schopnosti triediť informácie a poznatky, využívať ich v praktickom živote, rozvíjať aktívny a pozitívny vzťah k prírode, človeku a ochrane jeho zdravia.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Ciele sú zamerané na poznávanie živej a neživej prírody ako celku, čo predstavuje:

- Poznať a pochopiť život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich.
- Pochopiť väzby organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku.
- Pochopiť základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov.
- Pochopiť základné biologické procesy vo väzbe na živé a neživé zložky prírody.
- Viest' k schopnosti triediť informácie a osvojené poznatky a využívať v praktickom živote.

3. Vyučovacie metódy a formy

Pre výučbu predmetu biológia je veľmi dôležitý zmyslový zážitok, preto aj voľba metód a foriem práce by mala byť nápaditá a stimulujúca. Dôležité je v žiakoch vyvolať záujem a citové prežívanie prírody a cez hlboký zmyslový zážitok vybudovať v žiakoch celoživotný vzťah a záujem o prírodu.

Metódy a formy práce:

1. Rozhovor a diskusia.
2. Práca s textom
3. Práca v skupinkách
4. Využívanie obrazov, makiet, modelov živých organizmov.
5. Vyhľadávanie textov, obrázkov na internete, ich spracovanie
6. Príprava prezentácii
7. Hry
8. Úvaha na určenú tému
9. Využívanie DVD, videa, diapozitívov

4. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie predmetu biológia je podľa metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu na základných školách určené známku. Priebežne počas roka sa žiaci hodnotia prevažne ústnou odpoveďou, nakoľko predmet biológia má za jeden z cieľov rozvíjať v žiakoch schopnosti komunikácie a ústnej prezentácie svojich vedomostí. Ústne hodnotenie je doplnené písomným preverení vedomostí približne raz štvrťročne z väčšieho rozsahu preberaného učiva, prípadne častejšie s obsahovo menšieho rozsahu učiva. Priebežne počas roka je možné žiakov klasifikovať ústne, poukázať na pokrok aj nedostatky vo vedomostiach, ktoré je treba doplniť. Praktické zručnosti žiakov sa overujú na činnosti pri praktických aktivitách a projektoch.

Stupnica hodnotenia písomných prác:

- 1: 100 % - 90 %
- 2: 89 % - 80 %
- 3: 79 % - 50 %
- 4: 49 % - 30 %
- 5: 29 % - 0 %

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

5. Učebné pomôcky a zdroje

- učebnica: Hantabálová a kol., 1997: Prírodopis pre 5. ročník základných škôl, SPN
- učebnica: Uhereková a kol., 2008: Biológia pre 5. ročník základných škôl, Expol pedagogika
- učebnica: Uhereková a kol., 2009: Biológia pre 6. ročník základných škôl, Expol pedagogika
- učebnica: Hantabálová a kol., 2000: Prírodopis pre 6. ročník základných škôl, SPN
- učebnica: Hantabálová a kol., 1980: Prírodopis pre 7. ročník základných škôl, SPN
- učebnica: Uhereková a kol., 2011: Biológia pre 7. ročník základných škôl a 2.ročník gymnázia s osemnročným štúdiom, Expol pedagogika
- internet
- odborná literatúra
- odborné časopisy
- tlač
- Prírodopis pre 8.ročník základných škôl, kol.autorov , SPN, 1998
- Pracovný zošit z biológie pre 8.ročník základných škôl, M.Bizubová, I.Hantabálová , Mapa Slovakia

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu telesná výchova a športová príprava na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-chápe význam zdravia obyvateľstva ako celku pre fungovanie spoločnosti, -aktívne pristupuje k ochrane prírody.
Človek a príroda	-pozná funkcie orgánových sústav tela všetkých stavovcov, -vie uviesť príklady ohrozenia ŽP stavovce, -pozná význam každého orgánu ľudského tela.
Človek a hodnoty	-pozná hodnotu ľudského života -vie rozpoznať rasistické zmýšľanie -pozná pravidlá predlekárskej prvej pomoci, -navrhuje rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, -vyjadruje svoje názory, postoje a skúsenosti.
Umenie a kultúra	-je schopný vnímať krásu prírody, -vie emocionálne prežívať prírodu.
Človek a svet práce	-navrhuje rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov, -používa správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, -využíva učebné, kompenzačné a iné pomôcky, -rozvíja zručnosti pri práci s prírodninami a pri terénnych pozorovaniach,
Jazyk a komunikácia	-identifikuje a správne používa základné pojmy, -vie objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov, -vie využiť informačné a komunikačné zdroje,
	-vie zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, -vie vecne a správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme vyhľadávať,
Zdravie a pohyb	-pozná rôzne spôsoby pohybu stavovcov (plávanie, lietanie, šplhanie, atď.) -pozná pravidlá hygieny duševnej činnosti, -pozná nebezpečenstvo a vyhýba sa infekčným ochoreniam
Matematika a práca s informáciami	-vie triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov.
Prierezové témy	
Environmentálna výchova	-má pozitívny vzťah k prírode
Ochrana života a zdravia	-chápe význam ochrany života všetkého živého
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-identifikuje a správne používa základné pojmy	-má pozitívny vzťah ku všetkému živému	-rozumie obsahom a významom slov a slovných spojení	-chápe fungovanie prírody ako súhrn na seba nadväzujúcich súvislosti	-uvedomuje si význam živých tvorov	-rozozná problém
-vie vysvetliť základné znaky biologických objektov a procesov	-prijíma a rozvíja etické, kultúrne a duchovné hodnoty	-dokáže dešifrovať a vhodne použiť rôzne symboly	-vie rozpoznať problém alebo konflikt v medziľudských vzťahoch	-chápe význam vody pre prežitie	-pozná rôzne informačné pramene
-používa poznatky o základnej stavbe a funkciách sústav orgánov človeka	-odhaduje dôsledky vlastného správania	-uvedomuje si svoju biologickú identitu	-pozná hodnotu vlastnej osoby	-chápe dôležitosť a jedinečnosť každého tvora	-vytvára si vlastný názor
-využíva informačné a komunikačné zdroje, vyhľadáva, triedi a spracováva dáta z rôznych zdrojov	-má pozitívny vzťah k svojmu zdraviu	-správa sa kultúrne, kultivovane, dbá o svoje zdravie	-vie prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej činnosti	-rozlišuje význam jednotlivých potravín pre jeho zdravie	-dokáže vyjadriť svoj názor
-dokáže spracovať a prezentovať jednoduchý projekt	-ctí si zákon „ži a nechaj žiť“	-všíma si kultúrne prejavy iných národov, odmieta rasizmus	-dokáže sa dopracovať ku konštruktívnemu riešeniu problému -je tolerantný k názorom a konaniu druhých	- dokáže riešiť problémy	-efektívne využíva skupinovú prácu

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Príroda a život	Príroda a prírodniny. Metódy a prostriedky skúmania v biológii.	Oboznámiť sa so základnými zložkami prírody, prejavmi života, vysvetliť stavbu bunky a porozumieť funkcii jednotlivých častí bunky. Uvedomiť si význam prírody pre človeka, vzbudiť záujem o prírodu. Zvládnuť prácu s mikroskopom a prípravu mikroskopického preparátu.	Rozlíšiť na príklade živú a neživú prírodninu. Predviesť využitie lupy pri pozorovaní prírodniny. Uviesť na príklade význam a využitie mikroskopu. Ukázať na mikroskope okulár, objektív a zrkadlo.
Život v lese	Les. Štruktúra lesa. Život a zmeny lesa počas roka. Dreviny v lese. Ihličnaté a listnaté stromy. Kry. Poznávanie, život drevín počas roka. Význam pre život v lese. Mikroskopické a nekvitnúce byliny v lese. Kvitnúce byliny v lese. Poznávanie, život počas roka. Význam pre život v lese. Huby a lišajníky v lese. Poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. Pomoc pri otrave hubami. Význam v lese. Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese. Lesné obojživelníky a plazy. Lesné vtáky. Lesné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese.	Pochopiť rozdiely medzi obojpohlavnými, jednopohlavnými jednodomými a jednopohlavnými dvojdomými rastlinami, Uvedomiť si dôsledky nevhodných zásahov do prírody a nutnosť zákonov na jej ochranu. oboznámiť sa s ochranou pred choroboplodnými zárodkami, charakterizovať saprofytické a parazitické huby. Pouvažovať o nebezpečenstve jedovatých húb. Zvládnuť prácu s atlasom na určovanie húb. Naučiť sa a používať pojmy -vonkajšia kostra, inštinkt, odlišovať rozdielne spôsoby dýchania článkonožcov. Uvedomiť si význam planktónu v potravinovom reťazci Opísať rozdiely v stavbe tela dravcov, hrabavcov, zúbkozobcov, atď., Uvedomiť si nutnosť ochrany vzácných dravcov.	Uviesť príklad rastliny a živočícha žijúcich v lese. Pomenovať podľa schémy vrstvy lesa. Opísať zmeny lesa v ročných obdobiach. Zostaviť príklad potravinového reťazca lesných organizmov. Poznať základnú stavbu tela dreviny. Rozlíšiť ihličnatý a listnatý strom. Určiť názov ihličiny podľa šišky a vetvičky. Určiť názov listnatého stromu podľa listu alebo plodu. Uviesť význam stromov pre život organizmov a ľudí. Rozlíšiť na ukážke strom a ker. Pomenovať na ukážke dva lesné kry. Uviesť význam krov pre život organizmov. Uviesť príklad živočícha živiaceho sa listami, semenami (plodmi) lesných drevín. Uviesť význam pôdných baktérií v lese. Vysvetliť prítomnosť zelených povlakov na stromoch. Rozlíšiť na ukážke mach a papraď. Poukázať na význam machov a papradí v lese. Opísať základnú stavbu tela kvitnúcej byliny. Poznať na ukážke tri lesné kvitnúce byliny. Uviesť príklad jedovatej a liečivej rastliny. Uviesť význam bylín pre život lesa. .Poznať na ukážke skokana, jaštericu a vretenicu. Rozlíšiť na ukážke obojživelníka a plaza. Uviesť príklad potravy obojživelníka a plaza. Uviesť tri vtáky žijúce v lese. Demonštrovať na príklade význam lesného dravého a spevavého vtáka v lese. Uviesť príklad potravy dvoch lesných vtákov. Pomenovať na ukážke lesné cicavce. Uviesť príklad bylinožravého, mäsožravého a všežravého cicavca. Uviesť príklad potravy dvoch lesných cicavcov. Demonštrovať na príklade význam cicavcov v lese.

<p>Život vo vode a na brehu</p>	<p>Voda a jej okolie. Význam kyslíka, teploty a čistoty vody pre život vodných organizmov. Rastliny žijúce vo vode. Poznávanie podľa vonkajších znakov. Význam planktónu a vodných zelených rastlín. Brehové rastlinstvo. Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Vodné bezstavovce. Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Ryby. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Živočíchy žijúce vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Vodné vtáky. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Vodné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.</p>	<p>Opísať vodu a jej okolie, Poznať vodné organizmy, Poznať vodné rastlinstvo, Poznať vonkajšie znaky rastlín, vodných organizmov</p>	<p>Poznať na ukážke vodného ulitníka a lastúrnika. Poznať význam pijavice v medicíne. Poznať na ukážke raka. Uviesť potravu pijavice. Zdôvodniť vplyv čistoty vody na život raka. Uviesť príklad potravy vodného bezstavovca. Poznať na ukážke jeden druh hmyzu žijúceho vo vode a jeden druh žijúceho na brehu. Uviesť význam lariev hmyzu pre vodné živočíchy. Opísať na ukážke prispôsobenie kapra životu vo vode. Uviesť príklad ryby žijúcej v stojatej a tečúcej vode. Rozlíšiť potravu bylinožravej a dravej ryby. Rozlíšiť na ukážke skokana a mloka. Opísať život skokana vo vode a na brehu. Uviesť príklad potravy skokana a užovky. Rozlíšiť vretenicu a užovku podľa vonkajších znakov. Opísať prispôsobenie vtákov na plávanie, potápanie a brodenie. Opísať spôsob prijímania potravy kačice a labute. Uviesť príklad vtáka živiaceho sa drobnými živočíchmi v plytkej vode. Uviesť príklad potravy dravého vodného vtáka. Uviesť význam plávacích blán a chvosta vydry a bobra. Uviesť príklad potravy bobra a vydry. Opísať spôsob stavania obydlia bobra. Uviesť význam vodných cicavcov.</p>
--	---	---	---

<p>Život na poliach a lúkach</p>	<p>Polia, lúky, pastviny. Druhá rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti. Rastliny a huby na lúkach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. Obilniny. Krmoviny. Olejniny a okopaniny. Poznávanie, život počas roka, význam pre výživu človeka a hospodárskych zvierat. Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. Vtáky žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. Cicavce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.</p>	<p>Naučiť sa poznávať najznámejšie jedovaté a liečivé rastliny, vysvetliť pojem a význam kultúrnych rastlín. Pripomenúť symbolický význam kvetov (astrovitých rastlín), pouvažovať o vplyve buriny na veľkosť úrody. Práca s manipulačným atlasom na určovanie rastlín. Opísať rozdiely v stavbe tela dravcov, hrabavcov, zúbkozobcov, atď., Uvedomiť si nutnosť ochrany vzácných dravcov. Vysvetliť osobitosti inštinktívneho správania vtákov a cicavcov, naučiť znaky najznámejších radov cicavcov, vysvetliť závislosť dĺžky tráviacej sústavy od typu potravy. Uvedomiť si prepojenosť života človeka a cicavcov (mačka, pes). Pozorovať pod mikroskopom stavbu srsti</p>	<p>Rozlíšiť pole a lúku, zdôvodniť rozdiely. Vysvetliť význam skupín drevín medzi lánmi polí. Zdôvodniť nevhodnosť vypaľovania trávy. Uviesť príklad živočícha, ktorého môže ohroziť rozoranie medzí a likvidácia remízok. Poznať na ukážke tri lúčne byliny. Pomenovať jednu liečivú lúčnu rastlinu. Poznať hubu pečiariku podľa typických znakov. Uviesť príklad živočícha živiaceho sa lúčnymi bylinami. Uviesť význam lúčnych tráv. Poznať na ukážke a pomenovať pšenicu, ovos a kukuricu. Uviesť príklady významu obilnín pre človeka. Uviesť príklad troch výrobkov z obilnín. Poznať a pomenovať na ukážke ďatelinu. Uviesť príklad krmoviny, ako potravy hospodárskych zvierat. Vysvetliť význam „zeleného hnojenia“. Poznať na ukážke a pomenovať slnečnicu a repku. Porovnať význam slnečnice, repky a repy. Poznať na ukážke a pomenovať ľuľok zemiakový. Vysvetliť význam zemiakovej hľuzy pre človeka. Uviesť význam dažďovky pre kvalitu pôdy. Poznať na ukážke dva druhy hmyzu žijúceho na lúke a poli. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení ohrozuje pestované rastliny na poli. Uviesť príklad živočícha, ktorý sa živí hmyzom na poli alebo lúke. Poznať na ukážke tri vtáky žijúce na lúke a poli. Uviesť význam jarabice a bažanta pre život na poli. Preukázať na príklade význam dravých vtákov pre život na poliach a lúkach. Poznať na ukážke tri cicavce žijúce na lúke a poli. Rozlíšiť zajaca a kráľika. Usporiadať potravinový vzťah hraboš, sokol, obilniny. Uviesť dôsledky premnoženia hrabošov, myši a sýsľov na poli.</p>
---	--	--	--

Praktické aktivity	Pozorovanie vybraných rastlinných alebo živočíšnych objektov lupou a mikroskopom. Poznávanie lesných bylín (podľa prírodných, herbárových položiek, obrazov, atlasov a pod.). Poznávanie a rozlišovanie jedlých a jedovatých húb. Pozorovanie machu lupou alebo mikroskopom. Pozorovanie schránok mäkkýšov lupou a ich rozlíšenie (ulita, lastúra). Pozorovanie vonkajších znakov a spôsob pohybu rýb v akváriu. Poznávanie poľných a lúčnych rastlín a živočíchov (v životnom prostredí, podľa atlasu, obrazov, herbárových položiek, trvalých preparátov, a pod.). Stopy živočíchov v lese. Život listnatých a ihličnatých drevín počas roka. Hniezdenie vtákov. Vonkajšie znaky a prejavy života vodných mäkkýšov v akváriu. Vplyv znečistenej vody na vodné mikroorganizmy. Rast obilniny od siatia po žatvu. Rast ľuľka zemiakový od sadenia po zber hľúz.	Oboznámiť sa so základnými zložkami prírody, prejavmi života, vysvetliť stavbu bunky a porozumieť funkcii jednotlivých častí bunky. Uvedomiť si význam prírody pre človeka, vzbudiť záujem o prírodu. Zvládnuť prácu s mikroskopom a prípravu mikroskopického preparátu.	Zvládnuť praktické cvičenia, rozvoj motorických zručností
---------------------------	---	--	---

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Život s človekom a v ľudských sídlach</p>	<p>Ľudské obydlia a ich okolie. Vplyv ľudskej činnosti na prispôsobovanie sa organizmov prostrediu. Mikroorganizmy žijúce s človekom. Poznávanie a význam pre človeka. Pestované rastliny v záhradách. Pestované ovocné stromy a kry. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Nežiaduci spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady prevencie pred šírením nákazy. Včelárstvo, rybárstvo a rybníkárstvo. Spoločenský život včiel. Zásady chovu včiel a rýb. Chovateľsky významné vtáky. Blízky spoločníci človeka. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Spolunažívanie živočíchov a ľudí v domácnosti. Chovateľsky významné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam. Zásady chovu. Cicavce žijúce s človekom. Poznávanie podľa vonkajších znakov, riziká prenosu nákazlivých ochorení, ochrana a prevencia. Živočíchy v okolí ľudských sídiel. Poznávanie podľa vonkajších znakov, význam.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -uvedomiť si význam včiel pre prírodu, a človeka, dôvody ich ochrany, dôsledky nevhodných zásahov človeka, -uviesť dôvody výskytu plesní v domácnostiach. -vysvetliť rozdiely medzi robotnicou, kráľovnou a trúdom -vysvetliť potrebu hnojenia pôdy. -pouvažovať o význame ovocia pre ľudské zdravie. -zvládnuť prácu s atlasom na stromov -pomenovať ukážky cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. -zdôrazniť význam škodlivosti vonkajších a vnútorných parazitov, -naučiť sa a používať pojmy – pohlavná dvojtvarosť, spevavce, bezstavovce -odlišovať rozdielne spôsoby pohybu vtákov. -uvedomiť si význam hnojenia pôdy pre úrodu, -uvedomiť si význam chovu včely pre človeka. -opísať rozdiely v stavbe tela dravcov, hrabavcov, zubkozobcov, atď., -uvedomiť si význam psa pre človeka. -pomenovať na ukázkach plemena psov, -rozlišovať na ukázkach myš a potkana. 	<p>Uviesť osobitosti ľudských obydlií a ich okolia pre život organizmov. Uviesť význam kríženia rastlín a živočíchov pre človeka. Uviesť význam zdomácnovania živočíchov pre človeka. Uviesť prejavy škodlivosti parazitickej baktérie pre človeka. Opísať využitie mliečnych a kvasných baktérií. Uviesť príklad využitia kvasiniek človekom. Uviesť podmienky výskytu plesní v domácnosti. Uviesť príklad priemyselnej výroby s využívaním kvasinky.</p> <p>Pomenovať podľa ukážky zástupcu cibulovej, hlúbovej a koreňovej zeleniny. Poznať na ukážke a pomenovať strukovinu. Rozlíšiť a pomenovať na ukážke päť druhov zeleniny. Vysvetliť potrebu hnojenia pôdy v záhrade pri dlhoročnom pestovaní plodín. Vysvetliť význam zeleniny vo výžive človeka.</p> <p>Poznať na ukážke a pomenovať dva ovocné stromy. Poznať na ukážke a pomenovať dve rastliny s drobným dužinatým ovocím. Vysvetliť význam ovocia pre zdravie človeka.</p> <p>Zdôvodniť na príklade škodlivosť vnútorného a vonkajšieho parazita. Poznať na ukážke dva živočíchy znehodnocujúce potraviny. Poznať zásady ochrany pred vnútornými parazitmi.</p> <p>Poznať spôsob odstránenia vší z vlasov.</p> <p>Opísať na ukážke význam včely matky, robotnice, trúda v úli. Uviesť príklady významu chovu včely pre človeka. Vysvetliť význam rýb pre človeka.</p> <p>Na ukážke pomenovať samca a samicu kury, kačice, husi a morky. Vysvetliť na príklade kohúta a sliepky pohlavnú dvojtvarosť. Uviesť význam chovu kury, kačice, husi alebo morky pre človeka. Porovnať odlišnosti vonkajších znakov</p>

			<p>psa a mačky. Pomenovať na ukážke jedno plemeno psa. Uviesť zásady chovu psa a mačky v domácnosti. Uviesť príklad starostlivosti o drobné domáce živočíchy. Rozpoznať na ukážke tri druhy hospodárskych zvierat. Rozpoznať na ukážke samca, samicu a mláďa dvoch hospodárskych zvierat. Uviesť význam chovu jedného druhu hospodárskeho zvieratá. Uviesť dôsledky pridávania veľkého množstva chemických prípravkov do potravy hospodárskych zvierat. Rozlíšiť na ukážke myš a potkana. Uviesť riziko výskytu myši a potkanov v domácnosti. Poznať spôsoby ochrany pred myšami a potkanmi. Uviesť dva bezstavovce žijúce v záhrade alebo sade. Vysvetliť škodlivosť premnoženia niektorých bezstavovcov v domácnosti, záhrade a sade. Opísať význam spevavých vtákov v okolí domácností. Poznať na ukážke troch spevavých vtákov. Uviesť príklad spevavého vtáka, ktorý sa živí hmyzom.</p>
Základná štruktúra života	Rastlinná a živočíšna bunka. Základná stavba a funkcia častí bunky.	<p>Naučiť stavbu rastlinnej a živočíšnej bunky, -vysvetliť funkciu jednotlivých organel, -vysvetliť rozdiel pletivo, tkanivo. -zdôrazniť nezastupiteľný význam rastlín z hľadiska produkcie organických látok. -zvládnuť prácu s mikroskopom - pozorovanie rastlinných a živočíšnych buniek.</p>	<p>Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Vysvetliť význam bunkového jadra a chloroplastu. Pomenovať na ukážke časti živočíšnej bunky. Určiť na ukážke zhodné a rozdielne znaky rastlinnej a živočíšnej bunky.</p>
Živé organizmy a ich stavba	Nebunkové a jednoduché bunkové organizmy. Stavba tela. Význam, vplyv na človeka, nákazlivé ochorenia, prevencia. Stavba tela jednobunkových organizmov. Stavba tela mnohobunkových organizmov.	<p>-vysvetliť rozdiel medzi vírusom a baktériou, -vysvetliť výraz epidémia, - naučiť časti tela črievičky. -zdôrazniť následky niektorých epidémii v minulosti -pripomenúť význam a spôsoby prevencie pred nákazlivými ochoreniami. - ukázať rozdiely medzi jednobunkovými rastlinami a živočíchmi. -roztriediť ukážky bylín a drevín na základe stonky</p>	<p>Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltáčky, angíny je vírus alebo baktéria. Uviesť príklad troch nákazlivých ochorení. Uviesť možnosti predchádzania šíreniu vírusových a bakteriálnych nákaz. Pomenovať na ukážke črievičky hlavné časti tela. Porovnať na ukážke stavbu tela drobnozrnka a črievičky. Priradiť pletivo a tkanivo k rastline a živočíchovi. Určiť na ukážke rastliny jej orgány. Určiť na ukážke štruktúry tela živočicha bunku, tkanivo, orgán, sústavu orgánov.</p>

<p>Stavba tela rastlín a húb</p>	<p>Stavba tela nekvitnúcich rastlín. Machy a paprade. Stavba tela kvitnúcich rastlín. Koreň, prijímanie živín koreňom, význam pre život rastliny. Stonka (dreviny, byliny), prúdenie látok stonkou, význam pre život rastliny. List. Fotosyntéza, dýchanie, vyparovanie vody, význam pre život v prírode. Kvet. Opelenie a oplodnenie. Význam pre rozmnožovanie rastlín. Plod a semeno. Rozdelenie plodov, význam pre rozmnožovanie rastlín. Rastlinné telo. Súčinnosť orgánov pre príjem živín, prenos a vylučovanie látok. Vplyv svetla, tepla, vody a živín. Huby s plodnicou jedlé a jedovaté, rozlíšenie podľa typických znakov. Kvasinky, plesne, lišajníky, stavba tela.</p>	<p>Naučiť časti tela machu -vysvetliť výrazy nižšie a vyššie rastliny -priblížiť výraz cievne zväzky, -naučiť význam koreňa pre rastlinu, -vysvetliť proces fotosyntézy, -naučiť delenie plodov, - vysvetliť pojem vítrusnica, plesneň, lišajník. -zdôvodniť prečo je kvet rozmnožovací orgán -zdôrazniť význam rastlín pre všetko živé z hľadiska produkcie kyslíka, -uvedomiť si význam oplodia a semena pri rozmnožovaní rastlín. -pomenovať na ukážke časti tela paprade. -rozlíšiť na ukážke stavbu koreňa, dužinu, cievne zväzky, -určiť na konáriku typy púčikov, - ukázať pod mikroskopom prieduchy, -na naklíčenom semene popísať jeho časti, - na ukážkach rozlíšiť huby s plodnicami a bez plodnice, -opísať na ukážke telo lišajníka.</p>	<p>Pomenovať na ukážke časti tela machu. Pomenovať na ukážke časti tela paprade. Uviesť význam výtrusov pre machy a paprade. Rozlíšiť na ukážke stavby koreňa pokožku, dužinu, cievne zväzky, koreňové vlásky. Uviesť živiny, ktoré rastlina prijíma koreňom. Vysvetliť význam koreňa pre rastlinu. Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam. Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny. Určiť na ukážke stavby listu dôležité časti pre fotosyntézu. Uviesť význam prieduchov v pokožke listu. Vymenovať látky, ktoré listy pri dýchaní zo vzduchu prijímajú a ktoré do vzduchu vylučujú. Uviesť význam listov pre prijímanie živín a dýchanie. Rozlíšiť na ukážke kvetný obal, tyčinku a piestik. Uviesť význam peľového zrnka a vajíčka. Opísať na schéme opelenie kvetu. Uviesť, kedy nastáva v kvete oplodnenie. Zdôvodniť, prečo je kvet rozmnožovací orgán rastliny. Určiť na ukážke plodu oplodie a semeno. Rozlíšiť na ukážke dužinatý a suchý plod. Pomenovať na ukážke semena zárodok a kľúčne listy. Vysvetliť význam plodu a semena pre rastlinu, živočíchov a človeka. Vymenovať látky, ktoré potrebuje rastlina pre život. Pomenovať na ukážke rozmnožovacie a vyživovacie orgány kvitnúcej rastliny. Pomenovať na ukážke orgány, ktorými rastlina prijíma výživu a dýcha, prúdia látky, prijíma a vyparuje vodu. Rozlíšiť stavbu jedlej a jedovatej huby s plodnicou. Rozlíšiť na ukážke hubu s výtrusnicami na lupeňoch a v rúrkach. Rozlíšiť na ukážke kvasinku a plesneň podľa stavby tela. Uviesť význam výtrusnice plesne. Opísať na ukážke stavbu tela lišajníka.</p>
---	---	---	--

<p>Stavba tela bezstavovcov</p>	<p>Pŕhlivce -drobné vodné živočíchy. Stavba tela a základné telesné funkcie. Ploskavce a hlístovce - vnútorné parazity. Stavba tela. Mäkkýše – živočíchy so schránkou. Stavba tela a základné telesné funkcie.</p>	<p>-vysvetliť pojem rozptýlená, pásavá, rebríčková nervová sústava, obojpohlavný živočích -naučiť spôsoby dýchania bezstavovcov v závislosti od prostredia, -vysvetliť výrazy otvorená, zatvorená cievna sústava -ozrejniť výraz vonkajšia kostra, -vysvetliť výraz inštinkt. -zdôrazniť škodlivosť a prejavy prítomnosti pásomnice v tele, -naučiť ako sa chrániť pred nakazením vonkajšími a vnútornými parazitmi, - vysvetliť dôležitosť dostatočnej tepelnej úpravy jedál, -uviesť význam opaska pre dážďovku, -význam čistoty vôd pre raka. -podľa ukážky ukázať rozmnožovanie pásomnice a hlísty, -ukázať na ukážke prijímací, ústny a vyvrhovací otvor škl'abky, -ukázať na živej dážďovke spôsob pohybu, štetinky, opasok, chrbtovú a brušnú cievu, -ukázať na obrázkoch typy ústnych orgánov a typy nôh hmyzu.</p>	<p>Vysvetliť, ako nezmar prijíma potravu a dýcha. Vysvetliť, prečo sa nervová sústava nezmaru nazýva rozptýlená. Uviesť význam vajčiek a spermií nezmaru. Vysvetliť význam púčikov u nezmaru. Vysvetliť význam slova obojpohlavný živočích. Uviesť časť tráviacej sústavy človeka, v ktorej žije pásomnica a hlísta. Opísať prijímanie potravy hlísty a pásomnice. Opísať podľa ukážky rozmnožovanie hlísty alebo pásomnice. Vysvetliť nevyhnutnosť dostatočnej tepelnej úpravy mäsa a umytia ovocia a zeleniny pred konzumáciou. Uviesť miesto uloženia vnútorných orgánov slimáka. Porovnať podľa ukážky schránku slimáka a škl'abky. Vysvetliť, prečo je slimák obojpohlavný živočích. Uviesť orgánovú sústavu, ktorou slimák prijíma a spracováva potravu. Porovnať dýchacie orgány slimáka a škl'abky. Určiť na ukážke ústny, prijímací a vyvrhovací otvor škl'abky. Uviesť, aký orgán umožňuje dážďovke pohyb. Zdôvodniť, názov zatvorená obehovej sústavy dážďovky. Opísať, ako dýcha dážďovka. Zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej sústavy dážďovky. Uviesť význam opasku dážďovky. Vysvetliť význam jedovej žľazy pavúka. Pomenovať sústavu, ktorá rozvádza u pavúka a raka v tele kyslík. Uviesť orgán raka, ktorý tvorí vonkajšiu kostru. Porovnať dýchacie orgány pavúka a raka. Uviesť na ukážke ústneho orgánu hmyzu príklad potravy. Určiť na ukážke končatiny spôsob pohybu hmyzu. Pomenovať dýchací orgán hmyzu. Zdôvodniť názov rebríčkovej nervovej sústavy hmyzu.</p>
--	--	---	--

<p>Praktické aktivity</p>	<p>Pozorovanie buniek pokožky dužinatej šupiny cibule, plesne alebo kvasinky mikroskopom. Pozorovanie a rozlišovanie vyživovacích a rozmnožovacích orgánov kvitnúcej rastliny voľným okom. Pozorovanie vnútornej stavby koreňa, stonky dreviny a byliny, vnútornej stavby kvetu. Pozorovanie stavby tela a prejavov života črievičky, vonkajšej stavby tela hmyzu, ústnych ústrojov, končatín a krídel hmyzu. Vypestovať podľa návodu pleseň a pozorovať stavbu tela. Naklíčiť podľa návodu semeno a pozorovať jeho stavbu. Ako vplýva smer svetla na rast stonky? Potrebujú semená na klíčenie vzduch (vodu, teplo)? Prečo sa v sfarbenej vode zafarbili biele kvety? Zeleň v okolí môjho bydliska (školy, obce, mesta, sídliska). Pestovanie a ochrana zelene v triede (škole, v domácnosti). Dreviny v našom parku (záhrade, okolí školy). Mój pes (mačka, chrček, morča, kanárik). Vtáky v okolí môjho bydliska (školy, parku, sídliska). Starostlivosť o vtáky v zime (v okolí školy, bydliska).</p>	<p>-na príklade pozorovania buniek cibule zvládnuť prácu s mikroskopom, - pozorovanie tela a pohybu črievičky štíhlej, -pozorovanie naklíčeného semena, -výroba vtáčích búdok.</p>	<p>Zvládnuť mikroskopické cvičenia a zhotovenie vtáčích búdok</p>
----------------------------------	---	--	---

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Stavba tela stavovcov	<p>Povrch tela stavovcov. Spoločné a odlišné znaky. Oporná sústava stavovcov. Pohybová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Tráviaca sústava rýb, obojživelníkov, plazov a vtákov. Tráviaca sústava cicavcov. Základné funkcie a význam orgánov. Dýchacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Obehová sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vylučovanie. Močová sústava. Základné funkcie a význam orgánov. stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Nervová sústava stavovcov. Zmyslové orgány stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Rozmnožovanie stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Rozmnožovacia sústava stavovcov. Základné funkcie a význam orgánov. Vývin mláďat, starostlivosť o potomstvo. Typické životné prejavy, správanie stavovcov. Význam stavovcov v prírode a pre človeka. Ochrana stavovcov. Ohrozenia a možnosti ochrany.</p>	<p>-naučiť žiakov rozlišovať párnokopytníky a nepárnokopytníky -pomenovať tkanivo tvoriace svalstvo -priblížiť spôsoby pohybu stavovcov - vysvetliť význam vzdušných vakov -naučiť význam jednotlivých častí tráviacej sústavy - ozrejmiť vývojové zmeny v nervovej sústave stavovcov -vysvetliť výraz pohlavná dvojtvarosť - správne vysvetliť pojem obojživelník -vysvetliť podstavu oplodnenia -uvedomiť si význam sfarbenia stavovcov podľa prostredia v ktorom žije -spoznať nenahraditeľnosť každého orgánu pre život stavovca -zdôrazniť význam zmyslových orgánov pre život -uviesť najčastejšie príčiny úhynu rýb - zdôrazniť význam rybacieho mäsa v potrave ľudí -zdôrazniť význam vylučovania -uviesť dôvody premnoženia hlodavcov na poli -uviesť dopad úbytku dravých vtákov na rovnováhu v prírode - porozprávať sa o možnostiach ochrany obojživelníkov -uviesť význam značkovania priestoru v prírode cicavcami -poznať a vedieť priradiť k obrázkom názvy stavovcov -ukázať a uviesť rozdiely medzi šupinami, perím a srstou -ukázať dutú kosť vtáka a vysvetliť jej význam -ukázať chrup bylinožravého a mäsožravého cicavca – vysvetliť rozdiely -porovnať dýchacie orgány ryby, obojživelníka, vtáka, cicavca -pomenovať orgán, ktorým sa telo zbavuje tekutých odpadov -naučiť graficky nakresliť a popísať reflexný oblúk -na ukážke popísať rozmnožovanie a vývin ryby</p>	<p>Uviesť príklady stavovcov pokrytých šupinami, perím, srstou. Zdôvodniť odlišnosti kožných útvarov stavovcov. Označiť na ukážke časti vtáčieho pera. Zdôvodniť na príklade stavovca význam sfarbenia podľa prostredia v ktorom žije. Zdôvodniť prispôbenie stavovcov životnému prostrediu. na ukážke kostry končatín Vysvetliť význam prsnej kosti s hrebeňom u vtákov. Zdôvodniť význam dutých kostí vtákov. Rozlíšiť párnokopytníka a nepárnokopytníka na ukážke kostry končatiny. Pomenovať tkanivá tvoriace svalstvo končatín, vnútorných orgánov, srdca stavovcov. Vysvetliť princíp činnosti dvoch svalov. Uviesť príklad stavovca, ktorý sa pohybuje plávaním, skákaním, plazením, lietaním, kráčaním a behom. Opísať na ukážke časti tráviacej sústavy stavovcov. Uviesť príklad stavovca s jedovými zubami. Uviesť význam vysunovateľného jazyka obojživelníkov, plazov, niektorých vtákov. Uviesť význam hrvoľa, žľaznatého a svalnatého žalúdka vtákov. Určiť na ukážke orgány na prijímanie potravy, trávenie a vstrebávanie cicavcov. Priradiť hlodavé zuby a kly k príkladom cicavcov. Určiť bylinožravého, hmyzožravého a mäsožravého cicavca na ukážke chrupu. Uviesť príklad prežúvavého a neprežúvavého cicavca Uviesť príklad stavovca, ktorý dýcha žiabrami a pľúcami. Pomenovať dýchacie orgány žubrienky, dospelého obojživelníka. Porovnať dýchacie orgány ryby, plaza, vtáka a cicavca. Zdôvodniť úhyn ryby, ak je dlhší čas mimo vody. Vysvetliť význam vzdušných vakov vtákov. Opísať význam krvi pre život stavovcov. Opísať význam srdca a ciev pre život stavovcov. Vysvetliť dôvod názvu uzavretej cievnej sústavy. Zistiť rozdiely stavby srdca ryby, obojživelníka, plaza, vtáka a cicavca na ukážke.</p>

			Vymenovať odpadové látky v organizme stavovcov.
Ľudský organizmus a ľudské spoločenstvo	Ľudský a živočíšny organizmus. Špecifiká ľudského spoločenstva a ľudskej populácie.	<ul style="list-style-type: none"> - naučiť spoločné a rozdielne znaky ľudského a živočíšneho organizmu - priblížiť rozdiely medzi rasami - pripomenúť nesprávnosť rasizmu a jeho dôsledky – zdôrazniť jedinečnosť každej živej bytosti - na modeloch ukázať spoločné a rozdielne znaky ľudského a živočíšneho organizmu 	Vysvetliť na príklade význam človeka v ľudskom spoločenstve. Porovnať spoločné a odlišné znaky lebky, chrbtice a končatín ľudského a živočíšneho organizmu. Vysvetliť na príklade podstatu rasizmu a jeho dôsledky.
Človek a jeho telo	<p>Povrch tela a kožná sústava Koža. Stavba a funkcie kože. Význam pre styk s vonkajším prostredím a vnútorným prostredím. Starostlivosť o kožu. Typické poranenia, zásady predlekárskej prvej pomoci.</p> <p>Oporná a pohybová sústava Kosti. Kostra a jej stavba. Význam kostí a kostry. Lebka a chrbtica. Stavba a význam. Kostra končatín. Stavba kostry horných a dolných končatín. Svaly. Svalové tkanivá, činnosť a význam svalov. Svaly hlavy, trupu a končatín. Význam opornej a pohybovej sústavy. Poranenia kostí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - naučiť stavbu kože a pomenovať kožné útvary - popísať postu prvej pomoci pri zlomeninách - naučiť stavbu a zloženie kosti - osvojiť poznatky o kostiach a kostry človeka - osvojiť nové pojmy z TS ako enzým, trávenie, vstrebávanie - poznať potraviny s vysokou a nízkou energetickou hodnotou - vysvetliť podstatu dýchania - vysvetliť funkcie obehovej sústavy - vysvetliť význam obličiek a močových ciest - naučiť spôsoby regulácie organizmu - naučiť stavbu oka - poznať stavbu a zloženie mužskej a ženskej bunky a pohlavných orgánov - naučiť fázy menštruačného cyklu ženy - upozorniť na pohlavné choroby, možnosti prevencie a liečenia - zdôrazniť zásady starostlivosti o kožu a nebezpečenstvo opaľovania sa bez ochranných krémov - upozorniť na význam nosenia správnej obuvi 	<p>Pomenovať na ukážke časti kože, ktoré zabezpečujú ochranu povrchu tela, telesnú teplotu, vylučovanie, vodný režim a zmyslové podnety. Pomenovať viditeľné kožné útvary na svojej koži. Uviesť význam kože pre človeka. Sformulovať zásady starostlivosti o kožu a kožné útvary. Zdôvodniť nevhodnosť opaľovania na prudkom slnku. Opísať postup predlekárskej prvej pomoci ošetrenia popáleniny a omrzliny. Predviesť ukážku ošetrenia odreniny alebo pľuzgiera. Opísať na ukážke stavbu kosti. Ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, stavce, rebrá, hrudnú kosť. Rozlíšiť na ukážke spojenie kostí väzivom, chrupkou, zrastením, kĺbom. Zistiť jednoduchým telesným pohybom časti kostry, ktoré sa na ňom zúčastnili. Určiť na ukážke kostry tri kosti mozgovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry tri kosti tvárovej časti lebky. Určiť na ukážke kostry časti chrbtice. Ukázať a pomenovať kosti hornej končatiny na ukážke (vlastnej končatine).</p>

	<p>a svalov.</p> <p>Tráviaca sústava Tráviaca sústava. Stavba a činnosť orgánov tráviacej sústavy. Zložky potravy. Premena látok a energie. Energetická hodnota potravín. Zásady správnej výživy.</p> <p>Zlozvyky v stravovaní, poškodenia a prevencia ochorení tráviacej sústavy.</p> <p>Dýchacia sústava Dýchacia sústava. Stavba a funkcia orgánov dýchacej sústavy. Dýchanie. Mechanizmus vonkajšieho dýchania. Význam dýchacej sústavy. Starostlivosť o dýchaciu sústavu. Škodlivosť fajčenia, vdychovania toxických látok. Poškodenia dýchacej sústavy. Zásady prvej predlekárskej pomoci. Význam dýchacej sústavy.</p> <p>Obehová sústava Krv. Zložky krvi, vlastnosti, krvné skupiny, darcovstvo krvi. Význam krvi. Srdce. Stavba a činnosť srdca, krvný obeh. Krvné cievy. Význam a činnosť ciev. Miazgové cievy a slezina. Význam obehovej sústavy Poškodenia obehovej sústavy. Zásady predlekárskej</p>	<p>-priblížiť význam základných živín v potrave človeka -zdôrazniť význam zeleniny a ovocia -zdôrazniť význam čistoty ovzdušia pre človeka - zdôrazniť nebezpečenstvo fajčenia pre mladý organizmus -poznať význam transfúzie krvi pri záchrane života -poznať význam mozgu pre ľudský organizmus -vplyv nesprávneho spôsobu života na vznik srdcovo-cievnych ochorení -uviesť príčiny ochorení MS -význam tekutín pre funkciu obličiek -vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán -špecifiká komunikácie s osobami s poškodeným zrakom, alebo sluchom -zásady hygieny duševnej činnosti -zásady hygieny pohlavných orgánov -dôležitosť starostlivosti o dieťa pred a po jeho narodení, jeho fyzický a duševný rozvoj -zdôrazniť význam rodiny, pomoci a zdravých vzťahov -nebezpečenstvo prerušenia gravidity</p> <p>-ukázať a vyskúšať ošetrovanie odreniny -ukázať a pomenovať na ukážke hrudník, chrbticu, lebku, atď. -vedieť sa orientovať a ukazovať kosti na modely kostry -predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine -praktické porovnanie mliečneho a trvalého chrupu -na ukážke ukázať časti dýchacej sústavy -naučiť a vyskúšať postup pri umelom dýchaní -ukázať model srdca – naučiť stavbu srdca -ukázať postup pri nepriamej masáži srdca -pomenovať časti reflexného oblúka na schéme -ukázať na ukážke uloženie rovnovážneho orgánu</p>	<p>Ukázať a pomenovať kosti dolnej končatiny na ukážke (vlastnej končatine). Porovnať stavbu kostry ruky a nohy. Zdôvodniť význam nosenia správnej obuvi podľa obrisu správnej a nesprávnej klenby nohy. Určiť na ukážke základné typy svalového tkaniva. Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. Opísať na ukážke kostrového svalu jeho stavbu. Zdôvodniť vlastnosti svalu na príklade ohnutia a vystretia ruky v lakti. Určiť na ukážke aspoň tri svaly hlavy a krku. Určiť na ukážke aspoň tri svaly trupu. Určiť na ukážke aspoň tri svaly hornej a dolnej končatiny. Predviesť jednoduché cviky na posilnenie svalov hrudníka, chrbta, brucha a končatín. Predviesť postup predlekárskej prvej pomoci pri otvorenej a zatvorenej zlomenine. Ukázať postup predlekárskej prvej pomoci pri vytknutí, vykĺbení. Opísať na ukážke stavbu tráviacej sústavy. Pomenovať viditeľnú časť zuba v ústach. Určiť na ukážke vnútorné časti zuba. Rozlíšiť druhy zubov v chrupe. Porovnať mliečny a trvalý chrup. Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy. Uviesť príklad enzýmu a jeho význam. Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny. Vymenovať základné živiny v potrave človeka. Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou. Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Zdôvodniť význam zeleniny a ovocia v strave človeka. Uviesť príklad škodlivosti nadmerného pitia alkoholu na činnosť tráviacej sústavy. Zdôvodniť škodlivosť prejedania. Uviesť následky hladovania človeka. Uviesť význam tráviacej sústavy. Opísať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať priebeh výmeny dýchacích plynov v pľúcach. Vysvetliť podstatu dýchania. Porovnať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Vymenovať najdôležitejšie dýchacie svaly. Zistiť pohyby bránice a medzirebrových</p>
--	---	---	---

	<p>prvej pomoci pri krvácaní a zastavení činnosti srdca.</p> <p>Vylučovanie a močová sústava Vylučovanie. Močová sústava. Stavba a činnosť, poškodenia a prevencia ochorení.</p> <p>Regulačné sústavy Regulovanie organizmu. Látková a nervová regulácia. Význam regulačných sústav. Žľazy s vnútorným vylučovaním. Význam hormónov. Nervová sústava. Stavba a funkcia nervov, reflexná povaha nervovej činnosti. Zmyslové orgány chuti, čuchu a hmatu. Receptory a zmyslové vnemy. Zrak. Sluch. Stavba, činnosť a význam zrakového a sluchového orgánu. Poškodenia zraku a sluchu. Zásady hygieny zraku a sluchu. Vyššia nervová činnosť. Myslenie, pamäť, reč, schopnosti a vedomosti človeka. Zásady hygieny duševnej činnosti. Význam nervovej sústavy. Zásady predlekárskej prvej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy.</p> <p>Rozmnožovanie, vývin jedinca a rodičovstvo</p>		<p>svalov pozorovaním nádychu a výdychu. Zdôvodniť význam čistoty ovzdušia pre človeka. Uviesť názov škodlivej látky v cigaretách. Uviesť príklad účinkov fajčenia na dýchaciu sústavu. Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Opísať na ukážke postup pri umelom dýchaní. Uviesť význam dýchacej sústavy pre život človeka. Určiť na ukážke zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi. Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy veľký a malý krvný obeh. Uviesť význam srdcových chlopní pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny, žily a vlásočnice podľa významu. Uviesť význam vencovitých tepien pre činnosť srdca. Rozlíšiť tepny a žily podľa smeru prúdenia krvi. Poznať význam miazgy pre ľudský organizmus. Opísať význam miazgových ciev. Určiť umiestnenie a význam sleziny. Vysvetliť funkcie obehovej sústavy. Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života. Ukázať na ukážke alebo slovné opísať nepriamu masáž srdca. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení tepny a žily. Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. Ukázať na svojom tele uloženie obličiek. Vysvetliť význam obličiek a močových ciest. Uviesť príklad príčiny ochorenia močovej sústavy. Vymenovať zásady prevencie ochorenia obličiek. Zdôvodniť význam pitia tekutín pre funkciu obličiek. Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka. Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka. Pomenovať orgánovú sústavu, ktorá umožňuje nervovú reguláciu. Uviesť význam regulovania činnosti organizmu. Určiť na ukážke tri žľazy s vnútorným vylučovaním. Uviesť význam inzulínu. Uviesť príklad významu troch žliaz s vnútorným vylučovaním. Opísať význam nervovej bunky. Pomenovať časti reflexného oblúka na schéme. Uviesť príklad reflexnej činnosti človeka. Opísať na ukážke základné časti ústrednej nervovej</p>
--	---	--	--

	<p>Rozmnožovacia sústava. Pohlavné bunky, funkcia. Stavba a funkcia reprodukčných orgánov. Vývin jedinca. Oplodnenie, tehotenstvo a pôrod. Obdobia ľudského života. Pohlavné ochorenia. Prevencia pohlavných ochorení a AIDS. Priateľské a partnerské vzťahy, rodina.</p>		<p>sústavy. Určiť na ukážke jednotlivé časti mozgu. Vysvetliť význam mozgovej kôry predného mozgu. Uviesť základné časti obvodovej nervovej sústavy. Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu a hmatu. Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú. Opísať na ukážke stavbu oka. Opísať podľa ukážky podstatu krátkozrakosti a ďalekozrakosti. Opísať na príklade možnosti poškodenia zraku. Určiť na ukážke vonkajšie, stredné a vnútorné ucho. Pomenovať na ukážke časti stredného ucha. Určiť na ukážke uloženie a význam rovnovážneho orgánu. Opísať na príklade možnosti poškodenia sluchu. Vymenovať zásady starostlivosti o zrakový orgán. Vymenovať zásady starostlivosti o sluchový orgán. Uviesť príklad komunikácie s osobou s poškodeným zrakom lebo sluchom. Uviesť príklad podmieneného reflexu. Uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Uviesť význam myslenia a reči v živote človeka. Vymenovať zásady hygieny duševnej činnosti. Uviesť na príklad správneho režimu dňa. Opísať postup prvej predlekárskej pomoci pri poranení mozgu, chrbtice a miechy. Rozlíšiť protišokovú a stabilizovanú polohu na ukážke. Určiť a pomenovať na ukážke ženské a mužské pohlavné orgány. Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Vysvetliť význam menštruačného cyklu. Označiť na ukážke pohlavných orgánov miesto splynutia vajíčka a spermie. Uviesť dĺžku trvania tehotenstva. Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy. Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom. Uviesť príklad troch znakov dospievania. Uviesť typické znaky troch období ľudského života. Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Opísať podstatu ochorenia AIDS a možnosti jej predchádzania. Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení Uviesť príklad priateľských vzťahov, vzájomnej pomoci mladých a dospelých ľudí. Uviesť na príklade význam rodiny.</p>
--	---	--	---

Zdravie a život človeka	Vonkajšie vplyvy na ľudské zdravie. Zdravie a choroba. Nákazlivé ochorenia, očkovanie, prevencia. Toxické a návykové látky. Vplyv na zdravie človeka. Drogové závislosti a ich prevencia. Vnútorné vplyvy na ľudské zdravie. Dedičné vlastnosti a vplyv na zdravie a život človeka. Schopnosti a osobitosti človeka. Životný štýl. Etické a morálne princípy, kultúra medziludských vzťahov, vzťah človeka k prírode	-naučiť pojmy imunita, inkubačná doba, atď - uviesť zásady prevencie infekčných chorôb - naučiť vymenovať základné podmienky života človeka Afektívne ciele: -vysvetliť význam dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie -upozorniť na negatíva drogových závislostí -uviesť zásady prevencie drogových závislostí -poukázať na príklad zdravého životného štýlu	Uviesť tri príklady infekčného ochorenia. Charakterizovať výraz imunita a inkubačná doba. Vysvetliť základný princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení. Vysvetliť na príklade význam dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie. Uviesť príklad návykovej látky. Vysvetliť na príklade drogovú závislosť. Zdôvodniť na príklade škodlivosť drogovej závislosti zdravie človeka. Uviesť zásady prevencie drogových závislostí. Uviesť vplyv dedičnosti na zdravie človeka. Uviesť príklad dedičnej vlastnosti človeka. Uviesť príklad dedičného ochorenia. Uviesť príklad významu jedinca v živote spoločnosti. Vyjadriť vlastný názor na význam záujmov, sebapoznávania, vzdelávania a rozvoj zručností pre život človeka. Vymenovať základné podmienky života človeka. Zdôvodniť význam striedania práce a odpočinku. Uviesť príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka. Uviesť príklad zdravého životného štýlu.
Praktické úlohy		-určovanie kostí lebky a celej kostry -pozorovanie šupiny -pozorovanie pera vtáka -návčik prvej pomoci pri zlomeninách a poraneniach kĺbov - návčik prvej pomoci pri krvácaní, zástave dýchania a činnosti srdca -protišoková prevencia	Pozorovanie a určovanie kostí (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie stavby a funkcie kostry stavovcov (na modeloch, obrazoch, diapozitívoch a pod.). Porovnanie šupiny ryby, pera vtáka a chlpu cicavca. Stavba vtáčieho vajca. Pozorovanie stavby pera vtáka. Prvá pomoc pri zlomeninách a vykĺbení. Prvá pomoc pri zastavení dychu. Prvá pomoc pri krvácaní zo žily a tepny. Prvá pomoc pri zastavení činnosti srdca. Prvá pomoc pri šoku. Činnosť zmyslových orgánov
Námety na samostatné pozorovania		-pozorovanie rýchlosti striedania nádychu a výdychu v pokoji a po telesnej aktivite	Vonkajšie prejavy dýchania a v pokoji a pri telesnej aktivite. Zmeny tepu v pokoji a pri pohybovej činnosti.

8. ročník

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Neživá príroda a jej poznávanie		
Neživá a živá príroda	Neživá príroda, organizmy, nerastné suroviny, vyčerpatelné, obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje surovín	Poukázať na príklade závislosť organizmov od neživej prírody. Opísať príklad vplyvu organizmov na neživú prírodu. Dokumentovať význam vied o Zemi na príklade. Uviesť význam nerastných surovín pre život človeka.
Zem a jej stavba		
Stavba Zeme. Sféry zemského telesa.	Zemské jadro, zemský plášť, litosféra, zemská kôra.	Určiť a pomenovať podľa ukážky stavbu zemského telesa.
Základná stavba zemskej kôry pevnín a dna oceánov.	Litosféra, zemská kôra, pevninská zemská kôra, oceánska zemská kôra, litosférické platne.	Rozlíšiť na ukážke typy zemskej kôry.
Pohyby zemskej kôry.	Priekopová prepadlina- rift, oceánsky chrbát, oceánska priekopa, pohyby litosférických platní, podsúvanie, vzdďalovanie platní, vrásnenie, sopečná činnosť, sopečné pohoria, sopečné ostrovy- oblúky, vrásové pohoria	Uviesť hlavnú príčinu pohybu litosférických platní. Uviesť dôsledky vzdďalovania litosférických platní. Uviesť dôsledky približovania a podsúvania litosférických platní.
Stavebné jednotky zemskej kôry		
Minerály a horniny. Charakteristika a vznik.	Minerál, hornina, živec, kremeň, slúda, žula, vápenec, rovnorodá a rôznorodá prírodnina, stavebná jednotka zemskej kôry.	Charakterizovať minerál a uviesť konkrétny príklad. Charakterizovať horninu a uviesť konkrétny príklad. Rozlíšiť na ukážke minerál a horninu. Uviesť aspoň jeden spôsob vzniku hornín.
Minerály – vnútorná stavba a tvar.	Kryštalizácia, kryštalová štruktúra, kryštál.	Pomenovať priestorový útvar, od ktorého závisí tvar a vlastnosti kryštálov.
Vlastnosti minerálov.	Vlastnosti, hustota, tvrdosť, farba, lesk, rozpustnosť, rozklad.	Vymenovať tri mechanické vlastnosti minerálov s významom pre človeka. Vymenovať tri optické vlastnosti s významom pre človeka. Uviesť príklad využitia mechanickej a optickej vlastnosti minerálu.
Význam a ochrana minerálov.	Nerastné suroviny, rudy, nerudy, energetické nerastné suroviny, opál, holubníkový kremeň, aragonit.	Vymenovať 3 rudné, nerudné a energetické nerastné suroviny a ich využitie. Uviesť dôvod ochrany niektorých minerálov.
Geologické procesy a dejiny Zeme		
Geologické procesy a dejiny Zeme	Geologický proces vnútorný, vonkajší, zemské teplom prítťaživosť Zeme, Mesiaca, slnečné žiarenie.	Uviesť príklad zdroja a energie geologického procesu. Rozlíšiť na príklade vonkajší a vnútorný geologický proces.
Katastrofické geologické procesy a dôsledky pre človeka.	Zemetrasenia, sopečná činnosť, tsunami, zosuvy pôdy.	Dokumentovať na príklade katastrofický geologický proces a jeho následky.

Magmatická a sopečná činnosť.	Magmatická činnosť (magmatizmus), magma, sopečná činnosť, láva	Charakterizovať magmatickú činnosť. Odlíšiť magmu a lávu podľa miesta vzniku.
Sopky a prejavy ich činnosti.	Sopka, sopečný kužeľ, sopečný komín, sopečný kráter, lávový prúd, sopečné horniny.	Opísať podľa ukážky (schémy) časti sopky. Uviesť príklad prejavov sopečnej činnosti. Uviesť príklad prospešnosti sopečnej činnosti pre človeka.
Vyvreté horniny. Vlastnosti, význam a výskyt na Slovensku.	Vyvreté horniny, hlbinné a výlevné vyvreté horniny, všesmerne zrnitá stavba, celistvé horniny, pórovité horniny, žula, živce, kremeň, sludy, čadič, ryolit, andezit.	Opísať podstatu vzniku vyvretých hornín. Rozlíšiť na ukážke hlbinnú a výlevnú vyvretú horninu. Zdôvodniť štruktúru žuly a čadiča. Uviesť príklad využitia hlbinej a výlevnej vyvretej horniny. Zistiť na geologickej mape Slovenska výskyt vyvretých hornín.
Horotvorná činnosť a poruchy zemskej kôry. Vrásky a vrásnenie, zlomy, príkrovy.	Horotvorná činnosť, prehýbanie, lámanie, pohyb blokov zemskej kôry, vrásnenie, vrása, zlom, priekopová prepadlina	Charakterizovať horotvornú činnosť. Rozlíšiť na ukážke (alebo načrtnúť) príklad poruchy zemskej kôry. Rozlíšiť vrásu a zlom podľa charakteristických znakov a ich vzniku.
Zemetrasenie. Výskyt, príčiny, sprievodné javy, dôsledky pre človeka. Zemetrasenie na Slovensku.	Zemetrasenie, tektonické, závalové a sopečné zemetrasenie, ohnisko, epicentrum, tsunami.	Vysvetliť príčiny zemetrasenia. Uviesť príklad druhu zemetrasenia a jeho dôsledkov. Opísať rozdiel medzi ohniskom a epicentrom zemetrasenia. Poznať možnosti ochrany ľudí a budov pred dôsledkami zemetrasenia.
Premena hornín a premenené horniny. Vlastnosti a význam.	Premena hornín, premenená hornina, tlak, teplota, bridličnatý vzhľad, fylit, svor, rula, mramor.	Uviesť hlavné činitele premeny hornín. Opísať na ukážke typickú vlastnosť premenených hornín. Uviesť príklad premenenej horniny, typickú vlastnosť a praktické využitie.
Vonkajšie geologické procesy. Činitele vonkajších procesov.	Vonkajšie geologické činitele, vonkajšie geologické procesy, rozrušovanie, prenášanie, usadzovanie, spevňovanie.	Uviesť príklad vonkajšieho geologického činiteľa. Uviesť príklad vonkajšieho geologického procesu z vlastného pozorovania v prírode.
Zvetrávanie, príčiny a dôsledky.	Mechanické zvetrávanie, rozpad, chemické zvetrávanie, rozklad, zvetranina.	Opísať podstatu mechanického zvetrávania a jeho dôsledok. Opísať podstatu chemického procesu zvetrávania a jeho dôsledok.
Geologická činnosť zemskej príťažlivosti.	Zemská príťažlivosť, opadávanie, zrútenie, zosúvanie.	Opísať dôsledky zemskej príťažlivosti na svahu.
Geologická činnosť vody.	Voda – povrchová, morská a minerálna, vodná erózia	Uviesť dôsledok činnosti toku rieky a morskej vody. Zdôvodniť ochranu podzemných vôd.

Geologická činnosť ľadovca.	Horský a kontinentálny ľadovec, moréna	Opísať dôsledok činnosti horského ľadovca. Porovnať tvar doliny vytvorenej povrchovou vodou a ľadovcom.
Geologická činnosť vetra.	Vietor, hríbovité útvary, duny, spraš	Opísať dôsledky vetra na príklade geologického útvaru.
Úlomkovité usadené horniny – vznik, vlastnosti, význam pre človeka.	Usadené horniny, vrstva, úlomkovité usadené horniny, štrk, piesok, íl, zlepenec, pieskovec	Pomenovať útvary, do ktorých sa usporadúvajú usadené horniny. Uviesť príklad využitia nespevnenej a spevnenej usadenej horniny.
Organické usadené horniny – vznik, vlastnosti a význam pre človeka.	Organické usadené horniny, vápenec, rašelina, uhlie, ropa	Opísať podstatu vzniku organických usadených hornín. Uviesť príklad využitia organickej usadenej horniny.
Chemické usadené horniny – vznik, vlastnosti a význam pre človeka.	Chemické usadené horniny, kamenná soľ, sadrovec, dolomit, travertín,	Opísať podstatu vzniku chemických usadených hornín. Uviesť príklad využitia chemickej usadenej horniny.
Krasové procesy. Krasové útvary. Jaskyne ako životný priestor organizmov. Význam pre človeka.	Krasový proces, kras, krasový útvar, škrapy, krasová jama, ponor, vyvieracia, jaskyňa, kvapal, kvapľová jaskyňa, ľadová jaskyňa, slovenské jaskyne	Opísať podstatu krasového procesu. Uviesť príklad povrchového a podzemného krasového útvaru. Rozlíšiť kvapľovú a ľadovú jaskyňu podľa výzdoby. Uviesť príklad kvapľovej a ľadovej jaskyne na Slovensku.
Skameneliny a vek Zeme.	Skamenelina, vedúca skamenelina, vek hornín	Charakterizovať skamenelinu, uviesť príklad skameneliny. Opísať proces vzniku skameneliny. Uviesť príklad určovania veku hornín.
Dejiny Zeme. Prahory, starohory, prvohory, druhohory, treťohory a štvrtohory.	Prahory, starohory, horotvorná činnosť, prvohory, vedúce skameneliny, trilobity, čierne uhlie, druhohory, alpínske vrásnenie, amonity, belemnity, treťohory, numulity, žraloky, dinosaury, predchodca človeka, štvrtohory, ľadová doba, medziľadová doba, pôda, mamut, jaskynný medveď, jaskynný lev	Uviesť významné geologické procesy v jednotlivých érach vývoja Zeme. Poznať na ukážke príklad vedúcej skameneliny prvohôr, druhohôr, treťohôr a štvrtohôr. Uviesť význam prvohorných papradí a prasličiek v súčasnosti pre človeka.
Geologické jednotky Západných Karpát.	Západné Karpaty, flyšové pásmo, bradlové pásmo, pásmo jadrových pohorí, veporské pásmo, gemerské pásmo	Vymenovať podľa ukážky geologické jednotky Západných Karpát. Uviesť príklad typickej horniny geologických jednotiek Západných Karpát.
Podmienky života a vzťahy organizmov.		

<p>Látkové zloženie organizmov. Vzťah organizmov k prostrediu. Prispôsobivosť a znášanlivosť organizmov.</p>	<p>Organizmus, prostredie, vzťahy, životné podmienky prostredia, ekológia, ekologická prispôsobivosť, znášanlivosť, aklimatizácia</p>	<p>Uviesť štyri chemické látky, ktoré sú súčasťou živých organizmov aj neživej prírody. Vymenovať organické látky, ktoré tvoria telá živých organizmov. Uviesť príklad závislosti organizmu od prostredia a vzájomného vzťahu medzi organizmami. Demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov životu vo vode, na zemi, v pôde, vo vzduchu. Charakterizovať znášanlivosť organizmov voči podmienkam prostredia.</p>
<p>Neživé zložky prostredia. Svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda a ich vplyv na životné podmienky a procesy organizmov.</p>	<p>Životné podmienky, svetlo, slnečné žiarenie, fotosyntéza, teplo, teplota tela organizmov, vzduch, dýchanie, kyslík, oxid uhličitý, dusík, voda, životné prostredie, rozvádzanie látok, chemické procesy, obeh vody, pôda, zvyšky organizmov, minerálne látky, biogénne prvky, stopové prvky, humus</p>	<p>Zdôvodniť význam slnečného žiarenia pre fotosyntézu. Uviesť význam tepla pre život rastlín. Uviesť príklad vplyvu telesnej teploty na život živočíchov. Uviesť význam zložiek vzduchu pre život rastlín a živočíchov. Uviesť význam vody pre život organizmov. Demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov množstvu vody v prostredí. Uviesť význam minerálnych látok, biogénnych a stopových prvkov, humusu v pôde pre život rastlín.</p>
<p>Negatívne vplyvy znečisťovania neživých faktorov prostredia.</p>	<p>Znečisťovanie vody, pôdy, ovzdušia,</p>	<p>Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život rastlín. Uviesť príklad znečistenia prostredia a dôsledkov pre život živočíchov.</p>
<p>Populácia. Vlastnosti, vnútorné a vonkajšie vzťahy, ohrozenie populácie.</p>	<p>Ekologická jednotka, jedinec, populácia, veľkosť populácie, rast populácie, hustota populácie, konkurencia, symbióza, parazitizmus, hostiteľ, parazit, predácia, predátor, korisť</p>	<p>Rozlíšiť na ukážke jedinca, populáciu rastlín a populáciu živočíchov. Vysvetliť podmienky rastu populácie. Uviesť príklad početne malej a veľkej populácie. Rozlíšiť na príklade konkurenciu, predáciu, parazitizmus, symbiózu.</p>
<p>Spoločenstvo organizmov. Druhá rozmanitosť, priestorové členenie a zloženie spoločenstva. Prírodné a umelé spoločenstvá.</p>	<p>Spoločenstvo (biocenóza), priestorová štruktúra spoločenstva, vrstva (etáž), zloženie spoločenstva, prírodné spoločenstvo (lesné, vodné, trávne), umelé spoločenstvo (poľné, záhradné, monokultúra)</p>	<p>Uviesť príklad spoločenstva organizmov. Porovnať druhovú rozmanitosť v lese a na poli. Opísať na ukážke priestorové rozmiestnenie organizmov vo vrstvách lesa. Rozlíšiť prírodné a umelé spoločenstvo podľa vplyvu človeka na ich zloženie. Uviesť príklady organizmov prírodného a umelého spoločenstva.</p>

<p>Ekosystém. Zložky, typy ekosystémov. Obeh látok a tok energie v ekosystéme. Vplyv činností človeka na život v ekosystémoch.</p>	<p>Ekosystém (suchozemský, vodný, prírodný, umelý), obeh látok, tok energie, slnečná energia, producenty, konzumenty, rozkladače, potravný reťazec, pastvovokoristnícky potravný reťazec, rozkladný potravný reťazec, potravná sieť, potravná pyramída, obnova a vývoj ekosystému.</p>	<p>Rozlíšiť na ukážke živé a neživé zložky ekosystému. Uviesť príklady ekosystémov. Uviesť príklad producenta, konzumenta, rozkladača. Uviesť príklad hmyzu, ktorý po premnožení škodí v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a zdraviu človeka. Zostaviť potravný reťazec organizmov. Opísať proces obnovy ekosystému. Uviesť príklad hmyzu, ktorý sa môže rozšíriť po postihnutí ekosystému povodňou, veternou smršťou. Uviesť príklad vplyvu činnosti človeka na zmeny v ekosystéme.</p>
<p>Biosféra. Zložky a časti biosféry, obeh látok a tok energie, obnova a vývoj ekosystémov v biosfére.</p>	<p>Biosféra, biomy, stepi, savana, púšť, tundra, tajga, tropické lesy, lesy mierneho pásma, obeh látok, tok energie.</p>	<p>Uviesť príklad neživých a živých zložiek biosféry. Rozlíšiť na ukážke tri ekosystémy v biosfére. Vysvetliť na príklade obeh látok v biosfére. Vysvetliť význam toku energie v biosfére.</p>
<p>Biologická a ekologická rovnováha. Podmienky zachovania biologickej diverzity.</p>	<p>Druhovú rozmanitosť (biologická rozmanitosť), biologická rovnováha, spätná väzba, ekologická rovnováha, stabilita ekosystému, nestabilita ekosystému</p>	<p>Charakterizovať stav biologickej rovnováhy. Uviesť príklad narušenia biologickej rovnováhy. Porovnať podmienky stabilného a nestabilného ekosystému. Uviesť tri príklady ekologického prístupu v krajine. Uviesť tri príklady narušenia ekologickej rovnováhy.</p>
<p>Globálne ekologické problémy. Hromadenie odpadov, ničenie dažďových pralesov, výroba a spotreba energie. Príčiny a dopady na ekosystémy, možnosti riešenia.</p>	<p>Ozónová vrstva, ozón, smog, ozónová diera, globálne otepľovanie, skleníkový efekt, skleníkové plyny, kyslé dažde, odpady, druhotné suroviny, recyklácia, biologický odpad, rádioaktívny odpad, dažďový prales, energia, zdroje energie, alternatívne energetické zdroje.</p>	<p>Uviesť príčiny a dopady stenčovania ozónovej vrstvy, vzniku smogu, skleníkového efektu, vzniku kyslých dažďov. Uviesť príklad zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov alebo ničenia dažďových pralesov. Uviesť príklad príčiny hromadenia odpadov. Uviesť význam recyklácie druhotných surovín. Demonštrovať na príklade alternatívny zdroj energie a jeho prínos.</p>
<p>Praktické aktivity. /3/</p>		

Názov predmetu	Etická výchova
Časový rozsah výučby	1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 0,5h ŠVP+0,5 ŠkVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.

Poslaním povinnej voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej

úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu

(zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom

zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi. Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania.

Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností /otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných.../ ako aj podpora mentálnej

hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť,
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou,
- jej správanie je určované osobným presvedčením a interiorizovanými etickými normami, vyplývajúcimi z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti,
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách,
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a správneho konania,
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangažovanosťou - súlad medzi emóciami a chcením – nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi,
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami,
- je ochotná a schopná spolupracovať a iniciovať spoluprácu.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme

KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

3. Vyučovacie metódy a formy

Výučba predmetu náboženská výchova má byť zaujímavá a stimulujúca. Má žiakov učiť riešiť praktické otázky osobného a spoločenského života na základe morálnych princípov, ktoré sú nemenné. Výučba má žiakov aktivizovať a pripraviť na život v spoločnosti, ktorá môže kultúrne rásť len aktivitou uvedomelých a zodpovedných občanov s vysokým morálnym kreditom.

Vychováva nielen svojim obsahom učiva ale aj klímou triedy. Klíma jednotlivých tried vytvára klímu celej školy.

Metódy a formy práce:

- Obrazová meditácia.
- Alternatívne argumentácie slovom, písaním textov, stvárnením problematiky výtvarne.
- Práca v skupinách, ktorej predchádza prečítanie textu k biblickej téme.
- Práca s textom.
- Písanie listu.
- Vyrábanie koláže, plagátov.
- Pantomíma alebo scénka aj s textom, dramatizácia.
- Rozhovor a diskusia v pléne.
- „Zážitkový predmet“ – liturgický predmet, obraz, symbolický predmet.
- Riešenie nadhodeného konfliktu.
- Spev, hudba (Orffove nástroje).
- Učenie sa textu, modlitby.
- Trojdimenzionálne stvárnenie z plastelíny, hliny, papiera, látky ...
- Konfrontácia, porovnávanie.
- Zaujatie postoja k problému, výkladu učiva ...
- Vyhľadávanie textov, obrázkov na internete a ich spracovanie.
- Príprava a prezentácia svojej práce vytvorenej v PowerPointe na danú tému.

Metódy a formy práce vyplývajú zo vzdelávacích a výchovných potrieb žiakov, z ich veku a životných skúseností. Využívajú aktivizujúce vyučovacie metódy, vhodné projektové vyučovanie v spolupráci so všeobecno vzdelávacími predmetmi.

4. Hodnotenie predmetu

Na základe pedagogickej rady konanej dňa 21. 06.2010 bolo schválené, že na roč. 5. – 9. sa nebudú výchovné predmety klasifikovať. Hodnotenie: „absolvoval/neabsolvoval“.

5. Učebné pomôcky a zdroje

Metodický materiál k predmetu Etická výchova - L. Lencz, O. Križová

Metódy etickej výchovy - L. Lencz

Etická výchova -Roche-Olivar

Slepačia polievka pre dušu človeka

Zdravie – časopis, materiály z internetu

- zdroje u internetu

- Nechaj ma chcem sa učiť sám 1 2 3 4, Axel - Vopelová

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu etická výchova na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> - má vedieť vhodne sa pozdraviť poďakovať, ospravedlniť sa - má sa snažiť udržiavať dobré medziľudské vzťahy - nemá podceňovať seba a iných - má byť iniciatívny a tvorivý , - má sa zaujímať o problémy iných - vníma a uvedomuje si svoje emócie - je schopný odhadnúť pocity ostatných a brať ich do úvahy, - má poznať svoje silné i slabé stránky - nemá podceňovať seba a iných - má byť iniciatívny a tvorivý - má vedieť požiadať o láskavosť - má byť kamarátsky - má byť empatický - má byť komunikatívny - má sa správať prosociálne
Človek a hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> - má udržiavať dobré medziľudské vzťahy - sa má zaujímať o nové veci - premýšľa nad životnými cieľmi - má mať zdravé sebavedomie - má byť asertívny - má byť zodpovedný - má byť k sebe i k okoliu kritický
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - sa kultivovane správa - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti - citlivo komunikuje
Človek a svet práce	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje podľa pokynov dospelých - vie prejsť úctu - uplatňuje asertivitu - je otvorený a kritický
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - má záujem o ochranu prírody - identifikuje sa so svojím vnímaním pocitov - vníma človeka ako súčasť prírody
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - vie sa kultivovane vyjadrovať --vie kriticky ohodnotiť svoje schopnosti schopností -je platným členom v tímovej práci -je schopný vytvárať väzby s inými ľuďmi -má odvahu vyjadriť sa -narába primerane s časom -vcit'uje sa do obsahu hovoreného -kladie doplňujúce otázky -je tolerantný a empatický -chápe potreby starých, chorých i postihnutých ľudí

Zdravie a pohyb	-dbá o svoje zdravie, venuje sa pohybovým aktivitám , -sa snaží športovať so svojimi blízkymi
Matematika a práca s komunikáciami	-vie rozširovať svoje vedomosti a schopnosti prostredníctvom moderných technológií
Prierezové témy	
Ochrana života a zdravia	-chráni si zdravie, odoláva nástrahám závislostí
Environmentálna výchova	-má pozitívny vzťah k prírode
Osobnostný a sociálny rozvoj	-je schopný rešpektovať názory iných -je schopný sebareflexie, sebapoznávania, rozvoja sebaúcty a sebadôvery
Multikultúrna výchova	- má pozitívny vzťah k rôznym kultúram

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-má odvahu vyjadriť sa	-je tolerantný	-chápe dôležitosť	-osvojuje si flexibilný spôsob	-zaujímať sa o veci	-je schopný
-aktívne a so záujmom počúva -má pozitívny vzťah k čítaniu	a ústretový k iným	kultúrneho vyjadrovania sa	riešenia problémov -akceptuje druhých ľudí takých, akí sú	verejné	sformulovať svoje úlohy
-používa ja-správu , vyjadruje svoje pocity -vníma dôležitosť neverbálneho spôsobu komunikácie	-je schopný sebareflexie	-uvedomuje si svoju kultúrnu identitu	-vie si osvojiť flexibilný prístup -dôveruje a je empatický	-zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí	-motivuje sa pre ďalšie učenie
-aktívne a so záujmom počúva, je otvorený a čestný -udrzuje s hovoriacim očný kontakt	-má pozitívny vzťah k sebe aj k iným	-všíma si kultúrne prejavy iných národov, národností, etník	-zvažuje vhodnosť každého z riešení	-chráni svoje práva a práva iných	-vie oceniť ľudí vo svojom okolí – hodnotí originálne

					myšlienky
-svoje pocity a postrehy prediskutuje s ostatnými členmi skupiny	-prijíma a rozvíja etické, kultúrne a duchovné hodnoty	-správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam	-o svojom hľadisku je schopný diskutovať	-v tímovej práci spolupracuje	-pozná svoj učebný štýl, pomáha slabším spolužiakom
-prejavuje úctu ku všetkým formám života	-má pozitívny vzťah k svojmu zdraviu	-posudzuje svoje reálne fyzické	-orientuje sa v novovzniknutých situáciách	-zaujíma sa o životné podmienky	-aktívne sa zúčastňuje ochrany prírody
-nepoužíva morálne súdy a odsudzujúce hodnotenia	-rešpektuje ľudské práva		a duševné možnosti	a pružne na ne reaguje	

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Otvorená komunikácia	Úrovne komunikácie, verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, poďakovanie, ospravedlnenie, prejavenie úcty voči iným v komunikácii, komunikačné šumy, chyby a prekážky.	zoznámenie sa medzi sebou pojem verbálna a neverbálna komunikácia správne osloviť človeka, poďakovať, ospravedlniť sa, prejať úctu	používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi
Poznanie a pozitívne hodnotenie seba	Sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich silných a slabých stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku (rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, úspech, vzťahy, záujmy...).	silné a slabé stránky človeka uvedomiť si hodnotu človeka sebaúcta v rodine, škole záujmy a vzťahy	kultivované správanie v spoločnosti mať kladný vzťah k svojim vrstovníkom i starším ľuďom
Poznanie a pozitívne	Pozitívne hodnotenie druhých v	verbálne i neverbálne hodnotenie ľudí okolo seba	byť tolerantný ku všetkým ľuďom

hodnotenie druhých	bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia...) hľadanie dôvodov pre pozitívne hodnotenie iných, ich verbálne vyjadrenie, prípadne písomné vyjadrenie pozitív iných, reflexia nad dobrom, ktoré od iných prijímame. Úcta k postihnutým starým, chorým a pod.	hľadanie dobra ohľaduplný a tolerantný prístup k starým ľuďom, chorým a handikepovaným	pomáhať handikepovaným
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch, iniciatíva.	Rozvíjanie základnej tvorivosti, objavovanie darov prostredníctvom širokej ponuky pre ľudskú tvorivosť (pohybová, výtvarná, imitačná, literárne, prosociálna...) radosť z tvorivosti, tvorivosť a iniciatíva v medziľudských vzťahoch (čo môžem urobiť pre mojich spolužiakov, pre našu triedu, pre rodinu, pre ľudí v núdzi...).	prosociálnosť vo všetkých oblastiach ľudskej spoločnosti čo môžem urobiť pre svoju rodinu, spolužiakov, pre ľudí v krajných situáciách venovanie darčiekov Deň narcisov zorganizovanie zbierky pre útulok zvierat adopcia zvieratka zo zoo	byť empatický, vedieť poskytnúť pomoc svojmu okolia v prípade potreby
Etické aspekty ochrany prírody	Vnímanie prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života, dôležitosť ochrany prírody z hľadiska prosociálnosti (úcta k tým, čo prídu do prírody po nás, či už o týždeň, alebo o sto rokov...) ekologická etika z pohľadu žiaka (zber odpadu, neznečisťovať okolie, šetriť prírodu konkrétnou citlivosťou v bežných životných situáciách – tečúci vodovodný kohútik, zbytočne zažaté svetlo).	ochrana prírody zber odpadu šetrenie energiami obdiv a úcta ku všetkým formám života	mať v úcte všetky formy života zapájať sa do zberu separovaného odpadu šetrenie energií

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Identifikácia a vyjadrenie vlastných citov	Uvádzanie žiakov do tajomstva citového života, definovanie a delenie citov, pocitov, identifikácia vlastných citov, pomenovanie, uchopenie, vyjadrenie a spôsob ich usmerňovania. Pomoc pri verbalizácii citového sveta – ponúknuť žiakom paletu vyjadrení pre to, čo prežívajú.	Vytvoriť atmosféru dôvery a priateľstva. Predstaviť seba iným, zoznámiť sa navzájom, prehĺbiť vzájomné poznanie sa. Vytvoriť pravidlá správania sa v skupine a spoločnú dohodu o ich dodržiavaní. Zdokonaľiť sa v aktívnom počúvaní. Zoznámiť sa s hlavnými myšlienkami učebnej témy a motivovať deti k učeniu sa. Naučiť sa uvedomiť si prežívanú emóciu a pomenovať ju. Aplikovať vedomosti o vyjadrovaní emócií v skupine, v živote, v škole i mimo nej.	Vedieť definovať city a pocity. Hovoriť o svojich pocitoch. Vedieť sa predstaviť, zoznámiť sa s novými kamarátmi, navzájom sa spoznávať. Vedieť vypočuť druhého. Pomôcť mu, ak to potrebuje. Vedieť sa vhodne správať v škole, v skupine kamarátov i vo svojom okolí.
II.Kognitívna a emocionálna empatia, pochopenie druhých, vžitie sa do situácie druhých	Rozvoj empatického vnímania iných ľudí na základe pochopenia dôležitosti empatie pre seba samého. Zložky empatie – kognitívna a empatická. Jej rozvoj – počúvanie, podobná skúsenosť, citlivosť, vyprázdnenie sa pre druhého, samotné zažívanie zo strany druhých.	Zvýrazniť dôležitosť emocionálnej inteligencie pre plnohodnotný život. Pochopiť emocionálnu kongurenciu a vedieť identifikovať emócie podľa ich prejavov. Porozumieť podstate kognitívnej a emocionálnej empatie. Zvyšovať citlivosť žiakov na emocionálnu rezonanciu a vciťovanie sa do prežívania druhých.	Snažiť sa pochopiť konanie druhých. Pomôcť im, ak to potrebujú. Empatia nemá byť iba gestom, či prázdny slovom. Citlivo pristupovať hlavne k starším ľuďom a k postihnutým.
III.Zvládnutie asertivity	Asertivita ako súčasť komunikácie. Spôsoby správania v kolíznych situáciách – pasívne, agresívne a asertívne. Vysvetlenie podstaty asertivity – pokojné presadzovanie svojich názorov bez toho aby sme ubližovali inému. Výhody a nevýhody všetkých troch typov správania. Asertivitou odbúravame agresivitu, bránime svoje práva, bránime sa k proti manipulácii a útokom	Poznať znaky verbálneho a neverbálneho prejavu pasivity a agresivity. Zoznámiť sa s charakteristikami fyzických prejavov asertívneho správania. Poznať asertívne práva. Zdokonaľovať sa v aktívnom počúvaní a umení diskutovať. Zamýšľať sa nad príčinami agresivity. Vedieť povedať n i e . Naučiť sa formulovať sťažnosť. Učiť sa kriticky myslieť.	Poznať asertívne práva. Správať sa asertívne. Nesprávať sa agresívne. Nesprávať sa však ani pasívne. Vedieť reagovať na agresívne správanie. Vedieť diskutovať. Vedieť sa sťažovať. Vedieť si priznať chybu, omyl. Vedieť povedať n i e .

IV. Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre	Vysvetlenie pojmov vzor, model, idol. Pozitívne a negatívne vzory. Pozitívne vzory správania v histórii, literárne vzory, filmoví hrdinovia. Rozvíjať schopnosť mravného úsudku na modeloch správania, ktoré sú prezentované v médiách. Čo je to dobro a zlo v ľudskom živote? Ako sa prejavuje na správaní jednotlivcov a skupín, s akými dôsledkami pre jednotlivca a skupiny?	Poznať lepšie samých seba. Zoznámiť sa s charakteristikami dobrého človeka. Formovať pozitívne myslenie. Zdokonaľovať sa v aktívnom počúvaní a umení diskutovať. Zamýšľať sa nad názormi Sokrata a Matky Terezy. Snažiť sa stať úspešným vo vzťahoch k dospelým. Porozumieť projektovej metóde. Učiť sa kriticky myslieť.	Vedieť charakterizovať dobrého človeka. Vedieť charakterizovať pozitívne a negatívne vlastnosti. Príklady z krásnej literatúry – dobrý človek. Vedieť rozoznať ideál dobra v skutočnosti od ideálu prezentovanom v médiách.
V. Pozitívne vzory v každodennom živote ("hrdinovia všedných dní").	Vedeť k citlivosti na vnímanie ľudí okolo seba, anonymný hrdina. Moje okolie a dobrí ľudia, čo si na nich najviac cením? Ako by som chcel žiť a ako nie, ako kto a prečo? Prečo sa mi nedarí byť taký ako oni? Každý človek je pozvaný k naplneniu svojho života dobrom originálnym spôsobom. Môžem byť aj ja vzorom pre iných?	Poznať ľudí okolo seba. Ako príklad uviesť známych ľudí z nášho okolia, na ktorých si niečo cením. Pomenovať ľudí, ktorých nazývam anonymný hrdina. Snažiť sa byť vzorom pre iných.	Vedieť nájsť pozitívne vzory aj v každodennom živote. Chcieť zmeniť svoje zlé správanie. Snažiť sa byť pre svoje okolie v niečom vzorom.
VI. Prosociálne správanie	Komponenty prosociálneho správania: -správanie v prospech druhého, správanie bez očakávania protislužby, alebo vonkajšej odmeny, správanie podporujúce reciprocitu, správanie, ktoré nenaruší identitu osoby, ktorá sa správa prosociálne. Druhy prosociálneho správania: pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo.	Staráť sa o seba aj o iných. Zoznámiť sa s charakteristikou prosociálneho správania. Formovať pozitívne myslenie. Zdokonaľovať sa v aktívnom počúvaní a umení diskutovať. Zamýšľať sa nad priateľstvom a pravidlami priateľstva. Usilovať sa stať sa úspešnými vo vzťahoch s inými ľuďmi a pomáhať im. Učiť sa kriticky myslieť. Poznať dobro a konať dobro.	Vedieť, aké je prosociálne správanie. Pozitívne myslieť. Vedieť druhého vypočuť a pomôcť mu. Hľadať si skutočných priateľov. Pomáhať ľuďom. Vedieť sa rozdeliť, spolupracovať s kamarátmi, ale i dospelými ľuďmi.

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Objavenie vlastnej jedinečnosti</p>	<p>Veľkosť a dôstojnosť ľudskej osoby, úcta k človeku. Poznať svoje silné a slabé stránky, pozitívne a negatívne vlastnosti. Zdravé sebavedomie. Prijatť sám seba aj so svojimi nedostatkami, rozhodnúť sa pracovať na sebe. Rovnakú šancu dávať iným</p>	<p>Ľudská dôstojnosť ako hodnota. Pojem ľudskej dôstojnosti -Všeobecná deklarácia ľudských práv. Konkretizovať v každodennej realite vedomie ľudskej dôstojnosti. Vedieť poukázať na svoje pozitívne i negatívne stránky. Snaha pracovať na sebe. Pracovať na zdravom sebavedomí. Pojem o sebe /self-concept/, sebaúcta</p>	<p>Žiak získa vedomosti o Všeobecnej deklarácii ľudských práv. Pochopí dôležitosť sebaúcty. Prijme druhého vo svojom okolí – kvalita komunikácie. Bude sa snažiť zlepšiť vzťahy so svojimi rodičmi resp. učiteľmi a spolužiakmi.</p>
<p style="text-align: center;">Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory</p>	<p>Vedieť sa presadiť a obhájiť v rôznych situáciách: opýtať sa prečo, vedieť odmietnuť, vysloviť sťažnosť, vysvetliť svoje názory, požiadať o láskavosť, vysloviť návrh, čeliť manipulácii a tlaku skupiny. Uplatňovanie asertívneho správania v každodennosti.</p>	<p>Asertivita v každodennom živote. Vedieť povedať svoj názor, obhájiť si ho. Trvať na svojich legitímnych právach a nárokoch, ale pritom správať sa prosociálne. Mať ohľad aj na legitímne práva druhého. Nedať sa zmanipulovať. Vedieť si dodať odvahu, vedieť sa ovládať. Vedieť správne reagovať na sťažnosť i na kritiku. Použiť techniku pootvorených dverí i pokazenej platne.</p>	<p>Žiak pri strete záujmov je schopný komunikovať asertívne, hájiť si svoje právo, avšak musí byť schopný vnímať a rešpektovať i oprávnený nárok iného.</p>
<p style="text-align: center;">Prosociálnej identity</p>	<p>Nový vzťah k druhým: nezávislosť a rešpektovanie ponúkajúce a prijímanie slobody ako predpokladu pre schopnosť preberať zodpovednosť. Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými, ochota odpúšťať a požiadať o odpustenie. Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách)</p>	<p>Naučiť sa správať k tým, ku ktorým cítime nesympatiu. Naučiť sa rešpektovať všetkých ľudí bez rozdielu. Nacvičovanie správania s prosociálnymi motívmi. Sledovať a zaznamenávať prosociálne správanie v okolí. Naučiť sa správať zodpovedne za seba i za priateľov. Naučiť sa senzibilizácii v otázkach sociálnej etiky.</p>	<p>Žiak sa naučí správať sa prosociálne. Naučí sa správať zodpovedne, naučí sa ospravedlniť, požiadať o odpustenie, slobodne prijať záväzky a úlohy v rodine, v žiackom kolektíve i v záujmových skupinách.</p>

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine	Hlbšie poznanie vlastnej rodiny (ako poznám svoju matku, svojho otca, súrodencov...) uplatňovanie sociálnych zručností v rámci rodiny (byť empatickým, otvorene a citlivo komunikovať, byť asertívnym...) Reflexia nad vlastnou kritickosťou v rodine. Rešpektovanie pravidiel hry (práva a povinnosti) v rodine	Poznať význam a hodnoty rodiny. Snažiť sa o lepšie pochopenie rodičov i súrodencov. Naučiť sa kriticky nazerať a správne hodnotiť svoje okolie. Učiť sa rešpektovať rodinné pravidlá. Snažiť sa o budovanie dobrých vzťahov v rodine.	Žiak pochopí, že v rodine musia existovať isté pravidlá. Učí sa ich rešpektovať. Snaží sa chápať rodičov i súrodencov. Snaží sa pomáhať. Snaží sa byť empatický, vie citlivo a otvorene komunikovať, vie prijať kritiku, a vie asertívne vyjadriť kritiku vo vlastnej rodine.
Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti	Rozvíjanie sexuálnej identity. Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami. Priateľstvo a láska. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi. "Zázrak života" -počatie a prenatálny život ľudského plodu. Rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou. Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky. Pohlavné choroby a AIDS. Sloboda a zodpovednosť v dozrievaní sexuálnych vzťahov v manželský a rodinný zväzok.	Poukázať na rozpor medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou. Priateľstvo, láska, zamilovanie. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi. Nebezpečie predčasného sexuálneho styku. Poukázať na nebezpečenstvo pohlavných chorôb, tiež AIDS. Zázrak života – počatie, vývin, pôrod. Poukázať na význam manželského zväzku i rodinného života.	Žiak pochopí rozdiel medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou. Získa informácie o nebezpečenstve predčasného pohlavného styku. Bude informovaný o nebezpečenstve pohlavných chorôb i AIDS. Film Zázrak života oboznámi žiakov o počatí, o vývine plodu i o pôrode.
Vzťah k starým, chorým a k osobám so špecifickými potrebami	Empatia, komunikácia so starými, chorými ľuďmi i osobami so špecifickými potrebami. Ochota chápať ich potreby, ale aj vidieť ich možnosti a bohatstvo, ktoré môžu odovzdať ostatným.	Vytvárať úctu k iným ľuďom. Uplatňovať vzájomnú toleranciu v bežnom živote.	Žiak získa poznatky, ako sa správať k starým i chorým ľuďom. Bude vedieť, ako sa má správať k postihnutým ľuďom. Bude vedieť, že aj títo ľudia môžu obohatiť náš život.

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Zdroje etického poznania ľudstva Etika; mravné hodnoty a normy; svedomie - pozitívne vzory (príklad zreých osobností), literatúra, náboženstvo, umenie a ľudová slovesnosť.	- vie vysvetliť, čo je to mravná hodnota a mravná norma - pozná základné zdroje etického poznania ľudstva	Osvojovanie si základných postojov súvisiacich s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami.	chápe význam svedomia vo svojom živote prejavuje rozhodnutie pre dobro ako postoj
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota Ochrana života a starostlivosť o zdravie ako etický problém. Základy duševnej hygieny. Niektoré problémy lekárskej etiky (eutanázia, génová manipulácia).	- vie vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o zdravie - vie zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota	Osvojovanie si pozitívnych postojov vo vzťahu k svojmu zdraviu a ochrane života človeka.	chápe, čo v sebe zahŕňajú ochrana života a starostlivosť o zdravie chráni zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, odpočinok, pohyb, stop drogám...)
Udalosti v decembri AIDS Vianoce	- pohlavné choroby - tradície	Chápe nebezpečenstvá pohlavného života Poznať tradície rôznych vierovyznaní	vie vysvetliť dôvody bezpečného intímneho života vie rozprávať o vianočnom období
Zimné obdobia Radosti zimy Fašiangy	vie vysvetliť súvislosti medzi ľudskou činnosťou a životným prostredím vie vysvetliť príčinu vzniku fašiangov	Pozná krásy zimnej prírody Pozná zvyky počas fašiangov v iných krajinách	Vie využiť dary zimy /ľad, sneh/ Vie sa orientovať v spoločenskom bontóne vhodného oblečenie, správanie, etiketa
Udalosti vo februári Svätý Valentín Jarné prázdniny	Kto bol svätý Valentín? Tradície jari	Pozná podstatu tohto sviatku Spoznávať jarnú prírodu	Podieľa sa na príprave valentínskej pošty Uvedomuje si nástrahy jari
Ekonomické hodnoty a etika Vlastníctvo a peniaze ako prostriedok a ako cieľ.			

<p>Primárna orientácia na peniaze a materiálne dobrá ako jeden z deštrukčných prvkov ľudského života (materializmus, konzumizmus). Reklama - jej ciele a metódy. Dešifrovanie manipulácií konzumizmu a orientácia na rozvoj celého človeka. "Ekonomické cnosti": sporivosť, podnikavosť, umenie hospodáriť Svojpomoc, solidarita, pomoc sociálne slabším. Poctivosť, ochrana spotrebiteľa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie rozoznať a vysvetliť inštrumentálnosť a cieľovosť hodnoty peňazí - rozumie pojmom materializmus a konzumizmus - vie vymenovať „ekonomické cnosti“ 	<p>Osvojovanie si základných pojmov súvisiacich s ekonomickými hodnotami vo vzťahu k etike, osvojovanie si základných ekonomických cností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami - pozná ciele a úlohy reklamy - v materiálnej oblasti je rozvážny, nemá veľké nároky - nepodlieha manipulácii reklamy a nedožaduje sa nadbytku ako nevyhnutnosti
<p>Dobré meno a pravda ako etické hodnoty</p> <p>Poznanie a pravda ako etické hodnoty. Pravda a lož. Tajomstvo. Je vždy nesprávne nepovedať pravdu? Česť, dobré meno, ublíženie na cti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pozná zásady narábania s pravdou - vie vysvetliť pojmy dobré meno, česť, ublíženie na cti 	<p>Osvojovanie si základných etických hodnôt, súvisiacich s dobrým menom, cťou a pravdou.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápe etické problémy súvisiace s pravdou a dobrým menom - uvedomuje si hodnotu pravdy, cti a dobrého mena - v komunikácii svoje názory a tvrdenia podkladá argumentmi a prijíma argumentáciu iných - nevstupuje bezhlavo do kritiky iných, neohovára a neosočuje

Názov predmetu	Náboženská výchova
Časový rozsah výučby	1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 0,5h ŠVP+0,5 ŠkVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania, konfrontovať ich s vedeckými a nábožensky formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu.

Návrh nových učebných osnov kladie dôraz na žiaka a rozvinutie jeho kompetencií, ktoré sú potrebné pre jeho osobný život a život v spoločnosti. Vo výchovno-vzdelávacom procese vznikla potreba nového systému vzdelávania, čo si vyžiadalo aj zmenu štruktúry učebných osnov. Ako najvhodnejšia sa javí špirálová štruktúra učebných osnov, ktorá je kombináciou cyklickej štruktúry s lineárnou. Špirálové usporiadanie učiva umožňuje postupné prehĺbovanie učiva v nasledujúcich ročníkoch vždy na náročnejšej úrovni.

V lineárnej štruktúre je potrebné rozdelenie obsahu učiva do podstatných línií, ktoré v nasledujúcich ročníkoch prehĺbujú kognitívne, afektívne a psychomotorické ciele, potrebné na osvojenie kľúčových kompetencií žiakov. Obsah učiva je rozdelený do troch lineárnych

oblastí, ktoré sú zamerané na:

- trojičný rozmer (v každom ročníku primerane spoznávať všetky tri božské osoby prostredníctvom Božieho zjavenia – Svätého písma, tradície a učenia Cirkvi),
- kristologický rozmer (v každom ročníku primerane veku sprístupňovať tajomstvo vykupiteľského diela Ježiša Krista),
- rozmer spoločenstva (primerane veku postupne spoznávať biblické dejiny, dejiny cirkvi, význam slávenia v spoločenstve, poslanie

človeka s dôrazom na osobné dejiny spásy).

Dieťa začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania

autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe

a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali

slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom a celej

spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba

predmetu naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre

jednotlivca a pre celú spoločnosť.

Ciele predmetu sú stotožnené s cieľom Národného programu výchovy a vzdelávania Slovenskej republiky. Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií. Kľúčové kompetencie majú procesualný charakter. Žiaci si ich osvojujú na

veku primeranej úrovni prostredníctvom obsahu, metód vzdelávania a činnosti.

Učivo predmetu má v každom ročníku určenú základnú ročníkovú tému a ročníkový cieľ.

Pre 5. ročník ZŠ je témou roka „Poznávanie cez dialóg“, cieľom roka je spoznávať spôsoby komunikácie Boha s ľuďmi, nadchnú sa pre komunikáciu Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova, prostredníctvom komunikácie sa približovať k Bohu a ľuďom.

Pre 6. ročník ZŠ je témou roka „Poznávanie pravdy“, cieľom roka je spoznávať Božiu pravdu; oceniť nemeniteľnosť pravdy pochádzajúcej z Božej múdrosti. Orientovať svoj život na život v pravde; praktizovať život v pravde podľa hlasu svedomia.

Pre 7. ročník ZŠ je témou roka „Sloboda človeka“, cieľom roka je poznať hranice osobnej slobody, vnímať oslobodzujúcu silu Ježiša Krista; osvojiť si návyky kresťanského životného štýlu.

3. Vyučovacie metódy a formy

Výučba predmetu náboženská výchova má byť zaujímavá a stimulujúca. Má žiakov učiť riešiť praktické otázky osobného a spoločenského života na základe morálnych princípov, ktoré sú nemenné. Výučba má žiakov aktivizovať a pripraviť na život v spoločnosti, ktorá môže kultúrne rásť len aktivitou uvedomelých a zodpovedných občanov s vysokým morálnym kreditom.

Vychováva nielen svojim obsahom učiva ale aj klímou triedy. Klíma jednotlivých tried vytvára klímu celej školy.

Metódy a formy práce:

- Obrazová meditácia.
- Alternatívne argumentácie slovom, písaním textov, stvárnením problematiky výtvarne.
- Práca v skupinách, ktorej predchádza prečítanie textu k biblickej téme.
- Práca s textom.
- Vyrábanie koláže, plagátov.
- Pantomíma alebo scénka aj s textom, dramtizácia.
- Rozhovor a diskusia v pléne.
- „Zážitkový predmet“ – liturgický predmet, obraz, symbolický predmet.
- Riešenie nadhodeného konfliktu.
- Trojdimenzionálne stvárnenie z plastelíny, hliny, papiera, látky ...
- Konfrontácia, porovnávanie.
- Zaujatie postoja k problému, výkladu učiva ...
- Vyhľadávanie textov, obrázkov na internete a ich spracovanie.
- Príprava a prezentácia svojej práce vytvorenej v PowerPointe na danú tému.

Metódy a formy práce vyplývajú zo vzdelávacích a výchovných potrieb žiakov, z ich veku a životných skúseností. Využívajú sa najmä aktivizujúce vyučovacie metódy, vhodné projektové vyučovanie v spolupráci so všeobecno-vzdelávacími predmetmi.

4. Hodnotenie predmetu

Na základe pedagogickej rady konanej dňa 21. 06.2010 bolo schválené, že na roč. 5. – 9. sa nebudú výchovné predmety klasifikovať. Hodnotenie: „absolvoval/neabsolvoval“.

5. Učebné pomôcky a zdroje

Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre ôsmy ročník základných škôl „Dôstojnosť človeka a prac. listy, Spišská Nová Ves: KPKC, 2011K neodmysliteľným zdrojom patrí: Sväté písmo, Katechizmus Katolíckej cirkvi, Dokumenty Katolíckej cirkvi, biblické mapy. Multimédiá: internet, televízia.

Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre siedmy ročník ZŠ „Sloboda človeka“, vydaná Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o.,

- Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre piaty ročník ZŠ „Poznávanie pravdy“, vydaná Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom, n.o.,
- Pracovný zošit pre piaty ročník ZŠ „Rastiem v láske“, vydaného Diecéznym katechetickým úradom Spišskej diecézy.
- Pracovný zošit pre siedmy ročník ZŠ „Sloboda človeka“, vydaného Diecéznym katechetickým úradom Spišskej diecézy.
- Sväté písmo, vydané Spolkom sv. Vojtecha.
- Životopisy svätých.

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu náboženstvo/náboženská výchova na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	<ul style="list-style-type: none"> -ocení prínos a význam starozákonných postáv v dejinách spásy -vníma kultúrne dedičstvo našich otcov. -ocení prínos byzantskej misie, činnosť sv. Cyrila, Metoda a jeho nasledovníkov -uvedomuje si hodnotu odpustenia pre budovanie vzťahov -vie jednoducho odprosiť svoje priestupky -buduje v triede plnohodnotné vzťahy -rozumie základným druhom kresťanskej modlitby -chápe a oceňuje zmysel a potrebu služby v rodine, ale aj spoločnosti -má záujem o spoznávanie spoločnosti, reaguje na jej problémy (hlad, chudoba) -ocení pôsobenie svätcov v dejinách (sv. Alžbeta Uhorská, Damián de Vesteur, s. Benedikt...) -je schopný oceniť hodnotu rodiny -je schopný spolupracovať, vytvárať väzby s inými ľuďmi. -sviatosti vníma z pohľadu služby pre človeka
Človek a hodnoty	-svojou modlitbou sa angažuje pre druhých -vníma vnútorné potreby blízkych ľudí -oceňuje význam a zmysel pravdy
Umenie a kultúra	<ul style="list-style-type: none"> -uvedomuje si korene, tradíciu a historický vývoj písma, dedičstva našich predkov -má základný náhľad na metaforický (obrazný) spôsob vyjadrovania
Človek a svet práce	-pozná a uvedomuje si hodnotu služby pre rodinu, spoločnosť.
Človek a príroda	-oceňuje význam prírody v živote človeka -prispieva k jej ochrane
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> -uvedomuje si význam a potrebu jazyka, vlastného písma -správnym využívaním slov zlepšuje komunikáciu v triede -formuje si návyk slušného vyjadrovania -oceňuje verbálnu, ale aj neverbálnu komunikáciu. -vie porovnať rôzne názory a postoje a objektívne hľadá pravdu. -objavuje rozmer vnútorného sveta svojej osobnosti. -objavuje zmysel symbolického vyjadrovania v liturgii cirkvi -komunikuje prostredníctvom gesta, postoja, pohybu -dokáže vhodne použiť symboly
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-objavuje rozmer vnútorného sveta svojej osobnosti.
Environmentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> -má pozitívny vzťah k prírode -oceňuje a nadchýna sa jej krásou

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
<p>-uvedomuje si význam a potrebu jazyka, vlastného písma, -správnym využívaním slov zlepšuje komunikáciu v triede, -formuje si návyky k slušnému vyjadrovaniu.</p> <p>-oceňuje verbálnu a neverbálnu komunikáciu, -prejavuje záujem o aktívne počúvania -vie porovnať rôzne názory a postoje a objektívne hľadá pravdu.</p> <p>-uvedomuje si význam konania a rozprávania podľa svojho svedomia</p> <p>-uvedomuje si, že prekážkou pravdy môže byť zlá komunikácia alebo nepravdivá komunikácia -komunikuje prostredníctvom gesta, postoja, pohybu, -dokáže vhodne použiť symboly, -má základný náhľad na metaforický (obrazný spôsob vyjadrovania)</p>	<p>-ocení prínos svätcov pôsobiacich v dejinách ľudstva -vníma kultúrne dedičstvo našich otcov.</p> <p>-rozvíja vzťahy na základe svojho svedomia -snaží sa žiť a pracovať podľa svojho svedomia a pravdy</p> <p>-konkrétnymi skutkami slúži rodine i spoločnosti, -je schopný oceniť hodnotu rodiny</p>	<p>-vníma kultúrny prínos náboženstva a sním spojené pôsobenie prorokov v SZ a NZ -uvedomuje si korene, tradíciu a historický vývoj písma a kultúry</p> <p>-oceňuje význam prírody v živote človeka a prispieva k jej ochrane</p>	<p>-buduje v triede plnohodnotné vzťahy</p> <p>-uvedomuje si, že klamstvom narúša medzilidské vzťahy v triede, rodine, spoločnosti</p> <p>-je schopný spolupracovať, vytvárať väzby s inými ľuďmi,</p>	<p>-uvedomuje si dôležitosť pravdy v živote človeka a spoločnosti</p> <p>-uvedomuje si hodnotu odpustenia pre budovanie vzťahov, -vie jednoducho odprosiť za svoje priestupky, -objavuje rozmer vnútorného sveta svojej osobnosti, -vo svojom živote dáva priestor modlitbe</p> <p>-rozumie základným druhom kresťanskej modlitby -je schopný vyjadriť vonkajší a vnútorný postoj modlitby</p> <p>-chápe a oceňuje zmysel a potrebu služby v rodine, v spoločnosti, -má záujem o spoznávanie spoločnosti, reaguje na jej problémy (hlad, chudoba)</p> <p>-vníma sviatosti z pohľadu služby pre človeka.</p>	<p>-uvedomuje si význam hľadania pravdy v jednotlivých vyučovacích predmetoch</p> <p>.</p> <p>-ocení význam chleba a vína v živote človeka a je pripravený prehľbovať jeho význam v súvislosti so slávením sv. omše</p>

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Boh hovorí k človeku	Práca so Svätým písmom (vyhľadávanie kapitol, veršov), skratky kníh. Misia sv. Cyrila a Metoda (cyrilika, hlaholika, Otče náš v staroslovenčine). Žiaci vierozvestcov (sv. Gorazd, sv. Bystrík)	Definovať pojem Biblia, Sväté písmo a orientovať sa v ňom. Prínos prekladu Sv. písma do nášho jazyka. Uvedomiť si potrebu čítania sv. Písma. Oceniť misiu Cyrila a Metoda pre Slovensko. Formovať návyk k pravidelnému čítaniu Sv. písma. Rozvíjať zručnosť vo vyhľadávaní podľa limitácií (súradníc).	Vymenovať 5 historických kníh Starého zákona a 5 historických kníh Nového zákona. Pomenovať časti NZ. Podľa súradníc nájsť daný text vo Svätom písme. Správne používať skratky kníh Sv. písma, čísla kapitol a veršov. Opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda. Vysvetliť prínos byzantskej misie pre Slovensko. Vysvetliť prínos prekladu Sv. písma do nášho jazyka. Reprodukovať spamäti prvé dva verše Jánovho evanjelia. S pomocou učiteľa poskladať modlitbu Otče náš v cirkevnoslovenskom jazyku. Používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi. Pravdivo a správne šíriť informácie.
Dialóg Boha s človekom	Dávidove prosby a odpustenie (žalmy).	Porovnať modlitby jednotlivých biblických postáv – modlitbu Dávida, Šalamúna, Márie a Ježiša.	V biblických príbehoch nájsť spoločné znaky modlitby Dávida a Šalamúna.
	Šalamúnova prosba o múdrosť. Mária zvelebuje Boha (Magnifikat). Ježiš – učiteľ modlitby (Otče náš), porovnanie dvoch evanjeliových textov modlitby Otče náš.	Uvedomiť si potrebu modlitby a jej dôležitosť v živote biblických postáv. Integrovať do svojho života dôverný dialóg s Bohom v modlitbe podľa vzoru biblických postáv.	Prerozprávať časť príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna. Charakterizovať časti modlitby Otče náš. Vytvoriť kartotéku biblických modlitieb. Prostredníctvom modlitby rozvíjať dialóg s Bohom. Nájsť vo Sv. písme modlitbu Otče náš. Citovať jeden citát zo Sv. písma. Správne doplniť Magnifikat.

<p>Moja modlitba</p>	<p>Pravidlá modlitby (miesto, čas, pravidelnosť). Druhy modlitby. Príklady svätých (hymnus sv. Františka na stvorenstvo – príklad oslavnej modlitby).</p>	<p>Osvojiť si základné modlitby</p>	<p>Vymenovať pravidlá modlitby. Pomenovať aspoň tri druhy modlitby. Jednoducho prerozprávať životopis sv. Františka. Podľa vzoru – hymnus sv. Františka na stvorenie v modlitbe vyjadriť vďaku. Vytvoriť osobnú modlitbu k rôznym príležitostiam.</p>
<p>Náš dialóg s Bohom</p>	<p>Znaky a symboly v bežnom živote. Komunikácia prostredníctvom symbolov. Liturgické symboly, farby, úkony, postoje, gestá. Slávenie liturgického roku, slávnosť, liturgické obdobia. Chrám. Kostol, Jeruzalemský chrám. Liturgické predmety.</p>	<p>Vysvetliť a porovnať jednotlivé obdobia liturgického roku. Vysvetliť význam farieb, symbolov a úkonov liturgického roku. Vnímať dorozumievanie sa človeka prostredníctvom symbolov. Uvedomovať si prežívanie liturgického roku. Pozorovať zmeny v liturgickom roku. Vnímať a oceniť slávenie liturgie ako spôsob komunikácie Boha s človekom (aj prostredníctvom symbolickej reči. Sláviť liturgický rok v rodine a vo farnosti.</p>	<p>Vysvetliť pojem symbol. Oceniť úlohu a zmysel symbolov. Vymenovať jednotlivé časti liturgického roka. Priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu. Správne demonštrovať aspoň 5 liturgických úkonov. Vysvetliť a oceniť potrebu slávenia. Symbolicky nakresliť schému rozdelenia liturgického roku. Pomenovať základné časti chrámu. Nakresliť a pomenovať 5 liturgických predmetov.</p>
<p>Obeta Božieho ľudu</p>	<p>Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka. Obeta Ježiša Krista. Obeta baránka (starozákonná, novozákonná obeta, Pascha, posledná večera). Obetný dar, moja obeta.</p>	<p>Definovať pojem obeta. Porovnať starozákonnú a novozákonnú obetu. Oceniť hodnotu obety v ľudskom živote. Zapájať sa do prípravy a priebehu liturgického slávenia.</p>	<p>Prostredníctvom príkladu opísať zmysel obety. Konkrétnym skutkom vyjadriť vďačnosť za obetu druhých ľudí (priateľov, rodičov). Vysvetliť jednoduchým spôsobom spôsob Ježišovej obety pri sv. omši. Vysvetliť prirovnanie Ježiša k nebeskému pelikánovi. Prejaviť vďaku za Ježišovu obetu.</p>

Dialóg cez službu	Služba chorým (sviatosť pomazania chorých). Služba ľudskej rodine (sviatosť manželstva). Služba Božej rodine (sviatosť kňazstva – diakon, kňaz, biskup).	Kognitívny: Zdôvodniť potrebu sviatostí pre život kresťana. Afektívny: Uvedomiť si hodnotu a význam sviatosti v službe ľuďom. Psychomotorický: Zapojiť sa do modlitieb za duchovné povolania, za chorých, za rodičov.	Opísať a porovnať úlohu chlapca a dievčaťa v službe rodine. Konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabším. Vymenovať tri stupne kňazstva. Vymenovať kňazov svojej farnosti. Vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a pomazania chorých pre človeka z pohľadu služby. Formulovať modlitbu za kňazov.
Služba modlitbou	Modlitba za živých (modlitba za kňaza, priateľov, rodičov, spolužiakov, učiteľov). Modlitba k svätým (modlitba na príhovor svätých – Terézia z Lisieux, môj krstný patrón). Modlitba za zomrelých.	Kognitívny: Vysvetliť modlitbu za živých, k svätým, za mŕtvych. Interpretovať modlitby cirkvi. Afektívny: Uvedomiť si hodnotu modlitby za druhých ľudí. Povzbudiť sa pre rôzne spôsoby modlitby za druhých ľudí. Psychomotorický: Formulovať modlitby za druhých ľudí. Vyhladať príklady modlitby spoločenstva vo Sv. písme.	Pomenovať rôzne formy modlitby za druhých ľudí. Priradiť jednotlivé časti sv. omše k bohoslužbe slova alebo bohoslužbe obety. Formulovať modlitbu za iných vlastnými slovami (kňazov, štátnych predstaviteľov, učiteľov, spolužiakov). Na príklade života sv. Terézia z Lisieux zdôvodniť potrebu modlitby k svätým. Sformulovať modlitbu ku svojmu krstnému patrónovi.

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Pravda ako hodnota	Potreba pravdy. Jakub a Ezau, Laban, Dalila. Základné kresťanské pravdy (6 hlavných právd))	Definovať pravdu ako hodnotu. Definovať kresťanské pravdy. Oceňiť hodnotu pravdy v živote človeka. Rozlišovať medzi pravdou a klamstvom.	Opísať udalosť zo života Jakuba a Ezaua, Labana, Dalily keď konali proti pravde. Vysvetliť potrebu pravdy v každodennom živote človeka. Reprodukovať spamäti 6 hlavných právd. Vysvetliť zmysel jednotlivých právd. Používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi. Pravdivo a správne šíriť informácie.
Ohlasovatelia pravdy	Ježiš – nositeľ pravdy (život v pravde). Proroci – hlásatelia pravdy. Svätí – hlásatelia pravdy (T. Akvinský, A. veľký, cirkevní otcovia, sv. Augustín)	Vysvetliť úlohu prorokov z pohľadu pravdy. Zdôvodniť potrebu pravdy pre jednotlivca a spoločnosť. Na základe svedkov pravdy povzbudiť sa k praktizovaniu pravdy. Inšpirovať sa k životu podľa pravdy pozitívnymi vzormi z dejín.	Prostredníctvom modlitby rozvíjať dialóg s Bohom. Pochopiť Ježišov život v pravde. Oboznámiť sa so životom hlásateľov pravdy – svätcov a prorokov. Uvedomiť si význam hlásania pravdy. Žiť podľa vzoru hlásateľov pravdy.
Svedomie ako hlas pravdy	Desatoro. Pravda v etike.	Vysvetliť obsah 2. a 8. Božieho prikázania a aplikovať ich v medziľudských vzťahoch. Posúdiť hodnotu etiky pravdy v masmédiách (kritické myslenie). Obhájiť dodržanie božích prikázaní. Afektívny: Uvedomiť si potrebu kritického myslenia. Uvedomiť si dopad porušovania božích prikázav na život človeka. Psychomotorický: Vyhľadať v masmédiách (tlač, film, spravodajstvo...) príklady porušovania 2. a 8. Božieho prikázania..	Vymenovať pravidlá modlitby. Naučiť sa desatoro a podľa neho žiť. Počúvať hlas svedomia, ktoré nám radí, ako žiť a konať v pravde. Pravdu aplikovať podľa možnosti v medziľudských vzťahoch.

<p>Prekážky pravdy</p>	<p>Podobenstvá –skrytá pravda. Hriech – pád človeka (Adam a Eva). 7 hlavných hriechov, 9 cudzích (sociálnych) hriechov. Boží súd.</p>	<p>Vysvetliť dopad hriechu na život jednotlivca a spoločnosť. Definovať 7 hlavných hriechov a 9 cudzích hriechov. Porovnať podobenstvá z hľadiska skrytej pravdy. Pozorovať dopad hriechu na spoločnosť a celé stvorenie. Povzbudiť sa k životu v pravde a podľa pravdy. Určiť osobné prekážky pri hľadaní pravdy.</p>	<p>Vysvetliť význam podobenstiev, ktorými chcel Ježiš priblížiť ľuďom pravdu. Oceniť úlohu a zmysel pravdy. Vymenovať 7 hlavných hriechov a 9 cudzích (sociálnych) hriechov. Vysvetliť pojem hriechu. Vedieť, aký dopad má každý hriech na človeka a spoločnosť. Uvedomovať si, že raz sa každý bude za svoje hriechy zodpovedať. Vysvetliť sviatosť zmierenia a jej miesto v živote človeka.</p>
<p>Skutky milosrdenstva</p>	<p>Skutky telesného milosrdenstva (sv. Alžbeta Uhorská, Damián de Vesteur, sv. Martin,, Martin Luter King...). Skutky duchovného milosrdenstva (sv. Benedikt – pokresťančenie Európy, Maximilián Kolbe, páter Pio).</p>	<p>Definovať skutky telesného a duchovného milosrdenstva. Sformulovať skutky milosrdenstva do dnešného jazyka. Nadchnúť sa pre skutky milosrdenstva. Osvojovať si vonkajšie prejavy telesného a duchovného milosrdenstva.</p>	<p>Prostredníctvom príkladu opísať zmysel obety. Konkrétnym skutkom vyjadriť vďačnosť za obeť druhých ľudí (priateľov, rodičov). Vysvetliť jednoduchým spôsobom spôsob Ježišovej obety pri sv. omši. Prejaviť vďaku za Ježišovu obeť. Oceniť obeť a charitatívnu činnosť svätcov. Vymenovať skutky telesného a duchovného milosrdenstva.</p>
<p>Konať podľa pravdy</p>	<p>Nemennosť pravdy. Pravdivosť v konaní. Život v pravde -v škole (Dominik Savio) -v rodine (Laura Vicuña) -v spoločnosti (sv. Peter, sv. Štefan)</p>	<p>Porovnať príčiny konania dobra a zla, vysvetliť dopad rozhodnutia na život človeka. Presvedčiť sa o prínose pravdy pre osobný život.. Spoločne vytvoriť pravidlá pre pravdivé konanie v škole, v rodine, v spoločnosti. Podľa vzoru svätých konkrétnymi skutkami orientovať svoj život na pravdu.</p>	<p>Konkrétnymi skutkami slúžiť rodine, chorým, slabším. Žiť podľa pravidiel, ktoré platia v rodine, v škole, v spoločnosti, v Cirkvi. Uvedomovať si nutnosť pravdy v živote človeka. Konať podľa pravdy a svedomia.</p>

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Sloboda človeka	Povolanie k slobode. Svedomie (páter Pio). Desatoro. Sloboda človeka – Boží dar.	Definovať pojem sloboda. Zdôvodniť význam slobody človeka na základe desatora. Prostredníctvom biblických príbehov vnímať ako Boh rešpektuje slobodu človeka. Oceniť dar ľudskej slobody. Praktizovať pravidelné spytovanie svedomia.	Vysvetliť potrebu pravdy v každodennom živote človeka. Reprodukovať spamäti 10 Božích prikázaní. Vysvetliť zmysel slobody človeka ako Božieho daru. Používať vhodné slová v komunikácii s inými ľuďmi. Dokázať rozlíšiť a oceniť skutočnú slobodu človeka.
Sloboda a povolanie človeka	Slobodné rozhodnutie Abraháma. Povolanie apoštolov.. Poslanie Cirkvi. Rozhodnutie pre Krista v manželstve, kňazstve, zasvätenom živote.	Definovať pojem povolanie človeka. Vysvetliť a zdôvodniť povolanie človeka v spoločnosti a v cirkvi. Porovnať vzťah medzi povolaním a slobodou. Uvedomiť si osobné povolanie človeka. Praktizovať návyk modlitby za osobné povolanie.	Na základe príbehu Abraháma a apoštolov vysvetliť slobodné rozhodnutie človeka. Vysvetliť význam povolania apoštolov a poslania Cirkvi. Vysvetliť význam a rovnocennosť slobodného rozhodnutia človeka pre život v manželstve, kňazstve, zasvätenom živote.
Cesta k slobode	Ježiš – Cesta, Pravda a Život (oslobodzujúca sila Krista. Blahoslavenstvá (život na ceste k pravej slobode). Eucharistia (život v pravde a slobode). Sväté písmo (cesta k pravde). Život v pravej slobode – znaky Cirkvi. Život prvých kresťanov (Milánsky edikt, svätý Pavol). Osobná sloboda..	Vysvetliť pojem blahoslavenstvá. Zdôvodniť platnosť blahoslavenstiev aj v súčasnosti. Porovnať život z pohľadu slobody u svätého Pavla a súčasných kresťanov. Nadchnúť sa životom prvých kresťanov. Praktizovať pravidelné čítanie Svätého písma.	Vymenovať blahoslavenstvá. Vysvetliť význam života v skutočnej slobode. Život kresťanov v minulosti a dnes. Počúvať hlas svedomia, ktoré nám radí, ako žiť a konať v osobnej slobode. Slobodu a pravdu aplikovať podľa možnosti v medziľudských vzťahoch..
Dôsledky nepravnej slobody	Dôsledky nepravnej slobody v dejinách -východný rozkol, reformácia; -investitúra (trojpápežstvo, rozkol schizmy). Dôsledky nepravnej slobody v živote jednotlivca a spoločnosti: -smilstvo, nevera (Achab a Jezábel, Nábotova vinica) -alkoholizmus (dopad na osobný život človeka a na spoločnosť) -narkománia (rozpad osobnosti – dopad na spoločnosť).	Definovať pojem nepravá sloboda a vysvetliť jej dopad na život cirkvi v minulosti. Aplikovať biblickú udalosť na životnú situáciu súčasného človeka a na ich základe riešiť problém nežiadúcich javov v spoločnosti. Povzbudiť sa k osobnej zodpovednosti. Pestovať vôľu cez malé sebazapieranie.	Vysvetliť dôsledky nepravnej slobody v minulosti a jej dopad na život jednotlivcov a cirkvi. Oceniť úlohu a zmysel pravej slobody. Vysvetliť pojem hriechu ako nepravnej slobody (rôzne závislosti). Vedieť, aký dopad má každá závislosť na človeka a spoločnosť. Uvedomovať si, že raz sa každý bude za svoje hriechy zodpovedať. Vysvetliť sviatosť zmierenia a jej miesto v živote človeka.

Angažovanosť v Cirkvi	Kresťanská angažovanosť (štruktúra cirkvi). Mučeníctvo (Košickí mučeníci). Náboženské tradície (ľudové misie). Farnosť (moja angažovanosť).	Definovať pojem kresťanská angažovanosť a vysvetliť jej potrebu. Formulovať spôsoby angažovanosti jednotlivcov v Cirkvi (sv. Katarína Sienská, sv. František, bl. Biskup Gojdič, aktuálne vzory). Na príklade svätcov prejavíť záujem o angažovanosť v cirkvi, vo farnosti. Zapájať sa do života farského spoločenstva, školy, misijné projekty.	Prostredníctvom príkladu opísať zmysel angažovanosti. Konkrétnym skutkom sa zapojiť do života farnosti. Vysvetliť význam mučeníctva v minulosti. Vysvetliť význam ľudových misií v náboženských tradíciách. Oceníť angažovanosť svätcov a snažiť sa žiť podľa ich príkladu. Vedieť poukázať na angažovanosť a činnosť svätcov na základe ich životopisu.
Angažovanosť Cirkvi v spoločnosti	Ekumenizmus. II. vatikánsky koncil. Cirkevné ustanovizne (charita...). Osveta cirkvi v spoločnosti v minulosti a dnes.	Porovnať angažovanosť človeka v cirkvi a v spoločnosti. Analyzovať prínos angažovanosti cirkvi pre spoločnosť. Obhájiť potrebu angažovanosti cirkvi v spoločnosti. Uvedomiť si dôležitosť poslania cirkvi v spoločnosti. Zapájať sa do života spoločnosti konkrétnymi skutkami lásky.	Konkrétnymi skutkami slúžiť cirkvi a spoločnosti. Žiť podľa pravidiel, ktoré platia v rodine, v škole, v spoločnosti, v Cirkvi. Uvedomovať si nutnosť angažovanosti človeka a cirkvi v spoločnosti. Konať podľa pravdy a svedomia. Vysvetliť pojem ekumenizmu. Vysvetliť význam II. vatikánskeho koncilu a jeho vplyv na ekumenizmus.
Rešpektovanie iných	Islam. Judaizmus. Hinduizmus, budhizmus.	Charakterizovať svetové náboženstvá. Porovnať učenie svetových náboženstiev s kresťanským učením.	Vedieť charakterizovať črty jednotlivých svetových náboženstiev. Vedieť vysvetliť odlišnosti v učení jednotlivých
Vierovyznaní	Kresťanstvo.	Zdôvodniť prínos náboženstiev pre život spoločnosti. Rešpektovať slobodu vierovyznania u iného človeka. Prejavíť záujem o poznanie pozitívnych hodnôt v každom náboženstve. Zostaviť škálu hodnôt nachádzajúcich sa u viacerých svetových náboženstiev.	náboženstiev. Vedieť rešpektovať slobodu vierovyznania každého človeka.

8.ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>I. DOSTOJNOSŤ ČLOVEKA</p> <p>Sebapoznanie Zodpovednosť Sebaprijatie, komplexy Sebaúcta</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sebapoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) ➤ Zodpovednosť za prijaté dary <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sebaprijatie, komplexy <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sebaúcta 	<ul style="list-style-type: none"> • je schopný uvedomiť si potrebu sebapoznávania • je si vedomý svojich osobnostných kvalít • je citlivý a vnímavý na svoje nedostatky <p>prejavuje túžbu po osobnom raste</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaprijatie a komplexy ▪ uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjadriť vlastný názor. ▪ rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty <ul style="list-style-type: none"> ▪ eliminovať svoje komplexy <p>trénovať v pozitívnom sebahodnotení</p>
<p>II. KTO JE ČLOVEK?</p> <p>Kto je človek? Úcta k človekovi Ľudská dôstojnosť Pohľad na človeka v dejinách Človek ako muž a žena Kresťanský pohľad na dôstojnosť človeka Návšteva cintorína</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ľudská dôstojnosť ➤ Človek ako muž a žena (úcta k človekovi) ➤ Dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát ➤ Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvedomuje si túžbu po ľudskosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ je schopný vnímať rodové stereotypy ▪ uvedomuje si kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy ▪ je vnímavý na postavenie mužov a žien v rôznych kultúrach 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha • sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma • oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka • prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človekovi • opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským pohľadom • oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu • rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči opačnému pohlaviu

<p>III. ĽUDSKOSŤ</p> <p>Odvrátená tvár ľudskosti Vojna v minulosti a dnes Zmysel utrpenia Boh ukrytý v biede sveta Božie kráľovstvo Ľudskosť, tolerancia Ježišov postoj k ľuďom na okraji Objavenie ľudskosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen) ➤ Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný ....) ➤ Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja ➤ Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji) ➤ Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka) 	<ul style="list-style-type: none"> • je pripravený pre tvorivé riešenie konfliktov • je schopný klásť si existenciálne otázky a hľadať na nich odpoveď <ul style="list-style-type: none"> • rozvíja postoj empatie • akceptuje rôzne kultúry a vierovyznania • je schopný vnímať zneužitie náboženstva pre manipuláciu 	<ul style="list-style-type: none"> • položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď <ul style="list-style-type: none"> • na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti • vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania • prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným • spoznať a odmietnuť manipuláciu
<p>IV. DOSTOJNOSŤ A VÝKON</p> <p>Mať alebo byť Hodnota práce Veľkonočné obdobie Cirkev slabých Sv. pomazania chorých Matka Tereza</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ „Mať“ alebo „byť“ ➤ Hodnota práce a dôstojnosť človeka ➤ Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) ➤ Utrpenie – sviatosť pomazania chorých 	<ul style="list-style-type: none"> • vie rozlíšiť postoj mať alebo byť a je otvorený pre životný postoj „byť“ • osvojuje si kresťanský postoj na hodnotu človeka, ktorá nezávisí od jeho výkonu • je vnímavý na utrpenie človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu • porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti • integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cistenia spoločnosti i jednotlivca • nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi • vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu)

<p>V. KULTÚRA ŽIVOTA</p> <p>Kultúra – rozvoj človeka Kultúra – rozvoj spoločnosti Hodnoty kultúry života a smrti Ochrana hodnôt Ľudskosť – kresťanský ideál Kresťanské vzory I. Kresťanské vzory II.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti ➤ Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt) ➤ Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory) 	<p>- je pripravený stotožniť sa s hodnotami života</p> <p>- je schopný kritického posúdenia liberalizmu ako relativizácie</p>	<p>zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť • uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti • akceptovať a preferovať život ako hodnotu <p>škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt)</p>
--	--	---	---

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	1h ŠVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet výtvarná výchova nižšieho sekundárneho vzdelávania plynulo nadväzuje na výtvarnú výchovu v primárnom vzdelávaní. Naďalej vychádza z autentických skúseností žiaka, získaných výtvarnou činnosťou – z intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebavyjadrovania sa. Rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie i analytického myslenia – vedomých i

nevedomých duševných aktivít. Vzhľadom na psychický vývin zodpovedajúci veku, ustupuje spontánny prístup k vyjadrovaniu seba samého a vyjadrovaniu vonkajších podnetov. Väčšina žiakov v tomto období stráca svoju prirodzenú výrazovosť. VV sa musí podieľať na

tejto transformácii. Uskutočňuje sa to:

- dôrazom na objaviteľský prístup k technikám, vyjadrovacím prostriedkom a médiám,
- nahradením nedostatku formálnych zručností pri vyjadrovaní reality, postupmi ktoré takéto zručnosti nevyžadujú,
- väčším dôrazom na myslenie žiaka, na príčinné súvislosti, vzťahy medzi javmi a poznávaciu funkciu umenia i vlastného vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami.

Ťažisko sebavyjadrovania sa, oproti primárnemu vzdelávaniu, prenáša na iné oblasti aktivity. Do vyučovania sú zaradované prostriedky a činnosti, ktoré rozširujú možnosti poznávacieho procesu žiaka a dovoľujú mu naplniť jeho prirodzené ambície po vizuálnom

vyjadrení skutočnosti, po poznávaní formálnej i obsahovej štruktúry sveta, po presnejšom zobrazení pozorovaných vzťahov, po vyššej

technickej dokonalosti prejavu, po pluralite spôsobov vytvárania. Zapája sa koncepčné a konštrukčné myslenie, ktoré je uvádzané do

vzťahu s myslením estetickým. Detskú spontánnosť má postupne nahrádzať jej dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť a sviežosť, spojená s pribúdaním vedomej tvorivej operatívosti. Žiak reaguje na stále komplexnejšie podnety, reflektuje podnety prírodné, civilizačné i kultúrne. Zvyšujú sa jeho technické schopnosti. Preto vo výtvarnej výchove potrebuje objaviť oblasť nových možností, zodpovedajúcich svojmu vývinu.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Kognitívne ciele

Poznávať jazyk vizuálnych médií – jazykové prostriedky, základné kompozičné princípy, vybrané techniky a procesy vizuálnych médií.

Rozumieť im a tak zvyšovať uvedomelosť reflexie vizuálnej kultúry. Poznávať a vedieť pomenovať pôsobenie (výraz) umeleckých diel,

svoj zážitok z nich. Poznať vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce žánre a niektoré štýlové obdobia a iné kultúry.

Cez vlastnú činnosť žiaka uvádzať k poznaniu a vedomej reflexii sveta vizuálnych znakov (multimédiá, reklama, výtvarné médiá, architektúra, dizajn), k vedomému používaniu zobrazovania a jeho kritickej selekcii.

Senzomotorické ciele

Vedome rozvíjať tvorivosť. Umožniť žiakovi vývoj od detského, spontánneho spôsobu vyjadrovania k vyjadrovaniu cieľavedomému,

s dôrazom na vlastný prístup, vlastný názor a vkus. Naďalej rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom VV rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť (zručnosti) žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k

tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Formovať celistvú osobnosť. Pristupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

Osnovy VV podporujú medzipredmetové väzby, interdisciplinárnosť vyučovania, pri zachovaní špecifik spôsobu poznávania sveta

prostredníctvom výtvarnej výchovy. Zapájajú citovosť, afektivitu, expresivitu a obrazovú konceptualizáciu, ktoré sú vlastné výtvarnému vyjadrovaniu, do vzťahu aj s inými, prevažne kognitívnymi predmetmi. V rámci nižšieho sekundárneho vzdelávania to predstavuje vedomé hľadanie formálnych a obsahových súvislostí s prírodovednými i humanitnými predmetmi a s inými druhmi umenia.

3. Vyučovacie metódy a formy

V predmete odporúčame využívať metódy rozvíjajúce tvorivosť a kreativnosť, autentické riešenie, tímovú prácu, používať tvorbu projektov, brainstorming a diskusiu.

Najčastejšie používané:

- Skupinová práca.
- Práca vo dvojiciach.
- Tvorivé riešenie nadhodeného problému.
- Rolové aktivity.
- Príprava a prezentácia vlastnej práce vytvorenej v PowerPointe na danú tému.
- Metódy dialógu, diskusie.
- Zážitkové metódy (skúsenostné metódy).
- Metóda názoru

4. Hodnotenie predmetu

Na základe pedagogickej rady konanej dňa 21. 06.2010 bolo schválené, že na roč. 5. – 9. sa nebudú výchovné predmety klasifikovať. Hodnotenie: „absolvoval/neabsolvoval“.

5. Učebné pomôcky a zdroje

Odporúčaná literatúra pre učiteľov:

BARTKO, O., FILA, R., REISTETTEROVÁ, Z.: Výtvarná príprava. Bratislava:SPN,1988

BARTKO, O.: Farba a jej použitie. Bratislava: SPN, 1980

BERTÓK, I., JANOUŠEK, I.: Počítače a umenie. Bratislava. SPN, 1989

DÉMUTH, A.: Čo je farba. Bratislava: Iris, 2005

FAGAN, CH., M.: Sedemdesiat veľkých vynálezov starovekého sveta. Bratislava: Slovart

FIELL, CH., FIELL, P.: Design pro 21. století. Kolín: Taschen, 2004

FILA, R.: Načo nám je umenie. Bratislava: Mladé letá, 1991

GERŽOVÁ, J. a kol.: Slovník světového a slovenského výtvarného umenia 2. polovice 20. stor. Bratislava: Profil, 1988

LOSOS, L.: Techniky maľby. Bratislava: Pallas, 1992

MONACO, J.: Jak číst film. Svět filmu, médií a multimédií. Praha: Albatros, 2004

ROESELOVÁ, V.: Linie, barva, tvar ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 2004

ROESELOVÁ, V.: Techniky ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1996

ROESELOVÁ, V.: Řády a projekty ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1997

ROESELOVÁ, V.: Proudny ve výtvarné výchově. Praha: Sarah, 1999

ŠTOFKO, M.: Metodika k novej koncepcii výtvarnej výchovy. Bratislava, 2005

TÖTENBERG, M. (ed.): Lexikon světových filmů. Praha: Orpheus

VANČÁT, J.: Výtvarná výchova v dobe digitalizace. In: Výtvarná výchova 3/1995-96

Podrobnejšie zdroje sú rozpísané na stránkach www.statpedu.sk.

K učebným osnovám je vydaná metodická príloha s rozvedenými metodickými radmi, ktoré nie sú zaväzné, majú charakter inšpiračného materiálu pre učiteľa. Expozičný, pracovný a demonštračný vizuálny materiál sa nachádza na edukačnom DVD.

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu výtvarná výchova na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-sa má snažiť udržiavať dobré medziludské vzťahy -zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí
Človek a hodnoty	-vie sa kultivovane vyjadrovať, pozná základné pravidlá správania sa -rešpektuje ľudské práva, je tolerantný a empatický -má pozitívny vzťah k sebe aj iným
Umenie a kultúra	-rešpektuje kultúru vlastnú a iných národov -zaujíma sa o pamiatky ako také nielen v meste a okolí, ale všade kde ma možnosť (galérie, výstavy, artefakty v múzeách, hradoch, pamätníky, architektúra...) -skúša nové nápady, nové techniky, je kreatívny
Človek a svet práce	-váži si každú prácu a prejavuje úctu k rôznym povolaniam (dizajnéri, stavbári, maliari, ľudoví umelci, reštaurátori...) -pracuje podľa pokynov dospelých, ale hľadá aj svoje vlastné tvorivé postupy -zručne narába s výtvarnými pomôckami
Človek a príroda	-životné prostredie nielen chráni, ale ho aj skrášľuje, dotvára, využíva rôzne výtvarné výrazové prostriedky -uvedomuje si krásy v prírode, bojuje za zachovanie ich hodnôt pre ďalšie generácie
Jazyk a komunikácia	-používa kritické myslenie a vie vyjadriť svoj názor rôznymi spôsobmi -vie používať informácie v nových kontextoch slovné i tvorivým prístupom -aktívne počúva, kladie otázky, je konštruktívny
Prierezové témy	
Environmentálna výchova	-ma úctu k živým i neživým hodnotám, aktívne ich poznáva a ochraňuje -vníma človeka ako súčasť prírody
Ochrana života a zdravia	-správnou životosprávu a pohybom chráni si svoje zdravie -chápe škodlivosť omamných látok a sám odoláva nástrahám závislosti
Regionálna výchova a tradičná ľudová	- pozná svoj región, rodnú obec, folklór, kultúrno – historický rozvoj, úcta k ľudovej umeleckej tvorbe, umeleckým remeslám

kultúra	
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- vie samostatne zhotoviť a prezentovať svoju tvorbu
Mediálna výchova	- chápe zmysel jednotlivých komponentov filmu, videa , fotografie ich výrazný vplyv na celú spoločnosť
Multikultúrna výchova	- pozná rôzne umelecké smery

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie			
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne
So záujmom počúva, aktívne spolupracuje	Rozvíja sebadisciplínu	Vníma pozorované obrazy, má cit pre krásno	Rieši problémy s druhými, je schopný tvoriť na spoločnej úlohe
Kladie doplňujúce otázky o proporčných vzťahoch objektu	Posudzuje svoje reálne možnosti zvládnutia	Všíma si kultivované vystupovanie, oblečenie ľudí, ich zovňajšok a celý vzhľad	Vie rozoznať konflikt v medziľudských vzťahoch
Vie vyjadriť jasný, zrozumiteľný text k daným záberom	Rozvíja svoj vlastný názor	Skúma a prijíma kultúrne hodnoty minulosti Rozumie, že svet má mnoho kultúr a rešpektuje ich	Chápe a berie do úvahy rozdielnosť, potreby a záujmy v minulosti a súčasnosti
Jednotlivým komponentom sa snaží porozumieť a dať im zmysel. Kladie doplňujúce otázky	Prijíma a rozvíja etické, duchovné a kultúrne hodnoty, rešpektuje ľudské práva	Má predstavu o vhodnej kombinácii farieb, tvarov, obrázkov	Efektívne využíva skupinovú prácu. Dokáže meniť názor a prispôbiť sa
Vníma neverbálne, narába s časom, priestorom	Priestorová orientácia	Vníma obrazy, tvary, symboly. Spája minulosť s prítomnosťou	Vie sa vcítiť a je empatický k ľuďom, ktorí nemajú na kvalitné výrobky, originály a pod.
Svoje pocity, postrehy, pozorovania prediskutuje s ostatnými členmi skupiny	Prijíma kultúrne dedičstvo, má pozitívny vzťah a rešpektuje etniká	Vníma ľudovú tvorivosť, rešpektuje kultúrne tradície národa, národností, etník	Vie vyjadriť svoje pocity z práce ľudovej tvorivosti a vníma ich v plnom rozsahu
Je schopný aktívne a zrozumiteľne sa vyjadrovať PC...	Zapája sa do občianskeho života v okolí	Dokáže vhodne dešifrovať a porozumieť symbolom	Vie sa začleniť do spoločnosti
Svoje pocity, postrehy prediskutuje s ostatnými Vníma verbálne i neverbálne signály v celej podstate		Uvedomuje si korene, tradície, historický vývoj Pozná hudobnú kultúru, rešpektuje individuálny hudobný vkus	
Vciťuje sa do obsahu hovoreného	Má pozitívny vzťah k svojmu zdraviu Rešpektuje ľudské práva	Uvedomuje si svoju kultúrnu identitu Pozná pravidlá spoločenského kontaktu	Kladný vzťah k živej i neživej prírode, snaha o zachovanie zdravej krajiny a všetkých žijúcich organizmov

Vie diskutovať o rozdielnosti architektúry v jednotlivých obdobiach, správne odborne sa vyjadrovať	Pozná vzácne architektonické pamiatky svojho mesta, okolia a iných kultúr	Uvedomuje si rozdielne znaky v jednotlivých slohoch a rozlišuje stavebné prvky	Uvedomuje si rozdiely bývania podľa sociálnych skupín
Vhodná forma aj obsah komunikácie	Cíti zodpovednosť za výtvarné kultúrne dedičstvo	Zaujíma sa o artefakty v galériách, múzeách, vníma ich, uvedomuje si vývoj výtvar. kultúry	Svoje pocity, postrehy pozorovaných obrazov prediskutuje s ostatnými

8. Témy, prostredníctvom ktorých sú rozvíjané kompetencie, obsah a prepojenie s inými predmetmi

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1. výtvarný jazyk / základné prvky výtvarného vyjadrovania	negatív a pozitív /v plošnom vyjadrení negatív a pozitív /v plastickom vyjadrení	Rozvíjanie estetického citenia, vkusu, chápanie výtvarných hodnôt a vnímavé výtvarné vyjadrovanie. Zručnosť pri narábaní s výtvarnými výrazovými prostriedkami – farbami, keramickou hlinou a inými pomôckami	vystrihovanie a preklápanie farebného papiera – moderný, aj abstraktný obrázok žiaci odtlačujú predmety do hlinenej vrstvy – skladajú z nich zobrazujúci tvar
2. možnosti zobrazovania videného sveta	kreslenie predmetu podľa skutočnosti/ modelácia šrafovaním tieňovaním, lavírovaním	Odporozovať základné tvarové znaky rôznych prírodnín, vecí, ktoré nás obklopujú, skúmať ich línie. Na základe fantázie dotvoriť štruktúry prírodnín	Dôležitosť vzťahu k prostrediu a prírode Morfologické znaky, tvar a farebnosť prírodnín. Vyjadriť ich vnútornú stavbu. Experimentálne využitie plochy-opačný postup. Najprv pozadie, potom líniou zobrazíť listy, plody, stromy
3. podnety výtvarného umenia / médiá, štýly, procesy, techniky, témy	kubizmus konštruktivizmus surrealizmus abstraktné umenie ranokresťanské a byzantské umenie /mozaika alt. /ikona	Experimentálne využitie plochy-opačný postup. Najprv pozadie, potom líniou zobrazíť listy, plody, stromy	maľba ikony: učiteľ analyzuje charakteristické prvky; inšpirácia farebnosťou a tvarovosťou ikony; diskusia o tradičných ikonografických atribútoch zobrazovania svätcov a vymýšľanie vlastnej ikonografie
4. podnety fotografie filmu a videa	záber, spájanie obrazov, montáže, koláže	Uvedomenie si správneho zakomponovania jednotlivých prvkov na základe predstáv, fantázie, videných filmov. Správny výber farieb Vyjadriť dej a vlastný vzťah k nemu s dôrazom na citový zážitok. Spresňovanie predstáv deja a situácie.	čo je to záber? žiaci hľadajú výsek časti skutočnosti prostredníctvom papierového rámika, slovne vyjadrujú dej, ktorý sa v ňom odohráva; precvičujú si cez hľadáčik kamery (príp. mobilu) rozlišovanie veľkosti záberu, uhlu pohľadu, osvetlenia, farebného naladenia, vyjadrenie miesta, plynutie času
5. podnety dizajnu a architekt.	obalový dizajn /materiál, tvar a grafické riešenie alt. návrh loga, značky, ex libris priestorové vytváranie – budovy, celé mestečka...	Objekty okolo nás, ekosídla, nové trendy v architektúre, rušivý zásah stavieb do prírody a pod. Podpora humánosti voči prírode. Vnímať obrazy a čo najlepšie si zapamätať tvary budov, vnímať stavebné materiály, rôznorodosť prejavu. Vyjadriť tvarovú, priestorovú skladbu architektúry, dbať aj na krásu budov a ich jedinečnosť.	žiak navrhuje logá pre viac rôznych značiek (automobily, športové kluby...) a konfrontuje ich; môže vytvárať značky pod vplyvom ukážok historických slohov návrh ex libris pre svoje knihy; možnosť zapojenia ornamentu, charakterizačného symbolu...

6. podnety tradičných remesiel tradícia a identita	podnety hrnčiarstva /alt.: kombinácia hrnčiarstva a drotárstva	Tvorením a experimentovaním vytvoriť dekoratívnu plochu 3-4 farieb vhodnú na skrášenie interiéru Práca s keramickou hlinou, vyskúšanie jej tvárnosti	podnety hrnčiarstva, sklenárstva... lepia (príp. spájajú drôtom) objekt zo zaváraninových fliaš, fľaštičiek od liekov, úlomkov skla... podnety klampiarstva: žiaci vytvárajú objekt (sochu) z tenkého plechu, spájajú ho nitovaním alebo lepením
7. elektronické médiá, PC	úprava digitálneho obrazu /skenovanie /základné operácie s digitálnym obrazom /alt.: ukážky možností úpravy digitálnej fotografie v počítači	Experimentovaním vytvoriť zaujímavý obrázok Tvoriť a fantázia vo výtvarnom prejave	každý žiak si naskenuje obrázok (vlastná maľba, fotografia...); obrázok upravuje, transformuje, rozmnožuje, zosvetľuje, stmavuje, zväčšuje, zmenšuje, zaostruje, rozostreje...
8. podnety hudby a literatúry	leporelo (farebná koláž, maľba, ilustrácia prečítanej rozprávky, povesti, príbehu	Pre leporelo výber vhodných námetov blízkych malým deťom a jeho pestré prevedenie. Sprešňovanie predstáv deja a situácie. Správna kompozícia, u postáv správne proporčné vzťahy. Emočnosť deja vystihnúť tiež farbou.	Estetická a praktická funkcia plošného vyjadrenia v leporele. Reinterpretácia ilustrácie, alebo negatívna ilustrácia
9. podnety rôznych oblastí poznávania sveta	výtvarné hry s problematikou dejepisu, písma alt. výtvarné hry s problematikou zemepisu	Hra s písmom – piktogramy, grafity, pútače Na základe vedomostí z iných predmetov využiť ich v tvorbe s maximálnou tvorivosťou a vynaliezavosťou	analógie medzi rezmi glóbusom a Rungeho farebným glóbusom; žiaci vytvárajú mapu v ktorej zaznamenávajú svoje činnosti počas dňa (vymýšľajú „geodetické“ symboly);

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1. výtvarný jazyk - kompozícia,	a) „lupa“: zväčšovanie vytipovaného detailu kompozície v niekoľkých fázach b) pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti / kombinácia s predstavou	a) rozvíjanie predstavivosti ovplyvnené pozorovaním b) uvedomovať si pôsobenie priestoru, jeho mierky voči človeku c) naučiť sa vyjadrovať vzdialenosť a blízkosť veľkosťou, tvarom, ostrosťou a farbou	zväčšovanie (zmenšovanie) časti (výseku) kompozície; farebná perspektíva, zaostrovanie; zmeny mierky, doplnenie prostredia, jeho priestorovosť
2. možnosti zobrazovania videného sveta	kresba, maľba, modelovanie figúry podľa skutočnosti a spamäti	a) pochopenie a základný nácvik proporčného zobrazovania podľa skutočnosti b) uvedomenie si vzájomných pomerov zobrazovaných častí c) snaha vyjadriť statickým tvarom pohyb	spolužiak, pohyby pri športe, tanci, pracovných a školských činnostiach... ľudská figúra v rôznych kultúrach, figurálne kompozície v dejinách umenia
3. podnety výtvarného umenia / procesy, techniky, témy	a) kinetický objekt zavesený v priestore (drôty, špagát, papier) b) svetelný objekt, svetelné umenie c) op-art a optické hry	a) pochopenie možností pohybu a rovnováhy b) pochopenie výrazových možností osvetlenia, svetelného lúča, pohybujúceho sa tieňa... c) základné pochopenie optických hier v op-artovom obraze, rozvoj vizuálnej predstavivosti	a) objekt zavesený v priestore reaguje na pohyb vzduchu, alebo je rozhýbaný dotykom b) svetelný objekt, -využívajúci matnicu a svietidlo, -využívajúci svetelný lúč prechádzajúci cez štrbinu, -využívajúci farebné fólie a svietidlo (baterku) c) rozkreslenie tvaru predmetu do pásov, tak aby vytváral ilúziu priestorovosti
4. podnety fotografie filmu a videa	vzťah obrazu a zvuku; hudba, hlas a slovo vo filme tvorenie rôznych obrazových a zvukových situácií; skúšanie strihu	objavovať spôsoby akým môžu komunikovať obrazy a zvuky	skúša kombinovať videné a počuté zvukové či slovné motívy; náladové, napätie stupňujúce; žiaci si tiež uvedomia používanie ticha, výpadky slova/hudby/ruchu vo filme
5. podnety dizajnu	odevný dizajn hra na módneho návrhára	rozvoj predstavivosti; hľadanie výrazu rôznych materiálov; hľadanie vzťahu oblečeného tela a odevu (skrývanie, zdôrazňovanie telesného tvaru, dopĺňanie...)	žiaci navrhujú časť odevu, doplnok, riešia jeho tvar, textilný dizajn (vzor, povrchovú úpravu) a vyhotovia ho ako model z papiera alebo látky
6. podnety tradičných remesiel tradícia a identita	ľudový odev, tkáčstvo a farbenie látok: modrotlač, viazaná alebo sypaná batika (výzdoba odevu)	poukázanie na odievanie v minulosti, na ťažkú manuálnu prácu pri tkaní a farbení látok; využitie ľudovej tradície odievania v súčasnosti	ručná výzdoba odevu (tričko, šál, viazanka, blúzka...) farbami na textil, správne farebné rozvrstvenie a kombinácia,
7. elektronické médiá, PC	spracovanie a montáž obrazu, operácie s vlastným obrazom (fotografiou) s reprodukciou s dejín výtvarného umenia...	uplatniť predstavivosť pri narábaní s obrazom, rozvíjanie zručností pri operáciách s digitálnym obrazom	žiak s používaním vrstiev, filtrov, transformácii, farebných variácií, skreslení a deformácii obrazu prostredníctvom grafického programu, montuje rôzne časti obrazov (fotografií), montuje písmo

8. podnety hudby a literatúry	nový hudobný nástroj (objekty z rôznych materiálov s dôrazom na ich akustické možnosti využitia)	spontánna a cielená realizácia zvukov zážitok symbiózy hudby a výtvarného prejavu, zážitok akustickej improvizácie; spolupráca v rámci zvukovej performancie	-aké zvuky vedia vydávať rôzne hudobné nástroje? -prečo nástroje vydávajú zvuk? - rôzne historické a etnické verzie hudobných nástrojov
9. podnety rôznych oblastí poznávania sveta	podnety prírodopisu a) prírodné štruktúry mikrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, geologické vrstvy, vrásnenie, kryštály; b) tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky	rozvoj fantázie, objavovanie výtvarných kvalít netradičných pohľadov na prírodu... hľadanie vzťahu medzi estetickým a funkčným v prírode, posilnenie poznatkov z biológie a ich rozšírenie o estetické hľadisko	a) žiaci sa inšpirujú vizuálnou stránkou mikro (makro) štruktúry prírodnín (organických aj anorganických), zväčšujú ich – prevádzajú do výtvarného jazyka b) žiaci sa inšpirujú vizuálnou stránkou kozmických javov
10. podnety architektúry	Urbanizmus -plán mesta, štruktúra zón, doprava, vzťah ku krajine, mesto a dedina, fantastické priestory (lietajúce, podzemné a nadzemné svety)	rozvoj kombinačných schopností; rozširovanie poznatkov o štruktúre mesta a formách ich premietania do kompozície sídla, zóny... cítenie priestoru a perspektívy	architekt ako tvorca mesta, urbanista - pohľad na mesto zhora a rozmýšľanie o ňom zvnútra;
11. umenie v živote, galerijné vzdelávanie	Abstraktné dielo v galérii (geometrické alebo lyrické) Priblíženie a vcítania sa do diela prostredníctvom zapojenia a využitia všetkých 5 zmyslov, ktoré okrem zraku v galérii zväčša nevyužívame.	rozvoj estetického cítenia a interpretačných schopností; pochopenie myšlienkových, materiálových a technických možností doby; objavovanie nových možností vyjadrovania; vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania, postupné abstrahovanie konkrétneho motívu	Uvažovanie o tom, čo obraz zobrazuje, čo nám pripomína, aké pocity v nás vyvoláva, či obraz musí vždy zobrazovať nejaký predmet, človeka; odkedy umelci prestali tvoriť podľa skutočnosti a aké témy zaujímajú umelcov v dnešnej dobe.

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
1. výtvarný jazyk - kompozícia,	poriadok a chaos stabilita a labilita a) geometrické a organické tvary b) predmetné tvary c) rozhodené papieriky, črepiny...	a) uvedomiť si rôzne možnosti usporiadania b) naučiť sa hľadať a dopĺňať zmysel v náhodných zoskupeniach	rôzne kompozičné variácie usporiadania prvkov na ploche podľa princípov alebo chaoticky; usporadúvanie: náhodne rozhodené prvky sa žiak pokúsi artikulovať čo najmenším počtom zásahov; fázy sú zaznamenané alebo fixované (koláž...)
2. možnosti zobrazovania videného sveta	a) kresba priestoru -chodba, schodisko, okolie školy... b) maľba priestoru (krajiny) -krajina	a) pochopiť perspektívne zobrazovanie b) pochopiť priestorové vzťahy videné v skutočnosti, prekrývanie predmetov a ich vzájomnú	a) žiaci kreslia lineárne architektonický priestor (interiér alebo exteriér); konštrukciu perspektívy; členenie do plánov; modeláciu
	v okolí školy... c) inštalovanie prvkov v priestore, inštalácia špecifický priestor v škole, v starom dome...	mierku c) všímať si umiestnenie vecí v priestore, tvorivo reagovať na ne d) oboznámenie sa s umením inštalácie	priestoru b) žiaci maľujú krajinu s architektúrou; využívajú znalosť perspektívneho zobrazovania c) žiaci tvoria v konkrétnom priestore (okno, dvere, dlážka, textúra steny...) a rozmiestňujú v priestore svoje práce
3. podnety výtvarného umenia / procesy, techniky, témy	a) dada, neodada -hravé vytváranie, radenie rôznych prvkov b) akčné umenie -radosť z aktívnej účasti, dôraz je na sústredení sa na priamy zážitok	a) pochopenie atmosféry a doby dadaizmu; základné pochopenie zmyslu pop artu a nového realizmu b) organizovanie vlastnej činnosti z hľadiska jej estetického a významového prežívania	a) žiaci spracovávajú odpadový materiál, reklamy, časti výrobkov a tvoria z nich nové súvislosti vo forme obrazu alebo objektu b) uskutočnenie akcie (happening) v prostredí (interiér, exteriér); akciu možno dokumentovať (foto, video), po akcii môže ostať nejaký artefakt
4. podnety fotografie filmu a videa	fotografická reportáž / spájanie obrazov – tvorba deja (športová udalosť, školský ,rodinný výlet, vtipná reportáž z niektorej vyučovacej hodiny, reportáž pre školský časopis....	pochopenie výrazových prostriedkov fotografickej reportáže, technické zvládnutie prvkov reportážneho jazyka: výsek kompozície, ostrosť, sled záberov, doplnenie reportáže textom	každý žiak stručne analyzuje zvolenú tému a vytipuje typické momenty pre jej vyjadrenie (označí podstatné a vedľajšie), pripraví si predpokladaný scenár reportáže; fotografie uložia v počítači a vyhodnotia v spoločnej diskusii;
5. podnety dizajnu	návrh úžitkového predmetu inšpiráciou je svet rozmanitých vecí, ktoré človek používa	a) rozvíjanie inovatívneho myslenia b) fantastické a „patafyzické“ nápady	Žiaci navrhujú úžitkový predmet (automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie...); uvažujú o tvare vo vzťahu k funkčnosti i vizuálnej zaujímavosti

6. podnety tradičných remesiel tradícia a identita	podnety krajčírstva, alt.: podnety čipkárstva inšpirácia niektorými možnosťami remesla textilný dizajn – maľovanie textilu	získať záujem o tradície ľudového remesla, využiť tradičný postup v aktualizovanej podobe, rozvíjať manuálne zručnosti	podnety krajčírstva: žiaci navrhujú a vytvárajú objekt z kusov látky; využívajú spájanie stehmi, zapínaním, skladaním.... alebo princíp jednoduchšej čipkárskej techniky-tvorba textilného šperku, náramku...
7. elektronické médiá, PC	Morfing -transformácie tvaru na iný tvar prostredníctvom softvéru, hry s tvarom, s portrétom osobnosti, s autoportrétom...	uplatniť predstavivosť pri narábaní s obrazom, rozvíjanie zručností pri operáciách s digitálnym obrazom, porovnávanie zmien výrazu	žiak sa učí narábať s morfovacím programom; vykonáva morfing jedného geometrického tvaru na iný, morfing tváre (z fotografie do inej fotografie), morfing zobrazenia človeka a zvieratá, morfing vlastej kresby na kresbu iného žiaka...
8. podnety hudby a literatúry	nový hudobný nástroj objekty z rôznych materiálov s dôrazom na ich akustické možnosti využitia	poznávanie akustických možností rôznych materiálov a povrchov, zážitok symbiózy hudby a výtvarného prejavu, zážitok akustickej improvizácie	žiaci navrhujú nový vlastný hudobný nástroj; dôraz na vzťah vizuálnych kvalít (tvar, farba, výraz...) na nástrojoch sa pokúsia realizovať zvukovú performanciu
9. podnety rôznych oblastí poznávania sveta	telo človeka, zvieratá telá a orgány človeka, živočíchov a rastlín... časti tiel rôznych živočíchov (napr. uši, oči, nosy, kostry...)	a) objavovanie výtvarných kvalít netradičných pohľadov na ľudské a zvieracie telo b) rozvoj fantázie c) posilnenie poznatkov z biológie a ich rozšírenie o estetické hľadisko	a) žiaci sa inšpirujú funkciami (napr. pohybové orgány človeka a rôznych živočíchov) b) ľudské telo: žiaci sa zaoberajú ľudským telom z hľadiska anatómie, materiálu, textúry (koža, vlasy, póry...) a jednotlivé časti spracovávajú výtvarne
10. podnety architektúry	typ, funkcia a výraz vzhľad stavby	a) rozvoj kombinačných schopností a myslenia b) úvod do logických súvislostí medzi funkciou, tvarom, materiálom, farbou	žiaci navrhujú rôzne typy stavieb (kostol, škola, obchodný dom, rodinný domček, hotel, pamätník...); uvažujú o ich funkciách a hľadajú optimálny tvar, kompozíciu, farbu
11. umenie v živote, galerijné vzdelávanie	Slovo a obraz Výstava v galérii	a) rozvoj schopnosti interpretovať b) schopnosť budovať a vedieť si obhájiť vlastný názor, postoj	Uvažovanie o vzťahu slova a obrazu, pomenúvaním a slovným interpretovaním diela. Obrazy síce nerozprávajú, my však predsa s nimi môžeme komunikovať a uvažovať o nich prostredníctvom slova.

Názov predmetu:	Výchova umením
Časový rozsah výučby	0,5h ŠVP + 0,5 ŠkVP týždenne/ spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2.stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1.Charakteristika predmetu - jeho význam v obsahu vzdelávania

Tento nový predmet, ktorý patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety výtvarná a hudobná výchova. Je akýmsi variantom estetickéj výchovy, pretože pristupuje k umeniu ako komplexnému prejavu ľudského jedinca, spoločnosti. No od estetiky sa odlišuje tým, že sa zameriava najmä na prepojenie hudobného umenia a vizuálnych umení (výtvarné umenie, dizajn, film, architektúra) a žiakom bude sprostredkovaný najmä v praktických činnostiach.

Cez prepojenie auditívneho a vizuálneho princípu má žiakom sprostredkovať dotyk so slovenským aj svetovým kultúrnym dedičstvom. Žiak sa nemá na umenie pozerat' ako na prejav nejakej osoby, ktorá sa rozhodla, že bude maľovať alebo komponovať. Tento predmet má vychovať kultúrne uvedomelých ľudí, ktorým nebude dianie v galériách a koncertných sieňach ľahostajné, ktorí budú v umení hľadať odpovede, budú sa naň pozerat' ako na isté doplnenie ich každodenného života. Umožní žiakovi porozumieť jazyku umenia, jeho vyjadrovacím prostriedkom, komunikačným stratégiám a žiak prestane podnety, ktoré umenie dáva, posudzovať len ako pekné alebo škaredé bez hlbšieho zamyslenia sa nad tým, prečo je niečo urobené istým spôsobom a čo má

konkrétne umelecké dielo povedať. Umenie tým, že ho budú vedieť vnímať, bude pôsobiť na ich emocionálnu, ale aj racionálnu stránku, poskytne im ďalšiu možnosť trávenia voľného času.

Praktická stránka predmetu nadviaže na doterajšie skúsenosti, zručnosti a postoje žiakov a bude naďalej rozvíjať ich tvorivosť.

2.Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Kognitívne ciele: Žiaci získajú okrem praktických zručností informácie o rôznych druhoch, štýloch a obdobiach umenia, prestanú sa na ponúkané hudobné a výtvarné podnety pozeráť z pohľadu pekné – škaredé, začnú vnímať obsah umeleckého diela, jeho formu, umelecké diela budú nielen hodnotiť, ale aj prijímať a oceňovať ich tvorcov. Získajú vedomosti a prehľad o najznámejších slovenských a svetových dielach a umelcoch, zoznámia sa s umením vo svojom regióne.

Socioafektívne ciele: Cez prácu s umením a nazeranie na umenie ako súčasť kultúry a istú reakciu na dobu dokážu žiaci hodnotiť umenie a istým spôsobom sa stotožňovať s autormi, no zároveň budú vedení k tomu, aby postoje a názory autorov len mechanicky nepreberali, ale ich aj hodnotili, prípadne si vybrali a rozvíjali ponúknuté riešenia ďalej. Dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr. Umenie iných kultúr a národností im umožní nezavrňovať iných ľudí, ale chápať a prijímať ich odlišnosť ako súčasť rozmanitosti života na Zemi. Prácou na projektoch a v skupinách sa rozvinú ich schopnosti pracovať v tíme a uvedomovať si zodpovednosť za svoju časť práce, naučia sa propagovať a prezentovať vlastnú prácu, kriticky ju hodnotiť a takýmto spôsobom pozeráť aj na prácu spolužiakov.

Psychomotorické ciele: Na základe získavania praktických zručností dokážu žiaci aj samostatne zrealizovať svoje predstavy, budú schopní využívať estetické v bežnom živote, osvojením si rôznych technických postupov sa žiakom otvoria možnosti seberealizácie.

3.Vyučovacie metódy a formy

Voľby techník, foriem a metód vo vyučovacom procese budú závisieť vždy od aktuálnej edukačnej témy, ako aj od technických a mentálnych zručností žiakov. Preferovať sa budú najmä:

- Skupinová práca
- Tvorivé riešenie nadhodených problémov
- Príprava a prezentácia vlastnej práce
- Metódy dialógu a diskusie
- Zážitkové metódy
- Metóda názoru
- Motivačné metódy
- Vysvetľovacie metódy
- Aplikačné metódy

4. Hodnotenie predmetu

V predmete Výchova umením sa podobne ako v HUV a VYV hodnotí nie výsledok, ale samotný prístup žiaka k práci a proces činnosti. Hodnotenie sa realizuje formou osobného rozhovoru so žiakom, v ktorom učiteľ poskytne citlivú, veku primeranú spätnú väzbu, analyzuje spolu so žiakom samotný proces vzniku výslednej práce. Predmet VYU je v záverečnom hodnotení klasifikovaný známami výborný, chválitebný a dobrý. Počas vyučovania môže učiteľ jednotlivé činnosti žiakov klasifikovať aj známou dostatočnou a nedostatočnou, a to v prípade zámerného negovania vyučovacej činnosti žiakom, znehodnocovania iných prác a pomôcok žiakov. Pri hodnotení budeme prihliadať na špecifikum každého žiaka, na stupeň rozvoja jeho fantázie a výtvarného myslenia, hudobného cítenia. V záverečnom hodnotení zohľadniť všetky jeho výtvarné práce, prácu na jednotlivých vyučovacích hodinách daného školského roka, kvalitatívne zmeny v oblasti technických zručností, rozvoj tvorivosti, samostatnosti a schopnosť hodnotiť seba aj ostatných a prezentovať sa.

5. Učebné pomôcky a zdroje

- reprodukcie diel výtvarných umelcov v odborných publikáciách,
- internetové stránky zamerané na výtvarné umenie,
- filmové, hudobné a literárne ukážky,
- kultúrne inštitúcie a galérie prezentujúce diela výtvarných umelcov,
- výtvarná tvorba žiakov,
- prírodné objekty,

- školská knižnica.

Obsah tematických okruhov aj edukačných tém môže učiteľ zaradiť do vyučovania podľa vlastného uváženia. Odporúčaný materiál z obsahu ŠVP je možné využívať a dopĺňať primerane k zvolenému prístupu.

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu výchova umením na jednotlivé vzdelávacie oblasti

8.ročník

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	- snaží sa udržiavať dobré medziludské vzťahy, aktívne sa zaujíma o svoje okolie, v ktorom žije
Človek a hodnoty	- vie kultivovane vyjadriť svoj názor, postoj, rešpektuje ľudské práva, je tolerantný, empatický, má pozitívny vzťah k sebe aj k iným
Umenie a kultúra	- rešpektuje kultúru vlastnú a iných národov, zaujíma sa o pamiatky nielen v obci a okolí, ale všade, kde má možnosť/ galérie, výstavy, múzeá, hrady, pamätníky, architektúra, koncerty.../, skúša nové nápady, nové techniky, je kreatívny - zaujíma sa o hudbu iných národov a rôznych historických období
Človek a svet práce	- prejavuje úctu k rôznym povolaniam, váži si každú prácu/ maliari, ľudoví umelci, stavbári, architekti, hudobníci, textári.../

	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje podľa pokynov dospelých, ale hľadá aj svoje vlastné tvorivé postupy - zručne narába s výtvarnými pomôckami
Človek a príroda	<ul style="list-style-type: none"> - chráni životné prostredie, skrášľuje ho, dotvára, pričom využíva rôzne výtvarné výrazové prostriedky - uvedomuje si prírodné krásy, bojuje za zachovanie ich hodnôt pre ďalšie generácie
Jazyk a komunikácia	<ul style="list-style-type: none"> - vie používať informácie v nových kontextoch - používa kritické myslenie a vie vyjadriť svoj názor - aktívne počúva, kladie otázky, tvorivo pracuje s informáciami
	Prierezové témy
Environmentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> - vníma človeka ako súčasť prírody, má úctu k živej i neživej prírode, aktívne ju poznáva a ochraňuje
Ochrana života a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> - dbá o správnu životosprávu, športuje, chápe škodlivosť omamných látok, odoláva nástrahám závislosti
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	<ul style="list-style-type: none"> - pozná svoju obec, región, ľudové tradície, folklór, kultúrno – historický rozvoj, má úctu k umeleckej tvorbe, umeleckým remeslám
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	<ul style="list-style-type: none"> - vie samostatne vytvoriť a prezentovať svoju tvorbu
Mediálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> - chápe zmysel jednotlivých komponentov filmu, videa, fotografie a ich výrazný vplyv na celú spoločnosť
Multikultúrna výchova	<ul style="list-style-type: none"> - orientačne pozná najdôležitejších autorov svetového a slovenského umenia
Osobnostný a sociálny rozvoj	<ul style="list-style-type: none"> - vie pracovať samostatne aj v skupine, vie sa začleniť do spoločnosti

7. Kompetencie – spôsobilosti

Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne
Aktívne spolupracuje, so záujmom počúva	Rozvíja sebadisciplínu	Skúma a prijíma kultúrne hodnoty minulosti	Vie sa začleniť do kolektívu, spoločnosti
Vie odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti	Rozvíja vlastný názor	Vníma hudbu a výtvarné umenie prostredníctvom zážitkov a tvorivých činností	Rieši problémy s druhými, je schopný tvoriť spoločnú úlohu
Jednotlivým komponentom sa snaží porozumieť a dať im zmysel	Prijíma kultúrne dedičstvo, má pozitívny vzťah k iným kultúram	Experimentuje pri spájaní médií, žánrov a druhov umenia	Chápe a berie do úvahy rozdielnosť, potreby a záujmy v minulosti a súčasnosti
Svoje pocity, postrehy, pozorovania prediskutuje s ostatnými členmi skupiny	Posudzuje svoje reálne možnosti zvládnutia	Vytvára projekty prepájajúce výtvarné a hudobné umenie so slovesným umením, divadlom, filmom	Efektívne využíva skupinovú prácu
Vníma verbálne i neverbálne signály v celej podstate	Zapája sa do občianskeho života vo svojom okolí	Naučí sa orientovať v komunikačnom prostredí kultúry	Dokáže meniť názor a prispôbiť sa
Kladie doplňujúce otázky	Rešpektuje ľudské práva	Má predstavu o vhodnej kombinácii farieb, tvarov, obrázkov	Chápe a prijíma odlišnosť ako súčasť rozmanitosti života
Vie diskutovať o nastolenom výtvarnom probléme, správne sa odborne vyjadrovať	Cíti zodpovednosť za kultúrne dedičstvo svojho národa	Uvedomuje si korene, tradície, historický vývoj	Pozná vlastnú kultúrnu tradíciu
Je schopný aktívne a zrozumiteľne sa vyjadrovať prostredníctvom PC	Pozná pamiatky svojej obce, regiónu	Dokáže vhodne dešifrovať a porozumieť symbolom	Vie sa začleniť do spoločnosti
Vie analyzovať a porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska	Prijíma a rozvíja etické, duchovné a kultúrne hodnoty	Zaujíma sa o artefakty v galériách, múzeách, vníma ich	Kladný vzťah k živej i neživej prírode, snaha o zachovanie zdravej krajiny a všetkých v nej žijúcich organizmov
Vhodná forma a obsah komunikácie	Dokáže pracovať v skupine	Pozná najvýznamnejších	Svoje pocity, postrehy o pozorovaných

		slovenských a svetových tvorcov výtvarných a hudobných diel	alebo vypočutých dielach prediskutuje s ostatnými
--	--	--	--

8. Témy, prostredníctvom ktorých sú rozvíjané kompetencie, obsah a prepojenie s inými predmetmi

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
ZVUK A OBRAZ – JAZYK UMENIA 1.tematický celok			
1.obraz v hudbe, hudba v obraze 1.1. vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty	Hľadanie hudobných ekvivalentov k výtvarným dielam Hľadanie príbehu a obrazu v hudbe. Interpretácia obrazu.	Poznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy v hudbe a vo výtvarnom umení.	Pokus vyjadriť farbou počutú hudbu, tvoriť zaujímavé výtvarné kompozície, zaujímavé farebne i tvarovo. Interpretovať obraz/jeho dotváranie, oživovanie/, umocňovať ho hudbou/pohybom, sprievodným slovom
1.2.hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom	Vyjadrenie rôznych hudobných foriem a žánrov rôznymi výtvarnými formami.	Hľadať vlastné cesty sebavyjadrenia, budovania hudobného vkusu.	Improvizácia pri tvorbe jednoduchej hudby, zvukov. Maľby, kresby, grafiky rôznych hudobných foriem/jódlovanie, rapovanie, valčík, harmónia, disharmónia.../.
2.vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe a výtvarnom umení 2.1.štylizračné variácie motívu, tvaru 2.2.štýl a výraz emócií v hudbe	Využívanie rôznych výtvarných techník. Variácie na obľúbené melódie,	Zdokonalit' si praktické zručnosti a teoretické vedomosti o výtvarných technikách. Rozvíjanie tvorivosti a predstavivosti. Citové pôsobenie výrazu. Schopnosť vyjadrovať emócie,	Žiak vie využívať rôzne výtvarné techniky/kresba, kolorovaná kresba, maľba, modelovanie.../.Uplatňuje štylizáciu a variácie motívu/tvarové zmäkčenie, roztečenie, zoštíhlenie, transformácia podoby smerom k inému motívu/tvaru/.

<p>3.multimédiá – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku</p> <p>3.1.strihanie zvukov a filmových záberov</p>	<p>hľadať ľudové, umelé, populárne piesne s tematikou lásky, radosti, strachu...</p> <p>Tvorenie vlastných zvukov pomocou elektronického nástroja, mikrofónu.</p> <p>Kombinácia zvuku a obrazu.</p>	<p>vzťahy a postoje.</p> <p>Tvorba vlastného projektu.</p> <p>Spoznať najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov médií.</p> <p>Využívanie PC programov.</p>	<p>Vyberať zvuky a krátke filmové zábery z archívu. Vytvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja, mikrofónu a vlastného hlasu. Využiť počítačové programy k hudobnej, výtvarnej výchove.</p>
<p>TRADÍCIA A IDENTITA</p> <p>2.tematický celok</p>			
<p>4.umenie a náboženstvo, umenie baroka. Človek a viera</p> <p>4.1.vyjadrenie posvätného a transcendentna</p> <p>4.2.baroková architektúra, barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo</p> <p>5.prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie</p> <p>5.1.inštalácia in situ</p>	<p>Základné ľudské postoje/modlitba,, kontemplácia, meditácia, úžas, bázeň/ vyjadrené v hudbe a výtvarnom umení – porovnanie.</p> <p>Baroková architektúra – hlavné znaky, využitie maliarstva a sochárstva v barokovej architektúre</p> <p>Reakcia na daný priestor, jeho výraz, história.</p>	<p>Vedieť počúvať hudbu, ktorá pôsobí meditatívne, porovnávať hudbu rôznych kultúr. Vedieť nájsť vyjadrenie pocitov človeka barokového obdobia vo výtvarnom umení.</p> <p>Uvedenie do problému, chápať súvislosti medzi umením baroka a spoločnosťou, v ktorej vzniklo.</p> <p>Umenie inštalácie, umenie vo verejných priestoroch/site specific/.</p>	<p>Poznať základné znaky baroka a chápať dobu, v ktorej vzniklo, názory a pocity ľudí v tomto období.</p> <p>Chápať meditáciu ako spôsob hľadania, uvedomenia si seba samého.</p> <p>Návrh//tvorba/ barokového objektu, napr. relikviár, s využitím ozdobného písma, kresba prvkov barokovej architektúry, napr. priečelie, okno a pod.</p> <p>Vedieť dotvoriť napr.priestor školy, triedy, inštalovaním prvkov/napr.mal'ba,, kresba, graffiti, rôzne materiály/, ktoré pozmenia</p>

<p>5.2.mestské a vidiecke korene umenia</p>	<p>Porovnanie kultúry a subkultúry mesta s vidiekom, skúsenosti žiakov s pobytom tam či tam, vyhodnocovanie kladov a záporov, subkultúrne žánre hudby.</p>	<p>Uvedenie do problému, porovnávanie.Vhodný výber hudby pre rôzne príležitosti.</p>	<p>jeho význam. Žiak vie vytvoriť hudobno – scénický model pre život v meste a na dedine, vhodne využiť hudbu k danej udalosti.</p>
<p>PRIENIKY UMENÍ 3.tematický celok</p>			
<p>6. divadlo a tanec/ spojenie s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľuďmi 6.1.interdisciplinárny projekt hudobnej performancie</p> <p>7.portrét spolužiaka 7.1. literárny opis spolužiaka</p> <p>7.2.fotografický portrét</p> <p>7.3.kresba hlavy</p> <p>7.4.mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe</p>	<p>Návrhy kostýmov, premena dramatického textu na prozaický, pohybové stvárnenie postáv, polyológ – dialóg – monológ v hudbe, hudobné charaktery a portréty.</p> <p>Opisy osôb z literatúry, maľby a sochy portrétu v dejinách umenia, karikatúra.</p> <p>Osvetlenie, výraz, orámovanie, výsek reality.</p> <p>Kreslenie podľa modelu, snaha o výstavbu proporcií. Na základe kresby pokus o karikatúru.</p>	<p>Uvedenie do problému, rozvoj kreativity, Výtvarne stvárniť danú úlohu spojenú s realizáciou divadelného predstavenia.</p> <p>Pochopenie procesu tvorby portrétu v literárnom i výtvarnom spracovaní.</p> <p>Pochopiť proces tvorby fotografického portrétu.</p> <p>Vedieť základné postupy pri kreslení portrétu.</p>	<p>Improvizovať pri spojení hudby s tanečnými kreáciami. Vedieť výtvarne stvárniť líčenie, masky, návrh kostýmu. Literárny dialóg, monológ, jeho zhudobňovanie.</p> <p>Vedieť vytvoriť jednoduchý portrét/so zameraním na pochopenie procesu výstavby, výrazovosti, nie technickej dokonalosti/.</p> <p>Podobne ako v 6.1.</p>

Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín 1h ŠVP týždenne / spolu 33 vyučovacích hodín
Ročník	piaty, šiesty, siedmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka.

Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifík národnej,

regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie,

sebavýchovu a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu

k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné

postoje žiakov pri prehľbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje

hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

V intenciách tvorivo – humánnej výchovy a vzdelávania je hlavným zámerom hudobnej výchovy optimálne formovanie osobnosti

a efektívne rozvíjanie hudobnosti žiaka tak, aby si aj prostredníctvom komunikácie s hudbou vytvoril svoj progresívny a kreatívny spôsob

bytia pre život v 21. storočí.

Komplexne poňaté hudobné činnosti vytvárajú podmienky hudobného vzdelania žiakov a obohatia estetickú, morálnu a intelektuálnu

stránku ich osobnosti. Treba ich usmerňovať tak, aby prinášali radosť a možnosť seberealizácie.

Hudobno-výchovný proces musí zásadne vychádzať z hudby a smerovať opäť k nej, hudba má byť prameňom zážitkov i vedomostí.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Cieľom hudobnej výchovy je pochopenie komunikatívnej funkcie hudby, rôznych podôb hudobného vyjadrenia, pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Vlastná hudobná činnosť formuje:

- estetický, citový a morálny základ osobnosti žiaka
- utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, návyky a skúsenosti žiaka
- formuje základné poznatky, vedomosti a názory nevyhnutné na uvedomené vnímanie hudby a na aktívny hudobný prejav, najmä kultivovaný spev
- kultivuje žiaka, vychováva pozorného poslucháča a milovníka hudobného umenia
- rozvíja vkusovú orientáciu žiaka

Vzájomným pôsobením činnostného, tvorivého a objaviteľského princípu hudobná výchova vytvára predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych podnetov tak, aby sa hudba stala súčasťou života žiakov .

3. Vyučovacie metódy a formy

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov:

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy

- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol,

- špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené

objavovanie hudby, improvizácia.

4. Hodnotenie predmetu

Na základe pedagogickej rady konanej dňa 21. 06.2010 bolo schválené, že na roč. 5. – 9. sa nebudú výchovné predmety klasifikovať. Hodnotenie: „absolvoval/neabsolvoval“.

5. Učebné pomôcky a zdroje

- Učebnica hudobnej výchovy pre 5.-6.-7.roč
- edukačnéCD,
- Zborník slovenských ľudových piesní

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu občianska náuka na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	Váži si kultúru svojho národa a iných národov, rešpektuje ich špecifiká, osvojuje si pozitívne etnické postoje. Chápe spoločenskú funkciu hudby. Rozvíja osobnostnú, sociálnu, občiansku, komunikačnú kompetencia
Človek a hodnoty	Žiak sa učí chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok. Formuje mravné vzťahy k prostrediu, v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života
Umenie a kultúra	Výtvarné zobrazenie hudby. Rešpektuje a toleruje hodnoty iných ľudí a iných kultúr. Žiak je vnímavý, aktívny poslucháč, nepodlieha módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale je aj bez predsudkov k nim.
Jazyk a komunikácia	Verbalizácia hudobného zážitku, hodnotenie a porovnávanie počúvaných skladieb, recitácia, hudobno-dramatický prejav.
Zdravie a pohyb	Na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb pohybom vyjadruje svoje estetické zážitky. Pozná základné ľudové , spoločenské tance, moderné tance.
Prierezové témy	
Multikultúrna výchova	Hudobné prechádzky storočiami , Prostredníctvom hudby spoznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov
Mediálna výchova	Pestrá paleta populárnej hudby Hudba na pomedzí , Hudba spojená s inými druhmi umenia

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
nadobudnuté zručnosti využiť pri vyjadrení svojich myšlienok, pocitov a postojov -primerane sa neverbálne vyjadrovať -aktívne počúvať	tolerantný k iným kultúram a názorom, bez kritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nej -posudzuje svoje reálne fyzické a duševné možnosti	-uvedomuje si korene, tradície a historický vývoj hudobnej kultúry -pozná pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou oblečenia, tváre, vlasov, správania sa na kultúrnych podujatiach -poznať zvuky hudobné motívy našej kultúry	-je schopný vytvárať mravné vzťahy v škole a v rodine -spolupracuje s druhými -je zodpovedný k druhým a berie do úvahy ich potreby a záujmy	-uplatňuje kritické myslenie -dokáže zaujať zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke a iným súčasným kultúrnym procesom -vytvára si hodnotovú orientáciu tak, aby bol prínosom pre spoločnosť -hudobnými aktivitami ušľachtilo trávi voľný čas	-motivuje sa pre ďalšie učenie -dokáže vyjadriť svoje myšlienky, pocity rôznymi spôsobmi -kriticky a výberovo pristupuje k zdrojom informácií -hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva v učení a v živote

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Ako sa nám prihovára hudba</p> <p>Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov</p>	<p>Výrazové prostriedky hudby a ich funkcia, zážitok z hudby a jeho zdôvodnenie, podoby hudobnej skladby, komunikatívna funkcia hudby, správanie sa na hudobných a slávnostných podujatiach. (Výber: 6.roč./ s. 6-31 + iné vhodné piesne 6. roč./s. 32-37). Vychádzať z hudobných skúseností žiakov a na vyučovacích hodinách realizovať rôzne druhy hudobných činností</p> <p>Typická pieseň a hudobná skladba vybraných národov. Výber: 7. roč./ s. 40.-49,56-61+ odporúčame k vybraným piesňam pridať známu skladbu daného národa podľa ponuky učebníc Hv Dve alternatívy: a) vyvodenie základných prvkov opery, operety, muzikálu,</p>	<p>Vokálno-intonačné činnosti -žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti, - orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov, -dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých.</p> <p>Štrumentálne činnosti -žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. Hudobno-pohybové činnosti Žiak dokáže -správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby, - realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie. Percepčné činnosti -žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe</p>	<p>-vedieť čisto, kultivovane spievať minimálne 12 piesní vhodne zvolených so zreteľom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu, -vedieť uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve -vedieť hrať rytmické motívy, jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam, -vedieť reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu piesne a znejúcej hudby, -po viacnásobnom vypočutí poznať min. 4 hudobné skladby a ich autorov,</p>

6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p style="text-align: center;">Hudba minulosti a súčasnosť</p>	<p>Ako vznikla hudba, počiatky hudby. Prvé veľké kultúry v staroveku. Kresťanská hudobná kultúra, svetská hudba. Renesančná hudba vo svete a na Slovensku. Barok, barokoví skladatelia. Hudobné skladby z obdobia baroka. Barok na Slovensku. Klasicizmus, hudobní skladatelia obdobia klasicizmu a ich diela. Hudobný klasicizmus na Slovensku. Tvoríme skladby ako v baroku a v klasicizme. Výber skladieb podľa ponuky učebnice HV a školskej fonotéky. Medailóny hudobných skladateľov -žiaci pripraví krátku prezentáciu. Typická pieseň a hudobná skladba rôznych národov. Výber: 7. roč./ 40 -71, podľa ponuky učebnice Hv. Odporúčame k vybraným piesňam pridať známu skladbu daného národa.</p>	<p>Vokálno-intonačné činnosti -žiak spieva na základe svojich dispozícií intonačne čisto, rytmicky presne so zodpovedajúcim výrazom jednohlasné, dvojhlasné piesne ľudové aj umelé, v durových, molových a modálnych tóninách, pritom využíva získané spevácke, intonačné a sluchové návyky a zručnosti, -orientuje sa v grafickom zázname piesní a skladieb rôznych štýlov a žánrov, -dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých. Štrumentálne činnosti -žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam, rešpektujúc ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálady hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. Hudobno-pohybové činnosti Žiak dokáže -správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby,</p>	<p>-po viacnásobnom vypočutí poznať min. 8 hudobných skladieb a ich autorov, -poznať funkciu hudby vzhľadom k životu človeka a spoločnosti, -charakterizovať jednotlivé hudobné štýly, -poznať najvýznamnejších hudobných skladateľov jednotlivých hudobných štýlov, -vedieť reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu znejúcej hudby, -výtvarne zobraziť počúvanú skladbu, -vedieť čisto, kultivovane spievať minimálne 16 piesní vhodne zvolených so zreteľom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu, -vedieť uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve -vedieť hrať rytmické motívy, jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam</p>

<p>Prostredníctvom hudby poznávame hudobnú kultúru i kultúru iných národov</p>	<p>Zoznámiť sa s vynikajúcimi skladateľmi, básnikmi, dielami a histórou vybraných národov.</p>	<p>-realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie.</p> <p>Percepčné činnosti</p> <p>-žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby, -dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby, -dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok. Hudobno-dramatické činnosti - žiak integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu, -žiak získava schopnosť empatického a asertívneho správania sa.</p>	
---	--	--	--

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Hudobné prechádzky storočiami	<p>-orientácia v hudobnom priestore a elementárna analýza hud. skladby prostredníctvom hudobno-vyjadrovacích prostriedkov, ich význam pre pochopenie hudobného diela, funkcia hudby vzhľadom k životu jedinca a spoločnosti, kultúrnym tradíciám a zvykom -verbálne vyjadrenie svojho názoru a zážitku z počúvanej hudby -hodnotenie a porovnávanie počúvaných skladieb -hudobné dielo a jeho autor Výber: 9.roč./s.6-44. -desať skladieb -chápať populárnu hudbu v širších spoločensko-funkčných a spoločensko-historických väzbách -tvorba skladateľov ovplyvnená populárnou hudbou -svetová populárna hudba, populárna hudba doma</p>	<p>-vážiť si celosvetové kultúrne dedičstvo, kultúrne a umelecké hodnoty rôznych svetových kultúr, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr -pozná mená najvýznamnejších slovenských svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diel, vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu -schopnosť spolupracovať, plánovať, zrealizovať spoločnú i vlastnú prácu -schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje Vokálno-intonačné činnosti -upevňovanie zručností v práci s hlasom -dokáže posúdiť kvalitu vokálneho prejavu druhých. In Inštrumentálne činnosti -žiak dokáže realizovať a vytvárať inštrumentálne sprievody k piesňam,</p>	<p>-pozná slovenské folklórne oblasti, typické piesne, tance, kroje, spoločenské funkcie piesne -rozlišovať hlavné umelecké druhy -získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, vedieť ich spracovať a kriticky vyhodnocovať, -získať vedomosti o významných umeleckých dielach z európskej tradície, -vážiť si celosvetové kultúrne dedičstvo, kultúrne a umelecké hodnoty rôznych svetových kultúr, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr, -vedieť čisto, kultivovane spievať minimálne 12 piesní vhodne zvolených so zreteľom na hlasové dispozície a hlasovú hygienu, -vedieť uplatňovať elementárne taktovacie pohyby pri speve</p>
Pestrá paleta populárnej hudby	<p>-práca s melodickými útvarmi, spoločný spev, -získavajú skúsenosti s hudbou rôznych žánrov -vo vokálnom prejave v oblasti populárnej hudby využívajú spevácke zručnosti a návyky.</p>	<p>rešpektujú ich charakter, jednoduchou improvizáciou na detských hudobných nástrojoch „podporiť“ charakter, zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby. Hudobno-pohybové činnosti</p>	<p>-vedieť hrať rytmické motívy, jednoduché inštrumentálne sprievody k piesňam, -vedieť reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom charakter, výraz a náladu piesne a znejúcej hudby, -vytváranie pohybových improvizácií a kreácií, -pohybové stvárnenie jednoduchých choreografií tancov</p>

<p>Hudba na pomedzí (prieniky rôznych druhov a žánrov hudby: populárna hudba, vážna hudba, džez, etno, world...)</p>	<p>Výber: 9.roč./s.21-56 -orientácia v základných žánrových a štýlových typoch hudby -tvorba skladateľov ovplyvnená džezovou hudbou, populárnou hudbou -vyvodenie základných prvkov operety, muzikálu, melodrámy, baletu z typických diel svetovej hudobnej literatúry. Informatívny nácvik ich časti, resp. ich dramtizáciu. Výber: 9. roč./ s.57 -vyvodenie charakteristiky rôznych hudobno-dramatických diel -sluchové rozlišovanie durových a molových súzvukov, melódií -orientácia v grafickom zázname jednoduchej melódie, určovanie tempa, metra, dynamiky</p>	<p>Žiak dokáže -správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie, v súlade s charakterom piesne alebo skladby, -realizovať hudobno-pohybové hry so spevom, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie. Percepčné činnosti -žiak sa orientuje v znejúcej hudbe, na základe použitých výrazových prostriedkov, ktoré vníma, chápe ich funkciu a komunikačné schopnosti hudby, -dokáže zaradiť, charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, postrehne výrazné hudobné myšlienky, ich variácie, napätie a uvoľnenie hudby, -dokáže verbalizovať svoj názor, hudobný zážitok, predstavy od konkrétnych k abstrakcii princípov, všeobecným zákonitostiam a ich materializácii hudobnými prostriedkami Hudobno-dramatické činnosti -žiak integruje a komplexne využíva vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu, -žiak získava schopnosť empatického</p>	<p>-po viacnásobnom vypočutí poznať min. 4 hudobné skladby a ich autorov, -poznať funkciu hudby vzhľadom k životu človeka a spoločnosti, -hodnotiť a porovnávať porovnávať počúvané skladby -1 hudobno-dramatické vystúpenie</p>
---	--	---	--

		a asertívneho správania sa	
--	--	----------------------------	--

Názov predmetu	Telesná výchova
Časový rozsah výučby	2h ŠVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 2h ŠVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 2h ŠVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín 2h ŠVP týždenne / spolu 66 vyučovacích hodín
Ročník	piaty,šiesty, siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojí si zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených zručností a návykov.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Všeobecným cieľom telesnej a športovej výchovy ako vyučovacieho predmetu je umožniť žiakom rozvíjať kondičné a koordinačné schopnosti na primeranej úrovni, osvojovať si, zdokonaľovať a upevňovať pohybové návyky a zručnosti, zvyšovať svoju pohybovú gramotnosť, zvyšovať všeobecnú pohybovú výkonnosť a zdatnosť, prostredníctvom vykonávanej pohybovej aktivity pôsobiť a dbať o zdravie, vytvárať trvalý vzťah k pohybovej aktivite, telesnej výchove a športu s ohľadom na ich záujmy, predpoklady a individuálne potreby ako súčasť zdravého životného štýlu a predpokladu schopnosti celoživotnej starostlivosti o vlastné zdravie. Špecifické ciele predmetu sú vyjadrené pomocou nasledovných kľúčových a predmetových kompetencií

3. Vyučovacie metódy a formy

Výučba predmetu telesná výchova má byť zaujímavá a pestrá. Má žiakov učiť o význame pohybovej aktivity ako nepostrádateľný prostriedok pre optimálne upevnenie fyzického a duševného zdravia, a tým i pre plnohodnotný život v náročných a permanentne meniacich sa spoločenských podmienkach

Metódy a formy práce.

1. Obrazová metóda.
2. Analytická – každý prvok pomenovať, ukázať aj s použitím demonštrátora, popísať a samostatne precvičovať.
3. Syntetická – po zvládnutí všetkých prvkov ich postupne spájať do komplexného celku
4. Samostatné precvičovanie
5. Kolektívne precvičovanie
6. Skupinové precvičovanie
7. Video

Metódy a formy práce vyplývajú zo vzdelávacích a výchovných potrieb žiakov, z ich veku a životných skúseností. Využívajú sa najmä

aktivizujúce vyučovacie metódy, vhodné projektové vyučovanie v spolupráci so všeobecno-vzdelávacími predmetmi.

4. Hodnotenie predmetu

Na základe pedagogickej rady konanej dňa 21. 06.2010 bolo schválené, že na roč. 5. – 9. sa nebudú výchovné predmety klasifikovať. Hodnotenie: „absolvoval/neabsolvoval“.

5. Učebné pomôcky a zdroje

Metodická príručka Telesná výchova pre 5. až 8 ročník ZŠ Slovenské Pedagogické Nakladateľstvo Bratislava

- Hádzaná športový tréning Jozef Slovík a kol.
- Metodika ľahkej atletiky Slovenské Pedagogické Nakladateľstvo Bratislava

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu telesná výchova a športová príprava na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-vytváranie pozitívnych vzťahov k starším, učiteľom
Človek a hodnoty	-vytvára si pozitívny vzťah k pohybu -je schopný spolupracovať, vytvárať väzby s inými ľuďmi.
Umenie a kultúra	-správa sa v rámci fair -play
Človek a svet práce	-dokáže využiť svoje schopnosti, vedomosti i zručnosti v bežnom živote
Človek a príroda	-oceňuje význam prírody v živote človeka -prispieva k jej ochrane
Jazyk a komunikácia	-dokáže sa jasne a zrozumiteľne vyjadrovať -správnym využívaním slov zlepšuje komunikáciu v triede -formuje si návyk slušného vyjadrovania -oceňuje verbálnu, ale aj neverbálnu komunikáciu. -používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľno – časových aktivít -komunikuje prostredníctvom gesta, postoja, pohybu
Matematika a práca s informáciami	-vie odhadnúť presnosť a vzdialenosť
Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-realizuje sa počas účelového cvičenia dvakrát do roka
Environmentálna výchova	-má pozitívny vzťah k prírode -oceňuje a nadchýna sa jej krásou
Multikultúrna výchova	- má pozitívny vzťah k rôznym kultúram
Ochrana života a zdravia	- má osvojený hodnotový rebríček, vie si vážiť ľudský život a zdravie

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Kognitívne	Postojové	Sociálne a interpersonálne	Pohybové	Učebné
<p>Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať. Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.</p>	<p>Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia. Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov. Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti. Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru. Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote. Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem. Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí. Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti. Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie. Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus</p>	<p>Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti. Žiak dokáže zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, uznať kvality súpera. Žiak dodržiava princípy fair-play. Žiak sa zapája do mimoškolskej telovýchovnej a športovej aktivity. Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochranu prírody</p>	<p>Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným. Žiak efektívne pracuje v kolektíve. Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe. Žiak sa správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností, ale i v živote.</p>	<p>Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb. Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia. Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.</p>	<p>Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu. Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenia pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.</p>

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

5. – 6. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Atletika	EU-T : skok z miesta, člnkový beh EU-T: ľah-sed, výdrž v zhybe, vytr. beh Technika behu, bež. abeceda Štarty (nízky, polovysoký) Beh rýchly – K Skok do diaľky / Vytrvalostný beh Skok do diaľky / Vytrvalostný beh-K Skok do diaľky / Vytrvalostný beh-K Hod kriketovou loptičkou -K Technika behu, bež. abeceda Technika skoku (rozbeh, odraz) Technika skoku (prechod, dopad) Štafetový beh (beh, odovzdávka) Štafetový beh (preberanie) Štafetový beh – K Skok do diaľky Hod kriketovou loptičkou EU -T	Osvojiť si atletickú terminológiu, vedieť opísať základnú techniku atletických disciplín, vedieť vysvetliť zásady hygieny a úrazovej zábrany. Poznať pravidlá, aby sa mohli podieľať na atletických pretekoch nielen ako pretekári, ale aj ako rozhodcovia. Poznať vlastný somatický vývin. Podnietiť pozitívny vzťah k atletike, najmä k vytrvalostnému behu, aby vo voľnom čase vhodne využívali jednotlivé atletické disciplíny na zvýšenie svojej telesnej kondície. Podnietiť pocity súťaživosti v rámci fair-play ako pretekári, rozhodcovia, organizátori a diváci. Motivovať žiakov k ďalšej športovej činnosti. Vedieť demonštrovať správnu techniku behu, nízkeho a polovysokého štartu, skoku do diaľky hodu loptičkou. Osvojiť si pohybové zručnosti v daných atletických disciplínach. Rozvoj psychomotorických schopností a pohybových zručností zodpovedajúcich adekvátnym somatickým, motorickým a psychickým predpokladom žiakov. Usmerniť ďalší rozvoj somatických schopností.	-vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, -poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využíva ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, -poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, -poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, -poznať a uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor,divák,
Basketbal	P: HČJ -prihrávky, dribling H: Hra -ZP N: Dribling, strel'ba H: K: Prihrávky, dribling, strel'ba/Hra N/H: Útočné kombinácie / Hra N/H: Obranné kombinácie / Hra K: Herný výkon	Vedieť vysvetliť útočné a obranné kombinácie. Osvojiť si poznatky o herných činnostiach, pravidlách a pokynoch rozhodcu Vytvoriť pozitívny vzťah k športovým hrám, aby sa týmto hrám venovali aj vo svojom voľnom čase. Dosiagnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel. Uplatniť aspoň jeden útočný herný systém a obranu proti nemu.	-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu , zapisovateľa,

			časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.
Gymnastika	<p>A: Kotúle A: Stoj na hlave A: Zostavy -K Pr: Roznožka Pr: Výskoky, skrčka Pr: Preskok – K A: Stoj na rukách A: Premet bokom A: Zostavy A: Zostavy - K</p>	<p>Vedieť uplatniť názvoslovie, opísať základné pojmy, všeobecné pravidlá športovej gymnastiky. Poznať zásady bezpečnosti pri cvičení v rôznych podmienkach a prostredí a aplikovať ich v telovýchovnej praxi Vypestovať schopnosť nebáť sa, prekonávať prekážky. Rozvíjať pozitívny a aktívny vzťah ku gymnastike. Vedieť ovládať pocity spojené s rizikovým správaním a prekonávať pocity ohrozenia vlastnej bezpečnosti a pudu sebazáchovy.</p> <p>Optimálne rozvinúť koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a elasticitu svalov, statickú a dynamickú silu, vedomú kinestetickú diferenciaciu pohybov. Rozvinúť dynamický stereotyp psychomotorickej činnosti spojenej s dopomocou a poskytnutím záchrany spolužiakom. Zautomatizovať gymnastické pohybové zručnosti.</p>	<p>-poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ -vedieť so zameraním správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, -vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie na vybraný gymnastický šport, -vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, -uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, -dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch, -vedieť posúdiť reálne svoju individuálnu športovú úroveň.</p>

Hádzaná	P: HČJ -prihrávky, uvoľňovanie Hra -ZP N: Vedenie lopty H: Hra K: HČJ -test N/H: Obrana (odovzdávanie, preberanie) N/H: Útok (hod' a bež) K: Herný výkon	Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia primerane hodnotiť kvalitu realizovanej pohybovej činnosti i kvalitu vlastnej činnosti. Vypestovať tolerantné správanie i pocit zodpovednosti za konanie vo vzťahu k spolužiakom, učiteľom, rodičom a starším. Spoľahlivo osvojiť herné pohybové zručnosti a návyky u jednotlivcov	-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.
Futbal chlapci	P: HČJ -prihrávky H: Hra N: Vedenie lopty RG: Polohy, pohyby H: Hra RG: Cvič. s náradím N: Streľba RG:	Vedieť zostaviť krátke vlastné cvičenia na zvolenú hudbu Vytvoriť pozitívny vzťah a aktívny záujem o disciplíny rytmickej gymnastiky. Mať radosť s estetického pohybového prejavu. Vypestovať kultúrnu psychomotorickú pohybovú koordináciu v harmónii s rytmom hudby.	-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.
Rytmická gymnastika dievčatá	Cvič. na hudbu K: Herný výkon RG: Tanečné kroky		

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Atletika</p>	<p>EU-T : skok z miesta, člnkový beh EU-T: ľah-sed, výdrž v zhybe, vytr. beh Technika behu, bež. abeceda Štarty (nízky, polovysoký) Beh rýchly – K Skok do diaľky / Vytrvalostný beh Skok do diaľky / Vytrvalostný beh-K Skok do diaľky / Vytrvalostný beh-K Hod kriketovou loptičkou -K Technika behu, bež. abeceda Technika skoku (rozbeh, odraz) Technika skoku (prechod, dopad) Štafetový beh (beh, odovzdávka) Štafetový beh (preberanie) Štafetový beh – K Skok do diaľky Hod kriketovou loptičkou EU -T</p>	<p>Osvojiť si atletickú terminológiu, vedieť opísať základnú techniku atletických disciplín, vedieť vysvetliť zásady hygieny a úrazovej zábrany. Poznať pravidlá, aby sa mohli podieľať na atletických pretekoch nielen ako pretekári, ale aj ako rozhodcovia. Poznať vlastný somatický vývin. Podnietiť pozitívny vzťah k atletike, najmä k vytrvalostnému behu, aby vo voľnom čase vhodne využívali jednotlivé atletické disciplíny na zvýšenie svojej telesnej kondície. Podnietiť pocity súťaživosti v rámci fair-play ako pretekári, rozhodcovia, organizátori a diváci. Motivovať žiakov k ďalšej športovej činnosti. Vedieť demonštrovať správnu techniku behu, nízkeho a polovysokého štartu, skoku do diaľky hodu loptičkou. Osvojiť si pohybové zručnosti v daných atletických disciplínach. Rozvoj psychomotorických schopností a pohybových zručností zodpovedajúcich adekvátnym somatickým, motorickým a psychickým predpokladom žiakov. Usmerniť ďalší rozvoj somatických schopností.</p>	<p>-vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, -poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využívať ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, -poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, -poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, -poznať a uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák,</p>

<p>Basketbal</p>	<p>P: HČJ -prihrávky, dribling H: Hra -ZP N: Dribling, strel'ba H: K: Prihrávky, dribling, strel'ba/Hra N/H: Útočné kombinácie / Hra N/H: Obranné kombinácie / Hra K: Herný výkon</p>	<p>Vedieť vysvetliť útočné a obranné kombinácie. Osvojiť si poznatky o herných činnostiach, pravidlách a pokynoch rozhodcu Vytvoriť pozitívny vzťah k športovým hrám, aby sa týmto hrám venovali aj vo svojom voľnom čase. Dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel. Uplatniť aspoň jeden útočný herný systém a obranu proti nemu.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>
<p>Gymnastika</p>	<p>A: Kotúle A: Stoj na hlave A: Zostavy -K Pr: Roznožka Pr: Výskoky, skrčka Pr: Preskok – K A: Stoj na rukách A: Premet bokom A: Zostavy A: Zostavy -K</p>	<p>Vedieť uplatniť názvoslovie, opísať základné pojmy, všeobecné pravidlá športovej gymnastiky. Poznať zásady bezpečnosti pri cvičení v rôznych podmienkach a prostredí a aplikovať ich v telovýchovnej praxi Vypestovať schopnosť nebáť sa, prekonávať prekážky. Rozvíjať pozitívny a aktívny vzťah ku gymnastike. Vedieť ovládať pocity spojené s rizikovým správaním a prekonávať pocity ohrozenia vlastnej bezpečnosti a pudu sebazáchovy. Optimálne rozvinúť koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a elasticitu svalov, statickú a dynamickú silu, vedomú kinestetickú diferenciaciu pohybov. Rozvinúť dynamický stereotyp psychomotorickej činnosti spojenej s dopomocou a poskytnutím záchrany spolužiakom. Zautomatizovať gymnastické pohybové zručnosti.</p>	<p>-poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ - vedieť so zameraním správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, -vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie na vybraný gymnastický šport, -vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, -uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, -dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, rozsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,</p>

<p>Volejbal</p>	<p>P: HČJ –výber P: HČJ –výber H: Hra N: Prihrávky, nahrávky K: Prihrávky, nahrávky NH: výber RG H: Hra K: Herný výkon</p>	<p>Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia okrem funkcie hráča, postupne sa podieľať na funkcii rozhodcu, zapisovateľa, časomerača a pod. Vzbudiť pozitívny vzťah k športovým hrám, aby chceli plniť funkcie súvisiace s organizáciou zápasov. Osvojiť si kolektívne psychomotorické zručnosti, zosúladiť vlastný motorický prejav v súčinnosti so spoluhráčmi.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>
<p>Hádzaná</p>	<p>P: HČJ -prihrávky, uvoľňovanie H: Hra -ZP N: Vedenie lopty H: Hra K: HČJ -test N/H: Obrana (odovzdávanie, preberanie) N/H: Útok (hod' a bež) K: Herný výkon</p>	<p>Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia primerane hodnotiť kvalitu realizovanej pohybovej činnosti i kvalitu vlastnej činnosti. Vypestovať tolerantné správanie i pocit zodpovednosti za konanie vo vzťahu k spolužiakom, učiteľom, rodičom a starším. Spoľahlivo osvojiť herné pohybové zručnosti a návyky u jednotlivcov</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>

<p>Futbal chlapci</p>	<p>P: HČJ -prihrávky H: Hra N: Vedenie lopty RG: Polohy, pohyby H: Hra RG: Cvič. s náradím N: Strelba</p>	<p>Vedieť zostaviť krátke vlastné cvičenia na zvolenú hudbu Vytvoriť pozitívny vzťah a aktívny záujem o disciplíny rytmickej gymnastiky. Mať radosť s estetického pohybového prejavu. Vypestovať kultúrnu psychomotorickú pohybovú koordináciu v harmónii s rytmom hudby.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>
<p>Rytmická gymnastika dievčatá</p>	<p>RG: Cvič. na hudbu K: Herný výkon RG: Tanečné kroky</p>		

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Atletika	<p>EU-T : skok z miesta, člnkový beh EU-T: ľah-sed, výdrž v zhybe, vytr. beh Technika behu, bež. abeceda Štarty (nízky, polovysoký) Beh rýchly – K Skok do diaľky / Vytrvalostný beh Skok do diaľky / Vytrvalostný beh-K Skok do diaľky / Vytrvalostný beh-K Hod kriketovou loptičkou -K Technika behu, bež. abeceda Technika skoku (rozbeh, odraz) Technika skoku (prechod, dopad) Štafetový beh (beh, odovzdávka) Štafetový beh (preberanie) Štafetový beh – K Skok do diaľky Hod kriketovou loptičkou EU -T</p>	<p>Osvojiť si atletickú terminológiu, vedieť opísať základnú techniku atletických disciplín, vedieť vysvetliť zásady hygieny a úrazovej zábrany. Poznať pravidlá, aby sa mohli podieľať na atletických pretekoch nielen ako pretekári, ale aj ako rozhodcovia. Poznať vlastný somatický vývin.</p> <p>Podnietiť pozitívny vzťah k atletike, najmä k vytrvalostnému behu, aby vo voľnom čase vhodne využívali jednotlivé atletické disciplíny na zvýšenie svojej telesnej kondície. Podnietiť pocity súťaživosti v rámci fair-play ako pretekári, rozhodcovia, organizátori a diváci. Motivovať žiakov k ďalšej športovej činnosti. Vedieť demonštrovať správnu techniku behu, nízkeho a polovysokého štartu, skoku do diaľky hodu loptičkou. Osvojiť si pohybové zručnosti v daných atletických disciplínach. Rozvoj psychomotorických schopností a pohybových zručností zodpovedajúcich adekvátnym somatickým, motorickým a psychickým predpokladom žiakov. Usmerniť ďalší rozvoj somatických schopností.</p>	<p>-vedieť sa orientovať v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, -poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu a využíva ich vo svojej spontánnej pohybovej aktivite, -poznať základné pravidlá atletických disciplín a pod dohľadom pedagóga je schopný pomáhať pri organizácii a rozhodovaní atletických súťaží, -poznať význam rozcvičenia a vie sa aktívne zapojiť do jeho vedenia, -poznať a uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, rozhodca, organizátor, divák,</p>

<p>Basketbal</p>	<p>P: HČJ -prihrávky, dribling H: Hra -ZP N: Dribling, strelba H: K: Prihrávky, dribling, strelba/Hra N/H: Útočné kombinácie / Hra N/H: Obranné kombinácie / Hra K: Herný výkon</p>	<p>Vedieť vysvetliť útočné a obranné kombinácie. Osvojiť si poznatky o herných činnostiach, pravidlách a pokynoch rozhodcu</p> <p>Vytvoriť pozitívny vzťah k športovým hrám, aby sa týmto hrám venovali aj vo svojom voľnom čase.</p> <p>Dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel. Uplatniť aspoň jeden útočný herný systém a obranu proti nemu.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier,</p> <p>-vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím,</p> <p>-vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>
<p>Gymnastika</p>	<p>A: Kotúle</p> <p>A: Stoj na hlave</p> <p>A: Zostavy -K</p> <p>Pr: Roznožka</p> <p>Pr: Výskoky, skrčka</p> <p>Pr: Preskok – K</p> <p>A: Stoj na rukách</p> <p>A: Premet bokom</p>	<p>Vedieť uplatniť názvoslovie, opísať základné pojmy, všeobecné pravidlá športovej gymnastiky. Poznať zásady bezpečnosti pri cvičení v rôznych podmienkach a prostredí a aplikovať ich v športovo-výchovnej praxi. Vypestovať schopnosť nebáť sa, prekonávať prekážky. Rozvíjať pozitívny a aktívny vzťah ku gymnastike. Vedieť ovládať pocity spojené s rizikovým správaním a prekonávať pocity ohrozenia vlastnej bezpečnosti a pudu sebazáchovy.</p> <p>Optimálne rozvinúť koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a elasticitu svalov, statickú a dynamickú silu, vedomú kinestetickú diferenciáciu pohybov. Rozvinúť dynamický stereotyp psychomotorickej činnosti spojenej s dopomocou a poskytnutím ochrany spolužiakom. Zautomatizovať gymnastické</p>	<p>-poznať gymnastické športy, vedieť popísať disciplíny, ich cvičebný obsah, zameranie, a cieľ -vedieť so zameraním správne pomenovať cvičebné polohy, pohyby, cvičebné tvary, -vedieť zostaviť a viesť rozcvičenie na vybraný gymnastický šport, -vedieť prakticky ukázať imitačné, prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, -uplatňovať optimálnu techniku pri vykonávaní gymnastických polôh, lokomočných pohyboch, cvičebných tvaroch, vedieť ohodnotiť techniku, estetiku a skladbu gymnastického cvičenia v disciplínach vybraného gymnastického športu, -dokázať postrehnúť chyby v predvedení, držaní tela, obsahu pohybu, svalovom napätí, poznať práva a povinnosti v gymnastických pretekoch,</p>

	<p>A: Zostavy</p> <p>A: Zostavy -K</p>	<p>pohybové zručnosti.</p>	
<p>Volejbal</p>	<p>P: HČJ –výber</p> <p>P: HČJ –výber</p> <p>H: Hra</p> <p>N: Prihrávky, nahrávky</p> <p>K: Prihrávky, nahrávky</p> <p>NH: výber RG</p> <p>H: Hra</p> <p>K: Herný výkon</p>	<p>Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia okrem funkcie hráča, postupne sa podieľať na funkcii rozhodcu, zapisovateľa, časomerača a pod.</p> <p>Vzbudiť pozitívny vzťah k športovým hrám, aby chceli plniť funkcie súvisiace s organizáciou zápasov.</p> <p>Osvojiť si kolektívne psychomotorické zručnosti, zosúladiť vlastný motorický prejav v súčinnosti so spoluhráčmi.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie (vlastné, aj skupinu spolužiakov) pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru (stretnutie) a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva,</p> <p>-vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>

<p>Hádzaná</p>	<p>P: HČJ -prihrávky, uvoľňovanie H: Hra -ZP N: Vedenie lopty H: Hra K: HČJ -test N/H: Obrana (odovzdávanie, preberanie) N/H: Útok (hod' a bež) K: Herný výkon</p>	<p>Osvojiť si poznatky, ktoré umožnia primerane hodnotiť kvalitu realizovanej pohybovej činnosti kov i kvalitu vlastnej činnosti.</p> <p>Vypestovať tolerantné správanie i pocit zodpovednosti za konanie vo vzťahu k spolužiakom, učiteľom, rodičom a starším.</p> <p>Spôľahlivo osvojiť herné pohybové zručnosti a návyky u jednotlivcov</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu (pomocného rozhodcu), zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu svojho individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>
<p>Futbal chlapci</p>	<p>P: HČJ -prihrávky H: Hra N: Vedenie lopty RG: Polohy, pohyby H: Hra RG: Cvič. s náradím N: Strelba</p>	<p>Vedieť zostaviť krátke vlastné cvičenia na zvolenú hudbu</p> <p>Vytvoriť pozitívny vzťah a aktívny záujem o disciplíny rytmickej gymnastiky. Mať radosť s estetického pohybového prejavu.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>
<p>Rytmická gymnastika dievčatá</p>	<p>RG: Cvič. na hudbu K: Herný výkon RG: Tanečné kroky</p>	<p>Vypestovať kultúrnu psychomotorickú pohybovú koordináciu v harmónii s rytmom hudby.</p>	<p>-vedieť správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať, v hre uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca a využiť herné kombinácie a systémy, -vedieť pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vedieť vysvetliť základné pravidlá vybraných športových hier, -vedieť zostaviť a prakticky viesť rozcvičenie pred hrou, resp. stretnutím, -vykonávať funkciu rozhodcu, zapisovateľa, časomerača na hodinách určených na hru a v záujmovej forme športových hier a viesť jednoduchý pozorovací hárok o hráčskom výkone družstva, -vedieť posúdiť reálnu hodnotu individuálneho športového výkonu a aj výkonu svojho družstva.</p>

Názov predmetu	Technika
Časový rozsah výučby	0,5h ŠVP týždenne / spolu 16,5 vyučovacích hodín 0,5h ŠVP týždenne / spolu 16,5 vyučovacích hodín
Ročník	Siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Oblasť Technika zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Konceptia vzdelávacej

oblasti Technika vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť Technika sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitou zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou

protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

Všeobecné (univerzálne) kompetencie:

- schopnosť riešiť problém, schopnosť uplatňovať tvorivé nápady vo svojej práci,
- schopnosť preberať zodpovednosť, schopnosť byť samostatným, schopnosť hodnotiť a vyjadrovať vlastný názor,
- schopnosť sebapoznania a seba hodnotenia v smere vlastnej profesijnej orientácie,
- schopnosť flexibilne reagovať na zmeny na trhu práce v snahe čo najlepšie sa uplatniť,

Pracovné kompetencie žiaka:

- používa bezpečné a účinné materiály, nástroje a vybavenie, dodržiava stanovené pravidlá, plní povinnosti a záväzky, adaptuje sa na zmenené alebo nové pracovné podmienky
- pristupuje k výsledkom pracovnej činnosti nielen z hľadiska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a spoločenského významu, ale i z hľadiska ochrany svojho zdravia i zdravia druhých, ochrany životného prostredia i ochrany kultúrnych a spoločenských hodnôt
- využíva znalosti a skúsenosti získané v jednotlivých vzdelávacích oblastiach v záujme vlastného rozvoja i svojej prípravy na budúcnosť, robí podložené rozhodnutia o ďalšom svojom vzdelávaní a profesionálnom raste
- orientuje sa v základných aktivitách ktoré bude potrebovať k uskutočneniu podnikateľského zámeru a k jeho realizácii, chápe podstatu, cieľ a riziko podnikania, rozvíja svoje podnikateľské myslenie
- osvojeniu si poznatkov o pestovaní okrasných rastlín v obytných a pracovných priestoroch, v záhradách /na letničkových záhonoch, trvalkových záhonoch, v skalkách, terasách, balkónoch/
- zakladaniu trávniku a jeho údržba
- výsadbe okrasných drevín a ich ošetrovaní

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní vonkajších okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní okrasných rastlín

3. Vyučovacie metódy a formy

V tomto predmete je vhodné striedať teoretické formy vyučovania s praktickou činnosťou žiakov, ktorá by mala byť motivačným činiteľom hlavne pre žiakov, ktorí v teoretickej časti výučby dosahujú slabšie výsledky. Učivo sprístupňovať žiakom nenásilnou formou motivačných projektov. Exkurzie a výstavy navštevovať podľa aktuálnej ponuky v danom regióne.

Navrhované formy a metódy vyučovania:

- projektové vyučovanie
- vytvorenie prezentácie – výber ľubovoľnej témy na spracovanie vo forme výučbového materiálu
- praktické formy vyučovania podľa možnosti školy
- exkurzie, výstavy
- opakovanie učiva prostredníctvom PC – výber vhodných stránok na internete

4. Hodnotenie predmetu

Predmet Technika v 5. – 9. ročníku bude hodnotený podľa klasifikačného poriadku. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, samostatné projekty, praktické činnosti.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Technická výchova pre 5. až 9. Ročník ZŠ, Ivan Krušpán a kol., 1999

Odkazy na rôzne vzdelávacie materiály, servery, inštitúcie:

www.infovek.sk

www.modernyucitel.net

www.bezpecnenainternete.sk

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu matematika na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-využitie získaných vedomostí v praktickom živote -vypestovať si kladný vzťah k práci
Človek a hodnoty	-vážiť si prácu, výsledky práce
Umenie a kultúra	-vedieť navrhnúť výrobky s ohľadom na prostredie, v ktorom sa budú používať
Človek a svet práce	-seberealizácia, sebauvedomovanie svojich schopností, predností a nedostatkov -príprava na voľbu povolania, zisťovanie vlastných schopností a zručností
Človek a príroda	-vplyv techniky na náš život a životné prostredie, ekológia
Jazyk a komunikácia	-správna komunikácia a vyjadrovanie sa v odbornej terminológii
	Prierezové témy
Osobnostný a sociálny rozvoj	-poznať históriu techniky -pripravovať sa na budúce uplatnenie v spoločnosti -osvojiť si kladný vzťah k práci
Environmentálna výchova	-vzájomné pôsobenie techniky a prírody, úloha človeka v regulácii rovnováhy
Mediálna výchova	-výber vhodných vzdelávacích filmov a programov s danou tematikou, exkurzie, výstavy
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-správne používanie odbornej terminológie, frazeológie	-byť inovatívny - motivácia poznávať nové skutočnosti - chápe význam práce pre jednotlivca a pre spoločnosť	-dokáže vyhľadávať informácie na internete a v iných médiách -dokáže selektovať získané informácie z rôznych médií a spracovať ich esteticky	-dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, kreativita pri práci, schopnosť technicky myslieť	-vie budovať vzťah medzi daným predmetom a realitou -vie prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií -príprava na budúce povolanie	-vie si vybrať vhodný softvér na uľahčenie učenia sa a získavania nových informácií -vie sa sústrediť na podstatu riešeného konkrétneho problému -vie použiť získané vedomosti pri ďalšom učení sa a v praxi

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

7. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Človek a technika	Žiaci sa v tomto tematickom celku oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Získajú základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku. Človek – príroda – spoločnosť – technika a ich vzťahy. História techniky – človek tvorca techniky. Vznik výrobku, cesta: myšlienka – konštrukcia – výroba – využitie.	Oboznámenie sa s históriou techniky, poznať najdôležitejšie vynálezy histórie, vynálezcov slovenských aj zahraničných.	Vedieť vysvetliť pojem technika, technické prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti. Vedieť vymenovať pozitívne a negatívne dôsledky techniky. Oboznámiť sa s najvýznamnejšími objavmi a vynálezmi 18. – 20. storočia. Oboznámiť sa s poznatkami histórie na Slovensku a so slovenskými vynálezcami. Vedieť vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku.
Grafická komunikácia	Základy navrhovateľskej činnosti – technické tvorivé myslenie, Základy technickej komunikácie – zobrazovanie, technický náčrt – kreslenie, technický výkres – čítanie. Počítač a technické kreslenie (softvéry na kreslenie) Počítač a Internet pri konštruovaní, napr. projekty „Búdka pre vtáčika“, „Stojan na CD“	Rozvoj technického myslenia, samostatnej tvorivej aktivity žiaka, schopnosť prečítať a nakresliť jednoduchý technický výkres (aj s použitím výpočtovej techniky).	Vedieť realizovať drobný projekt (zhotoviť technický náčrt, vybrať vhodný materiál, zvoliť konštrukčné riešenia a spoje, navrhnuť technológie), Poznať proces vzniku technického produktu. Mať schopnosti vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby pre potreby školy, pre komerčné aktivity a pod.
Materiály a technológie	Obsah tohto tematického celku je zameraný na hlavné druhy technických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie.	Poznať vlastnosti hlavných druhov technických materiálov, poznať a vedieť zdôvodniť ich použitie v praxi. Poznať a dodržiavať základné pravidlá správania sa v technickom prostredí.	Poznať základné druhy technických materiálov Vedieť správne preniesť tvar a rozmery predmetu z výkresu na opracúvaný materiál, správne voliť

	<p>Základné technologické postupy pri spracovaní technických materiálov, zodpovedajúce náradie a pomôcky na ich ručné opracovanie.</p> <p>Základné technické materiály – drevo, kovy, plasty – polotovary. Základy jednoduchého – ručného obrábania technických materiálov.</p> <p>Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a v technickom prostredí.</p>		<p>meradlá a pomôcky na obrysovanie. Vedieť pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu.</p> <p>Poznať a rozlíšiť základné druhy technických materiálov -drevo, kovy, plasty. Poznať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov. Prakticky si precvičiť (podľa možností a vybavenia školy) a osvojiť jednotlivé elementárne zručnosti pri opracovaní dreva, kovov a plastov (pilovanie, vŕtanie dreva, ohýbanie plastov a plechu, strihanie, sekание drôtu a plechu).</p>
--	---	--	--

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Elektrická energia</p>	<p>Schémy elektrických zapojení a jednoduché elektrotechnické práce.</p> <p>Práca s elektrotechnickou stavebnicou pre základné školy a práce súvisiace s technológiou montáže v elektrotechnike, pričom spoznajú a pracujú s elektromontážnym materiálom.</p> <p>Pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a poskytovanie prvej pomoci.</p> <p>Výroba, rozvod a zdroje elektrickej energie.</p> <p>Základný elektroinštalačný materiál.</p> <p>Jednoduché elektrické obvody.</p> <p>Práca s elektromontážnym materiálom a stavebnicou.</p> <p>Základné elektrické spotrebiče.</p> <p>Domová inštalácia elektrického prúdu.</p> <p>Výpočet spotreby elektrickej energie.</p> <p>Moderné elektrické spotrebiče.</p>	<p>Tematický celok je svojim obsahom zameraný na oblasť elektrickej energie tak, aby žiaci v primeranej forme získali dostatočné množstvo poznatkov o zdrojoch elektrickej energie, o ich využití poznajúc pritom zásady bezpečnosti práce na elektrických zariadeniach a účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus.</p>	<p>Poznať základné batérové zdroje elektrickej energie a akumulátory (primárne a sekundárne, elektromechanické - suché a mokré, elektrické - kyslé a alkalické).</p> <p>Vedieť čítať jednoduché elektrické značky schémy a zapojenia) a vedieť na elektrotechnickej stavebnici pre ZŠ zapájať jednoduché elektrické obvody.</p> <p>Poznať základný elektroinštalačný materiál, jeho funkciu a použitie (spínače, vidlice, zásuvky, žiarovkové objímky, poistky a ističe).</p> <p>Oboznámiť sa s používaním žiarovkovej skúšačky.</p> <p>Poznať funkciu a oboznámiť sa s hlavnými parametrami a so správnym používaním základných elektrických spotrebičov pre domácnosť.</p> <p>Vedieť opísať výrobu a rozvod elektrickej energie a poznať ekologické aspekty výroby elektrickej energie.</p> <p>Poznať význam elektromeru a oboznámiť sa s príkladmi výpočtu spotreby elektrickej energie.</p> <p>Oboznámiť sa s modernými elektrickými spotrebičmi v domácnosti.</p> <p>Poznať pravidlá bezpečnej práce s elektrickým prúdom a vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze elektrickým prúdom.</p>

<p>Technika – domácnosť-bezpečnosť</p>	<p>Kúrenie v domácnosti, centrálné, ústredné, lokálne. Rozvod studenej a teplej vody. Šetrenie vodou a teplom v domácnosti. Konštrukcia kotla a princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach. Výpočet spotreby energie na kúrenie. Konštrukcia vodovodného kohútika alebo batérie - demontáž, oprava, montáž.</p>	<p>V tomto novozavedenom tematickom celku je obsah učiva zameraný na základné informácie v oblasti bytovej inštalácie - kúrenie, rozvod studenej a teplej vody, celkove na domácnosť a úsporu energie, ekologické aspekty a malú údržbu v domácnosti. Žiaci sa oboznámia so systémom, základmi konštrukcie a údržby jednotlivých prvkov bytovej inštalácie. Naučia sa ekonomicky a ekologicky hodnotiť jednotlivé systémy.</p>	<p>Oboznámiť sa so systémom ústredného kúrenia v bytoch a jeho funkciou. Vedieť popísať systém rozvodu studenej a teplej vody v byte. Poznať zloženie a funkciu vodovodného kohútika a jednoduchej vodovodnej batérie. Oboznámiť sa s opravou splachovača WC. Poznať možnosti šetrenia teplom a teplou vodou a zároveň spôsoby zamedzenia úniku tepla - spôsoby zateplenia okien a dverí. Vedieť popísať princíp spaľovania vo vykurovacích zariadeniach – ústredného kúrenia. Poznať výpočet spotreby energie na kúrenie. Ovládať opravu netesnosti vodovodného kohútika (batérie) výmenou tesnenia, frézovaním sediel alebo výmenou vložiek ventilov.</p>
---	---	--	--

Názov predmetu	Svet práce
Časový rozsah výučby	0,5h ŠVP týždenne / spolu 16,5 vyučovacích hodín 0,5h ŠVP týždenne / spolu 16,5 vyučovacích hodín
Ročník	siedmy, ôsmy
Škola	Základná škola, Tekovské Lužany
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program pre 2. stupeň ZŠ v SR
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania

Predmet využíva poznatky žiakov, ktoré získali v prírodovedných predmetoch /ako je biológia a chémia/ a ďalej ich rozvíja novými poznatkami, pozorovaním a experimentovaním, rozvíja pracovné zručnosti, vytvára správne etické zásady a postoje vo vzťahu k prírode, k prírodným vedám, k prírodným zákonitostiam, umožňuje sebarealizáciu žiaka a podporuje rozvoj jeho kreativity. Predmet sprostredkúva žiakom poznatky o agrotechnike /postupe/ pestovania okrasných rastlín – interiérových a exteriérových, ich viazaní a aranžovaní. Vytvára základy pre ďalšie odborné štúdium, pre podnikateľské aktivity, ale aj pre aktívnu tvorbu a ochranu životného prostredia.

2. Ciele a úlohy predmetu v systéme vzdelávania

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu. V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- estetickému vnímaniu bezprostredného uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- okolia žiaka

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznávaniu okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojení si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí
- osvojení si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojení si hydroponického pestovania rastlín
- osvojení si poznatkov o pestovaní okrasných rastlín v obytných a pracovných priestoroch, v záhradách /na letníckových záhonoch,
- trvalkových záhonoch, v skalkách, terasách, balkónoch/
- zakladaniu trávniku a jeho údržba
- výsadbe okrasných drevín a ich ošetrovaní

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaní pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní vonkajších okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní okrasných rastlín.

3. Vyučovacie metódy a formy

V tomto predmete je vhodné striedať teoretické formy vyučovania s praktickou činnosťou žiakov, ktorá by mala byť motivačným činiteľom hlavne pre žiakov, ktorí v teoretickej časti výučby dosahujú slabšie výsledky. V zimných mesiacoch by sa mala výučba zamerať na teoretické tematické celky a starostlivosť o kvetinovú úpravu interiéru areálu školy. V ostatných mesiacoch je vhodné maximálne využívať školský pozemok, starostlivosť o exteriér areálu školy. Exkurzie a výstavy navštevovať podľa aktuálnej ponuky v danom regióne.

Navrhované formy a metódy vyučovania:

- projektové vyučovanie
- vytvorenie prezentácie – výber ľubovoľnej témy na spracovanie vo forme výučbového materiálu
- praktické formy vyučovania
- triedne (ročníkové) súťaže v aranžovaní kvetov
- úprava kvetinového exteriéru a interiéru školy
- exkurzie, výstavy
- opakovanie učiva prostredníctvom PC – výber vhodných stránok na internete

4. Hodnotenie predmetu

Svet práce v 5. – 9. ročníku bude hodnotený podľa klasifikačného poriadku. Hodnotiť sa budú ústne a písomné odpovede žiakov, samostatné projekty, praktické činnosti.

Kritéria a stratégie hodnotenia: Metodický pokyn MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy s platnosťou od 1.5.2009.

Hodnotenie písomných prác:

- 1: 100% - 92 %
- 2: 91% - 80 %
- 3: 79% - 50 %
- 4: 49% - 30 %
- 5: 29% - 0 %

5. Učebné pomôcky a zdroje

Pestovateľské práce pre 7.ročník ZŠ, PhDr. Andrej Milec a kol., 1981

Odkazy na rôzne vzdelávacie materiály, servery, inštitúcie:

www.infovek.sk

www.modernyucitel.net

www.bezpecnaineternete.sk

www.kvetyzahrada.sk

www.klivia.com/balkonove05.htm

<http://www.priroda-veronika.estranky.sk/stranka/kvety>

6. Predmetové kompetencie a ich väzba vzdelávania predmetu matematika na jednotlivé vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Osvojenie kompetencie Žiak
Človek a spoločnosť	-využitie získaných vedomostí v praktickom živote -estetizácia spoločenského prostredia -praktické využitie získaných vedomostí
Človek a hodnoty	-vážiť si prácu, experimentovanie, kreativitu
Umenie a kultúra	-skrášľovať a spríjemňovať svoje prostredie.
Človek a svet práce	-sebarealizácia, sebauvedomovanie svojich schopností, predností a nedostatkov -rozvíjať kreativitu
Človek a príroda	-poznať význam okrasných rastlín, ich vplyv na náš život a životné prostredie
Jazyk a komunikácia	-správna komunikácia a vyjadrovanie sa v odbornej terminológii

Prierezové témy	
Osobnostný a sociálny rozvoj	-rozvoj estetického cítenia a myslenia -rozvoj predstavivosti pri aranžovaní kvetov -osvojiť si kladný vzťah k práci
Environmentálna výchova	-pozitívny vzťah k prírode
Mediálna výchova	-výber vhodných vzdelávacích filmov a programov s danou tematikou, exkurzie, výstavy
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti	- využívať rôzne typy prezentácií, a prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne

7. Kompetencie – spôsobilosti

Kompetencie					
Komunikačné	Občianske	Kultúrne	Sociálne a interpersonálne	Existenciálne	K učeniu
-správne používanie odbornej terminológie, frazeológie	-byť inovatívny - motivácia poznávať nové skutočnosti - chápe estetický spôsob myslenia	-dokáže vyhľadávať informácie na internete a v iných médiách -dokáže selektovať získané informácie z rôznych médií a spracovať ich esteticky	-dôvera vo vlastné schopnosti a možnosti, kreativita pri práci	-vie budovať vzťah medzi daným predmetom a realitou - vie prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií.	-vie si vybrať vhodný softvér na uľahčenie učenia sa a získavania nových informácií -vie sa sústrediť na podstatu riešeného konkrétneho problému -vie použiť získané vedomosti pri ďalšom učení sa

8. Vzdelávacie témy a výchovno – vyučovacie ciele

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
Náradie a pomôcky	<p>Základné ručné náradie Poznať a vedieť používať základné ručné náradie: vysadzovacia lopatka, vysadzovací kolík, prepichovací kolík, záhradnícke nožnice, malé hrabličky, malá lopatka atď.</p> <p>Náradie na spracovanie pôdy Poznať a vedieť používať náradie na spracovanie pôdy, kyprenie pôdy: rýľ, motyka, hrable, rycie vidly atď. Pomôcky pri pestovaní rastlín Poznať materiál a pomôcky pre hydroponické pestovanie rastlín, kanvy na zalievanie, rozprašovače atď.</p>	Rozvíjať osobné schopnosti žiaka : sebarealizácia, sebauvedomovanie svojich schopností, predností a nedostatkov. Rozvíjať kreativitu.	Poznať funkciu a spôsob použitia základných druhov náradia a pomôcok. Vedieť používať základné ručné náradie a iné pomôcky pri pestovaní črepníkových rastlín, poznať náradie na základné spracovanie a ošetrovanie pôdy počas vegetácie pôdy.
Kvetinárstvo	<p>Význam a rozdelenie okrasných rastlín Význam okrasných rastlín z hľadiska tvorby a estetizácie životného prostredia, rozdelenie okrasných rastlín.</p> <p>Črepníkové rastliny Charakteristika črepníkových rastlín, rozdelenie. Poznávanie jednotlivých druhov črepníkových rastlín. Pestovanie ošetrovanie a rozmnožovanie črepníkových rastlín. Nároky črepníkových rastlín na životné podmienky.</p> <p>Praktická činnosť Praktickou činnosťou získať zručnosti pri presádzaní a ošetrovaní črepníkových rastlín a pri ich rozmnožovaní, pestovaní a ošetrovaní.</p>	Mať schopnosť zvládnuť proces učenia sa, rozvíjať ho na základe aktívnej pracovnej činnosti. Vedieť získavať poznatky z rôznych informačných zdrojov /encyklopédie, internet, odborné časopisy/. Možnosť vyniknúť aj slabšie prosperujúcim žiakom.	Poznať význam okrasných rastlín, ich vplyv na náš život a životné prostredie. Poznať rozdelenie okrasných rastlín. Poznať a odborne pomenovať črepníkové rastliny. Vedieť pestovať, ošetrovať a rozmnožovať črepníkové rastliny, poznať ich nároky na stanovište. Vedieť využívať pracovné prostredie a udržiavať poriadok počas práce, dodržiavať bezpečnosť pri práci a hygienické zásady.

<p>Hydroponické pestovanie rastlín</p>	<p>Hydropónia Čo je hydropónia, potreby na hydropóniu: nádoby, substrát, živný roztok, vhodné črepníkové rastliny. Hydroponické pestovanie rastlín Praktickou činnosťou získať zručnosti pri pestovaní rastlín a osvojiť si základný postup pestovania.</p>	<p>Vytvárať a realizovať projekty pestovania rastlín pre osobné potreby, pre potreby školy, pre podnikateľské aktivity.</p>	<p>Poznať pojem hydropónia, potreby na hydropóniu, poznať výhody hydroponického pestovania rastlín, vedieť zvoliť rastlinu na hydroponické pestovanie, vedieť ju pestovať v živnom roztoku.</p>
<p>Viazačstvo a aranžovanie kvetov</p>	<p>Základy aranžovania a väzby kvetov Význam aranžovania a väzby kvetov, pomôcky na aranžovanie Výber a úprava materiálu Výber a úprava rastlinného materiálu, voľba nádoby, zber a sušenie rastlín na aranžovanie, ošetrovanie rezaných kvetov, príprava rastlinného materiálu na aranžovanie. Praktická činnosť Praktickou činnosťou získať zručnosť pri viazaní a aranžovaní rastlín.</p>	<p>Zaujímať sa o experimentovanie, hľadať nové možnosti seberealizácie a zmysluplnej práce. Skrášľovať a spríjemňovať svoje prostredie.</p>	<p>Poznať základné pravidlá aranžovania a väzby kvetov, poznať vhodný materiál, úpravu rastlín a ostatného materiálu. Získané vedomosti vedieť uplatniť pri vytváraní jesenného, vianočného a jarného aranžovania. Vedieť hodnotiť výber materiálu a výsledok vlastnej práce.</p>

8. ročník

Téma	Obsahový štandard	Ciele témy	Výkonový štandard
<p>Okrasné záhradníctvo</p>	<p>Okrasné rastliny Význam a rozdelenie okrasných rastlín. Okrasné kvetiny Rozdelenie: jednoročné, dvojročné, trvalky, cibuľové a hluznaté kvetiny. Požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie. Pestovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných kvetín. Rýchlenie okrasných kvetín. Okrasné dreviny Rozdelenie: ihličnaté, listnaté, opadavé, vždyzelené, stromy a kry. Výber stanovišťa a vhodných druhov okrasných drevín. Pestovanie, ošetrovanie, generatívne a vegetatívne rozmnožovanie okrasných drevín. Praktická činnosť Príprava pôdy, výsadba, ošetrovanie okrasných rastlín. Získať zručnosti pri pestovaní, ošetrovaní a rozmnožovaní okrasných rastlín.</p>	<p>Byť vytrvalým pri pestovaní okrasných rastlín a využiť získané vedomosti a zručnosti pri skrášľovaní svojho domova /napr. balkón/. Motivácia k tvorbe spoločensky prospešným projektom, produktívna práca, orientácia pre ďalšiu profesijné zameranie.</p>	<p>Poznať jednotlivé skupiny okrasných rastlín a ich typických zástupcov. Vedieť rozmnožovať okrasné rastliny – vegetatívne aj generatívne, poznať požiadavky jednotlivých rastlín na prostredie a vedieť ich dopestovať a ošetrovať. Pestovaním rastlín prispieť k osvojeniu si jednotlivých pestovateľských postupov. Vedieť vybrať vhodné okrasné rastliny na určené miesto.</p>

<p>Skalka</p>	<p>Príprava skalničkového záhona Výber vhodného miesta na skalku, základné pravidlá pri vytváraní skalničkového záhona. Pestovanie okrasných rastlín v skalke Okrasné rastliny vhodné do skalky, poznávanie, pomenovanie, zásady ich pestovania a ošetrovania. Praktická činnosť Získať zručnosti pri ošetrovaní trvalých skalničiek.</p>	<p>Rozvoj poznania, že produktívna práca je základom pekného životného prostredia. Realizovanie vlastnej myšlienky, presadiť sa a vedieť pracovať v kolektíve.</p>	<p>Vedieť využiť všetky doterajšie vedomosti a zručnosti pri výstavbe a zakladaní skalky, vysadené rastliny poznať, vedieť ošetrovať a pestovať.</p>
<p>Trávnik</p>	<p>Zakladanie trávnik Príprava pozemku, vyčistenie terénu, príprava pôdy, sejba. Ošetrovanie trávnik Zalievanie, kosenie, hrabanie, hnojenie, odburiňovanie trávnik</p>	<p>Vidieť význam cieľavedomej činnosti z hľadiska tvorby a ochrany životného prostredia a tvorby oddychového priestoru. Vedieť vytvárať hodnoty a vážiť si produkty svojej práce.</p>	<p>Poznať základné pravidlá zakladania trávnik, poznať základné druhy tráv. Vedieť ošetrovať trávník, získať zručnosti pri práci s náradím, bezpečnosť pri práci</p>